

Stav mediálního vzdělávání na základních a středních školách

Výzkum zpracoval STEM pro Jeden svět na školách

9. 6. 2023

Obsah

1. [Hlavní zjištění](#)
2. [Metodika výzkumu a struktura respondentů](#)
3. [Cíle, důležitost a preferovaná forma výuky mediální výchovy na školách](#)
4. [Naplňování cílů mediální výchovy](#)
5. [Současný způsob výuky mediální výchovy](#)
6. [Účast na vzdělávacích akcích a materiály používané ve výuce](#)
7. [Preferovaná forma podpory v oblasti mediální výchovy](#)
8. [Kdo vyučuje mediální výchovu? Charakteristika vyučujících](#)
9. [Vztah vedení škol a vyučujících k médiím](#)
10. [Informační zdroje používané vedením škol a vyučujícími](#)
11. [Srovnání s výsledky z let 2017-2018](#)
12. [Dotazník ze šetření mezi řediteli](#)
13. [Dotazník ze šetření mezi vyučujícími](#)

1. Hlavní zjištění

- **Ředitelé i vyučující ze základních a středních škol považují výuku mediální výchovy za důležitou.** Nejsilněji vnímají důležitost mediální výchovy ředitelé/ky a vyučující z gymnázií. Pouze minimum respondentů z řad vedení škol i vyučujících nevidí ve výuce mediální výchovy smysl.
- **Mezi vedením škol a vyučujícími** mediální výchovy panuje na základních i středních školách relativně velká **shoda z hlediska nejdůležitějších témat** mediální výchovy. Mediální výchova by měla podle většiny respondentů **rozvíjet kritické myšlení** žáků, naučit žáky **vyhledávat a třídit informace, analyzovat mediální sdělení** a porozumět zprávám po obsahové i významové stránce. Důležitým cílem mediální výchovy je i budování **odolnosti vůči manipulaci** a propagandě a **schopnosti bezpečného chování na internetu**.
- Respondenti z řad vedení škol i vyučujících nejčastěji **preferují povinné ukotvení mediální výchovy jako průřezového tématu** vyučovaného ve více předmětech. Jako optimální forma výuky mediální výchovy jsou vnímány i **jednorázové akce** (projekty, besedy s novináři atd.). K méně preferovaným variantám patří výuka mediální výchovy v rámci povinného samostatného předmětu – tuto variantu preferují nejčastěji respondenti z gymnázií.
- S mediálními tématy by měli přibližně podle poloviny ředitelů a ředitelk ZŠ a SŠ **žáky seznamovat zejména vyučující různých předmětů**, ve skupině vyučujících podporují tuto variantu přibližně dvě pětiny respondentů. Přibližně dvě pětiny vyučujících podporují variantu, ve které by měli tuto úlohu zastávat **vyučující specializující se na výuku mediální výchovy**, u vedení škol je podpora této varianty nižší. Hlavní roli vyučujících specializujících se na výuku mediální výchovy zdůrazňují nejčastěji gymnázia.
- Za **hlavní příčinu skutečnosti**, že je **na školách výuce mediální výchovy věnováno málo pozornosti**, označují ředitelé i vyučující **školní vzdělávací programy**, kvůli nimž musí učitelé probrat velký objem látky a na průřezová témata pak není dostatek času. Podstatnou roli hraje i **nejistota samotných vyučujících** a **nízká podpora státu** z hlediska důležitosti tohoto tématu.
- Většina vyučujících hodnotí **postoj svého vedení k mediální výchově pozitivně**. Nejčastěji vyjadřují pozitivní hodnocení vyučující z gymnázií. Vztah rodičů a zákonných zástupců k mediální výchově nejsou vyučující často schopni posoudit, případně označují tento vztah za neutrální.
- Mediální výchova je jedním z průřezových témat RVP pro základní vzdělávání, přesto však téměř **pětina základních škol** (18 %) zapojených do šetření podle svého tvrzení **mediální výchovu nevyučuje**. U **středních škol** činí tento podíl **11 %**. Respondenti, kteří mediální výchovu nevyučují, se rekrutují častěji z řad SOŠ a SOU a základních škol zřizujících pouze 1. stupeň.

- **Vyučující** v praxi většinou **naplňují představu ředitelů** a ředitelek základních i středních škol **o znalostech a dovednostech**, které by si měli žáci osvojit ve vybraných oblastech mediální výchovy. Drtivá většina ředitelů a ředitelek základních i středních škol považuje za **důležité, aby si žáci** jejich školy **osvojili znalosti a dovednosti související s bezpečností na internetu**. Velká pozornost by měla být podle ředitelů věnována rovněž problematice **dezinformací a fake news, závislostem v online prostoru** či otázce **manipulace a propagandy**. Všem uvedeným oblastem se většina vyučujících ve své výuce podle svého vyjádření skutečně věnuje.
- **Ve většině základních i středních škol** probíhá **výuka mediální výchovy podle koncepce jednotlivých vyučujících**, kteří si sestavují svůj vlastní plán. **Necelá pětina** základních i středních škol vyučuje mediální výchovu podle **jednotné koncepce sestavené na úrovni školy**.
- **Intenzita výuky mediální výchovy se mezi jednotlivými druhy a typy škol liší**, stejně tak se liší **i její kvalita** kvůli rozdílnému individuálnímu pojetí. Mediální výuka je ve školách **nejčastěji vyučována jako průřezové téma ve více předmětech**, druhým obvyklým způsobem výuky mediální výchovy jsou **jednorázové akce** (projekty, workshopy, besedy s novináři apod.). Jako povinný samostatný předmět pojímají mediální výchovu nejčastěji gymnázia.
- Mediální výchova je na **základních školách** nejčastěji vyučována v rámci **informatiky, českého jazyka a občanské výchovy**. **Základní školy** využívají častěji i **třídnické hodiny**. V případě **středních škol** je mediální výchova vyučována nejčastěji v rámci **občanské výchovy/základů společenských věd, českého jazyka a informatiky**.
- **Základní školy** věnují mediální výchově pozornost **zejména na 2. stupni**. Na **1. stupni** základní školy je mediální výchova vyučována většinou **až ve 4. a 5. ročníku**. **Střední školy nemají jednoznačnou preferenci ročníků**, v nichž by primárně vyučovaly mediální výchovu.
- **Většina vyučujících** ze základních i středních škol využívá v rámci mediální výchovy jako nejčastější aktivitu **diskuse o různých mediálních tématech**. Vyučující ze základních škol využívají často i **aktivity z pracovních listů a učebnic**, vyučující ze středních škol aktivizují žáky zejména prostřednictvím **diskusí o aktuálních mediálních kauzách a analýz mediálních sdělení**.
- **Pro výuku mediální výchovy používají vyučující nejčastěji aktuální mediální produkty** (články, reklamy, videa apod.), přibližně **polovina vyučujících** z řad základních i středních škol dále využívá připravené pracovní listy, filmy a dokumenty či **materiály, které si připravují sami**. **Vyučující věnující se mediální výchově se však ve většině případů nezúčastnili žádného kurzu**, semináře či školení, které se týkalo tématu mediální výchovy.
- **Větší povědomí o** vzdělávacím programu **JSNS** mají **vyučující**. Respondenti **ze středních škol** mají o JSNS obecně větší povědomí než respondenti ze základních škol.

- Většina ředitelů a ředitelky základních i středních škol se domnívá, že je **na jejich škole alespoň jeden vyučující s dostatečnými kompetencemi pro výuku mediální výchovy**. Přibližně **čtvrtina základních škol a pětina středních škol** disponuje podle tvrzení jejich vedoucích pracovníků **pouze 1-2 vyučujícími** s kompetencemi v oblasti mediální výchovy, a mohou se tak ve zvýšené míře potýkat s **problémy souvisejícími s omezenými kapacitami vyučujících** pokrýt oblast mediální výchovy v celé škole i se zajištěním kontinuity výuky mediální výchovy v případě odchodu těchto pracovníků.
- Počet vyučujících, kteří se výuce mediální výchovy skutečně věnují, je ve školách obecně nižší než počet osob s dostatečnými kompetencemi pro výuku sledované oblasti. Ve školách se tak **tématům mediální výchovy reálně věnují nejčastěji 1-2 vyučující** (36 % ZŠ a 30 % SŠ). Přibližně desetina ředitelů či ředitelky si není jistá počtem vyučujících, kteří se výuce mediální výchovy na jejich škole věnují. Větší počet vyučujících věnujících se mediální výchově vykazují gymnázia. **Většina ředitelů a ředitelky základních i středních škol by chtěla, aby se mediální výchovou na jejich škole výhledově zabývalo více vyučujících.**
- Vyučující, kteří se ve své výuce věnují tématům mediální výchovy, mají **obecně velmi nízké povědomí o dalších vyučujících**, kteří se v jejich škole věnují stejné oblasti. Vyučující, kteří znají ve své škole další kolegy a kolegyně věnující se tématům mediální výchovy, s nimi **v drtivé většině i spolupracují**.
- Mezi vyučujícími mediální výchovy **dominují ženy**. Nejvyšší zastoupení žen bylo v tomto ohledu identifikováno na 1. stupni základních škol (86 %), nejnižší ve skupině gymnázií (63 %). Respondenti **starší 50 let tvoří** přibližně **třetinu vyučujících mediální výchovy** a u většiny druhů/typů škol početně převažují nad vyučujícími do 30 let věku. Specifickou strukturu vyučujících je proto nutné zohlednit v zacílení podpory poskytované školám v oblasti mediální výchovy.
- **Délka pedagogické praxe není přímo úměrná době, po kterou se daný vyučující věnuje problematice mediální výchovy.** Tři čtvrtiny respondentů se výuce mediální výchovy věnují po kratší dobu, která tvoří v některých případech pouze malou část celé jejich pedagogické kariéry. O to více je nutné zaměřit pozornost na vnitřní i vnější motivaci vyučujících mediální výchovy, aby tuto oblast přijali za svou a zároveň se necítili v nové oblasti nejistí. Nejistotu mohou v tomto ohledu posilovat i vzorce chování v mediálním prostředí, které se mezi vyučujícími a žáky liší.
- **Klíčovou motivací pro zahájení výuky v oblasti mediální výchovy** byla pro více než polovinu vyučujících ze základních i středních škol **snaha rozvíjet mediální gramotnost žáků**. Pro více než dvě pětiny respondentů byly potom hlavním impulzem **dezinformace kolující ve veřejném prostoru**. Ve skupině vyučujících ze základních škol bylo jako třetí pořadí zmiňováno zahrnutí mediální výchovy do školních vzdělávacích programů. Pro vyučující ze středních škol je naopak důležitější vlastní zájem o mediální témata. Pouze necelá desetina respondentů uvádí, že hlavním důvodem bylo rozhodnutí vedení školy.

- Drtivá většina ředitelů/ek i vyučujících ze základních i středních škol identifikovala v rámci šetření faktory, které by podle jejich názoru mohly přispět k lepší realizaci mediální výchovy v jejich škole. Zcela **esenciální je** v tomto ohledu **metodická podpora**, kterou by v oblasti mediální výchovy uvítala většina ředitelů/ek i vyučujících. Vyučující mediální výchovy by dále uvítali více času, který by bylo možné věnovat výuce mediální výchovy, větší objem finančních prostředků pro zapojení expertů či hostů na besedách či vyšší počet učitelů kvalifikovaných v oblasti mediální výchovy. **Vyučující by častěji než ředitele/ky uvítali rovněž lepší technické zázemí** ve své škole.
- Nejvíce **ředitelů/ek** základních i středních škol by jako podporu uvítalo **metodickou příručku základů mediální výchovy**. Polovina ředitelů/ek základních škol pak preferovala tištěné materiály, zatímco zástupci středních škol by v obdobné míře uvítali spíše audiovizuální materiály ke konkrétním tématům. Nejvíce **vyučujících** působících na **základních školách** by uvítalo **metodickou příručku základů mediální výchovy, tištěné či audiovizuální materiály ke konkrétním tématům a akce pro žáky** uspořádané v jejich škole. Ve skupině **středních škol** preferují vyučující zejména podporu v podobě **audiovizuálních či tištěných materiálů** ke konkrétním tématům a **akce pro žáky** uspořádané v jejich škole. Čtvrtina vyučujících ze středních škol by uvítala **metodickou příručku pro pokročilé**.
- O **školení k mediální výchově** mají **zájem dvě pětiny ředitelů** a ředitelek ze základních i středních škol, ve skupině **vyučujících** je tento **podíl nižší**. Část ředitelů/ek majících zájem o podporu formou školení by uvítalo školení k mediální výchově **pro všechny vyučující na dané škole**. Vedení škol obecně preferuje školení distanční formou, případně školení konaná v odpoledních hodinách. Vyučující nejčastěji preferují školení distanční formou či jednorázová dopolední školení. Ve skupině středních škol by vyučující preferovali i pravidelné cykly přednášek či workshopů. Zhruba každý 20. vyučující by byl ochoten zúčastnit se vzdělávací akce i o víkendu.
- V souvislosti s účastí na vzdělávacích kurzech vyučující často zmiňují **problémy spojené s uvolněním z výuky a nízký počet podobných kurzů**. Nadpoloviční **většina respondentů** zároveň **nemá o kurzech dostatečné informace**. **Obavy ze složitosti kurzu** uvádí **22 % vyučujících ze základních škol** a **14 % ze středních škol**.
- Přestože jsou rozdíly mezi preferencemi obou skupin relativně nízké, výsledky indikují jistou míru **informační asymetrie mezi vedením škol a vyučujícími**, tedy těmi, kteří se výuce mediální výchovy věnují ve své praxi. V tomto ohledu by bylo vhodné **podpořit spolupráci a zefektivnit předávání informací mezi vedením škol a vyučujícími**.
- Většina ředitelů a ředitelek základních i středních škol zároveň přiznává, že na jejich škole **chybí evaluace naplnění doporučených očekávaných výstupů mediální výchovy**. I na tuto oblast by proto bylo vhodné zaměřit další pozornost.

2. Metodika výzkumu a struktura respondentů

Metodika výzkumu ve skupině ŘEDITELŮ

Metoda sběru dat: Online dotazování (CAWI)

Cílová populace: Ředitelé* ZŠ a SŠ (gymnázií, SOŠ a SOU)

Velikost výběrového souboru: $N = 398$ ($N_{ZŠ} = 165$, $N_{SŠ} = 233$)

Termín dotazování: 22. 3. 2023 – 21. 4. 2023 (vč. pilotní fáze)

Typ výzkumu: Náhodný stratifikovaný výběr

Reprezentativita: Při tvorbě výběrového souboru byl zohledněn druh školy (základní škola, střední škola), kraj (14 krajů) a velikost obce (do 5 tis., 5-99 tis., 100 tis. a více obyvatel). Ve skupině středních škol byla zohledněna navíc struktura dle oborů/kategorií vzdělání – gymnázia (obory s kódem stupně vzdělání K), střední odborné školy (obory s kódem stupně vzdělání M a L) a střední odborná učiliště (obory s kódem stupně vzdělání E a H). Reprezentativita datového souboru byla zajištěna pomocí cílených urgencí, které byly zaměřeny primárně na strata s nižší průběžnou mírou response.

Způsob výběru respondentů: Populaci základních škol tvořily školy klasifikované v Rejstříku škol a školských zařízení jako základní školy (kód Boo) s jedinečným identifikátorem v podobě REDIZO/IZO (4 258). Populaci středních škol tvořily školy klasifikované v Rejstříku škol a školských zařízení jako střední školy (kód Coo), které byly na základě položky v podobě oboru vzdělání dále členěny na gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště. Školy běžně zřizují pod jedním REDIZO více druhů/typů škol, a proto byla výsledná populace středních škol (1 737) větší než počet škol s kódem Coo (1 212). S ohledem na výše uvedené byl výběr proveden v iteracích tak, aby každý ředitel obdržel celkem pouze jeden dotazník (tzn. dotazník pouze za jeden vybraný druh/typ školy) a zároveň byl dodržen kvótní předpis.

Response: Ve skupině základních škol bylo osloveno 1 402 ředitelů/ek základních škol a bylo získáno 165 odpovědí (míra response činila 12 %). Ve skupině středních škol bylo osloveno 1 212 ředitelů/ek středních škol a bylo získáno 233 odpovědí (míra response činila 19 %).

* Ředitelé mohli vyplněním dotazníku pověřit i jinou osobu. Ředitelé*ky tvořili průměrně 80 %, zástupci*kyně ředitele*ky 13 % a vyučující 6 % respondentů (rozdíly v součtu jsou způsobeny zaokrouhlením).

Struktura vzorku ředitelů

ZÁKLADNÍ ŠKOLY:

Velikost souboru:

Počet kompletních dotazníků	165
ZŠ úplné	106
ZŠ neúplné – jen s 1. stupněm	58
ZŠ neúplné – jen s 2. stupněm	1

Velikost obce (počet obyvatel):

Do 5 tis.	65 %
5-99 tis.	25 %
100 tis. a více	10 %

Kraje:

Hlavní město Praha	2 %
Středočeský kraj	16 %
Jihočeský kraj	7 %
Plzeňský kraj	5 %
Karlovarský kraj	1 %
Ústecký kraj	6 %
Liberecký kraj	5 %
Královehradecký kraj	5 %
Pardubický kraj	10 %
Kraj Vysočina	6 %
Jihomoravský kraj	15 %
Olomoucký kraj	4 %
Zlínský kraj	5 %
Moravskoslezský kraj	13 %

STŘEDNÍ ŠKOLY:

Velikost souboru:

Počet kompletních dotazníků celkem	233
Gymnázia	65
SOŠ	124
SOU	44

Obory/kategorie vzdělání:

Gymnázia	28 %
SOŠ a SOU	72 %

Velikost obce (počet obyvatel):

Do 5 tis.	9 %
5-99 tis.	67 %
100 tis. a více	24 %

Kraje:

Hlavní město Praha	12 %
Středočeský kraj	13 %
Jihočeský kraj	4 %
Plzeňský kraj	3 %
Karlovarský kraj	2 %
Ústecký kraj	8 %
Liberecký kraj	4 %
Královehradecký kraj	7 %
Pardubický kraj	7 %
Kraj Vysočina	6 %
Jihomoravský kraj	7 %
Olomoucký kraj	8 %
Zlínský kraj	5 %
Moravskoslezský kraj	13 %

METODOLOGICKÉ POZNÁMKY K INTERPRETACI VÝSLEDKŮ:

- Vzhledem k nízkému počtu respondentů ve vybraných stratech doporučujeme **zvýšenou obezřetnost při interpretaci výsledků v podrobnějších tříděních.**
- Ve zprávě jsou uvedené i výsledky tříděné podle kategorií vzdělání středních škol (gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště) či podle úplnosti základních škol. S ohledem na nízký počet respondentů v **kategorii středních odborných učilišť a neúplných základních škol doporučujeme považovat tyto výsledky spíše za indikativní.**
- Rozdíly v součtech jsou ve studii způsobené zaokrouhlením.

Metodika výzkumu ve skupině VYUČJÍÍCH

Metoda sběru dat: Online dotazování (CAWI)

Cílová populace: Vyučující věnující se tématům mediální výchovy ve výuce působící na ZŠ a SŠ (gymnáziích, SOŠ a SOU)

Velikost výběrového souboru: $N = 677$ ($N_{ZŠ} = 372$, $N_{SŠ} = 305$)

Termín dotazování: 28. 3. 2023 – 28. 4. 2023 (vč. pilotní fáze)

Typ výzkumu: Náhodný stratifikovaný výběr

Reprezentativita: Při tvorbě výběrového souboru byl zohledněn druh školy (základní škola, střední škola), kraj (14 krajů) a velikost obce (do 5 tis., 5-99 tis., 100 tis. a více obyvatel). Ve skupině středních škol byla zohledněna navíc struktura dle oborů/kategorií vzdělání – gymnázia (obory s kódem stupně vzdělání K), střední odborné školy (obory s kódem stupně vzdělání M a L) a střední odborná učiliště (obory s kódem stupně vzdělání E a H). Reprezentativita datového souboru byla zajištěna pomocí cílených urgencí, které byly zaměřeny primárně na strata s nižší průběžnou mírou response.

Způsob výběru respondentů: Populaci základních škol tvořily školy klasifikované v Rejstříku škol a školských zařízení jako základní školy (kód B00) s jedinečným identifikátorem v podobě REDIZO/IZO (4 258). Populaci středních škol tvořily školy klasifikované v Rejstříku škol a školských zařízení jako střední školy (kód C00), které byly na základě položky v podobě oboru vzdělání dále členěny na gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště. Školy běžně zřizují pod jedním REDIZO více druhů/typů škol, a proto byla výsledná populace středních škol (1 737) větší než počet škol s kódem C00 (1 212). Dotazník pro vyučující byl zaslán řediteli/ředitelce školy, který měl dle instrukcí pověřit jeho vyplněním vyučujícího, který se na dané škole věnuje výuce mediální výchovy (resp. zařazuje témata mediální výchovy do výuky). Každá ze základních škol obdržela pro každý stupeň samostatný dotazník (tzn. jeden dotazník pro 1. stupeň a druhý dotazník pro 2. stupeň základní školy). Každá ze středních škol obdržela pro určenou kategorii vzdělání 1-2 unikátní linky na dotazník pro vyučující, tzn. vedení školy mohlo pověřit vyplněním dotazníku vždy maximálně 2 vyučující věnující se mediální výchově v daném druhu/typu škole.

Response: Ve skupině základních škol bylo osloveno 1 802 ředitelů/ek základních škol, kteří distribuovali dotazník mezi vybrané vyučující dle pokynů v dotazníku. Ve skupině základních škol bylo získáno 372 odpovědí od vyučujících. Ve skupině středních škol bylo osloveno 1 212 ředitelů/ek středních škol, kteří distribuovali dotazník mezi vyučující dle pokynů v dotazníku. Ve skupině středních škol bylo získáno 305 odpovědí od vyučujících.

Struktura vzorku vyučujících

ZÁKLADNÍ ŠKOLY:

Velikost souboru:

Počet kompletních dotazníků	372
Vyučující na 1. stupni	141
Vyučující na 2. stupni	160
Vyučující na obou stupních	71

Velikost obce (počet obyvatel):

Do 5 tis.	53 %
5-99 tis.	35 %
100 tis. a více	12 %

Kraje:

Hlavní město Praha	5 %
Středočeský kraj	11 %
Jihočeský kraj	6 %
Plzeňský kraj	7 %
Karlovarský kraj	4 %
Ústecký kraj	7 %
Liberecký kraj	6 %
Královehradecký kraj	5 %
Pardubický kraj	9 %
Kraj Vysočina	7 %
Jihomoravský kraj	12 %
Olomoucký kraj	6 %
Zlínský kraj	4 %
Moravskoslezský kraj	12 %

STŘEDNÍ ŠKOLY:

Velikost souboru:

Počet kompletních dotazníků celkem	305
Gymnázia	91
SOŠ	175
SOU	39

Obory/kategorie vzdělání:

Gymnázia	30 %
SOŠ a SOU	70 %

Velikost obce (počet obyvatel):

Do 5 tis.	10 %
5-99 tis.	63 %
100 tis. a více	28 %

Kraje:

Hlavní město Praha	14 %
Středočeský kraj	14 %
Jihočeský kraj	7 %
Plzeňský kraj	3 %
Karlovarský kraj	3 %
Ústecký kraj	5 %
Liberecký kraj	3 %
Královehradecký kraj	4 %
Pardubický kraj	4 %
Kraj Vysočina	7 %
Jihomoravský kraj	10 %
Olomoucký kraj	5 %
Zlínský kraj	6 %
Moravskoslezský kraj	14 %

METODOLOGICKÉ POZNÁMKY K INTERPRETACI VÝSLEDKŮ:

- Vzhledem k nízkému počtu respondentů ve vybraných stratech doporučujeme **zvýšenou obezřetnost při interpretaci výsledků v podrobnějších tříděních.**
- Ve zprávě jsou uvedené i výsledky tříděné podle kategorií vzdělání středních škol (gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště) či podle stupně základních škol, kde daný vyučující působí. S ohledem na nízký počet respondentů zejména v **kategorii středních odborných učilišť doporučujeme považovat tyto výsledky spíše za indikativní.**
- Rozdíly v součtech jsou ve studii způsobené zaokrouhlením.

3. Cíle, důležitost a preferovaná forma výuky mediální výchovy na školách

SHRNUTÍ: Cíle, důležitost a preferovaná forma výuky mediální výchovy

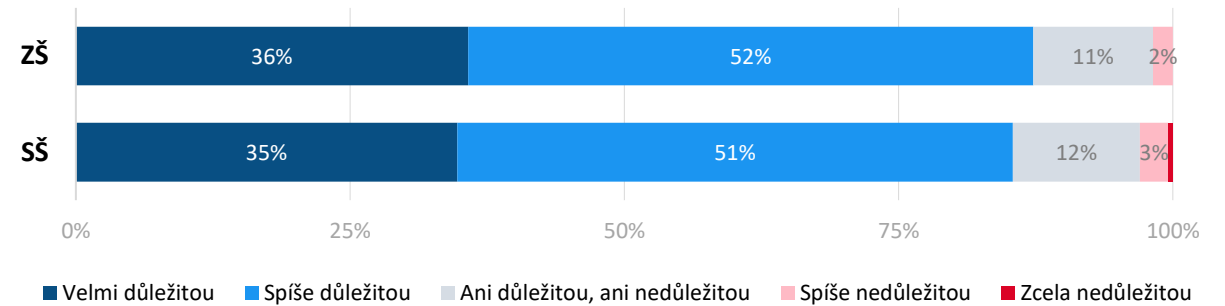
- **Ředitelé i vyučující ze základních a středních škol považují výuku mediální výchovy za důležitou.** Nejsilněji vnímají důležitost mediální výchovy ředitelé/ky a vyučující z gymnázií. Pouze minimum respondentů z řad vedení škol i vyučujících nevidí ve výuce mediální výchovy smysl.
- **Mezi vedením škol a vyučujícími** mediální výchovy panuje na základních i středních školách relativně **velká shoda z hlediska** volby **nejdůležitějších témat** mediální výchovy. Mediální výchova by měla podle většiny respondentů z řad ředitelů a ředitelek i vyučujících na základních a středních školách **rozvíjet kritické myšlení** žáků, naučit žáky **vyhledávat a třídit informace, analyzovat mediální sdělení** a porozumět zprávám po obsahové i významové stránce. Velmi důležitým cílem mediální výchovy je i budování **odolnosti vůči manipulaci** a propagandě a **schopnosti bezpečného chování na internetu**. Problematika **závislostí na internetu** patří mezi témata, která zaujmají z **pohledu ředitelů** a ředitelek škol **nižší místa v** pomyslném **žebříčku důležitosti** než u vyučujících.
- Preference z hlediska způsobu výuky mediální výchovy jsou velmi podobné ve skupině základních i středních škol. Respondenti z řad **vedení škol i vyučujících** nejčastěji **preferují povinné ukotvení mediální výchovy jako průřezového tématu** vyučovaného ve více předmětech. Jako optimální forma výuky mediální výchovy jsou vnímány i **jednorázové akce** (projekty, besedy s novináři atd.). K méně preferovaným variantám patří výuka mediální výchovy v rámci povinného samostatného předmětu – tuto variantu preferují nejčastěji respondenti z gymnázií.
- S mediálními tématy by měli přibližně podle poloviny ředitelů a ředitelek ZŠ a SŠ **žáky seznamovat zejména vyučující různých předmětů**, ve skupině vyučujících podporují tuto variantu přibližně dvě pětiny respondentů. Přibližně dvě pětiny vyučujících podporují variantu, ve které by měli tuto úlohu zastávat **vyučující specializující se na výuku mediální výchovy**, podpora této varianty je mezi vedením škol nižší. Hlavní roli vyučujících specializujících se na výuku mediální výchovy zdůrazňují nejčastěji gymnázia.
- Jako **hlavní příčinu skutečnosti**, že je **na školách výuce mediální výchovy věnováno málo pozornosti**, označují ředitelé i vyučující **školní vzdělávací programy**, kvůli nimž musí učitelé probrat velký objem látky a na průřezová témata pak není dostatek času. Podstatnou roli hraje i **nejistota samotných vyučujících** a **nízká podpora státu** z hlediska důležitosti tohoto tématu.
- Většina vyučujících hodnotí **postoj** svého **vedení k mediální výchově pozitivně**. Nejčastěji vyjadřují pozitivní hodnocení vyučující z gymnázií.
- **Vyučující** věnující se ve své výuce mediální výchově **nejsou ve velké míře schopni posoudit vztah rodičů a zákonných zástupců k mediální výchově**, vyšší podíl těchto vyučujících byl zaznamenán ve skupině středních škol. Vyučující, kteří jsou schopni tento vztah posoudit, jej hodnotí **nejčastěji** jako **neutrální**.

Důležitost mediální výchovy

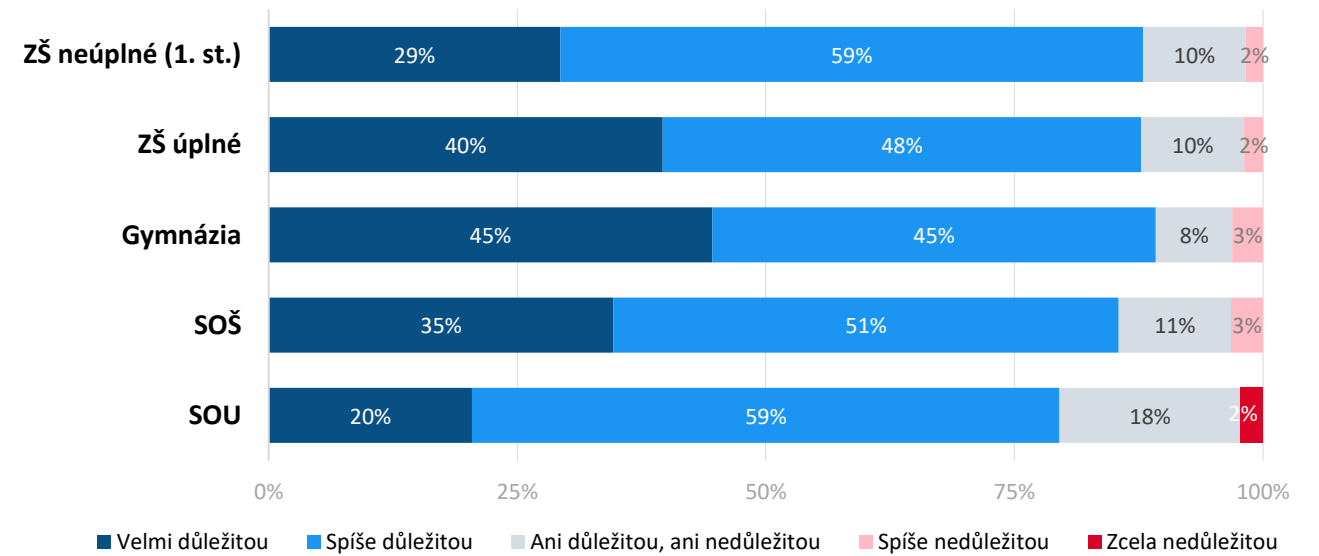
Vedení základních (88 %) i středních škol (86 %) považuje výuku mediální výchovy za důležitou. Za velmi důležitou považuje mediální výchovu více než třetina respondentů z řad základních i středních škol, více než polovina ji potom považuje za spíše důležitou. Jako **velmi důležitou** vnímají mediální výchovu nejčastěji ředitelé a ředitelky **gymnází** (45 %).

Přibližně desetina základních (11 %) i středních škol (12 %) zaujímá k mediální výchově neutrální postoj. **Pouze minimum škol nevidí** ve výuce mediální výchovy **smysl** a charakterizují ji jako nedůležitou. Neutrální či negativní postoje k výuce mediální výchovy deklarovalo častěji vedení SOŠ a SOU, nicméně ani ve skupině těchto škol se nejedná o převažující názorový proud.

Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

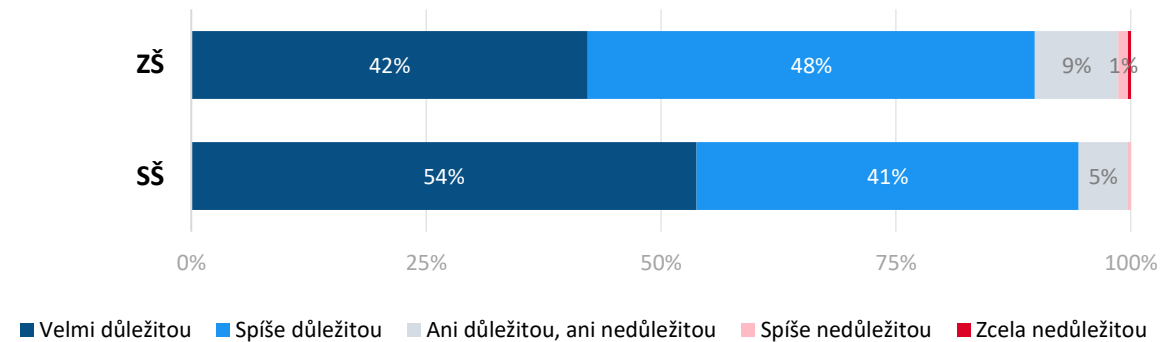

Důležitost mediální výchovy

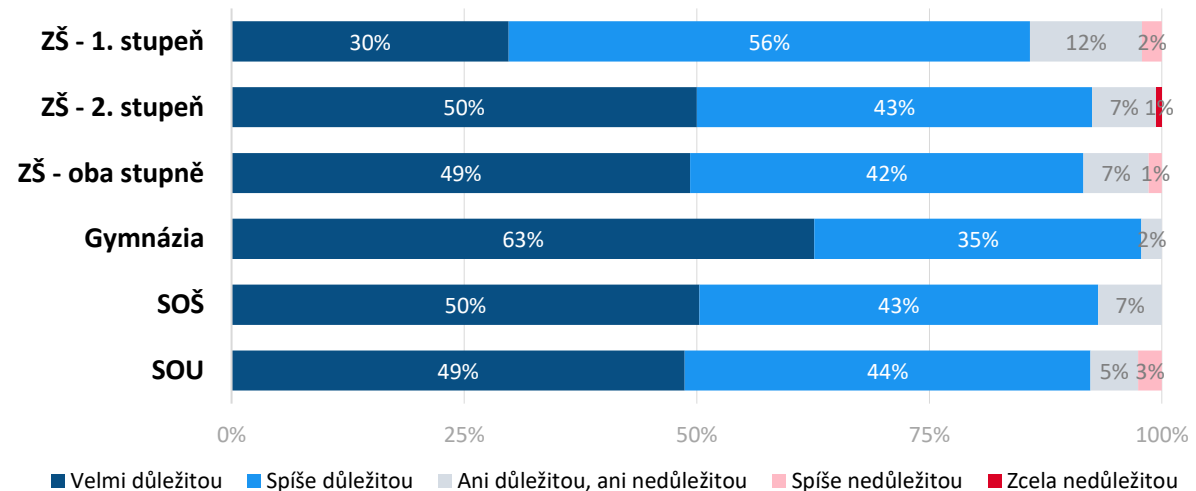
Vyučující věnující se mediální výchově výuku tohoto předmětu **většinově považují za důležitou**. Jako velmi důležitou ji vnímá 42 % vyučujících ze základních škol a více než polovina středoškolských vyučujících. Výrazně **častěji** pak tento postoj zauímají **vyučující z gymnázií** (63 % ji vnímá jako velmi důležitou). Obecně o nich lze také říci, že přikládají výuce mediální výchovy největší důležitost.

Menšinové neutrální postoje jsou patrné mezi všemi uvedenými typy škol s výjimkou gymnázií. Přibližně desetina vyučujících ze základních škol má k výuce mediální výchovy neutrální postoj (především vyučující z 1. stupně základních škol, 12 %), v případě středních škol je to pouze 5 %. Jen **minimum vyučujících nevidí** ve výuce mediální výchovy **smysl** a charakterizuje ji jako nedůležitou.

Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

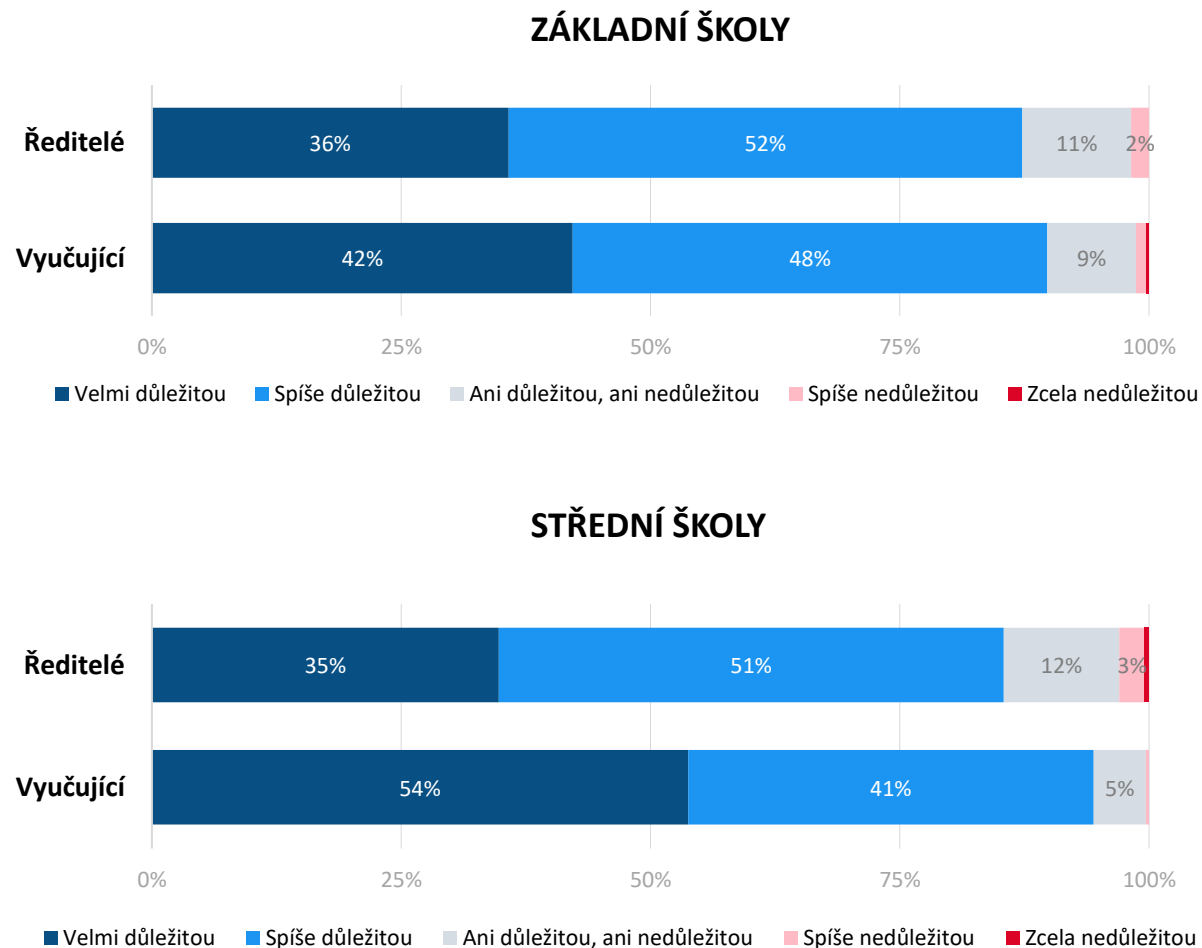

Důležitost mediální výchovy

Vyučující mediální výchovy jsou častěji přesvědčeni o její **důležitosti** než ředitelé a ředitelky, a to jak na základních, tak na středních školách. Ve skupině ředitelů a ředitelek se rovněž častěji objevuje názor, že mediální výchova není důležitá – pro úplnost však doplníme, že se stále jedná o názor minoritní.

Největší rozdíly mezi postoji vedení škol a vyučujících jsou patrné ve skupině **středních škol**. Vyučující na středních školách považují výuku mediální výchovy za velmi důležitou v 54 % případů, ředitelé a ředitelky však jen ve 35 % případů. Za spíše důležitou považuje výuku mediální výchovy 51 % ředitelů a ředitelek, 12 % má potom k mediální výchově ambivalentní vztah. Ve skupině vyučujících zastává středový názor („ani důležitá, ani nedůležitá“) pouze 5 % respondentů, tedy o 7 p.b. méně.

Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

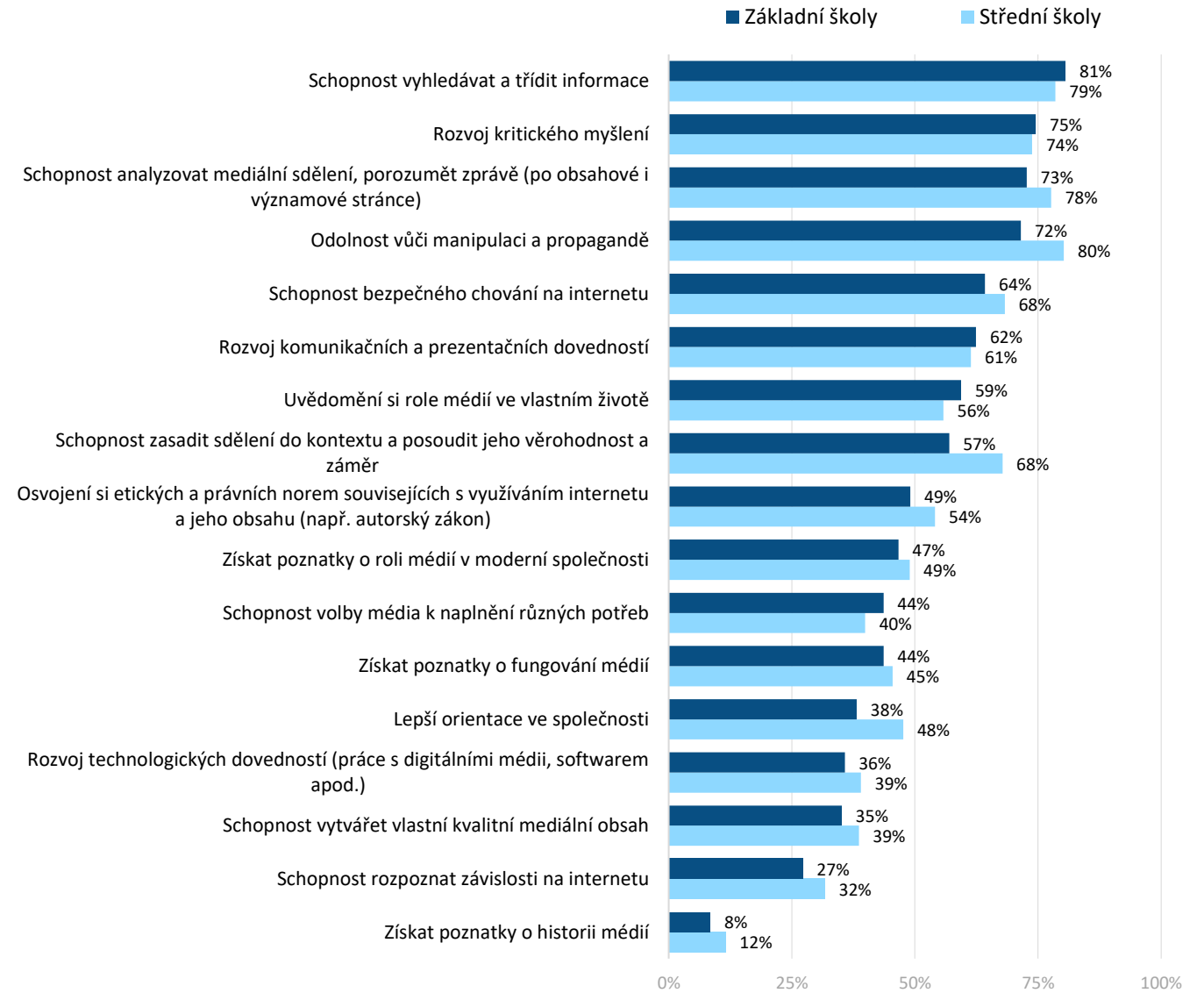

Cíle mediální výchovy

Mediální výchova by měla podle **většiny respondentů** z řad ředitelů a ředitelk základních i středních škol **rozvíjet kritické myšlení** žáků, naučit žáky **vyhledávat a třídit informace** a **analyzovat mediální sdělení** a porozumět zprávám po obsahové i významové stránce. Velmi důležitým cílem mediální výchovy je i budování **odolnosti vůči manipulaci** a propagandě a **schopnosti bezpečného chování na internetu**. Vedení základních i středních škol klade velký důraz i na **rozvoj komunikačních a prezentačních dovedností** a **uvědomění si role médií** ve vlastním životě žáka. Střední školy (68 %) kladou častěji než základní školy (57 %) důraz na **schopnost zasadit sdělení do kontextu a posoudit jeho věrohodnost a záměr**.

Problematika závislosti na internetu a schopnost je rozpoznat by měla být **cílem mediální výchovy** pouze **podle necelé třetiny** ředitelů a ředitelk z řad základních (27 %) i středních škol (32 %). Tato oblast však paradoxně patří podle vedení škol mezi 5 nejdůležitějších oblastí, v nichž by měli žáci získat znalosti a dovednosti v dané základní či střední škole (viz dále).

Co považujete za cíl/cíle mediální výchovy? Co by podle Vás měla mediální výchova žáky naučit?

Pozn.: Respondenti mohli vybrat více odpovědí. Na otázku odpovídali všichni respondenti (N= 398).

Cíle mediální výchovy

Pohledy na to, co by měla mediální výchova žáky naučit, se mezi vyučujícími ze základních a středních škol různí. Pozorujeme, že **důležitost vybraných cílů** mediální výchovy **středoškolských vyučujících vnímají s větší intenzitou.**

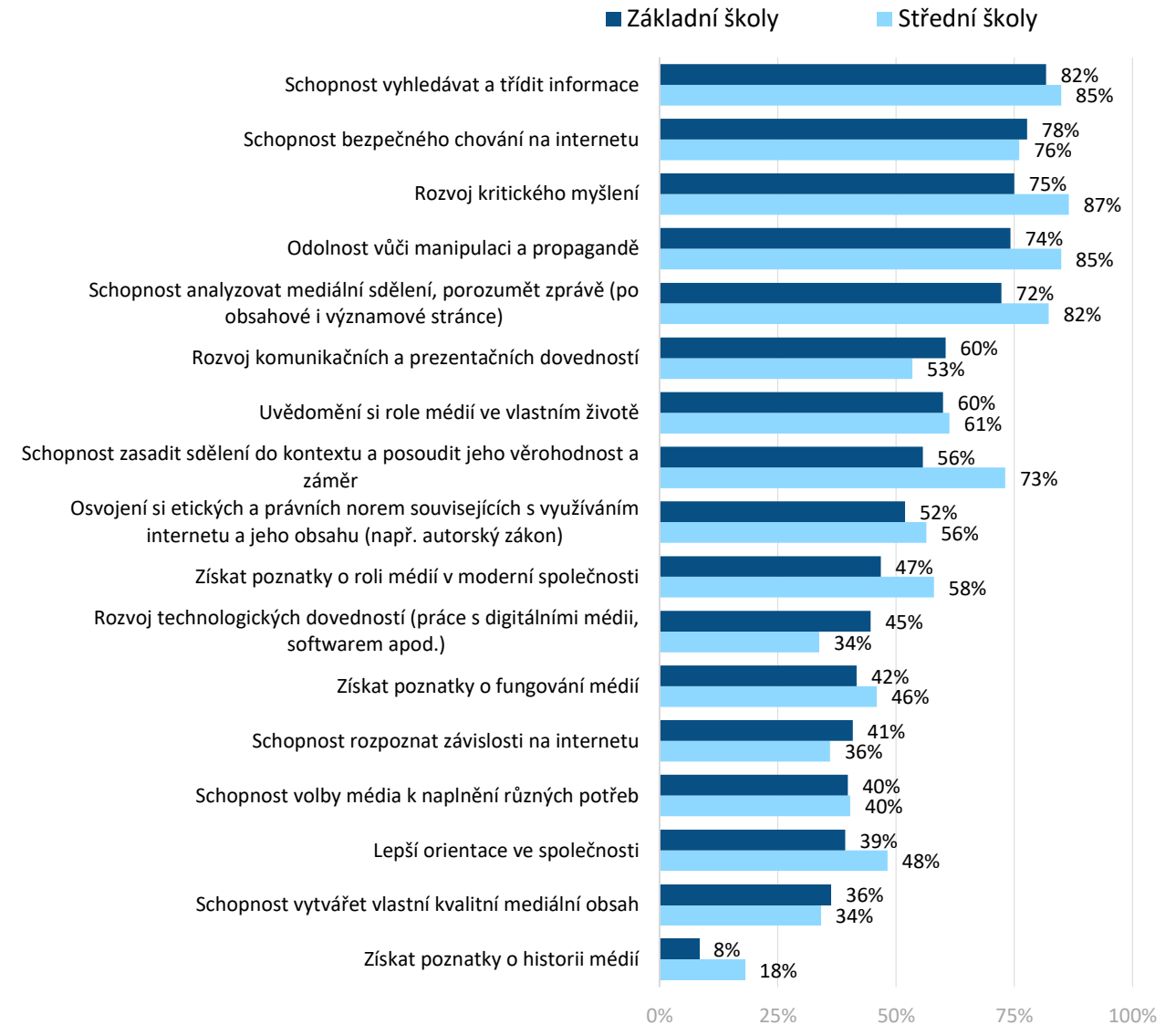
Podle vyučujících na základních školách by měla mediální výchova žáky naučit **především vyhledávat a třídit informace** (této schopnosti přikládají vysokou důležitost i vyučující ze středních škol). Podle středoškolských vyučujících má zase největší prioritu **rozvoj kritického myšlení žáků.**

K dalším velmi důležitým oblastem mediální výchovy podle učitelů a učitelek patří **bezpečné chování na internetu, odolnost vůči manipulaci a propagandě** a také schopnost analyzovat mediální sdělení.

Vyučující ze středních škol vidí častěji jako větší prioritu to, aby si žáci osvojili schopnost **zasadit určité sdělení do kontextu** a dovedli **posoudit jeho věrohodnost.**

Další z vybraných cílů již mají třipětinovou nebo menší podporu. **Nejméně důležitým** cílem mediální výchovy je v očích vyučujících **získání poznatků o historii médií.**

Co považujete za cíl/cíle mediální výchovy? Co by podle Vás měla mediální výchova žáky naučit?

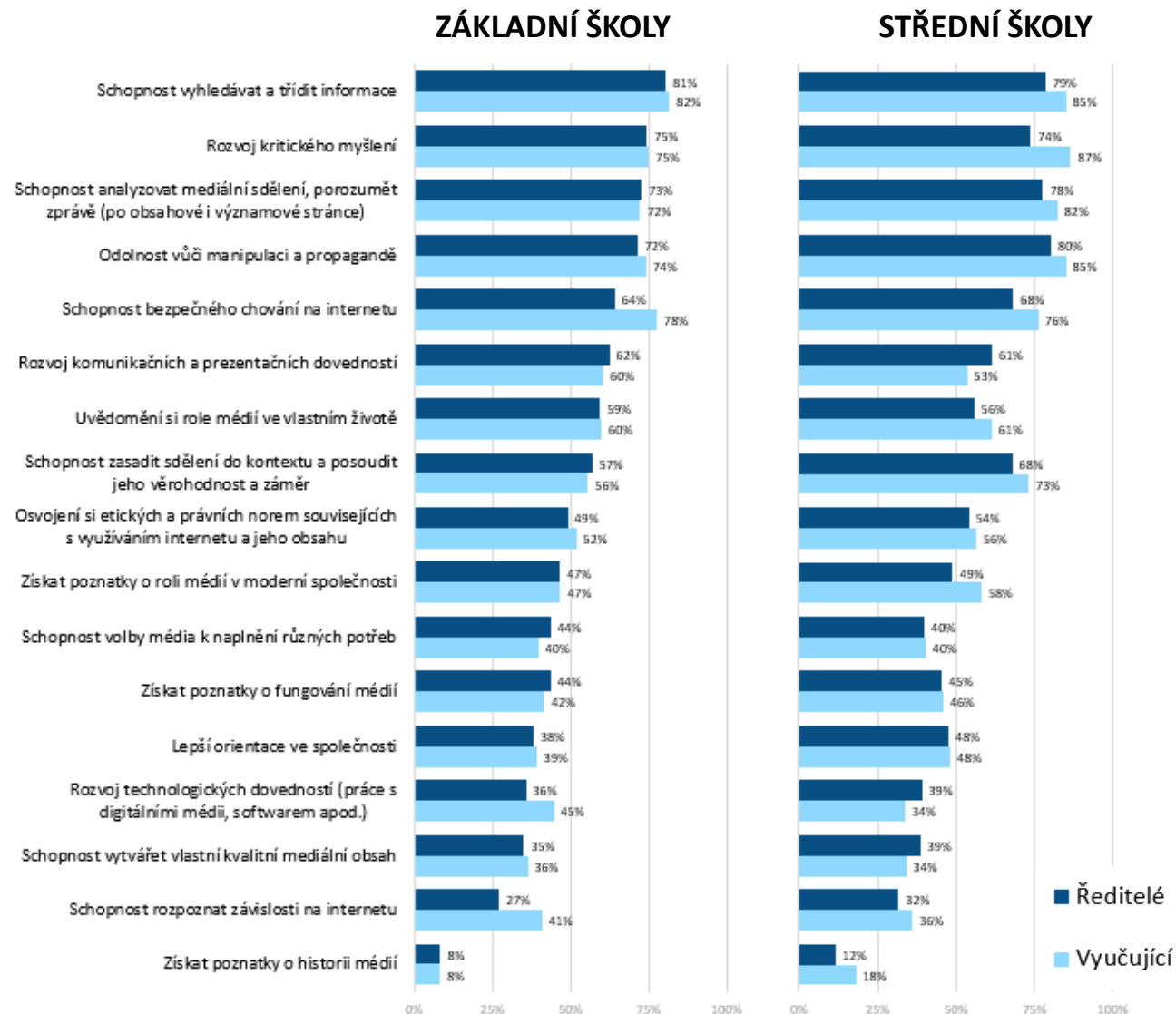
Cíle mediální výchovy

Mezi vedením škol a vyučujícími mediální výchovy panuje na základních i středních školách relativně **velká shoda z hlediska pořadí nejdůležitějších cílů** mediální výchovy, přesto lze nalézt mezi oběma skupinami dílčí rozdíly.

Ve skupině **základních škol** pokládají **vyučující častěji** za důležitý cíl v podobě schopnosti **bezpečného chování na internetu** – tento cíl označilo 78 % vyučujících základních škol, ve skupině ředitelů se to bylo o 14 p.b. méně. Větší rozdíl mezi vnímáním důležitosti cílů byl dále v případě základních škol identifikován u cílů týkajících se rozvoje **technologických dovedností** žáků a schopnosti **poznat závislosti na internetu** – oba cíle považují častěji za důležité vyučující než vedení základních škol.

Ve skupině **středních škol** přikládají **vyučující** ve srovnání s vedením škol **větší váhu rozvoji kritického myšlení** – tento cíl označilo za důležitý 87 % vyučujících, ve skupině ředitelů a ředitelek to bylo o 13 p.b. méně. Vyučující na středních školách považují rovněž častěji za důležité cíle v podobě získání poznatků o **roli médií v moderní společnosti** anebo schopnosti **bezpečného pohybu na internetu**. **Vedení středních škol** považuje naopak častěji za důležitý **rozvoj komunikačních a prezentačních dovedností**.

Co považujete za cíl/cíle mediální výchovy?
Co by podle Vás měla mediální výchova žáky naučit?

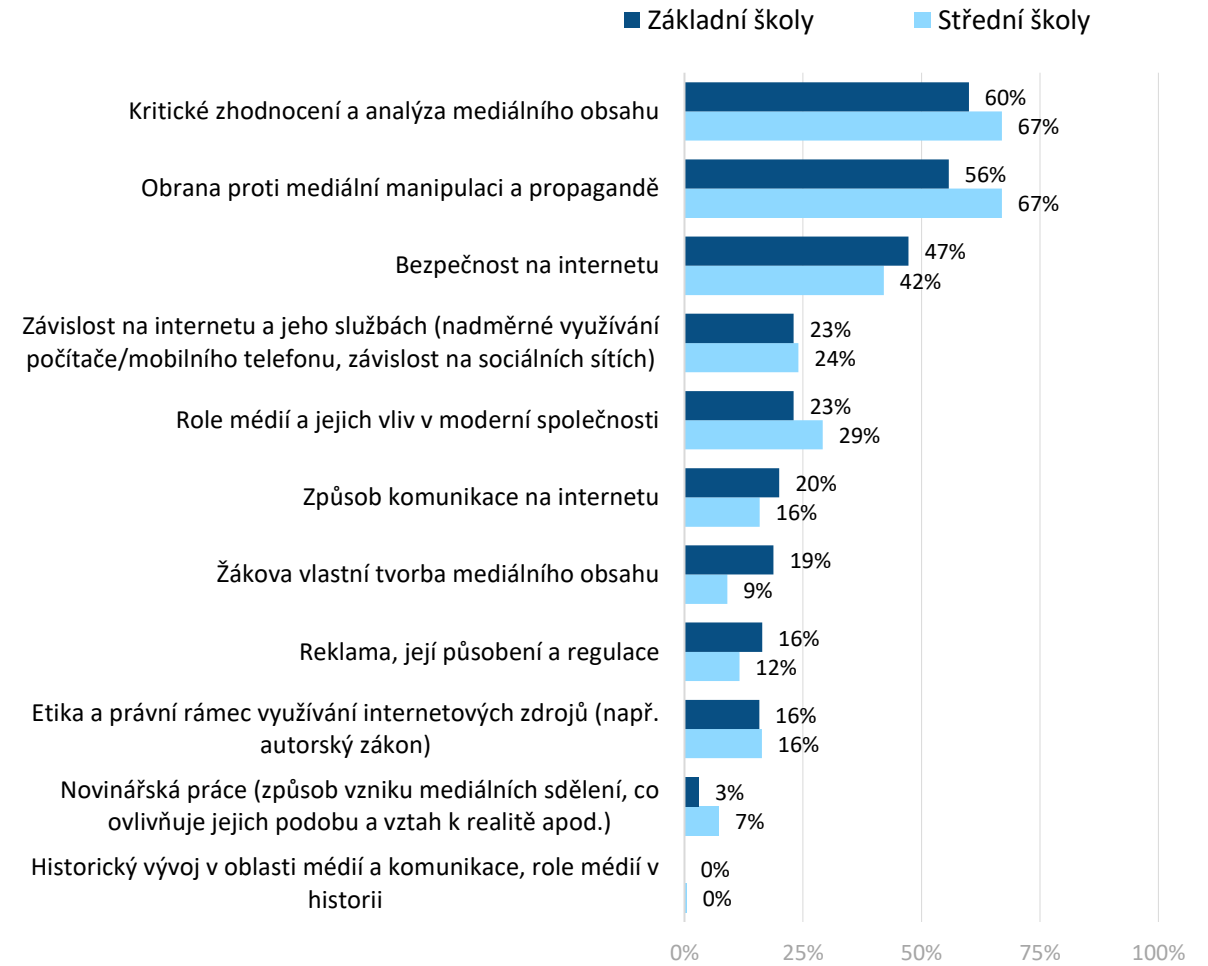

Nejdůležitější témata mediální výchovy

Mezi **nejdůležitější témata** mediální výchovy patří podle nadpoloviční většiny ředitelů a ředitelek základních i středních škol zejména **kritické zhodnocení a analýza mediálního obsahu** (60 % ZŠ, 67 % SŠ) a **obrana proti mediální manipulaci a propagandě** (56 % ZŠ, 67 % SŠ). Necelá polovina respondentů považuje za nejdůležitější téma **bezpečnosti na internetu** (47 % ZŠ, 42 % SŠ).

Ostatní témata považuje za důležitá **méně než čtvrtina respondentů**. **Závislosti na internetu** a jeho službách považuje za nejdůležitější téma 23 % ředitelů a ředitelek ZŠ a 24 % SŠ. Problematiku **etiky** a právního rámce využívání internetových zdrojů považuje za nejdůležitější téma pouze 16 % ředitelů a ředitelek ZŠ i SŠ, což indikuje, že problematika plagiátorství či aktuální fenomén v podobě umělé inteligence generovaných školních prací stojí spíše na pozadí zájmu cílové skupiny.

Jaká témata z mediální výchovy považujete za nejdůležitější? Vyberte prosím maximálně 3 témata.

Nejdůležitější témata mediální výchovy

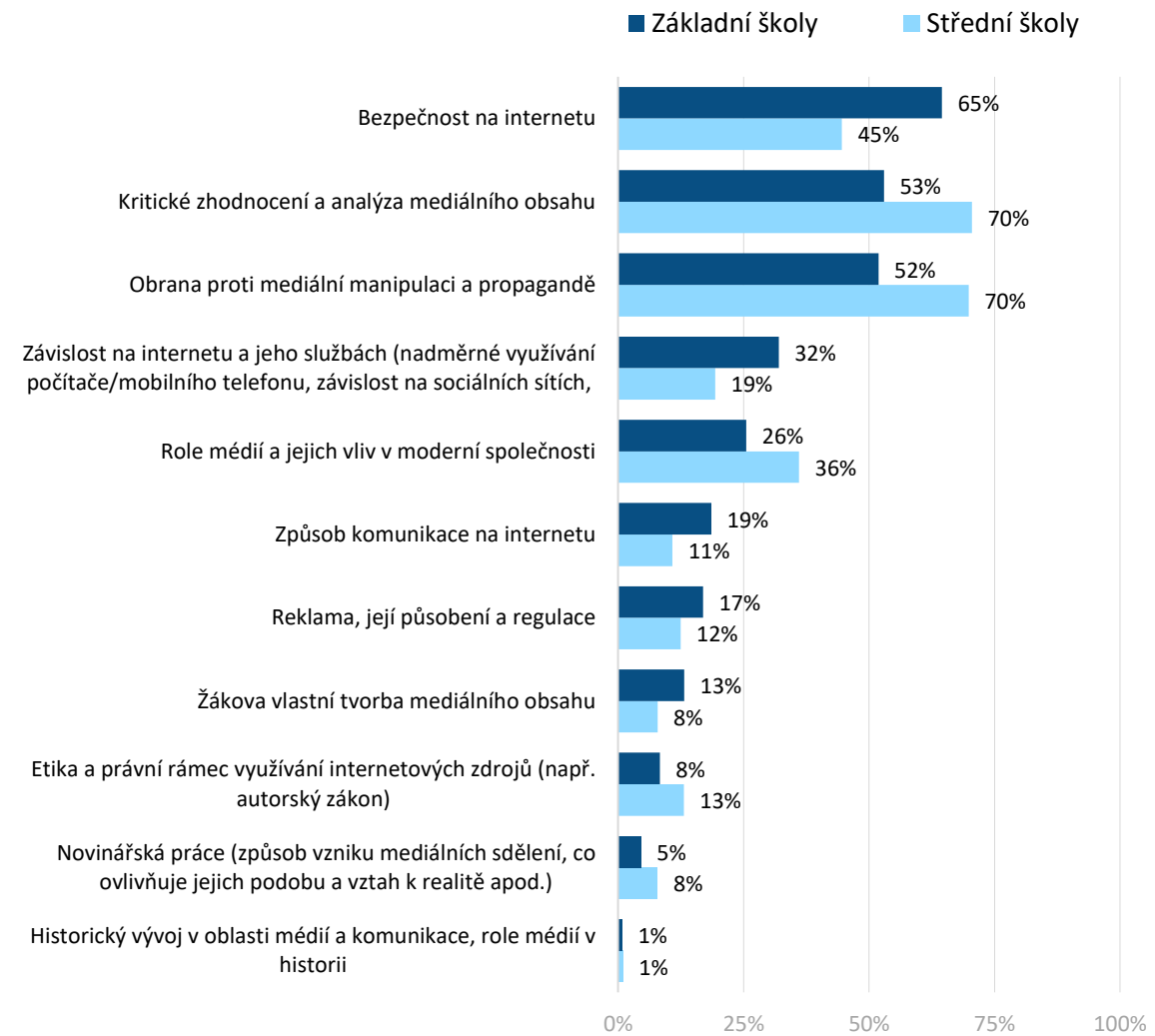
Vyučující ze **středních a základních škol** se podobně jako při volbě cílů mediální výchovy **mírně rozcházejí** také při výběru jejich nejdůležitějších témat. Trojice hlavních cílů je podle mínění většiny z obou skupin pedagogů totožná, každá jim ovšem klade různě vysokou prioritu.

Pro 65 % vyučujících ze základních škol je nejdůležitějším tématem **bezpečnost na internetu**. Dále pro nadpoloviční většinu z nich i **kritické zhodnocení a analýza mediálního obsahu**, stejně tak **obrana proti manipulaci a propagandě**. Necelá třetina považuje za důležité i téma řešení závislosti na internetu a jeho službách.

V případě středoškolských vyučujících jsou jako nejdůležitější viděny (shodně po 70 %) témata **kritického zhodnocení a analýzy mediálního obsahu** a **obrany proti mediální manipulaci a propagandě**. Pro 45 % je prioritou také téma **bezpečnosti na internetu**. Více než třetina dále vnímá důležitost tématu přibližujícího roli médií a jejich vlivu v moderní společnosti.

Obecně menší prioritou jsou v očích vyučujících témata, která se týkají různých aspektů novinářské práce. A stejně jako v případě předchozí volby cílů (viz předchozí graf) je patrné, že k aktuálním prioritám podle vyučujících **nepatří téma historického vývoje médií**.

Jaká témata z mediální výchovy považujete za nejdůležitější?*

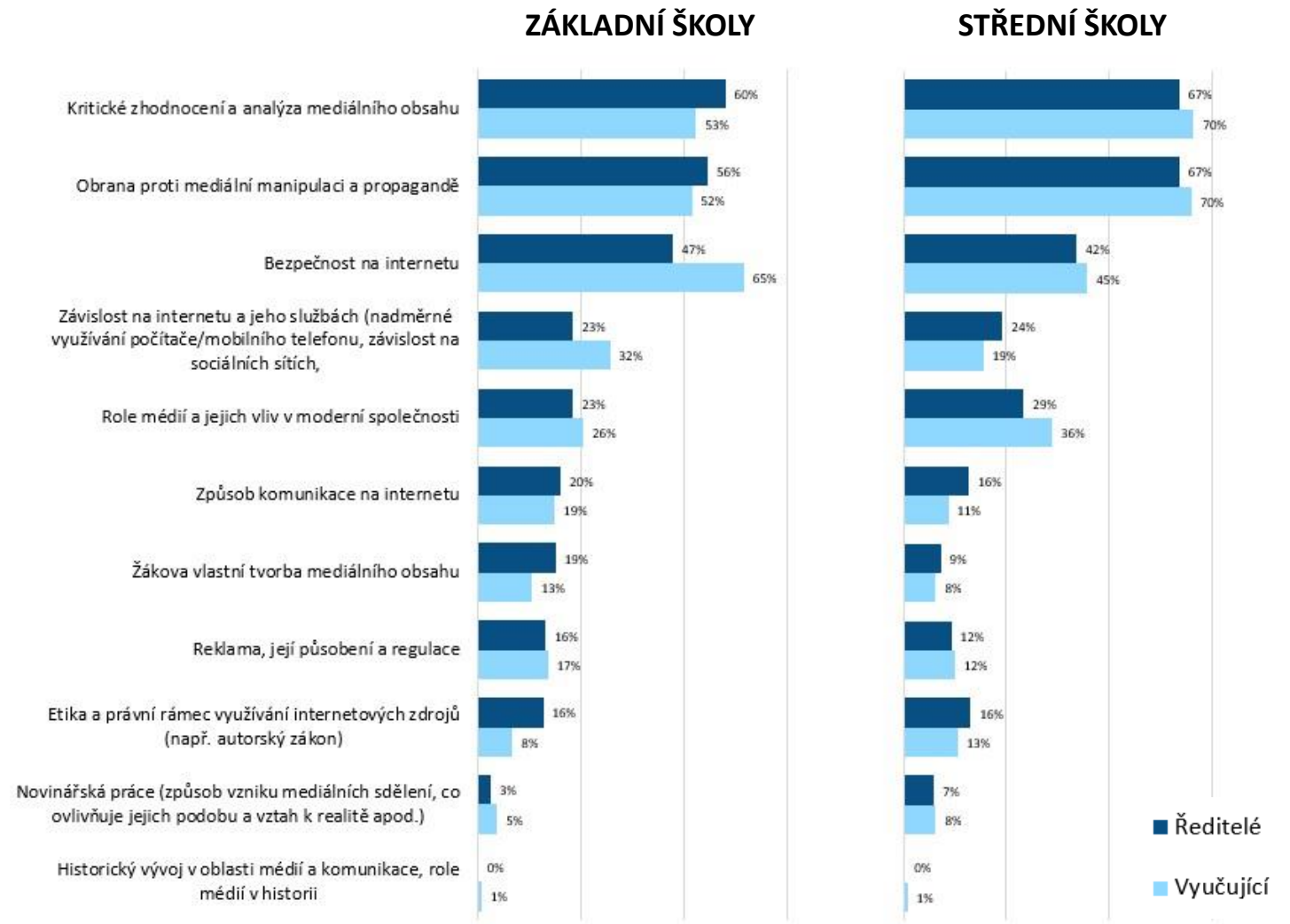

Nejdůležitější témata mediální výchovy

Mezi vedením škol a vyučujícími mediální výchovy panuje na základních i středních školách relativně **velká shoda z hlediska volby nejdůležitějších témat** mediální výchovy. Největší rozdíl v preferencích byl identifikován ve skupině základních škol, kde vyučující označili za nejdůležitější téma bezpečnost na internetu (65 %), zatímco ředitelé a ředitelky vybrali tuto oblast ve 47 % případů.

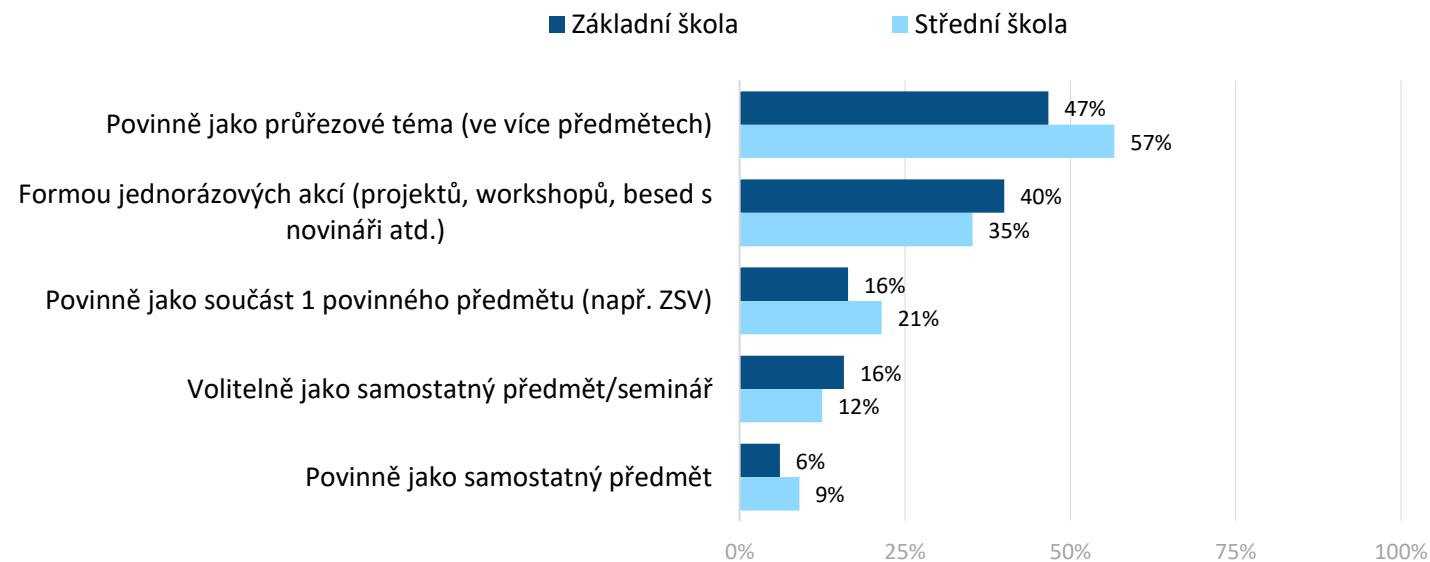
Jaká témata z mediální výchovy považujete za nejdůležitější?

Preferovaná forma výuky mediální výchovy

Preference z hlediska způsobu výuky mediální výchovy jsou velmi podobné ve skupině základních i středních škol, nicméně mezi řediteli a ředitelkami základních i středních škol neexistuje jednoznačná shoda. **Vedení škol nejčastěji preferuje povinné ukotvení mediální výchovy jako průřezového tématu** vyučovaného ve více předmětech (47 % ZŠ a 57 % SŠ). Jako optimální forma výuky mediální výchovy jsou vnímány i **jednorázové akce** (projekty, besedy s novináři atd.). Ostatní varianty mají ze strany vedení škol již menší podporu. **Nejméně preferovanou variantou** je ze strany ředitelů a ředitelky základních i středních škol výuka mediální výchovy jako **samostatného povinného předmětu**. Výuku mediální výchovy jako samostatného předmětu **nejvíce preferuje vedení gymnázií** (17 %, současně je to i nejčastější praxe), zatímco v případě učilišť tato varianta nezískala žádnou podporu. Důležitým poznatkem rovněž je, že **žádný z respondentů/ek nevyjádřil názor, že by mediální výchova neměla být vyučována vůbec**.

Jak by podle Vás měla být vyučována mediální výchova?

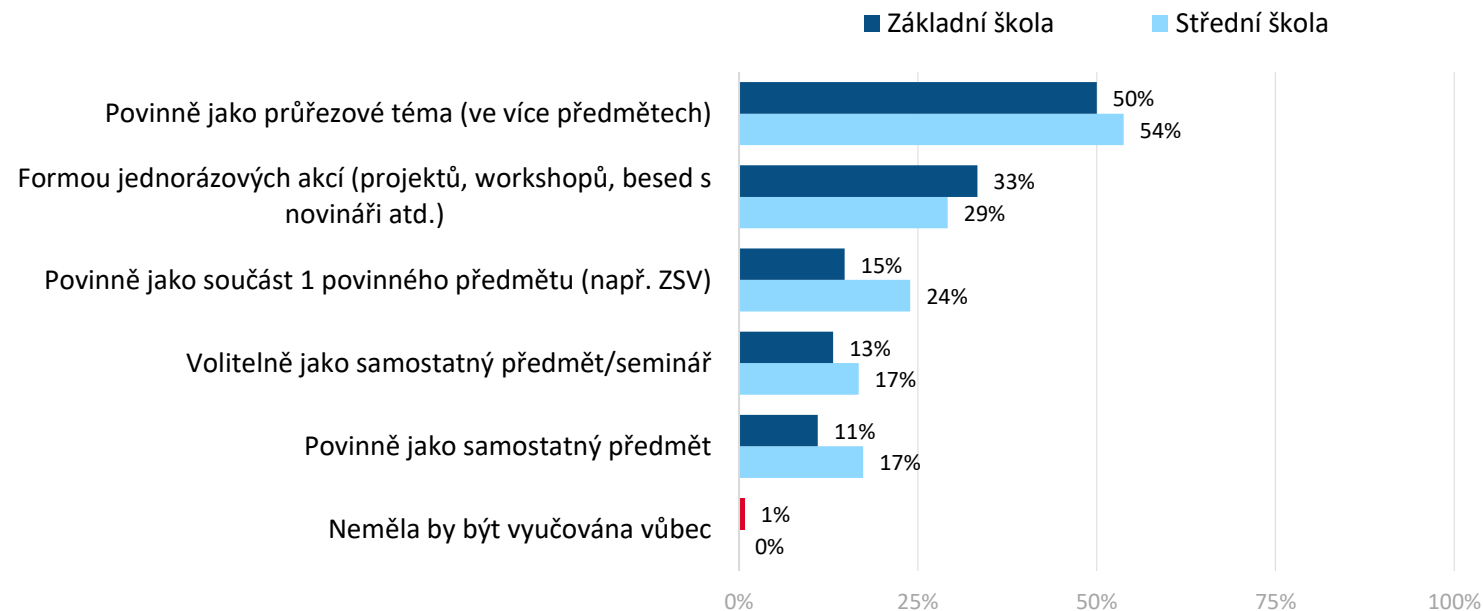

Preferovaná forma výuky mediální výchovy

Hlavní preference vyučujících ohledně ideální formy výuky mediální výchovy jsou u základních a středních škol **podobné**. Nejčastěji preferují povinné ukotvení mediální výchovy jako **průřezového tématu vyučovaného ve více předmětech** (50 % ZŠ a 54 % SŠ). Jako optimální jsou třetinou vyučujících ze základních škol a necelou třetinou středoškolských vyučujících vnímány **také jednorázové akce** (projekty, besedy s novináři atd.). Ostatní varianty již mají menší podporu. K méně preferovaným formám patří zakotvení mediální výchovy jako povinného samostatného předmětu. K této variantě se přiklonila pouze 4 % vyučujících z 1. stupně základních škol. Mezi vyučujícími z 2. stupně základních škol již získala tato varianta podporu okolo 15 %. Nejvíce ze všech se k této formě přiklánějí vyučující z gymnázií (22 %). Důležitým poznatkem je, že téměř **nikdo z respondentů nevyjádřil** názor, že by **mediální výchova neměla být vyučována** vůbec. Tento postoj byl zachycen jen u 1 % vyučujících ze základních škol.

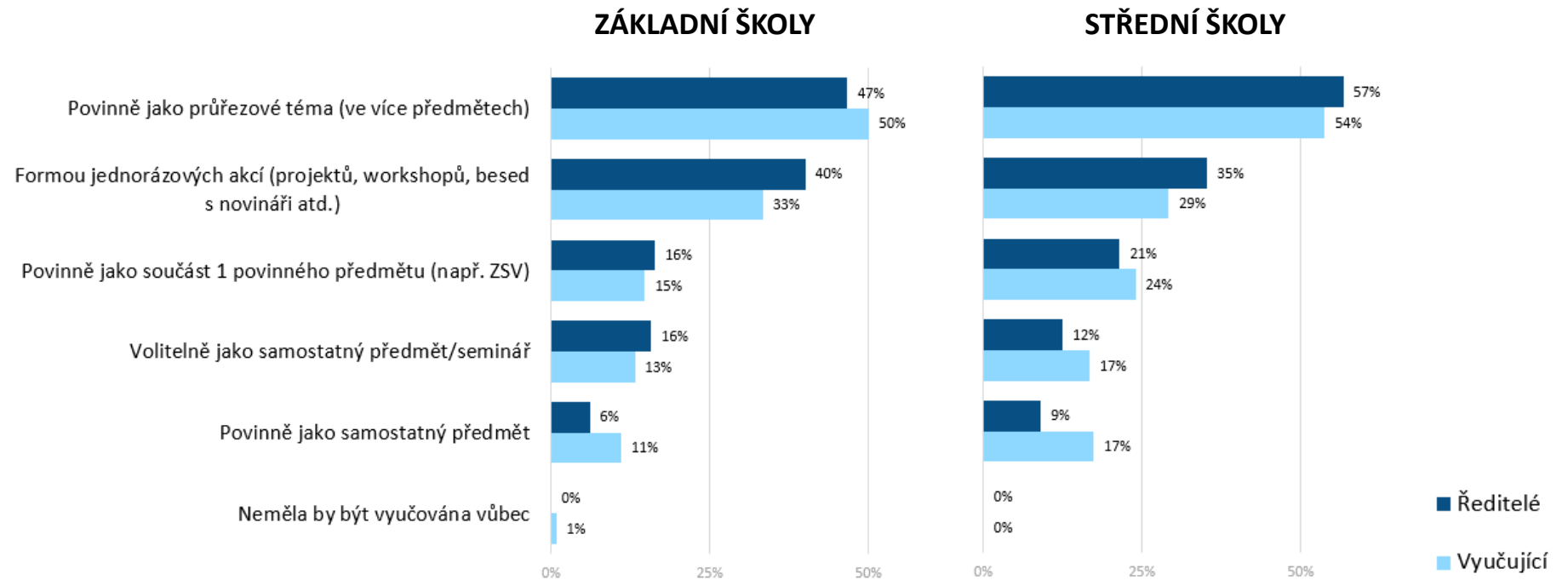
Jak by měla být podle Vás mediální výchova vyučována?

Preferovaná forma výuky mediální výchovy

Preference z hlediska optimálního způsobu výuky mediální výchovy jsou velmi podobné mezi řediteli/kami a vyučujícími ve skupině základních i středních škol. **Ředitelé a ředitelky i vyučující nejčastěji preferují povinné ukotvení mediální výchovy jako průřezového tématu** vyučovaného ve více předmětech. Jako optimální forma výuky mediální výchovy jsou ze strany vedení škol i vyučujících vnímány i **jednorázové akce** (projekty, besedy s novináři atd.). **Vyučující** základních (11 %) i středních škol (17 %) by preferovali výuku mediální výchovy prostřednictvím **povinného samostatného předmětu častěji než ředitelé** a ředitelky (6 % ZŠ a 9 % SŠ).

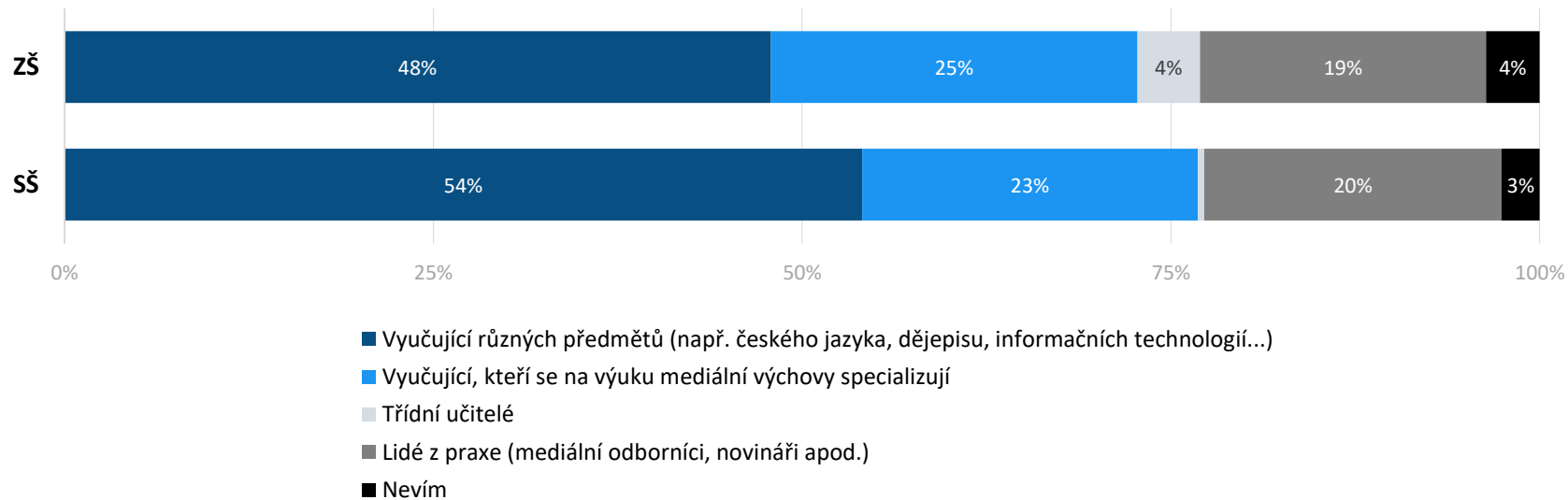
Jak by měla být podle Vás mediální výchova vyučována?

Preferovaný lídr výuky mediální výchovy

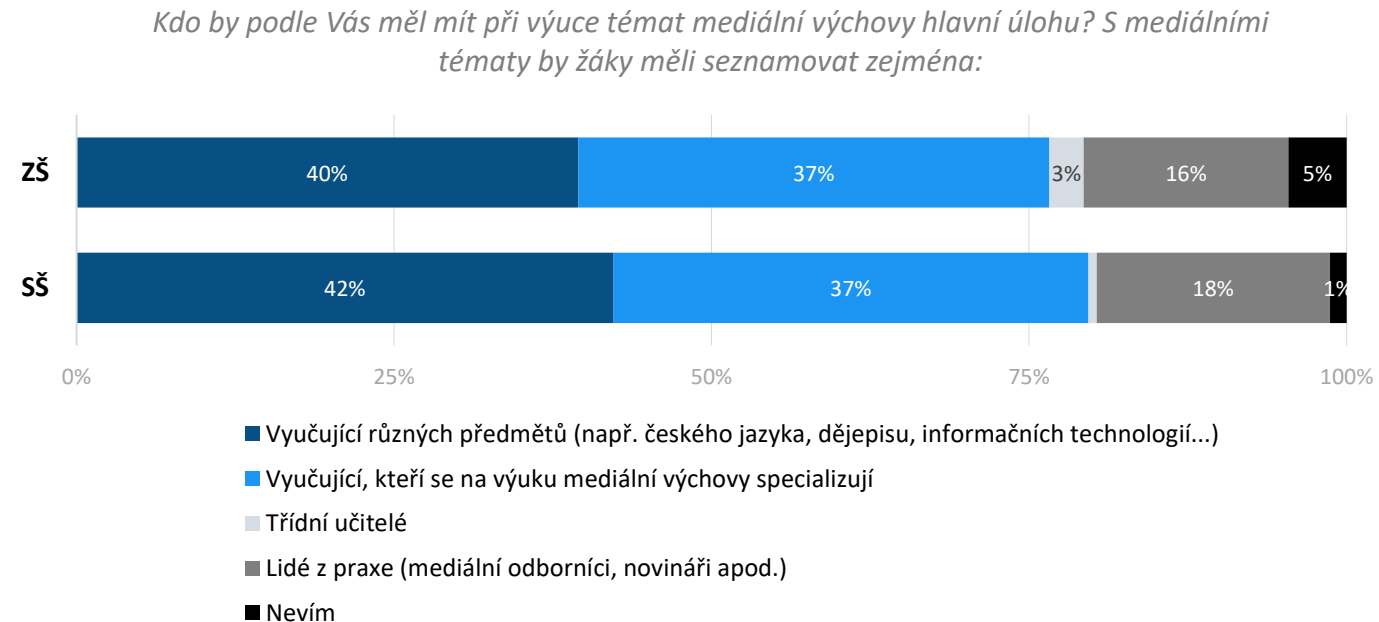
S mediálními tématy by měli přibližně podle **poloviny ředitelů a ředitelek ZŠ (48 %) a SŠ (54 %) žáky seznamovat vyučující různých předmětů**. Přibližně čtvrtina respondentů z vedení škol potom uvádí, že by tuto úlohu měli zastávat **vyučující specializující se na výuku mediální výchovy** (v porovnání s ostatními SŠ tuto variantu více preferují gymnázia). Pětinovou podporu získalo zapojení odborníků z praxe, tedy mediálních expertů či novinářů. Ve skupině základních škol zastávají 4 % respondentů názor, že by měli žáky s tématy mediální výchovy žákům seznamovat zejména třídní učitelé. Pouze minimum ředitelů či ředitelek si v této otázce není jisto a nedokázalo specifikovat, kdo by měl popsanou úlohu zastávat.

Kdo by podle Vás měl mít při výuce témat mediální výchovy hlavní úlohu? S mediálními tématy by žáky měli seznamovat zejména:

Preferovaný lídr výuky mediální výchovy

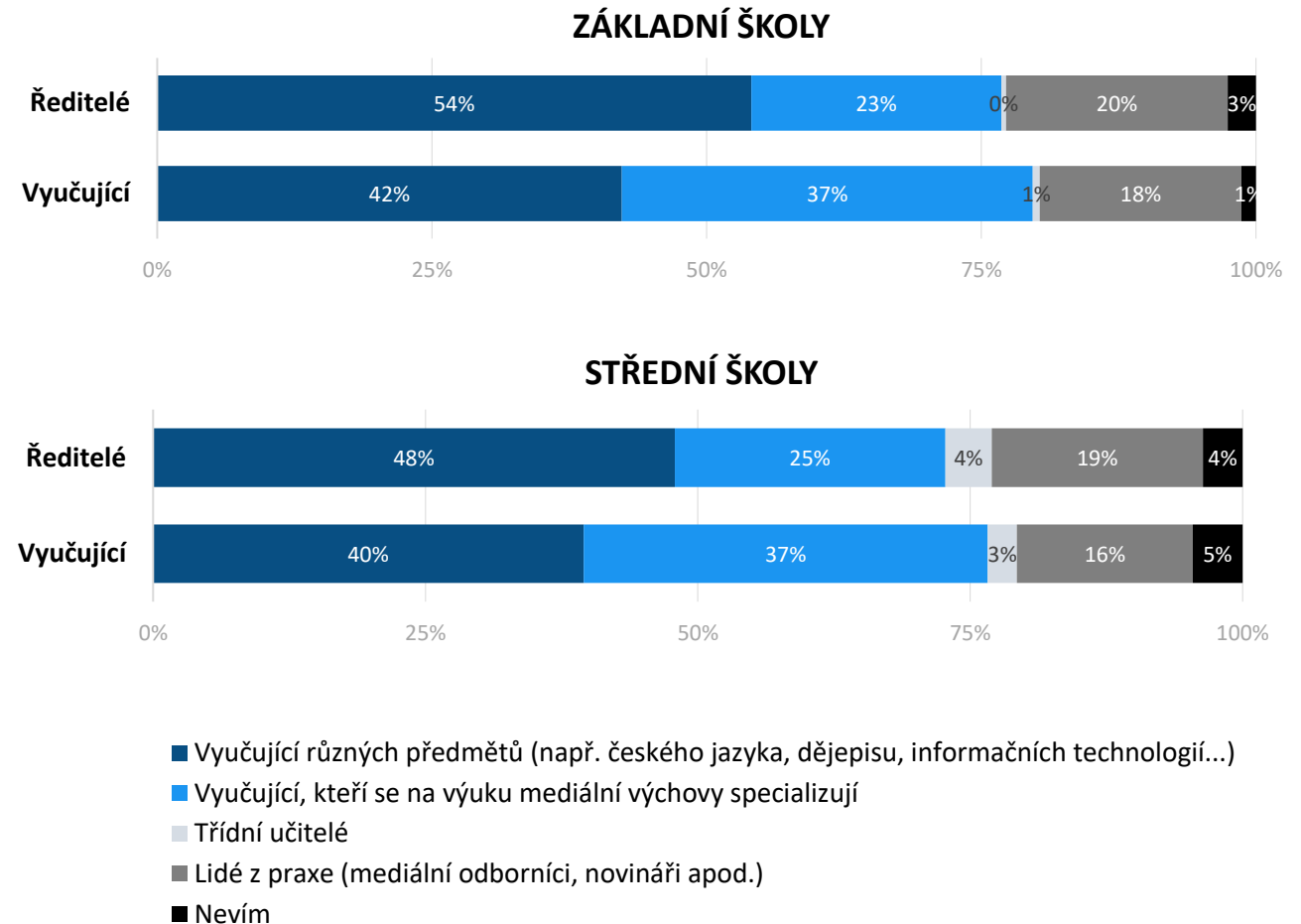
S mediálními tématy by měli podle názoru přibližně dvou pětín učitelů a učitelek ze základních i středních škol seznamovat žáky **hlavně vyučující různých předmětů**. Pouze nepatrně menší podporu (shodně po 37 %) má varianta, kdy by s mediální výchovou měli žáky seznamovat **pedagogové, kteří se na její výuku specializují**. Méně než pětina vyučujících (16 % ZŠ a 18 % SŠ) si myslí, že by se předávání těchto poznatků měli věnovat lidé z praxe, tedy mediální experti či novináři. Ve skupině základních škol zastávají 3 % vyučujících názor, že by žáky měl s mediální výchovou seznamovat třídní učitel, zejména je tomu tak u vyučujících z 1. stupně základních škol (6 %). Pouze minimum vyučujících nedovedlo specifikovat, kdo by měl popsanou úlohu zastávat.

Preferovaný lídr výuky mediální výchovy

Ze srovnání výsledků mezi skupinami ředitelů/ek a vyučujících napříč stupni vzdělávání je patrné, že **z hlediska volby lídra výuky mediální výchovy na školách hraje větší roli pozice na dané škole (vedoucí pracovník vs. vyučující) než stupeň vzdělávání (základní vs. střední škola)**. Ředitelé základních i středních škol by svěřili výuku mediální výchovy nejčastěji vyučujícím různých předmětů (např. českého jazyka, informatiky apod.), zatímco vyučující vnímají jako důležitou i roli vyučujících, kteří se na výuku mediální výchovy specializují. Zatímco ředitelé by volili jako lídra ve sledované oblasti vyučujícího-specialistu na mediální výchovu přibližně ve čtvrtině případů, vyučující by tuto variantu podpořili ve 37 % případů.

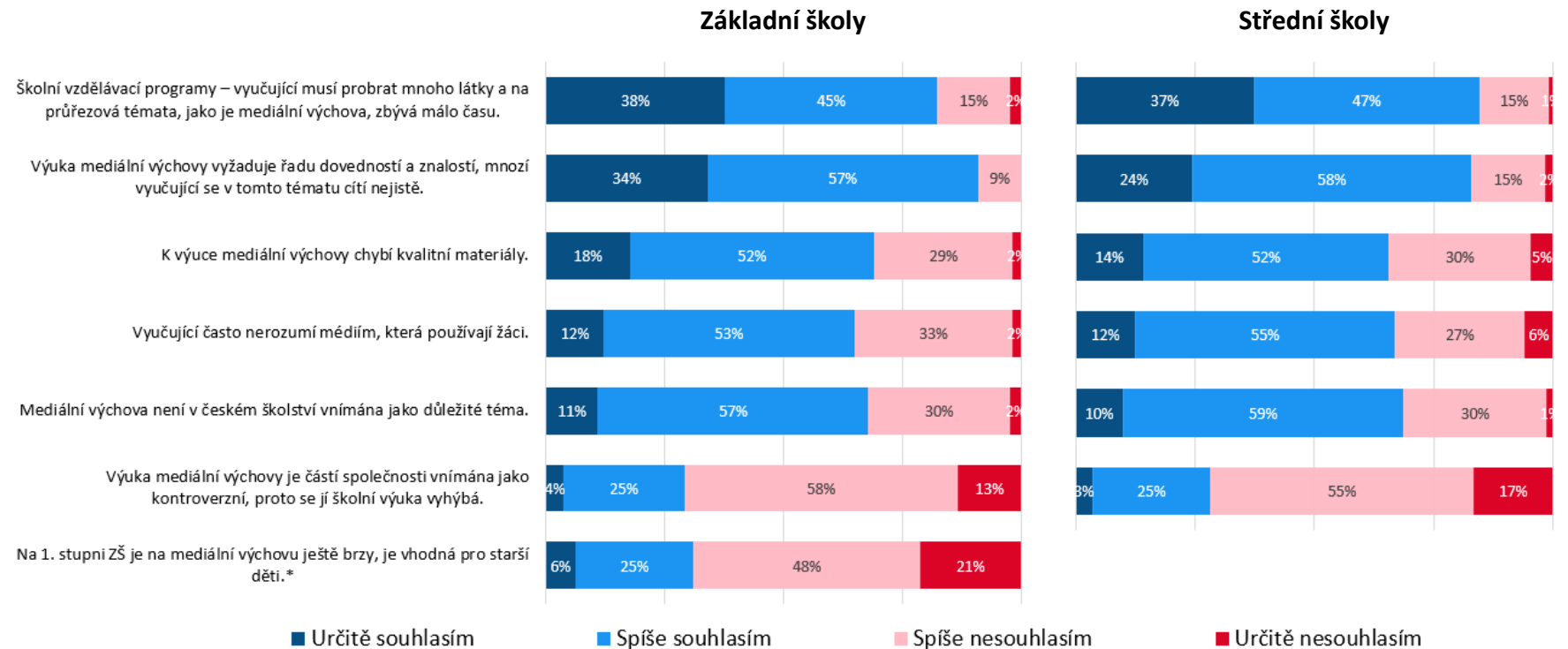
*Kdo by podle Vás měl mít při výuce témat mediální výchovy hlavní úlohu?
S mediálními tématy by žáky měli seznamovat zejména:*

Důvody, proč je MV na školách věnováno málo pozornosti

Ředitelé a ředitelky základních i středních škol vnímají velmi podobně **důvody, proč je na školách věnováno mediální výchově málo pozornosti**. Za hlavní příčinu tohoto stavu označuje vedení škol (83 % ZŠ a 84 % SŠ) nejčastěji **školní vzdělávací programy** – vyučující musí podle nich probrat velký objem látky a na průřezová témata nemají dostatek času. Za významnou bariéru považuje většina ředitelů a ředitelky škol i **nejistotu mnohých vyučujících** v oblasti mediální výchovy. Vedení škol dále často pociťuje **nedostatek kvalitních materiálů** pro výuku mediální výchovy či **neporozumění médiím**, které žáci používají. Většina ředitelů a ředitelky ZŠ i SŠ také vyjadřuje **souhlas s tvrzením, že mediální výchova není v českém školství považována za důležitou**. Ředitelé a ředitelky základních škol se obecně **nedomnívají**, že by bylo na mediální výchovu na 1. stupni ještě brzy (69 %) – přesto je však mediální výchova vyučována nejčastěji až v 5. třídě (viz níže).

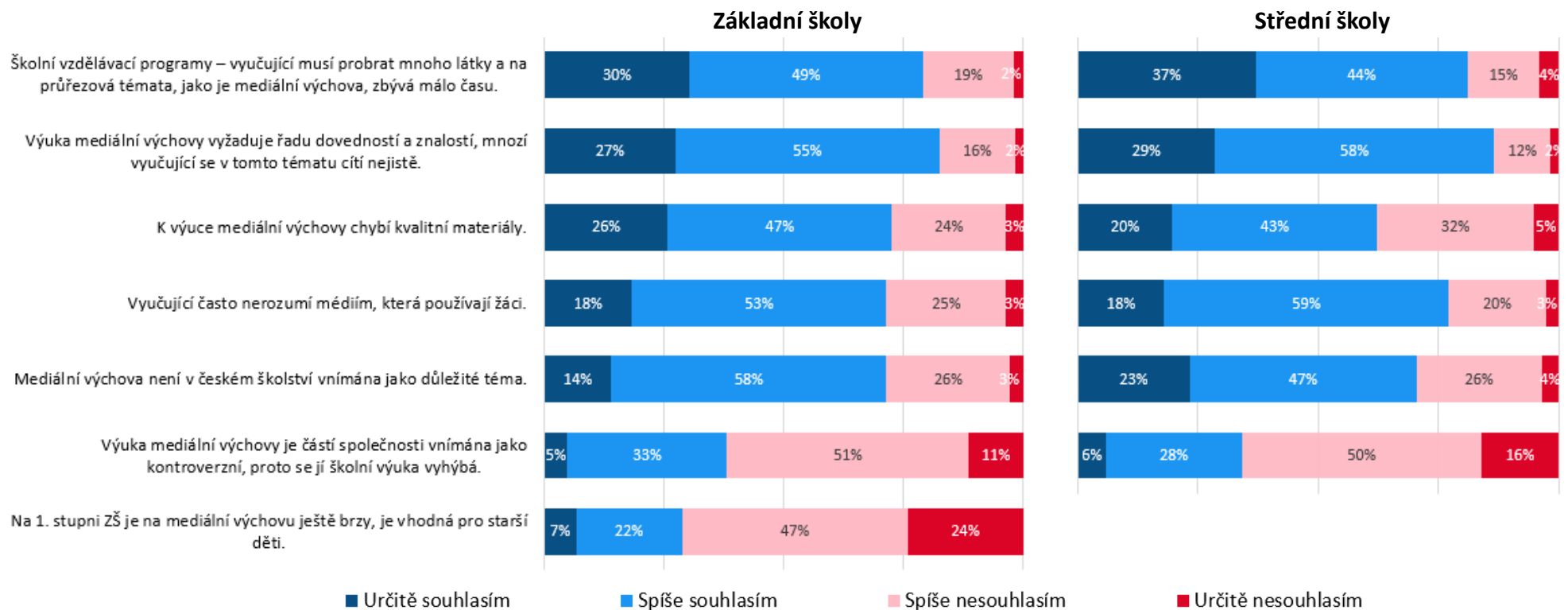
Z několika dosavadních výzkumů vyplývá, že je mediální výchově na školách věnováno poměrně málo pozornosti. Co je podle Vás příčinou tohoto stavu?

Důvody, proč je MV na školách věnováno málo pozornosti

Vyučující ze základních a středních škol se částečně shodují v názoru na důvody, kvůli kterým je mediální výchově ve školách věnováno málo pozornosti. Za jednu z **hlavních příčin** tohoto stavu označují (79 % ZŠ a 81 % SŠ) **školní vzdělávací programy**, podle kterých je nutné probrat velké množství jiné látky. Jako významnou bariéru vnímají i skutečnost, že se v rámci tohoto tématu mohou vyučující obecně **cítit nejistě**. Stejně tak mezi respondenty převažuje přesvědčení, že k výuce mediální výchovy **neexistuje dostatek kvalitních materiálů**. Toto přesvědčení zastávají silněji vyučující ze základních škol a v jejich rámci zejména vyučující na 1. stupni. Většina vyučujících rovněž sdílí názor, že mezi vyučujícími obecně panuje neporozumění médiím používanými žáky (v o něco větší míře jde o názor středoškolských vyučujících). Mezi pedagogy také pozorujeme souhlas s tím, že mediální výchova není v rámci českého školství vnímána jako důležité téma. Vyučující ze základních škol se obecně **nedomnívají**, že by bylo na mediální výchovu na 1. stupni ještě brzy (71 %).

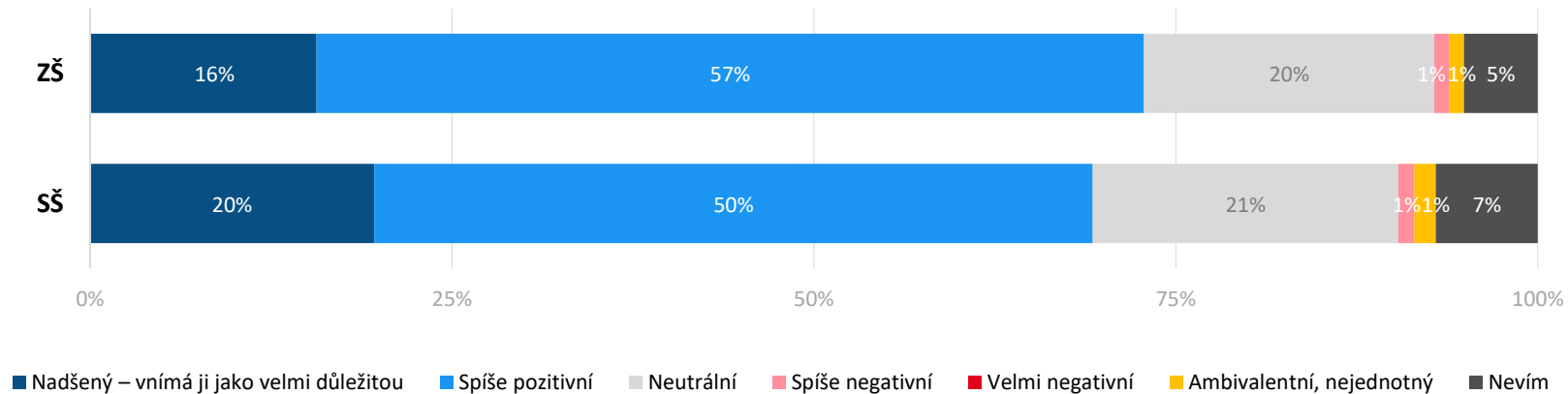
Z několika dosavadních výzkumů vyplývá, že je mediální výchově na školách věnováno poměrně málo pozornosti. Co je podle Vás příčinou tohoto stavu?

Postoj vedení škol k mediální výchově očima vyučujících I.

Při zařazování nových témat do výuky je klíčový postoj vedení školy, neboť bez podpory ze strany vedení není možné ve většině případů dosáhnout stanovených vzdělávacích cílů. Výsledky šetření ukazují, že ve školách věnujících alespoň minimální prostor mediální výchově **hodnotí většina vyučujících postoj vedení k mediální výchově pozitivně**. Velmi pozitivní postoj k mediální výchově vnímá u svého vedení 16 % vyučujících ze základních a 20 % vyučujících ze středních škol, spíše pozitivní postoj potom uvedlo 57 % respondentů ze základních a 50 % ze středních škol. Pětina respondentů hodnotí postoj svého vedení k mediální výchově jako neutrální. Pouze minimum respondentů hodnotí postoj vedení jako negativní či nejednotný anebo neumí postoj vedení posoudit. Nejvyšší podíl vyučujících, kteří hodnotí pozitivně přístup vedení, byl zaznamenán ve skupině gymnázií.

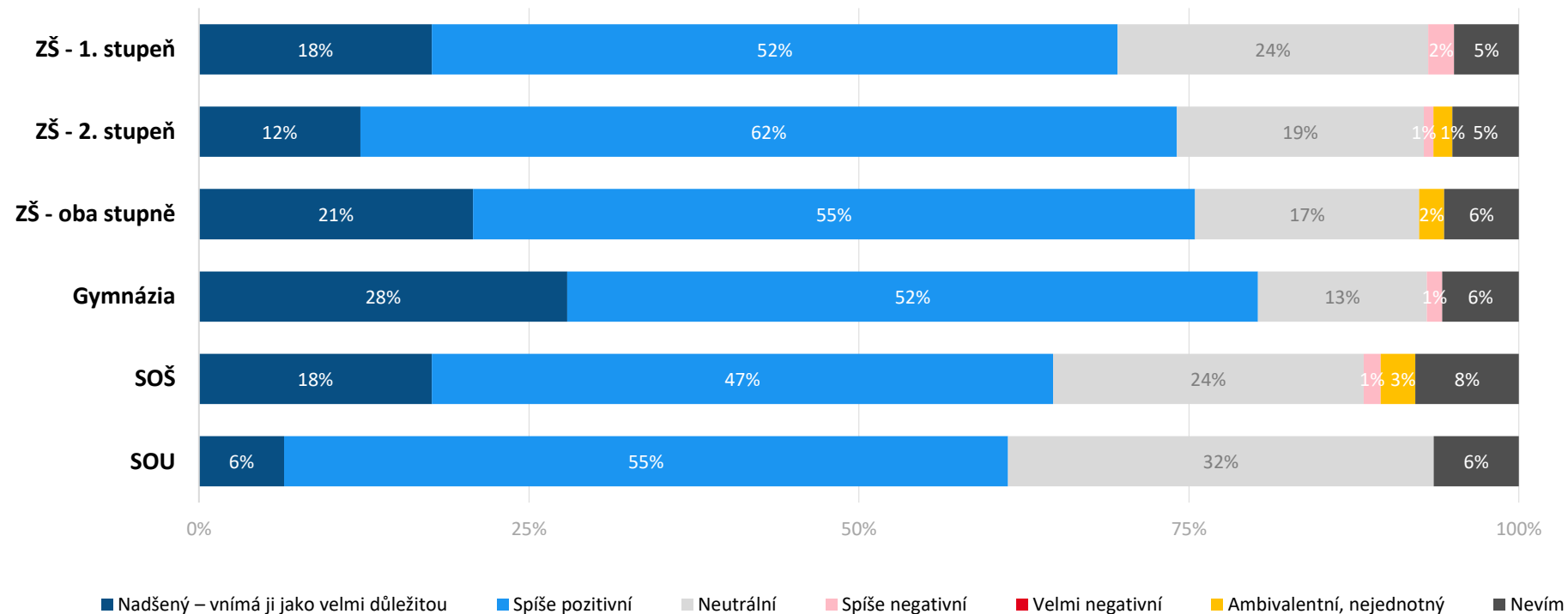
Jak byste popsal/a postoj vedení školy k mediální výchově?

Postoj vedení škol k mediální výchově očima vyučujících II.

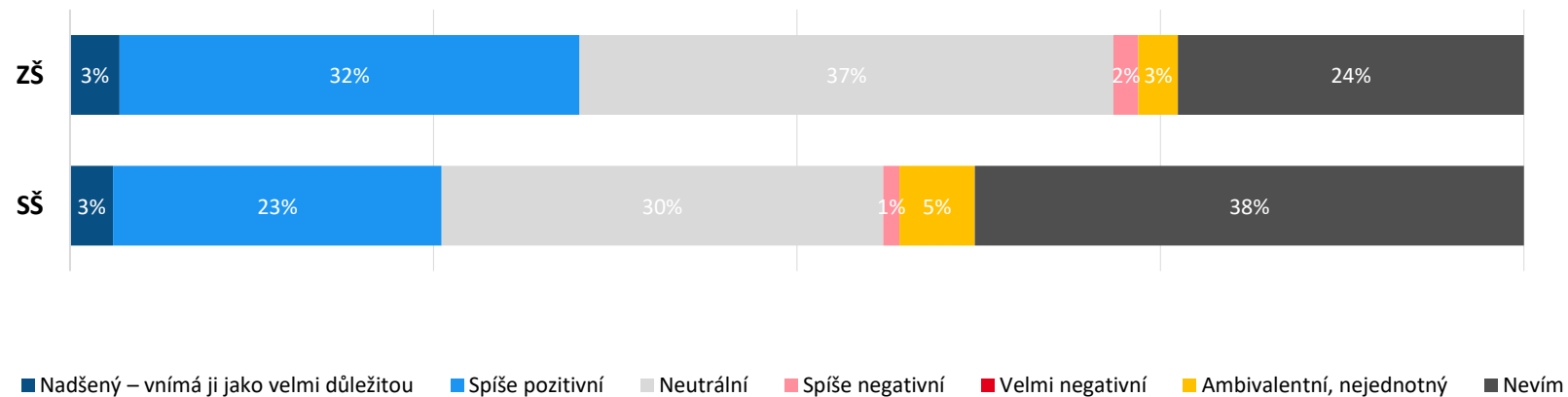
Jak byste popsal/a postoj vedení školy k mediální výchově?

Vztah rodičů k mediální výchově z pohledu vyučujících I.

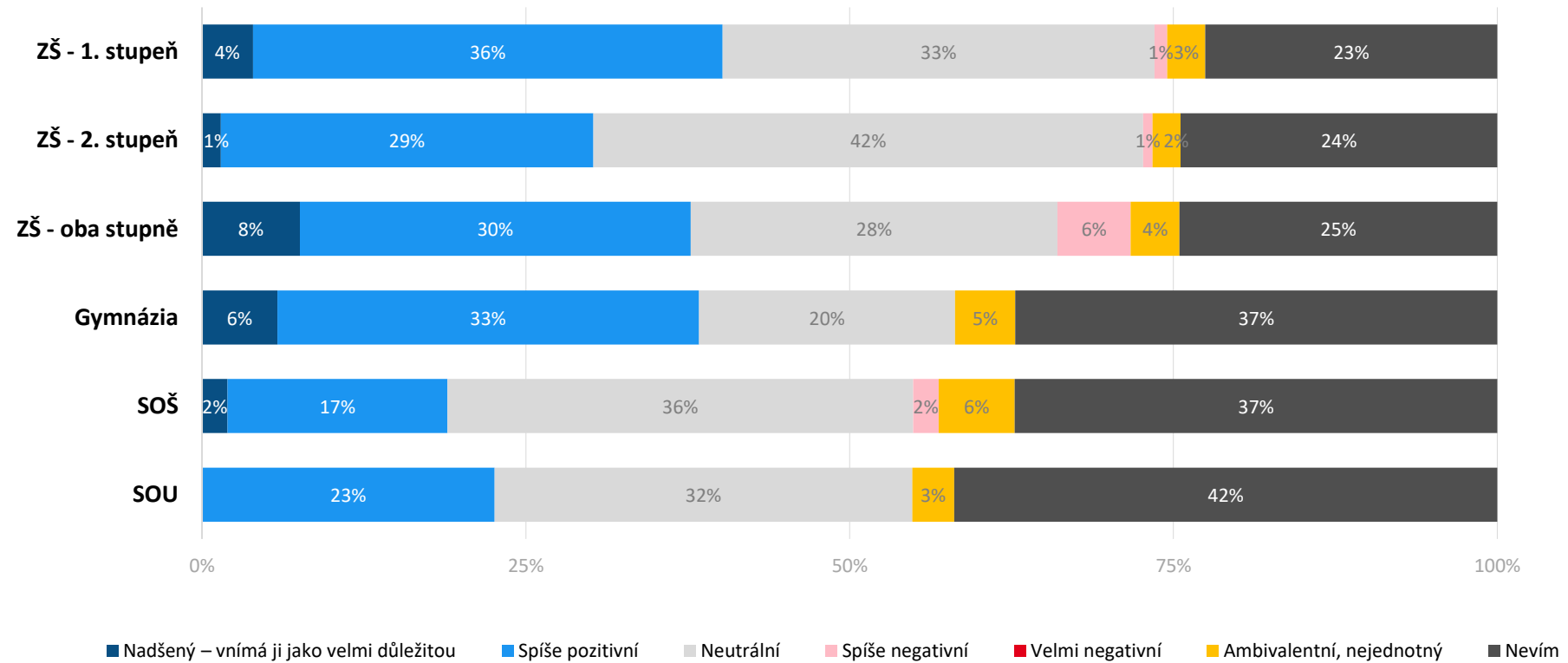
Vyučující mediální výchovy hodnotili v rámci dotazníkového šetření i postoje dalšího z významných aktérů, a to rodičů a zákonných zástupců. **Vyučující** věnující se ve své výuce mediální výchově **nejsou ve velké míře schopni posoudit vztah rodičů a zákonných zástupců k mediální výchově**, přičemž vyšší podíl těchto vyučujících byl zaznamenán ve skupině středních škol (38 %). Ve skupině základních škol činil tento podíl 24 %, což indikuje užší propojení základních škol s rodičovskou veřejností i s ohledem na nižší věk žáků. Vyučující, kteří jsou schopni vztah rodičů a zákonných zástupců k mediální výchově posoudit, hodnotí tento **vztah nejčastěji jako neutrální**. Minimální podíl vyučujících potom hodnotí vztah rodičů a zákonných zástupců k mediální výchově jako negativní či ambivalentní.

Jaký je z Vašich zkušeností vztah většiny rodičů, zákonných zástupců Vašich žáků k mediální výchově?

Vztah rodičů k mediální výchově z pohledu vyučujících II.

Jaký je z Vašich zkušeností vztah většiny rodičů, zákonných zástupců Vašich žáků k mediální výchově?

4. Naplňování cílů mediální výchovy

SHRNUTÍ: Naplňování cílů mediální výchovy

- Výsledky šetření **ve skupině základních i středních škol** ukazují, že **vyučující v praxi** víceméně **naplňují představu ředitelů** a ředitelek těchto škol **o znalostech a dovednostech**, které by si měli žáci osvojit ve vybraných tematických oblastech mediální výchovy. S ohledem na výsledky uvedené v dalších kapitolách je však otázkou, nakolik je tato shoda dána promyšlenou koncepcí výuky mediální výchovy na dané škole podpořenou efektivní komunikací mezi vedením školy a vyučujícími anebo spíše obecnou shodou na důležitosti témat mediální výchovy bez komplexního vedení vyučujících ze strany vedení.
- Drtivá většina **ředitelů a ředitelek základních i středních škol** považuje za důležité, aby si žáci jejich školy **osvojili znalosti a dovednosti související s bezpečností na internetu** (zejména z hlediska kyberšikany, sextingu, online podvodů, zneužití osobních údajů apod.). Velká pozornost by měla být podle ředitelů věnována na jejich školách rovněž problematice **dezinformací a fake news, závislostem v online prostoru** či otázce **manipulace a propagandy** – všechny tyto uvedené oblasti mají ve skupině ředitelů a ředitelek silnou podporu, neboť jejich rozvoj na svých školách podporuje vždy minimálně 90 % respondentů.
- **Vyučující mediální výchovy na základních školách** se nejčastěji věnují problematice **bezpečnosti na internetu a dezinformací a fake news**. Ve skupině **středních škol** zařazují vyučující mediální výchovy do své výuky nejčastěji zejména problematiku **dezinformací a fake news, manipulace a propagandy a role médií ve společnosti**.
- **Většina vyučujících ze základních (71 %) i středních škol (83 %)** se v rámci mediální výchovy **věnuje aktuálním společenským tématům a kauzám**.
- Nadpoloviční většina ředitelů a ředitelek základních i středních škol přiznává, že na jejich škole **chybí evaluace naplnění doporučených očekávaných výstupů mediální výchovy**.

Co by si měli žáci v rámci mediální výchovy osvojit? I.

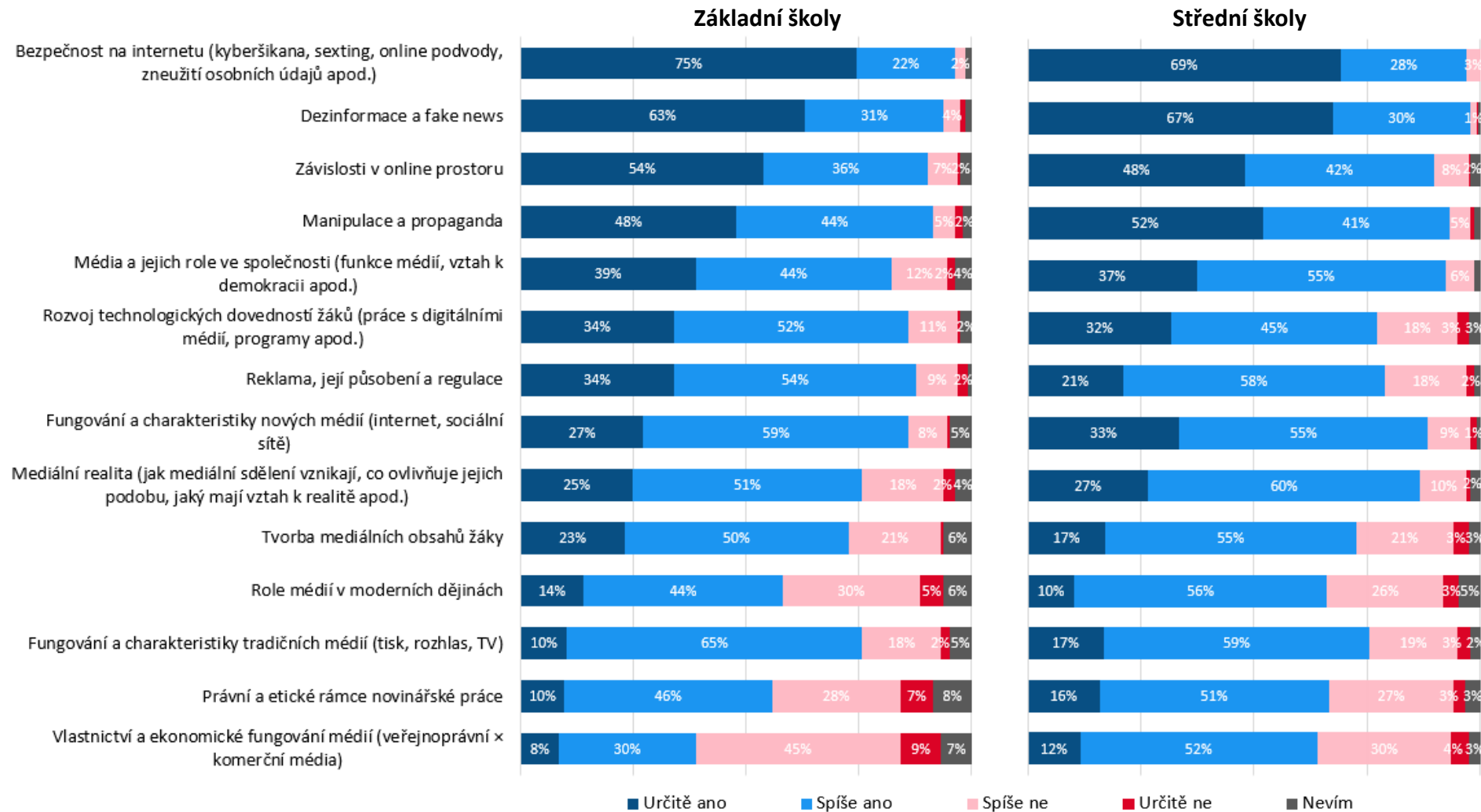
Ředitelé a ředitelky základních i středních škol v rámci šetření specifikovali i znalosti a dovednosti, které by si podle jejich názoru měli v rámci mediální výchovy osvojit žáci v jejich škole. Výsledky ukazují, že ředitelé základních i středních škol vnímají důležitost vybraných znalostí a dovedností velmi podobně. Drtivá většina (**97 %**) **ředitelů základních i středních škol** vnímá za **nejdůležitější znalosti a dovednosti související s bezpečností na internetu** (zejména ve smyslu kyberšikany, sextingu, online podvodů, zneužití osobních údajů apod.). Velká pozornost by měla být podle ředitelů věnována na jejich školách rovněž problematice **dezinformací a fake news, závislostem v online prostoru** či otázce **manipulace a propagandy** – všechny tyto uvedené oblasti mají ve skupině ředitelů a ředitelky silnou podporu, neboť jejich rozvoj na svých školách podporuje vždy minimálně 90 % respondentů (odpovědi „určitě ano“ a „spíše ano“) a zhruba polovina respondentů vyjadřuje podporu velmi silnou („určitě ano“).

U dalších tematických oblastí nevyjádřili ředitelé a ředitelky tak silnou podporu jako u výše uvedených témat, přesto zde ale převažují pozitivní odpovědi. Ředitelé a ředitelky by byli v tomto ohledu rádi, kdyby si žáci v jejich škole osvojili i znalosti a dovednosti související s rolí médií ve společnosti, reklamou a jejím působením a regulací, fungováním a charakteristikami nových médií, mediální realitou a fungováním a charakteristikou tradičních médií. Spíše důležitý je podle ředitelů i rozvoj technologických dovedností žáků a tvorba jejich vlastního mediálního obsahu. Ve všech těchto uvedených oblastech se rovněž objevuje mírně vyšší podíl respondentů, kteří si nejsou u dané oblasti jistí její důležitostí pro žáky jejich školy – zhruba **každý 20. ředitel nedokáže důležitost dané oblasti pro rozvoj žáků na své škole posoudit**. V tomto ohledu lze předpokládat, že otázka mediální výchovy není (nejen) na školách jednoznačně koncepčně uchopena a je nezbytné věnovat **zvýšenou pozornost i komunikaci samotných cílů a důležitosti mediální výchovy** v celé její komplexnosti.

Podle většiny respondentů ze skupiny základních škol by nemuseli žáci jejich školy získat znalosti a dovednosti související s vlastnictvím a ekonomickým fungováním médií.

Co by si měli žáci v rámci mediální výchovy osvojit? II.

Považujete za důležité, aby žáci ve Vaší škole získali znalosti a dovednosti v následujících tematických oblastech mediální výchovy?

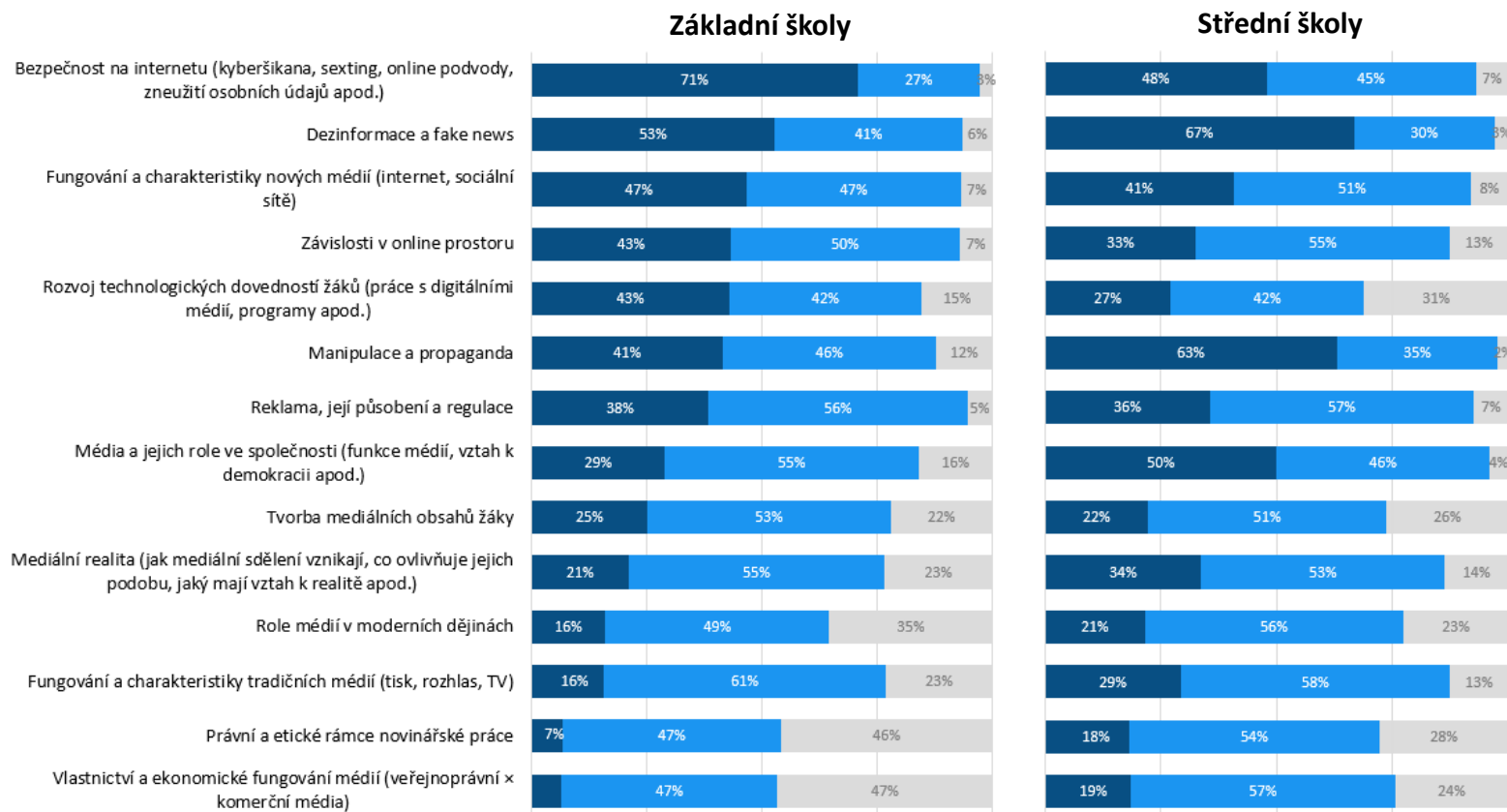
Pozn.: Na otázku odpovídali všichni respondenti (N= 398).

Jakým tématům mediální výchovy se věnují vyučující?

Vyučující základních i středních škol v rámci šetření specifikovali témata, kterým se ve výuce mediální výchovy nejčastěji věnují. Výsledky ukazují, že vyučující základních i středních škol zaměřují ve výuce mediální výchovy svou pozornost velmi podobným směrem. Více než polovina **vyučujících mediální výchovy na základních školách** se nejčastěji věnuje problematice **bezpečnosti na internetu** (71 %) a **dezinformacím a fake news** (53 %). Ve skupině **středních škol** zařazují vyučující mediální výchovy do své výuky nejčastěji zejména problematiku **dezinformací a fake news** (67 %), **manipulace a propagandy** (63 %) a **role médií ve společnosti** (50 %).

Jak často se při výuce mediální výchovy věnujete následujícím tématům?

- Často
- Občas
- Zřídka či vůbec

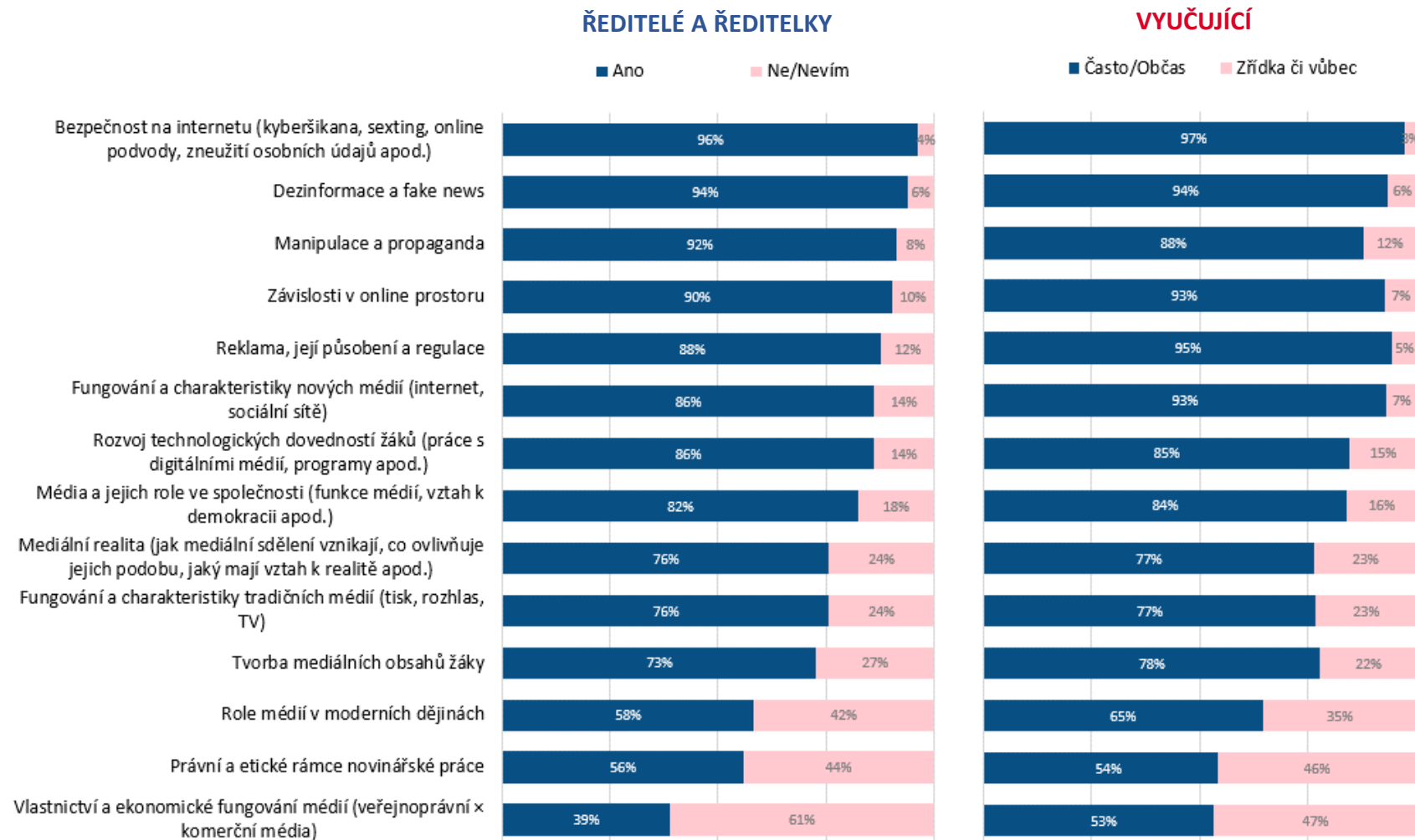

Klíčová témata mediální výchovy na základních školách

Výsledky obou šetření provedených ve skupině základních škol ukazují, že vyučující v praxi víceméně naplňují představu ředitelů a ředitelek těchto škol o znalostech a dovednostech, které by si měli žáci osvojit ve vybraných tematických oblastech mediální výchovy. S ohledem na výsledky uvedené v dalších kapitolách je však otázkou, nakolik je tato shoda dána promyšlenou koncepcí výuky mediální výchovy na dané škole podpořenou efektivní komunikací mezi vedením školy a vyučujícími.

ŘEDITELÉ: Považujete za důležité, aby žáci ve Vaší škole získali znalosti a dovednosti v následujících tematických oblastech mediální výchovy?

VYUČUJÍCÍ: Jak často se při výuce mediální výchovy věnujete následujícím tématům?

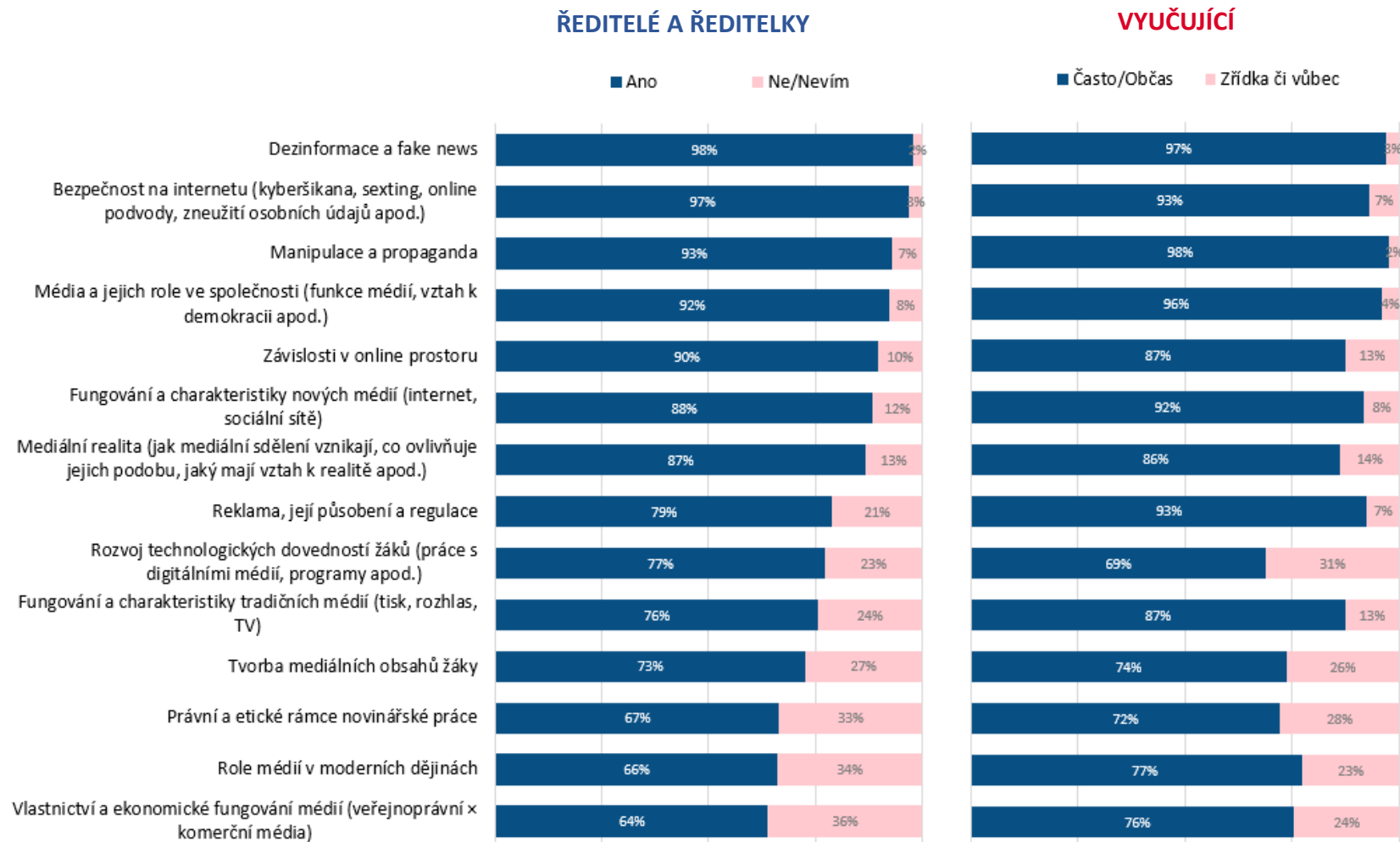

Klíčová témata mediální výchovy na středních školách

Výsledky obou šetření provedených ve skupině středních škol ukazují, že vyučující v praxi víceméně naplňují představu ředitelů a ředitelky těchto škol o znalostech a dovednostech, které by si měli žáci osvojit ve vybraných tematických oblastech mediální výchovy. S ohledem na výsledky uvedené v dalších kapitolách je však otázkou, nakolik je tato shoda dána promyšlenou koncepcí výuky mediální výchovy na dané škole podpořenou efektivní komunikací mezi vedením školy a vyučujícími.

ŘEDITELÉ: Považujete za důležité, aby žáci ve Vaší škole získali znalosti a dovednosti v následujících tematických oblastech mediální výchovy?

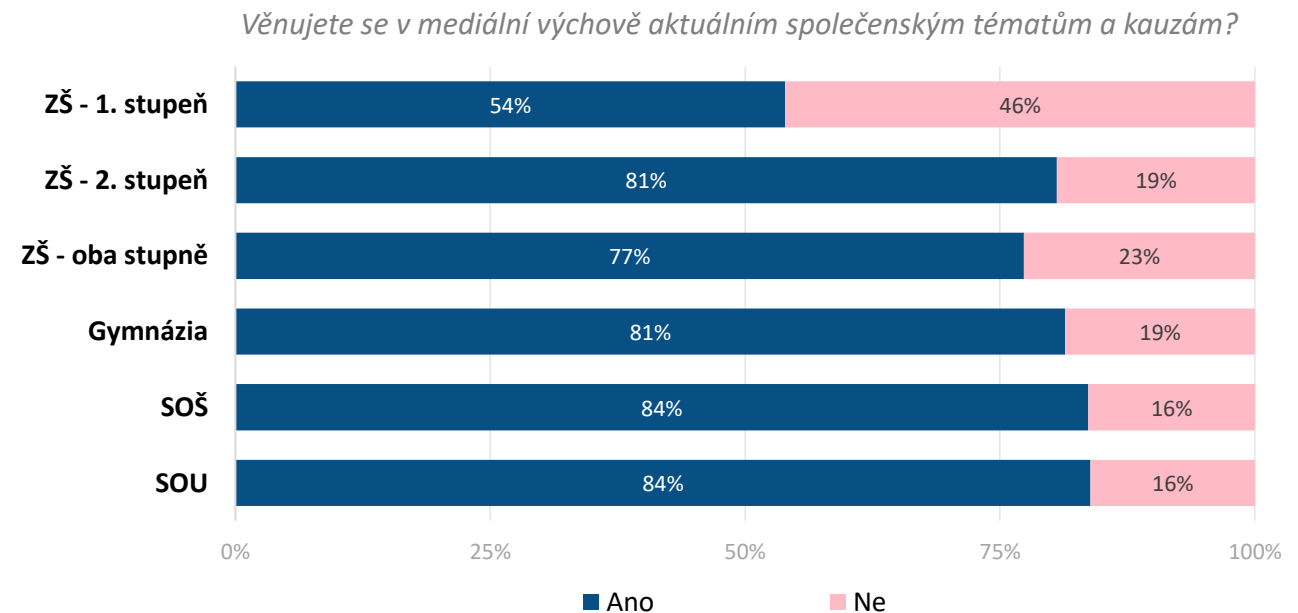
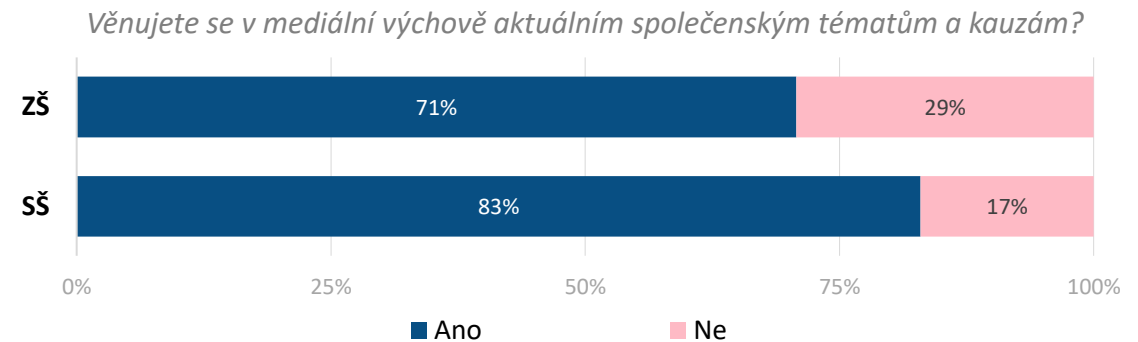
VYUČUJÍCÍ: Jak často se při výuce mediální výchovy věnujete následujícím tématům?

Pozornost věnovaná aktuálním společenským tématům a kauzám

Většina vyučujících ze základních (71 %) i středních škol (83 %) se v rámci mediální výchovy věnuje aktuálním společenským tématům a kauzám.

Ve skupině středních škol se aktuálním tématům a kauzám věnují více než čtyři pětiny vyučujících na gymnáziích, středních odborných školách i středních odborných učilištích. Větší rozdíly byly v tomto kontextu identifikovány ve skupině vyučujících ze základních škol. Vyučující působící na 2. stupni anebo na obou stupních se věnují aktuálním společenským tématům ve čtyřech pětinach případů, zatímco vyučující působící pouze **na 1. stupni základních škol** se věnují této problematice **pouze v 54 % případů.**

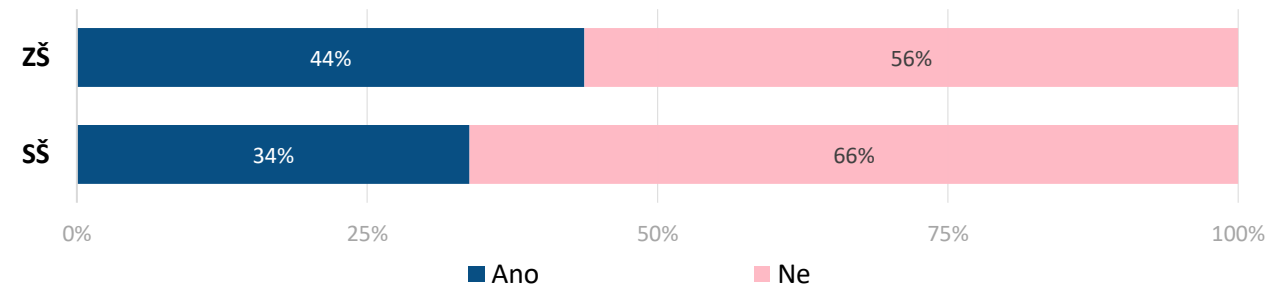

Vyhodnocování naplnění cílů mediální výchovy

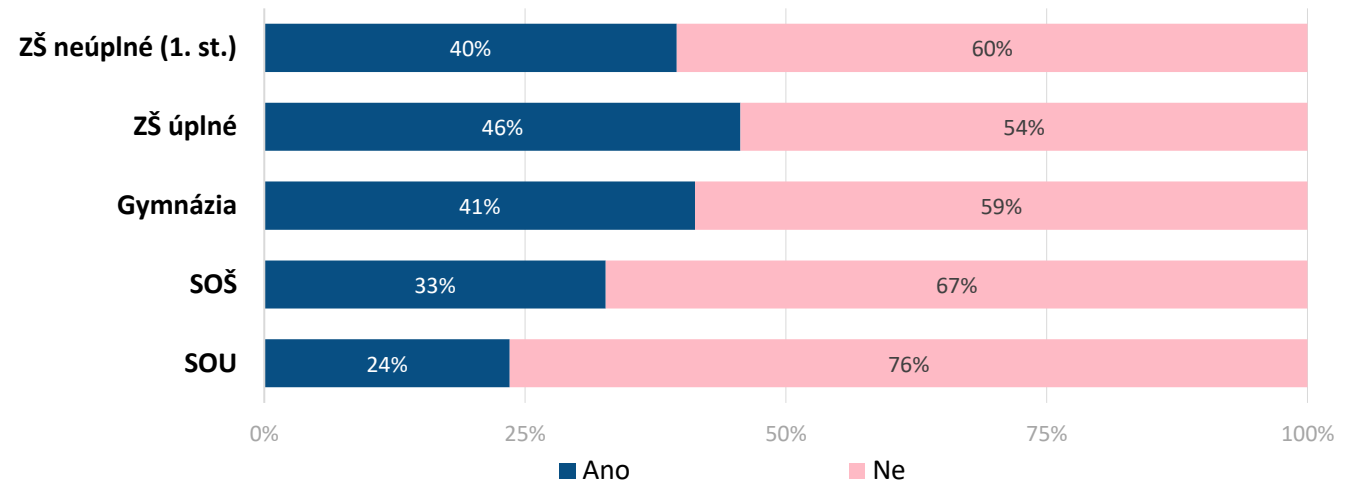
Většina ředitelů a ředitelky základních (56 %) i středních škol (66 %) přiznává, že na jejich škole **chybí evaluace naplnění doporučených očekávaných výstupů mediální výchovy.**

Obecně dochází k **vyhodnocování naplnění cílů** mediální výchovy podle tvrzení vedení škol **nejčastěji na základních školách** (ve více než dvou pětinach případů, 44 %) a v obdobné míře rovněž i na **gymnáziích** (41 %). Naopak v případě většiny SOŠ a SOU je praxe opačná.

Mediální výchova je jedním z průřezových témat v RVP a jsou k ní stanovené doporučené očekávané výstupy. Vyhodnocujete nějak naplnění cílů mediální výchovy?

Mediální výchova je jedním z průřezových témat v RVP a jsou k ní stanovené doporučené očekávané výstupy. Vyhodnocujete nějak naplnění cílů mediální výchovy?

5. Současný způsob výuky mediální výchovy

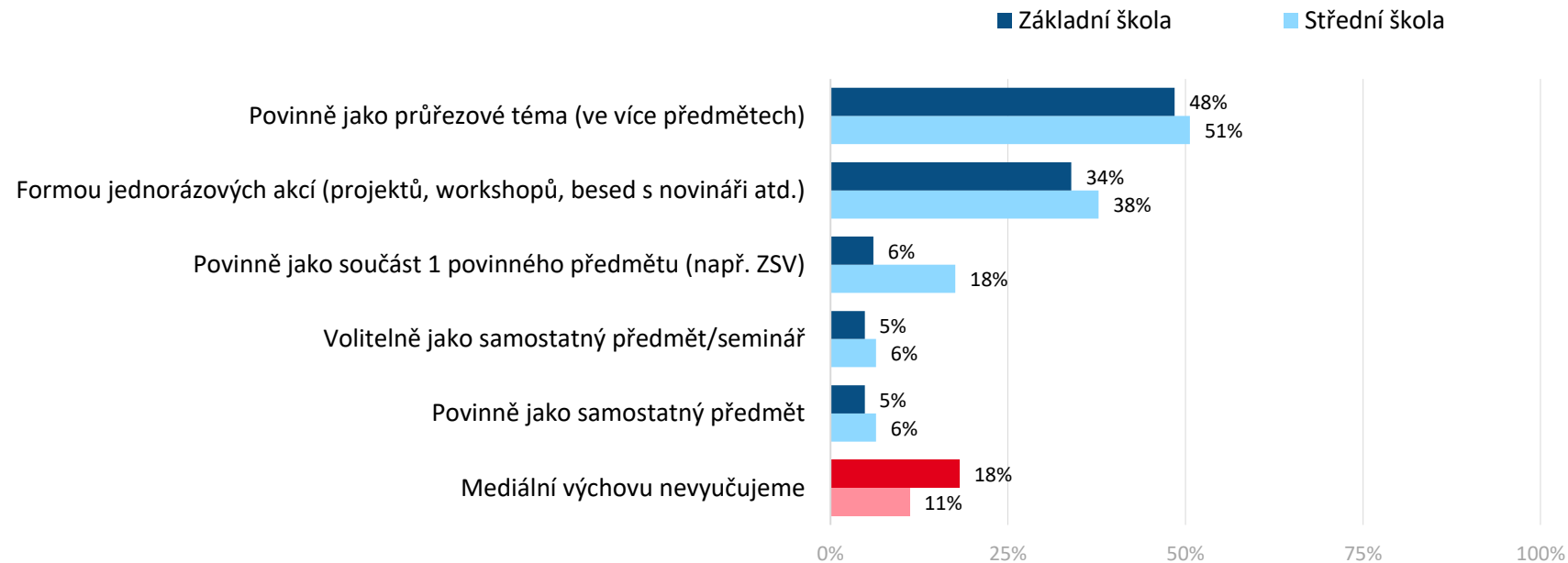
SHRNUTÍ: Současný způsob výuky mediální výchovy

- **Intenzita výuky mediální výchovy se mezi jednotlivými druhy a typy škol liší**, stejně tak se liší **i její kvalita** kvůli rozdílnému individuálnímu pojetí.
- Mediální výuka je ve školách **nejčastěji vyučována jako průřezové téma ve více předmětech**, druhým obvyklým způsobem výuky mediální výchovy jsou podle ředitelů a ředitelk **jednorázové akce** (projekty, workshopy, besedy s novináři apod.). U pětiny středních škol tvoří mediální témata součást jednoho z povinných předmětů. Jako **povinný samostatný předmět** ji nejčastěji pojímají **gymnázia**. Střední odborné školy využívají ve větší míře prostor v rámci odborných předmětů.
- Téměř **pětina základních škol** mediální výchovu **nevyučuje**. Tuto skutečnost uvedla také **téměř čtvrtina** ředitelů a ředitelk ze středních odborných **učilišť**.
- Mediální výchova je na **základních školách** nejčastěji vyučována v rámci **informatiky, českého jazyka a občanské výchovy**. **Základní školy** využívají častěji i **třídnické hodiny**. V případě **středních škol** je mediální výchova vyučována nejčastěji v rámci **občanské výchovy/základů společenských věd, českého jazyka a informatiky**.
- **Střední školy nemají jednoznačnou preferenci ročníků**, v nichž by primárně vyučovaly mediální výchovu. **Základní školy** věnují mediální výchově pozornost **zejména na 2. stupni**. Na **1. stupni** základní školy je mediální výchova vyučována většinou **až ve 4. a 5. ročníku**.
- **Ve většině základních i středních škol** probíhá **výuka mediální výchovy podle koncepce jednotlivých vyučujících**, kteří si sestavují svůj vlastní plán. **Necelá pětina** základních i středních škol vyučuje mediální výchovu podle **jednotné koncepce sestavené na úrovni školy**. Tuto skutečnost potvrzuje jak šetření mezi řediteli a ředitelkami, tak šetření mezi vyučujícími.
- **Většina vyučujících** ze základních i středních škol využívá v rámci mediální výchovy jako nejčastější aktivitu **diskuse o různých mediálních tématech**. Vyučující ze základních škol dále v nadpoloviční většině případů využívají **aktivity z pracovních listů a učebnic**, zatímco vyučující ze středních škol aktivizují žáky zejména prostřednictvím **diskusí o aktuálních mediálních kauzách a analýz mediálních sdělení**. Vyučující z **gymnází** zařazují do své výuky ve větší míře i **tvorbu mediálních produktů samotnými žáky, besedy s novináři a mediálními odborníky či exkurze do médií**.

Způsob výuky mediální výchovy ve školách I.

Mediální výchova je ve školách **nejčastěji vyučována jako průřezové téma** ve více předmětech (48 % ZŠ a 51 % SŠ). Druhým obvyklým způsobem výuky mediální výchovy jsou **jednorázové akce** (projekty, workshopy, besedy s novináři apod.), které využívá více než třetina respondentů (34 % ZŠ a 38 % SŠ). U necelé pětiny (18 %) středních škol tvoří mediální témata součást jednoho z povinných předmětů. V rámci šetření byly identifikovány i školy, které mají v nabídce **samostatný předmět mediální výchovy** a nabízí ho žákům jako volitelný (5 % ZŠ a 6 % SŠ) či povinný (5 % ZŠ a 6 % SŠ). Navzdory tomu, že je mediální výchova jedním z průřezových témat RVP pro základní vzdělávání, téměř **pětina základních škol** (18 %) zapojených do šetření podle svého tvrzení **mediální výchovu nevyučuje**. U **středních škol** činí tento podíl **11 %**.

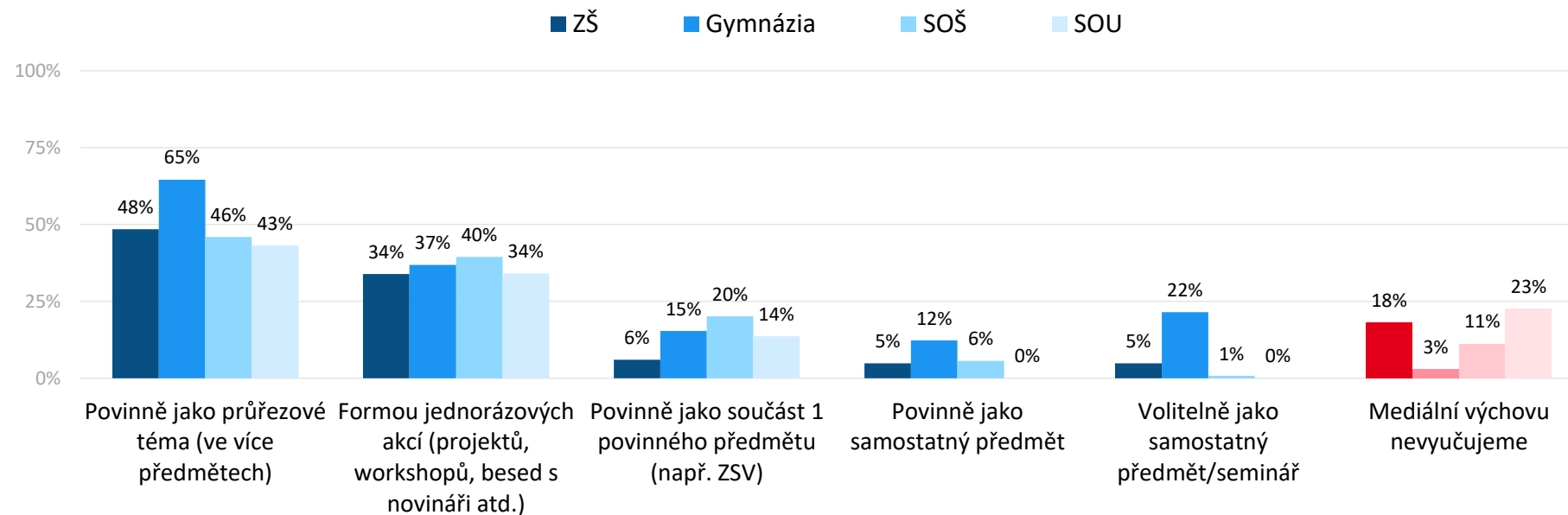
Jakým způsobem je mediální výchova ve Vaší škole vyučována?

Způsob výuky mediální výchovy ve školách II.

Při pohledu na výsledky členěné podle stupňů vzdělání je patrné, že **gymnázia** přistupují k výuce mediální výchovy **aktivnějším způsobem** ve srovnání se základními školami či středními odbornými školami a středními odbornými učilišti. **65 %** respondentů ze skupiny **gymnází** vyučuje mediální výchovu jako **průřezové téma**. Více než pětina gymnází (**22 %**) nabízí žákům mediální výchovu formou **volitelného samostatného předmětu** či semináře a **12 %** gymnází vyučuje mediální výchovu **povinně jako samostatný předmět** – těmito formami nevyučuje mediální výchovu žádné střední odborné učiliště zapojené do šetření. V tomto kontextu není příliš překvapující, že se respondenti, kteří **mediální výchovu nevyučují**, rekrutují **častěji** z řad **SOŠ a SOU** než z gymnází. Polovinu **základních škol**, které mediální výchovu **nevyučují**, tvoří základní školy **zřizující pouze 1. stupeň**.

Jakým způsobem je mediální výchova ve Vaší škole vyučována?

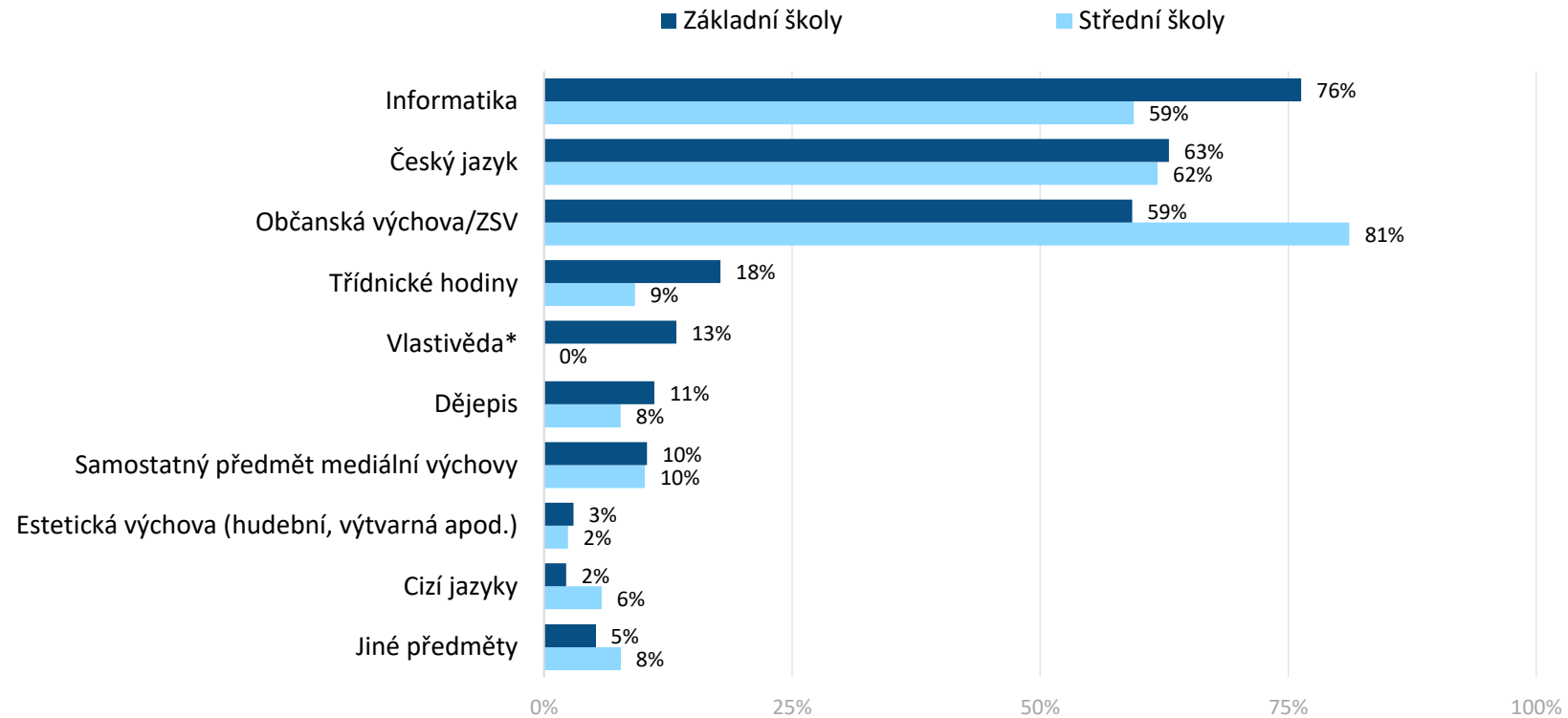

Předměty, ve kterých se vyučuje mediální výchova

Mediální výchova je na **základních školách** nejčastěji vyučována v rámci **informatiky** (76 %), **českého jazyka** (63 %) a **občanské výchovy** (59 %). V případě **středních škol** je mediální výchova vyučována nejčastěji v rámci **občanské výchovy/základů společenských věd** (81 %), **českého jazyka** (62 %) a **informatiky** (59 %). **Základní školy** využívají pro zprostředkování témat mediální výchovy mnohem častěji **třídnické hodiny** (18 %) než střední školy.

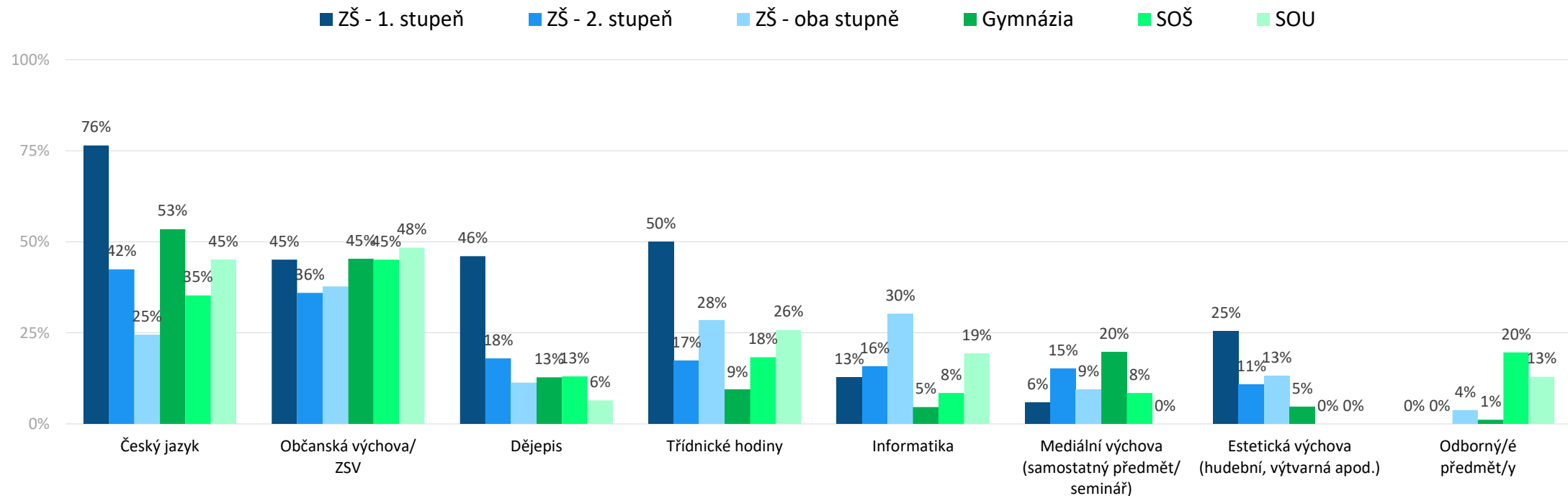
V jakých předmětech se ve Vaší škole mediální výchova vyučuje především? Vyberte maximálně 3 možnosti.

Předměty, ve kterých se vyučující věnují mediální výchově

Respondenti ze skupiny vyučujících mediální výchovy věnují sledované oblasti největší pozornost v hodinách **českého jazyka a občanské výchovy/základů společenských věd**. Vyučující působící pouze na **1. stupni základních škol** využívají pro zprostředkování témat mediální výchovy mnohem častěji **třídnické hodiny** (50 %), zatímco vyučující působící **na obou stupních** předávají svým žákům informace ze sledované oblasti zejména v hodinách **informatiky** (30 %). Ve skupině středních škol vykazují vyšší příklon k výuce **mediální výchovy jako samostatného předmětu** či semináře zejména **gymnázia** (20 %), zatímco **střední odborné školy** využívají ve větší míře prostor v rámci **odborných předmětů** (20 %).

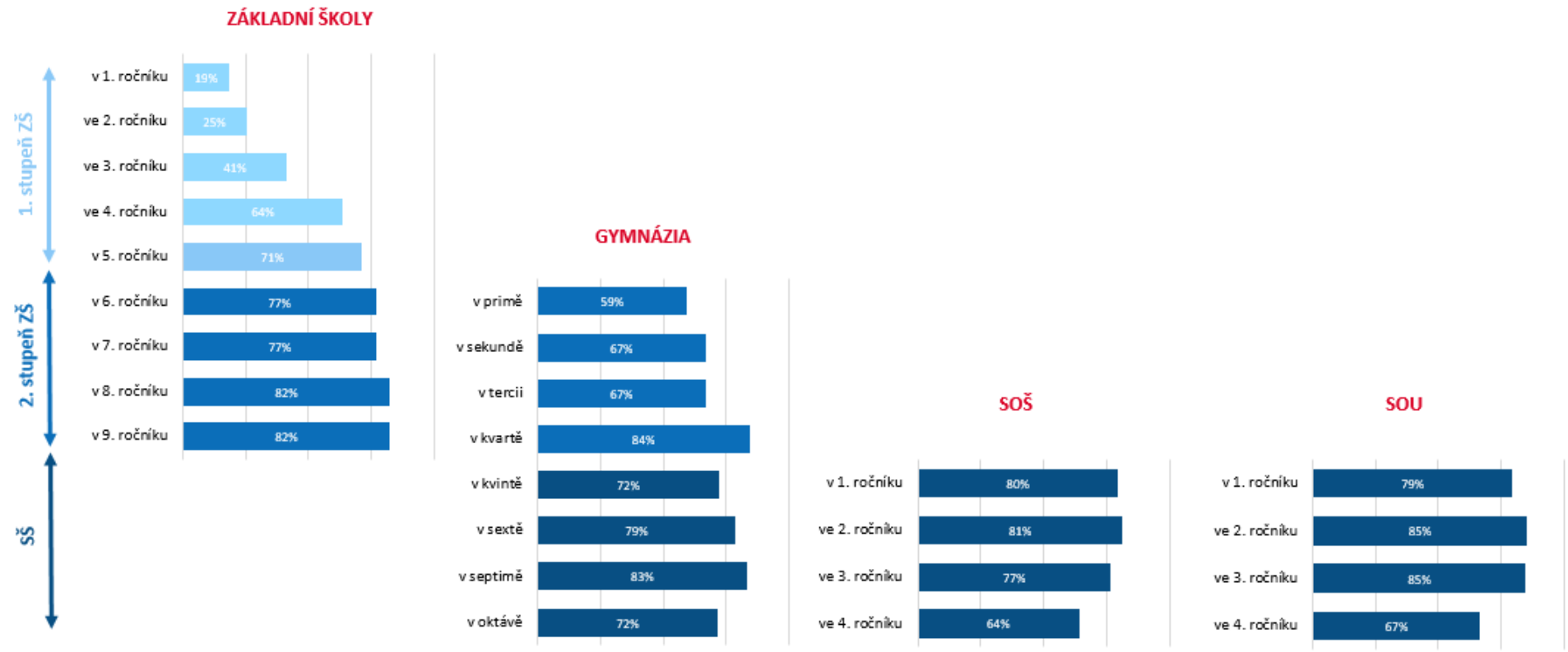
V jakých předmětech nebo seminářích rozebíráte Vy osobně témata mediální výchovy?

Ročníky, ve kterých se mediální výchova vyučuje

Výuce mediální výchovy věnují **základní školy** pozornost **zejména na 2. stupni** (tzn. v 6.-9. ročníku). **Na 1. stupni** základní školy je mediální výchova vyučována většinou **až ve 4. anebo 5. ročníku**. **Střední školy** nemají jednoznačnou preferenci ročníků, v nichž by primárně vyučovaly mediální výchovu - **rozložení z hlediska ročníků** je tak **víceméně rovnoměrné** a osciluje kolem tří čtvrtin škol.

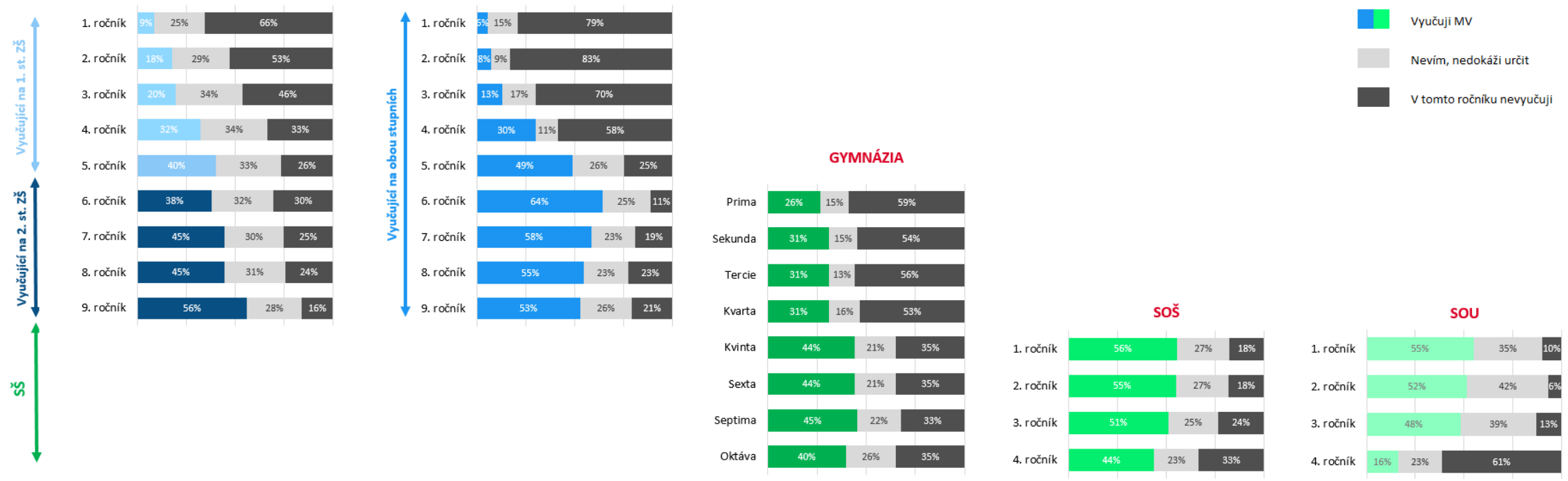
V jakých ročnících Vaší školy se vyučuje mediální výchova?

Ročníky, v nichž se vyučující věnují mediální výchově

Respondenti z řad vyučujících působících 1. stupni základních škol zařazují témata mediální výchovy do své výuky spíše ve vyšších ročnících, nejčastěji v 5. ročníku. Podobná situace nastává u vyučujících z 2. stupně základních škol, kteří se mediální výchově věnují nejčastěji v 9. ročníku. Vyučující, kteří působí na obou stupních základních škol, kladou důraz na mediální témata zejména při výuce na 2. stupni. Ve skupině gymnázií se věnují vyučující mediální výchově zejména ve vyšších ročnících, tzn. v kvintě až oktávě. Naopak vyučující ze středních odborných škol a středních odborných učilišť zaměřují svou pozornost na mediální výchovu v nižších ročnících. Uvedené **výsledky je však nezbytné považovat za indikativní**, neboť podstatná část vyučujících ve vybraných ročnících vůbec nevyučuje. Zároveň se ukazuje, že nemalá část vyučujících nedokáže určit počet hodin, které v jednotlivých ročnících věnuje tématům mediální výchovy.

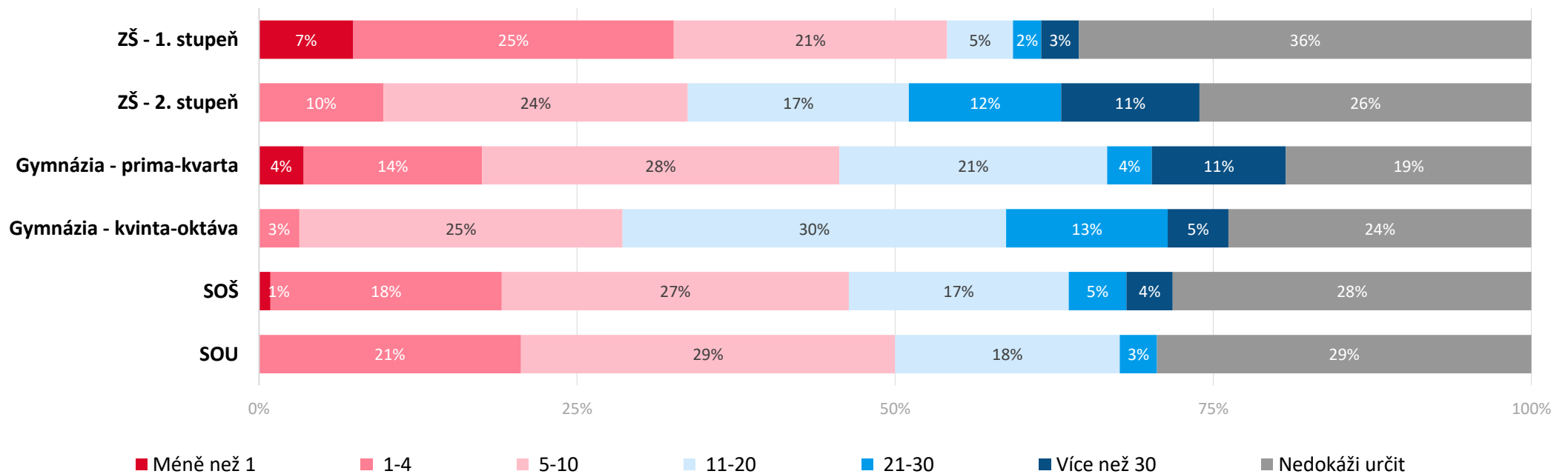
Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Započítejte výuku ve všech svých předmětech, ve kterých učíte, pro každý ročník zvlášť.

Čas věnovaný tématům mediální výchovy během školní docházky

Žáci většiny základních i středních škol zapojených do šetření se během své školní docházky setkávají s tématy mediální výchovy alespoň v omezeném rozsahu. Nejvyšší počet vyučovacích hodin věnovaných tématům mediální výchovy vykazují v průměru respondenti z řad gymnázií, nejnižší potom 1. stupně základních škol. **Velká část respondentů** napříč všemi skupinami škol **nemá jasnou představu o hodinové dotaci alokované na oblast mediální výchovy** během celé školní docházky žáků na jejich škole.

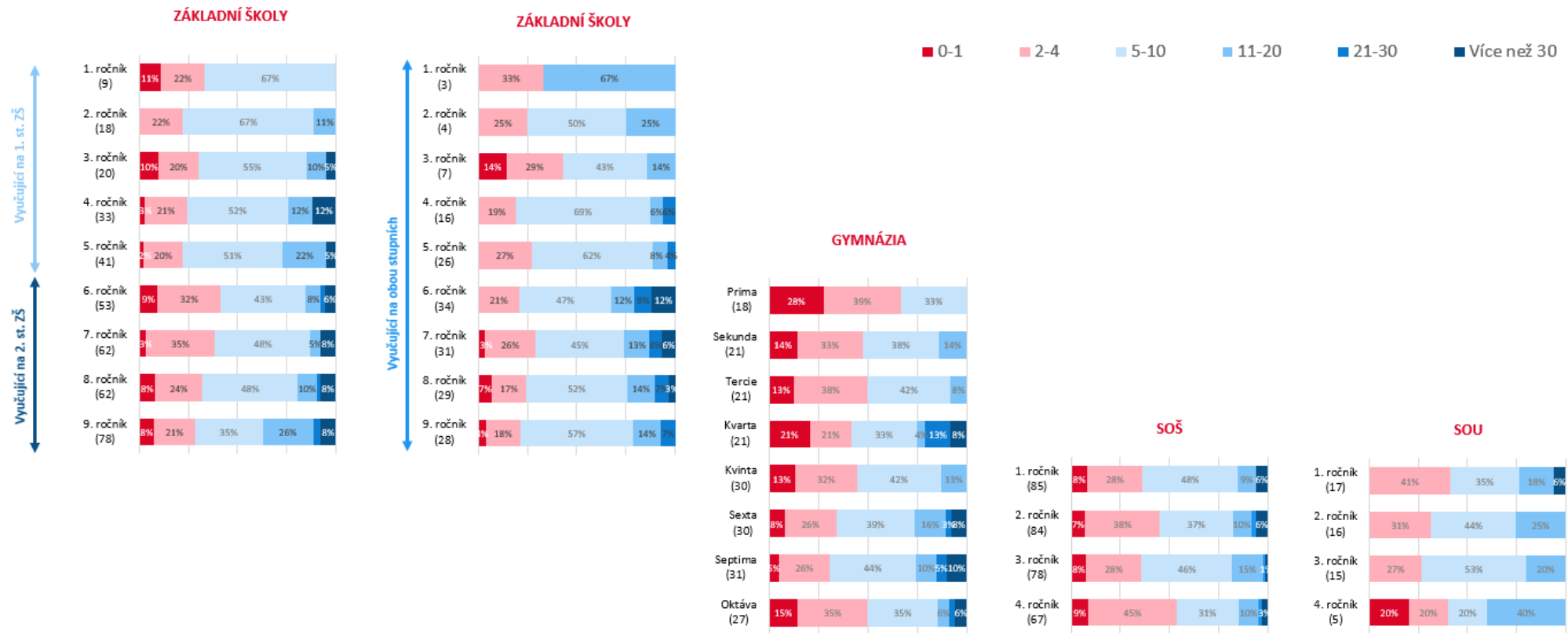
Kolik času za celou školní docházku se Vaši žáci v průměru zabývají tématy mediální výchovy? [vyučovací hodiny]

Čas věnovaný tématům mediální výchovy ze strany jednotlivých vyučujících

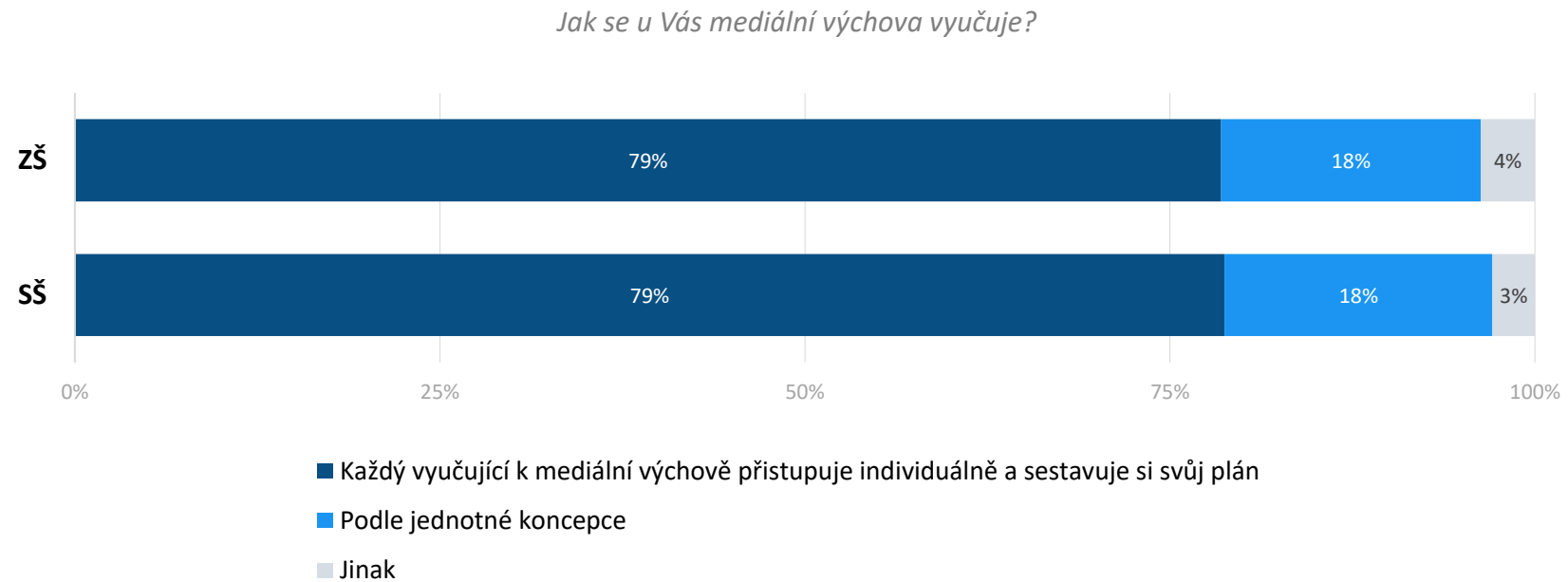
Vyučující byli dále požádáni o odhad počtu hodin, které věnují ve školním roce tématům mediální výchovy. Výsledky indikují, že vyučující věnují v daném ročníku výuce mediální výchovy nejčastěji 5-10 hodin (celkem ve všech předmětech) bez ohledu na druh/typ školy. Tyto **výsledky jsou pouze indikativní**, neboť počet hodin uvedla pouze malá část respondentů – v některých případech pouze nízké jednotky z nich (např. u 4. ročníku SOU uvedlo počet hodin 5 respondentů, ve skupině vyučujících na obou stupních ZŠ uvedli u 1. ročníku ZŠ počet hodin jen 3 respondenti).

Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Započítejte výuku ve všech svých předmětech, ve kterých učíte, pro každý ročník zvlášť.

Koncepce výuky mediální výchovy ve školách

Na **většině základních i středních škol** (po 79 %) probíhá podle vyjádření ředitelů a ředitelk **výuka mediální výchovy podle koncepce jednotlivých vyučujících**, kteří si sestavují svůj vlastní plán. **Necelá pětina** základních i středních škol (po 18 %) vyučuje mediální výchovu podle **jednotné koncepce sestavené na úrovni školy**. Část škol potom využívá jiné přístupy (4 % ZŠ a 3 % SŠ), přičemž v rámci otevřených odpovědí respondenti nejčastěji odkazují na skutečnost, že je mediální výchova (v případě gymnázií a základních škol) součástí průřezových témat, a proto vyučující uzpůsobují výuku mediální výchovy povaze konkrétního předmětu.

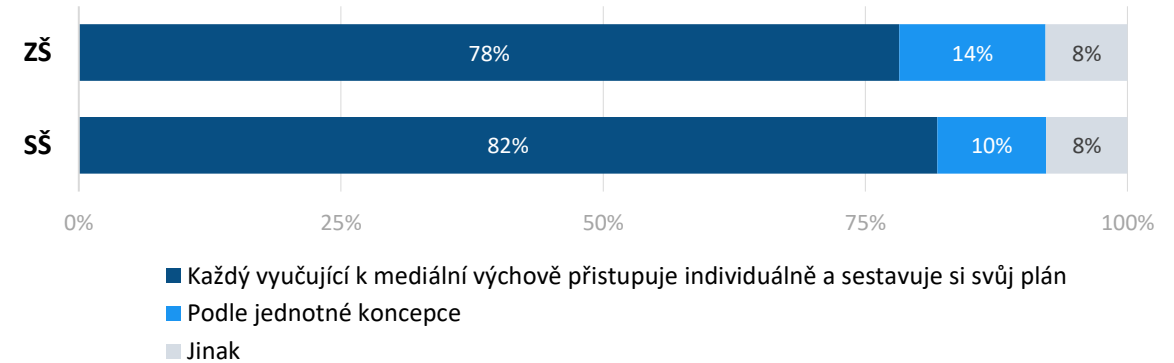

Koncepce výuky mediální výchovy ve školách

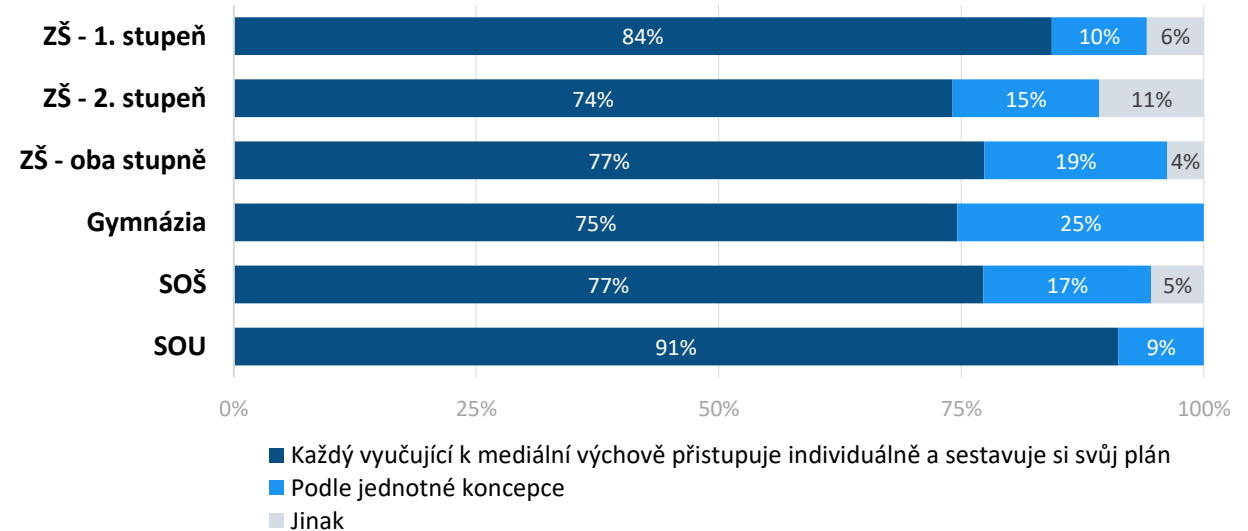
Na většině základních (78 %) i středních škol (82 %) probíhá výuka mediální výchovy podle koncepcí jednotlivých vyučujících, tzn. vyučující přistupují k mediální výchově individuálně a sestavují si svůj vlastní plán. Přibližně desetina základních (14 %) i středních škol (10 %) vyučuje mediální výchovu podle jednotné koncepce sestavené na úrovni školy. Část škol potom využívá jiné přístupy (8 % ZŠ a 8 % SŠ), přičemž v rámci otevřených odpovědí respondenti nejčastěji odkazují na skutečnost, že je mediální výchova součástí konkrétních předmětů.

Největší míra individualizace byla v tomto ohledu identifikována na 1. stupních základních škol a u středních odborných učilišť, kde si vytváří individuální plány více než čtyři pětiny respondentů (84 % na 1. stupních ZŠ a 91 % v SOU). Jednotná koncepce na úrovni celé školy je naopak nejčastěji využívána ve skupině gymnázií, nicméně ani zde netvoří tento přístup hlavní proud (25 %).

Jak se ve Vaší škole mediální výchova vyučuje?

Jak se ve Vaší škole mediální výchova vyučuje?

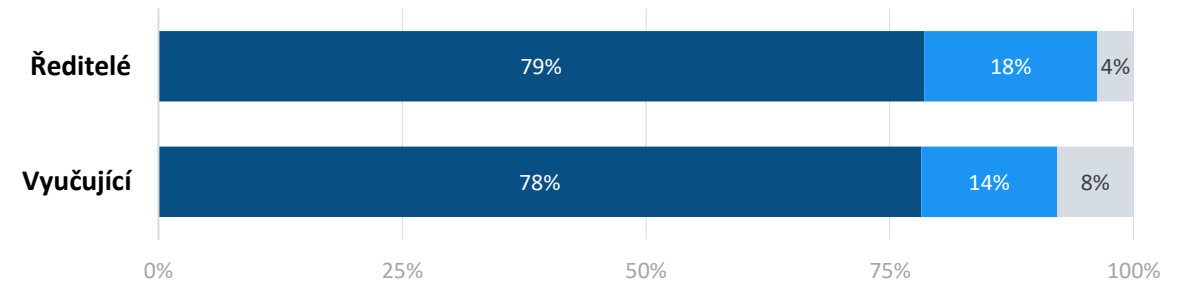
Koncepce výuky mediální výchovy

Výsledky týkající se koncepce výuky mediální výchovy na základních i středních školách ukazují, že v tomto ohledu panuje **mezi vedením škol i vyučujícími shoda**, resp. obě skupiny respondentů jsou o koncepci výuky relativně dobře informovány. Na většině základních i středních škol **přístupuje každý vyučující k mediální výchově individuálně** a sestavuje si svůj vlastní plán, přičemž tuto skutečnost reflektují výsledky šetření jak ve skupině ředitelů a ředitelek, tak ve skupině vyučujících.

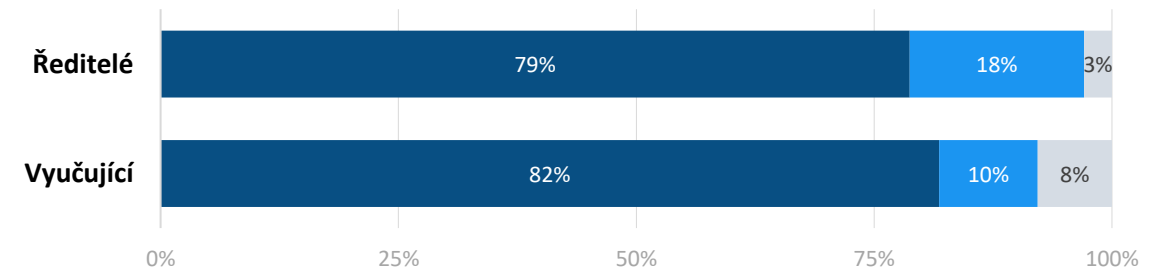
Z výsledků je jasně patrné, že **informace týkající se základní koncepce výuky mediální výchovy jsou v rámci dané školy sdíleny relativně dobře**. Hůře **prostupné** jsou však informace týkající se **konkrétní podoby výuky** mediální výchovy např. z hlediska používaných materiálů – v této oblasti jsou rozdíly v odpovědích ředitelů/ek a vyučujících relativně vysoké (viz dále).

Jak se ve Vaší škole mediální výchova vyučuje?

ZÁKLADNÍ ŠKOLY

STŘEDNÍ ŠKOLY

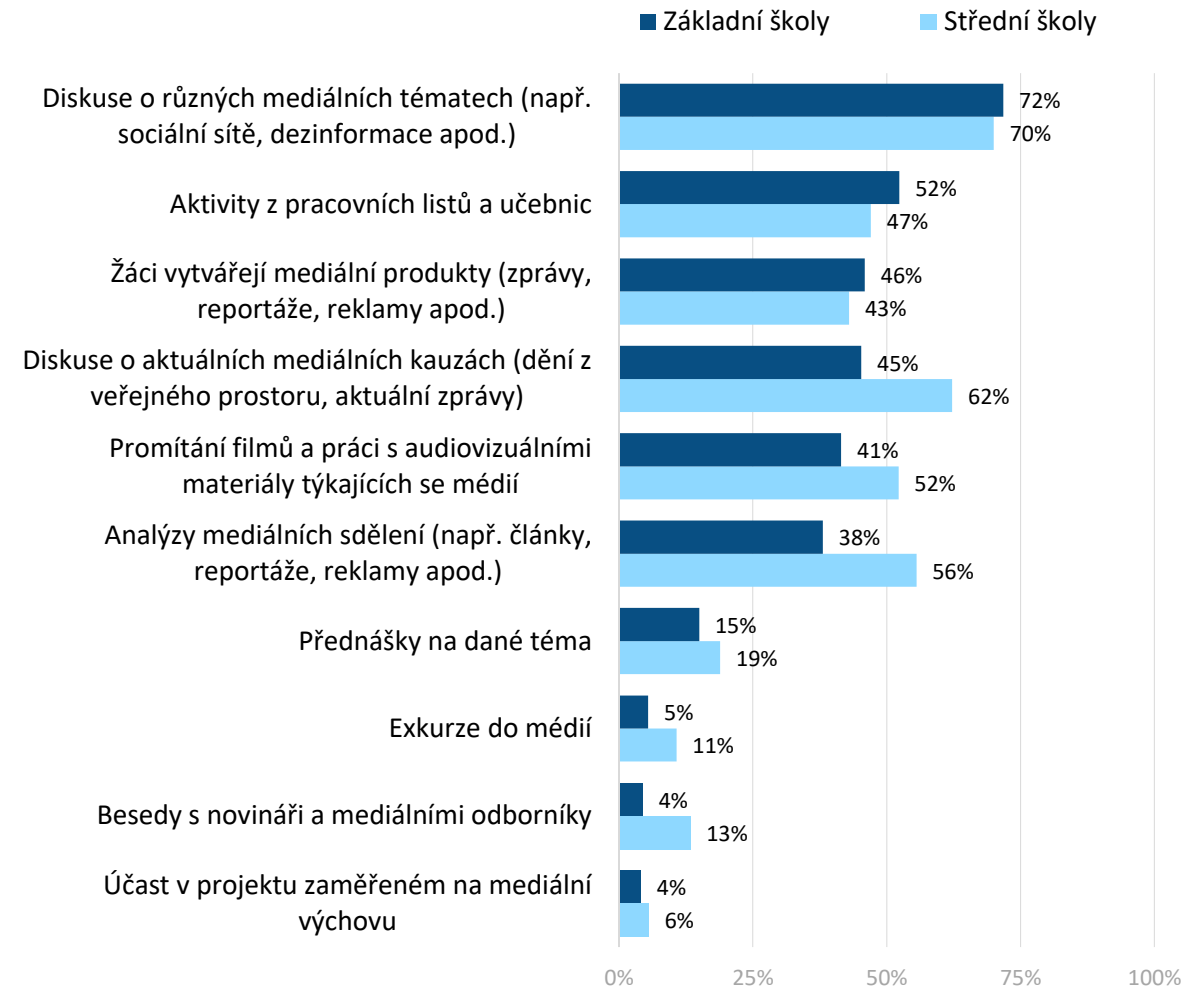
- Každý vyučující k mediální výchově přístupuje individuálně a sestavuje si svůj plán
- Podle jednotné koncepce
- Jinak

Nejčastější aktivity využívané v rámci výuky mediální výchovy I.

Většina vyučujících ze základních (72 %) i středních škol (70 %) využívá v rámci mediální výchovy jako nejčastější aktivitu **diskuse o různých mediálních tématech**. Vyučující ze základních škol dále v nadpoloviční většině případů využívají **aktivity z pracovních listů a učebnic** (52 %), zatímco vyučující ze středních škol aktivizují žáky zejména prostřednictvím **diskusí o aktuálních mediálních kauzách** (62 %) a **analýz mediálních sdělení** (56 %). Mezi nejméně využívané typy aktivit patří zejména exkurze do médií, besedy s novináři a mediálními odborníky či účast v projektech zaměřených na mediální výchovu.

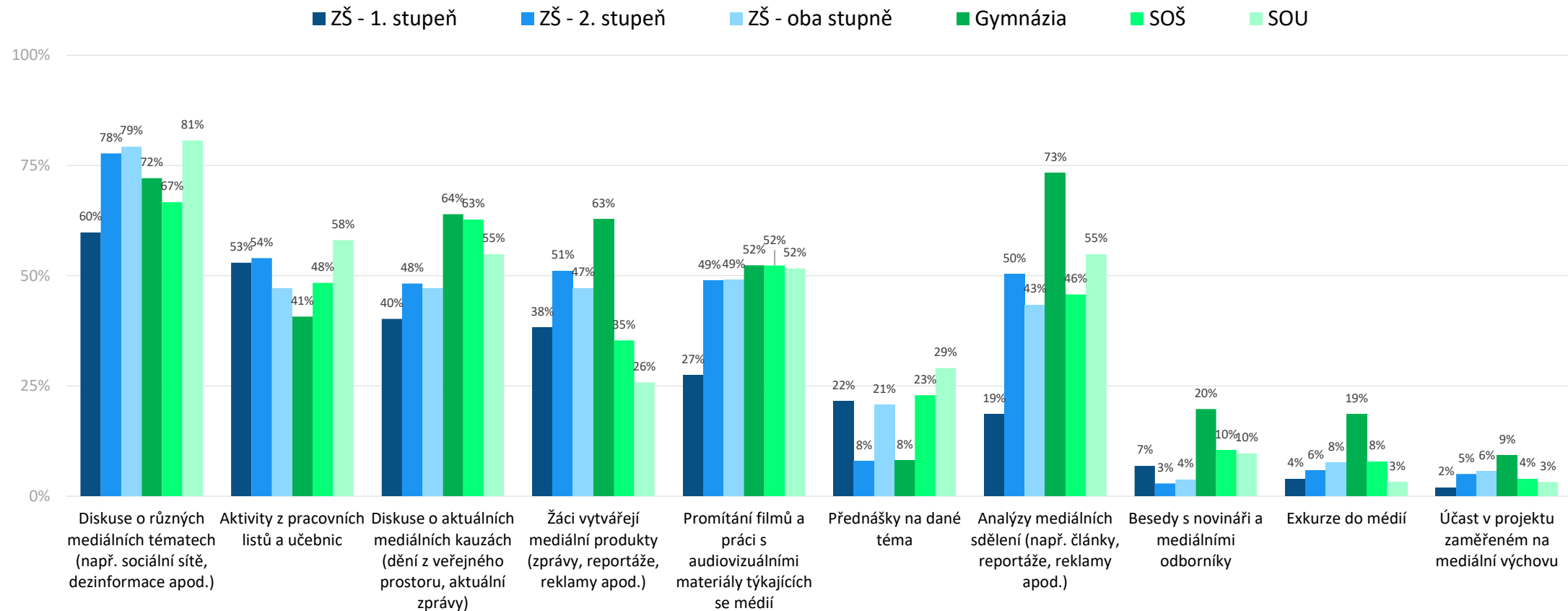
Výsledky v podrobnějším třídění jasně ukazují, že většinu aktivit využívají ve výuce mediální výchovy nejčastěji vyučující z gymnázií. Vyučující z **gymnázií** zároveň zařazují do své výuky ve větší míře činnosti, které vyžadují aktivnější přístup ze strany všech žáků – ať už se jedná o **analýzy mediálních sdělení** (73 %) či **tvorbu vlastních mediálních produktů** (63 %). Pětina vyučujících z gymnázií rovněž využívá i **besedy s novináři a mediálními odborníky** či **exkurze do médií**. V souvislosti s výše uvedeným není příliš překvapující, že právě vyučující z gymnázií využívají ve srovnání s ostatními školami méně často aktivity z pracovních listů a učebnic.

Jaké typy aktivit využíváte k výuce mediální výchovy nejčastěji?

Nejčastější aktivity využívané v rámci výuky mediální výchovy II.

Jaké typy aktivit využíváte k výuce mediální výchovy nejčastěji?

6. Účast na vzdělávacích akcích a materiály používané ve výuce

SHRNUTÍ: Účast na vzdělávacích akcích a materiály používané ve výuce

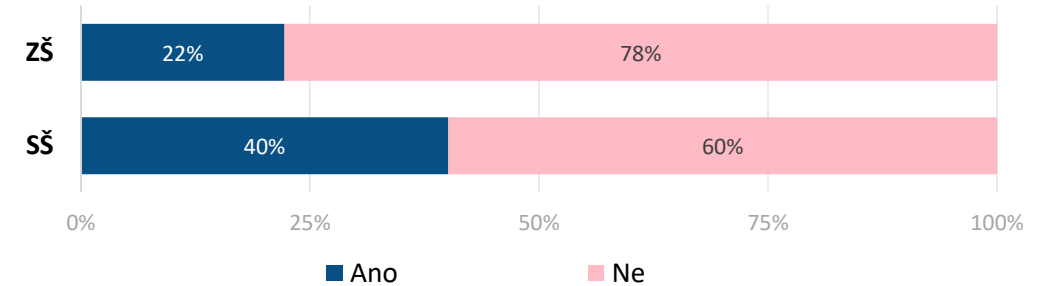
- **Vyučující věnující se mediální výchově** se podle vedení **většiny základních i středních škol nezúčastnili žádného kurzu**, semináře či školení, které se týkalo tématu mediální výchovy. Tuto skutečnost potvrzují i výsledky šetření mezi vyučujícími. **Velká část vyučujících** si však **připravuje materiály k výuce** této oblasti sama.
- **Pro výuku mediální výchovy používají vyučující nejčastěji aktuální mediální produkty** (články, reklamy, videa apod.), přibližně **polovina vyučujících** z řad základních i středních škol dále využívá **připravené pracovní listy, filmy a dokumenty či materiály, které si připravují sami**. Méně často jsou používány učebnice, didaktické příručky či odborná literatura týkající se médií. Vyučující na 1. stupni základních škol obecně využívají pro výuku mediální výchovy užší spektrum materiálů. Výsledky obou šetření indikují, že **ředitelé a ředitelky na základních i středních školách** mají **do jisté míry neúplnou představu o tom, jaké materiály vyučující** při výuce mediální výchovy **reálně používají** – deklarace vedoucích pracovníků se v tomto ohledu velmi liší od vyjádření vyučujících.
- **Větší povědomí o vzdělávacím programu JSNS** mají **vyučující**. Ve skupině základních škol zná tento program 42 % ředitelů a ředitelek, mezi vyučujícími je tento podíl o 22 p.b. vyšší (64 %). Respondenti **ze středních škol** mají o JSNS obecně větší povědomí než respondenti ze základních škol, nicméně i zde jsou patrné rozdíly mezi řediteli/kami a vyučujícími. Ředitelé a ředitelky středních škol znají JSNS v 53 % případů, vyučující v 80 % případů. I v tomto případě se tak potvrzuje, že **vedení škol nemusí mít vždy přesnou představu o tom, jaké zdroje informací a materiálů vyučující** v oblasti mediální výchovy **využívají**. I přesto je ale důležité zohlednit názory a potřeby obou skupin – ředitelů a ředitelek z pozice pedagogických lídrů škol a vyučujících mediální výchovy z pozice lídrů ve výuce v dané oblasti.
- Největší povědomí o JSNS mají ředitelé a ředitelky gymnázií, naopak nejmenší vedení středních odborných učilišť a neúplných základních škol zřizujících pouze 1. stupeň. Ve skupině vyučujících vykazují největší znalost vyučující z **gymnázií**, nejmenší znalost potom vyučující ze středních odborných učilišť či z 1. stupňů základních škol.
- Vyučující mediální výchovy ze základních i středních škol **využívají z nabídky JSNS nejčastěji materiály nebo projekty ze sekce mediálního vzdělávání**. Více než polovina **středních škol** využívá i výstupy projektu **Moderní československé dějiny (Příběhy bezpráví)**. Vyučující nejčastěji využívají **tištěné příručky a materiály** či **AV lekce**. Zhruba čtvrtina respondentů deklaruje, že se **účastní vzdělávacích akcí JSNS**. Týdnů mediálního vzdělávání se účastní nejčastěji respondenti z gymnázií.

Účast na vzdělávacích akcích týkajících se mediální výchovy

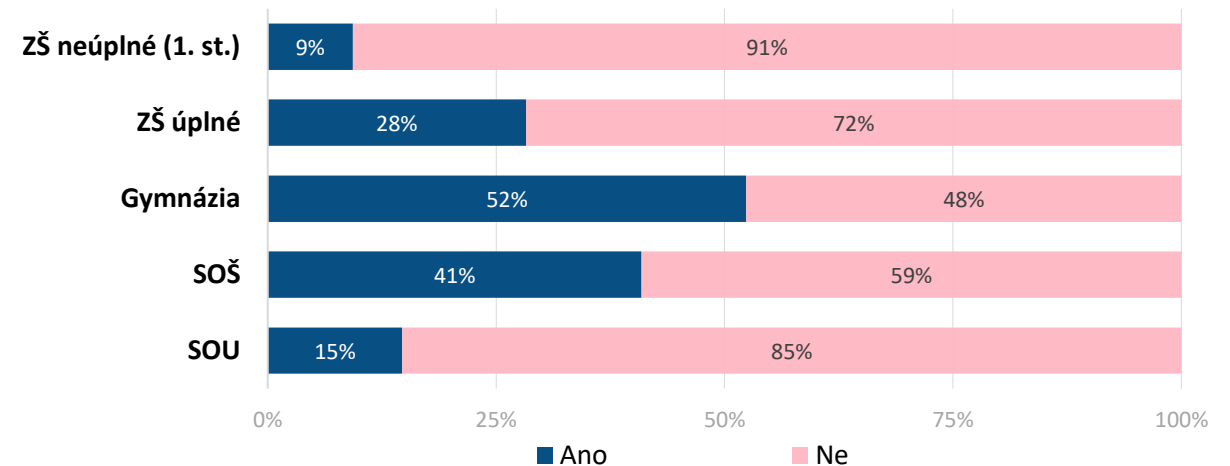
Vyučující věnující se mediální výchově se podle vedení **většiny základních (78 %) i středních škol (60 %) nezúčastnili žádného kurzu**, semináře či školení, které se týkalo tématu mediální výchovy. Tento výsledek je **překvapující** i s ohledem na skutečnost, že si **drtivá většina vyučujících připravuje materiály k výuce** tohoto tématu sama (viz výše). Ředitelé či ředitelky, které účast vyučujících na vzdělávacích akcích v této oblasti aktivně podporují, nejčastěji zmiňovali **kurzy mediální výchovy s pedagogem Michalem Kaderkou**, v rámci projektu SYPO (NPI), v rámci projektu **O2 Chytrá škola**, kurzy **JSNS** a další vzdělávací akce tematicky zaměřené např. na bezpečnost chování v online prostoru, sociální sítě, fake news a dezinformace. V některých případech však respondenti nedovedli zaměření kurzů specifikovat.

Bližší pohled na výsledky týkající se účasti vyučujících na vzdělávacích akcích zaměřených na mediální výchovu ukazuje, že mezi jednotlivými skupinami respondentů existují velké rozdíly. **Gymnázia** i v tomto případě potvrzují svůj aktivní přístup k výuce mediální výchovy, neboť jejich vedení **nejčastěji (52 %) podporuje účast vyučujících na vzdělávacích akcích** zaměřených na toto téma. Nejmenší účast svých vyučujících na těchto vzdělávacích akcích uvádí vedení středních odborných učilišť a neúplné základní školy zřizující pouze 1. stupeň.

Zúčastnili se vyučující, kteří se na Vaší škole věnují mediální výchově, nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkalo tohoto tématu?

Zúčastnili se vyučující, kteří se na Vaší škole věnují mediální výchově, nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkalo tohoto tématu?

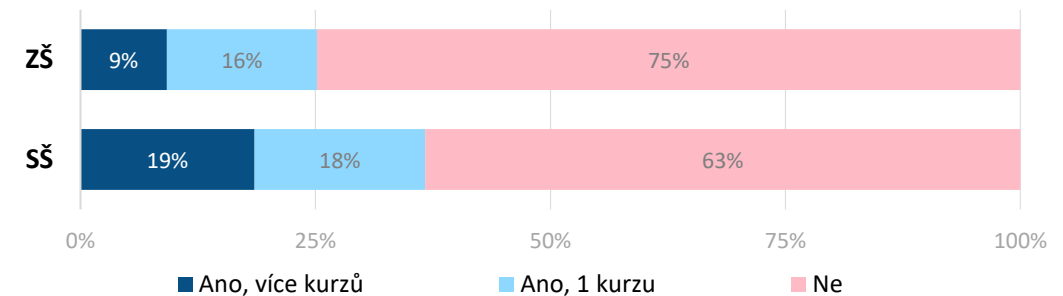
Pozn.: Na otázku odpovídali respondenti, na jejichž škole je vyučována mediální výchova (N= 342).

Účast na vzdělávacích akcích týkajících se mediální výchovy

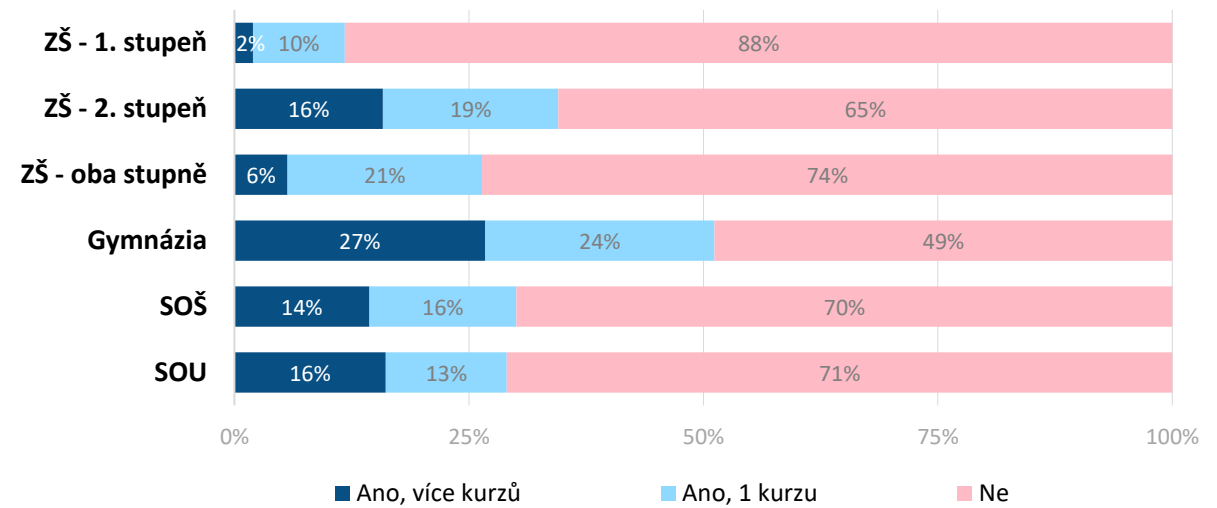
Většina vyučujících věnujících se mediální výchově se **nezúčastnila žádného kurzu**, semináře či školení, které se týkalo tématu mediální výchovy (75 % ZŠ a 63 % SŠ). Tento výsledek je **překvapující** i s ohledem na skutečnost, že si **řada vyučujících připravuje materiály k výuce** tohoto tématu sama (viz výše). Vyučující, kteří se některé ze vzdělávacích akcí zúčastnili, nejčastěji zmiňovali **kurzy mediální výchovy s pedagogem Michalem Kaderkou**, kurzy **JSNS**, projekt **E-Bezpečí** (UPOL), projekt **CEDMO** (v ČR zastřešený UK a ČVUT) či projekt **Internetoví úžasníci** (Google). Často byly zmiňovány i kurzy zajišťované ze strany veřejné správy (např. NPI ČR či NÚKIB) a samosprávy (kraje, obce, knihovny apod.) či kurzy akreditované v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Bližší pohled na výsledky týkající se účasti vyučujících na vzdělávacích akcích zaměřených na mediální výchovu ukazuje, že mezi jednotlivými skupinami respondentů existují velké rozdíly. **Gymnázia** i v tomto případě potvrzují svůj aktivní přístup k výuce mediální výchovy, neboť alespoň jeden kurz zaměřený na mediální výchovu navštívila **více než polovina vyučujících** (51 %). Nejmenší účast vyučujících na těchto vzdělávacích akcích uvádí vyučující na 1. stupni základních škol.

Zúčastnil/a jste se nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkalo médií nebo mediálního vzdělávání?

Zúčastnil/a jste se nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkalo médií nebo mediálního vzdělávání?

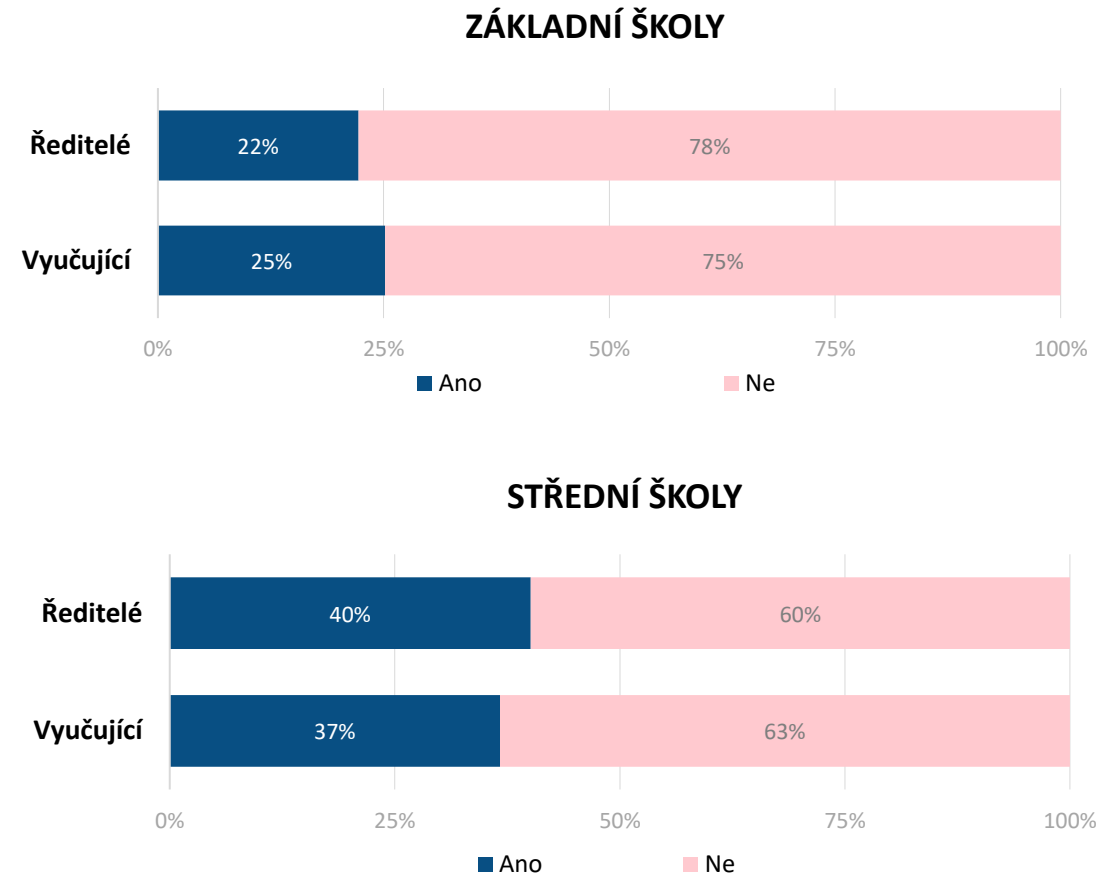
Účast na vzdělávacích akcích týkajících se mediální výchovy

Srovnání mezi jednotlivými stupni vzdělávání ukazuje, že se **základní školy účastní vzdělávacích akcí** zaměřených na mediální výchovu **v menší míře než střední školy** – tento výsledek potvrzují jak výsledky na straně ředitelů a ředitelky, tak vyučujících.

Interpretace rozdílů v odpovědích vyučujících a ředitelů/ek v rámci jednotlivých skupin škol je – s ohledem na design výzkumu – komplikovaná. V rámci dané školy se totiž mohl šetření zúčastnit na základě rozhodnutí vedení konkrétní vyučující, který se vzdělávací akce nezúčastnil. Vzdělávací akce se však mohl zúčastnit jiný vyučující z dané školy, což zohlednili ve svých odpovědích ředitelé a ředitelky. Výsledky mezi vyučujícími a řediteli/kami ve skupině základních i středních škol jsou proto porovnatelné s vědomím výše uvedeného omezení. Pro plnou srovnatelnost výsledků by bylo nutné provést vždy šetření mezi všemi vyučujícími na dané škole.

ŘEDITELÉ: Zúčastnili se vyučující, kteří se na Vaší škole věnují mediální výchově, nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkalo tohoto tématu?

VYUČUJÍCÍ: Zúčastnil/a jste se nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkaly médií nebo mediálního vzdělávání?

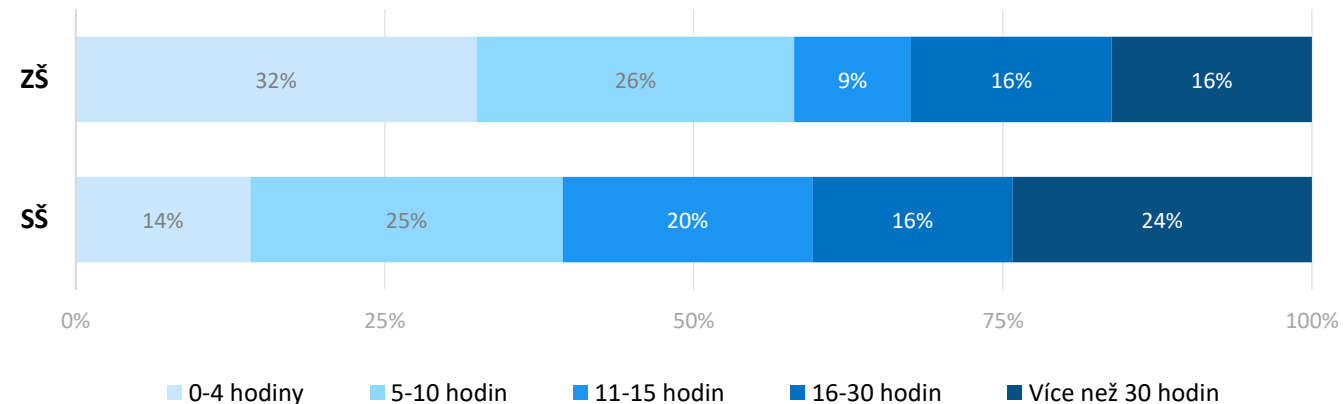

Rozsah vzdělávání absolvovaného vyučujícími

Vyučující, kteří se zúčastnili alespoň jedné vzdělávací akce zaměřené na problematiku mediální výchovy, specifikovali i celkový čas strávený účastí na těchto vzdělávacích akcích. Výsledky šetření indikují, že **vyučující ze základních škol** navštěvují obecně **menší počet kurzů s menší časovou dotací** – více než polovina (58 %) vyučujících mediální výchovy ze základních škol totiž navštívila vzdělávací akce v celkovém rozsahu do 10 hodin. **Vyučující ze středních škol** naopak navštívili v nadpoloviční většině případů (60 %) **vzdělávací akce** zaměřené na mediální výchovu **v celkovém rozsahu přesahujícím 11 hodin**. I v tomto případě se potvrzují rozdíly mezi školami – nejmenší časová dotace věnovaná účasti na vzdělávání v oblasti mediální výchovy byla zjištěna ve skupině vyučujících na 1. stupni základních škol, naopak největší průměrná časová dotace u vyučujících z gymnázií a středních odborných učilišť. Střední odborná učiliště patří obecně mezi školy, které mediální výchově nevěnují tak velkou pozornost jako ostatní školy – ve chvíli, kdy se ale této problematice jejich vyučující aktivně věnují, patří v mnoha ohledech mezi lídry v této oblasti napříč vzdělávací soustavou.

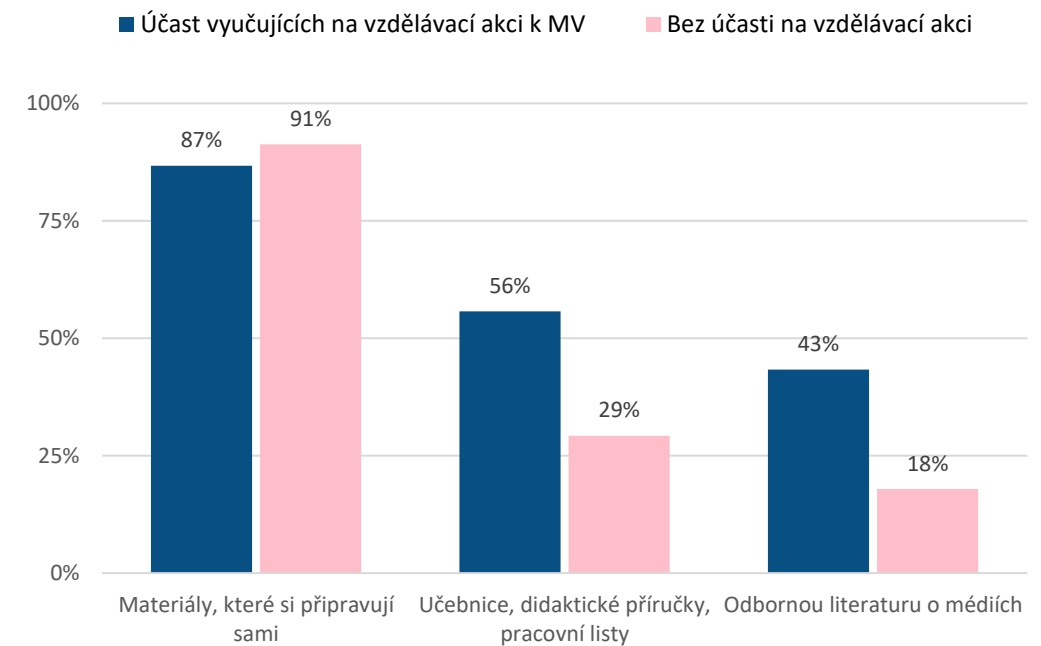
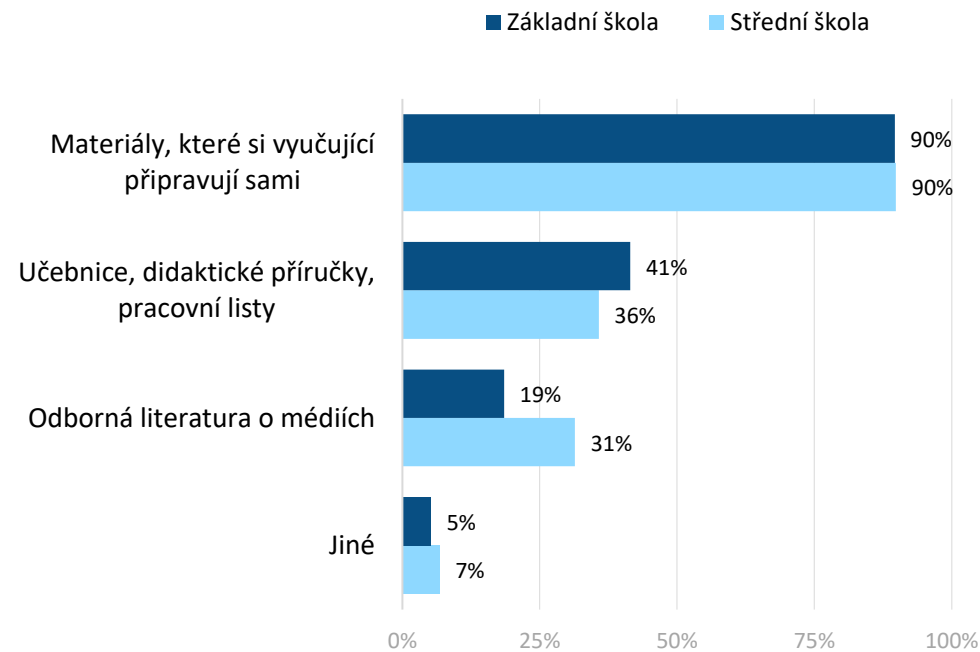
V jakém rozsahu byl/y absolvovaný/é kurz/y nebo školení? Pokud jste byl/a na více kurzech, sečtěte čas strávený na těchto kurzech dohromady.

Materiály používané pro výuku mediální výchovy

Pro výuku mediální výchovy používají vyučující nejčastěji materiály, které si vyučující sami připravují (90 % ZŠ i SŠ) – tento výsledek je tak plně v souladu s tvrzením vedení škol, že jejich vyučující přistupují k mediální výchově individuálně. Vyučující dále podle tvrzení ředitelů a ředitelek škol (41 % ZŠ a 36 % SŠ) využívají pro mediální výchovu i **učebnice, didaktické příručky a pracovní listy**, přičemž častěji využívají tyto materiály **gymnázia** (57 %). Méně často je již používána odborná literatura týkající se médií, kterou ve větší míře využívají vyučující na středních školách (především gymnáziích a SOU). **Širší spektrum materiálů obecně využívající vyučující, kteří se účastnili vzdělávací akce** zaměřené na mediální výchovu*, nicméně na základě šetření nelze určit, zda se jedná o pozitivní dopad vzdělávání anebo se jedná obecně o aktivní pedagogy, u nichž je účast na vzdělávací akci projevem vyššího zájmu o problematiku.

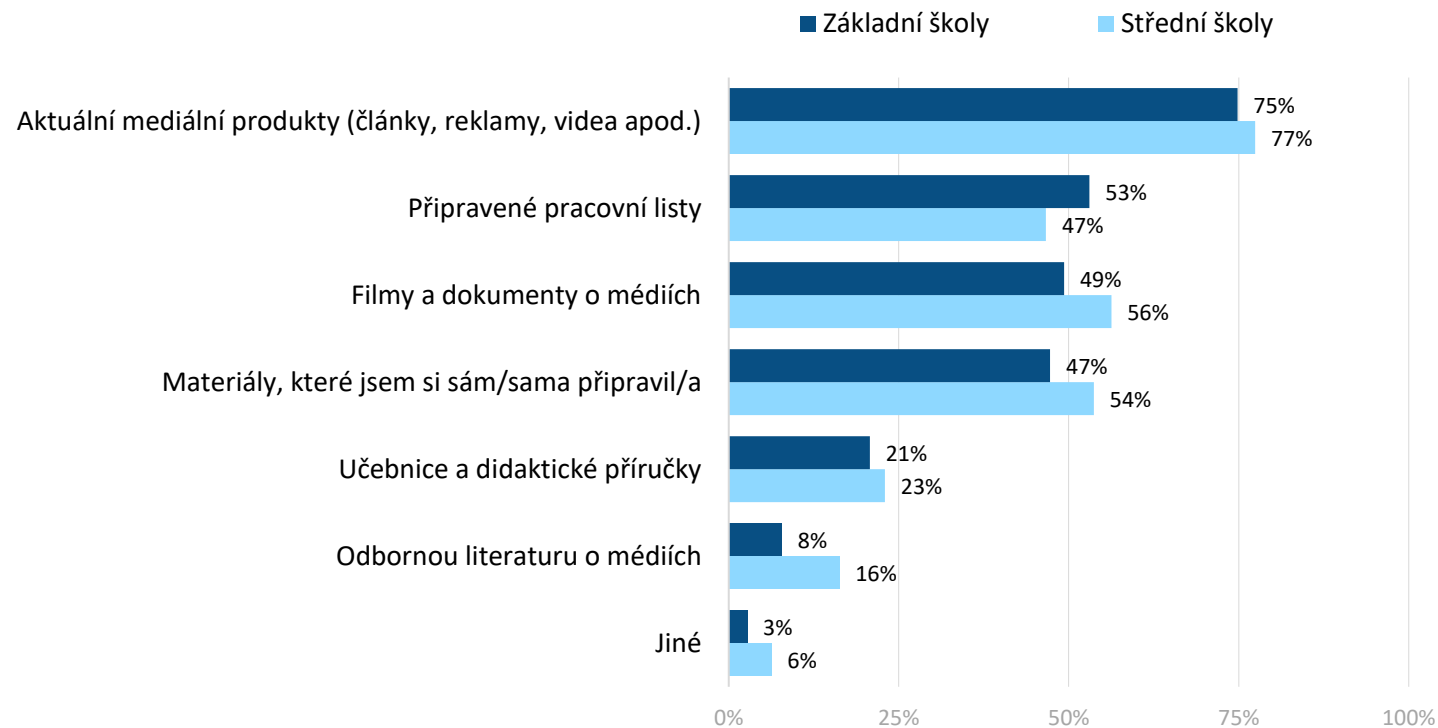
Jaké materiály pro mediální výchovu vyučující používají?

Materiály používané k výuce mediální výchovy I.

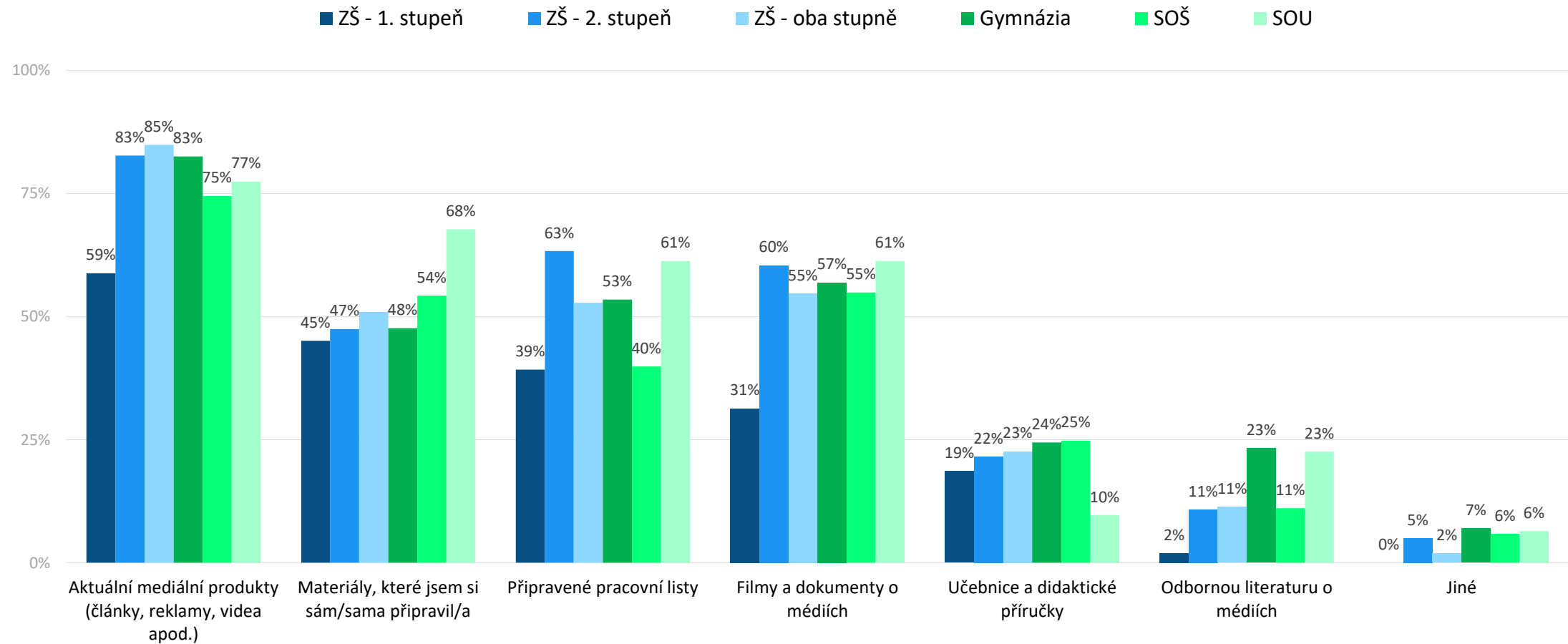
Pro výuku mediální výchovy používají vyučující nejčastěji aktuální mediální produkty (články, reklamy, videa apod.) (75 % ZŠ 77 % SŠ). Přibližně polovina vyučujících z řad základních i středních škol dále využívá připravené pracovní listy, filmy a dokumenty o médiích a materiály, které si vyučující připravují sami. Méně často jsou používány učebnice, didaktické příručky či odborná literatura týkající se médií. Z výsledků tříděných podle druhů/typů škol vyplývá, že vyučující na 1. stupních základních škol obecně využívají pro výuku mediální výchovy užší spektrum materiálů než vyučující ve vyšších ročnících.

Jaké materiály pro výuku mediální výchovy využíváte?

Materiály používané k výuce mediální výchovy II.

Jaké materiály pro výuku mediální výchovy využíváte?

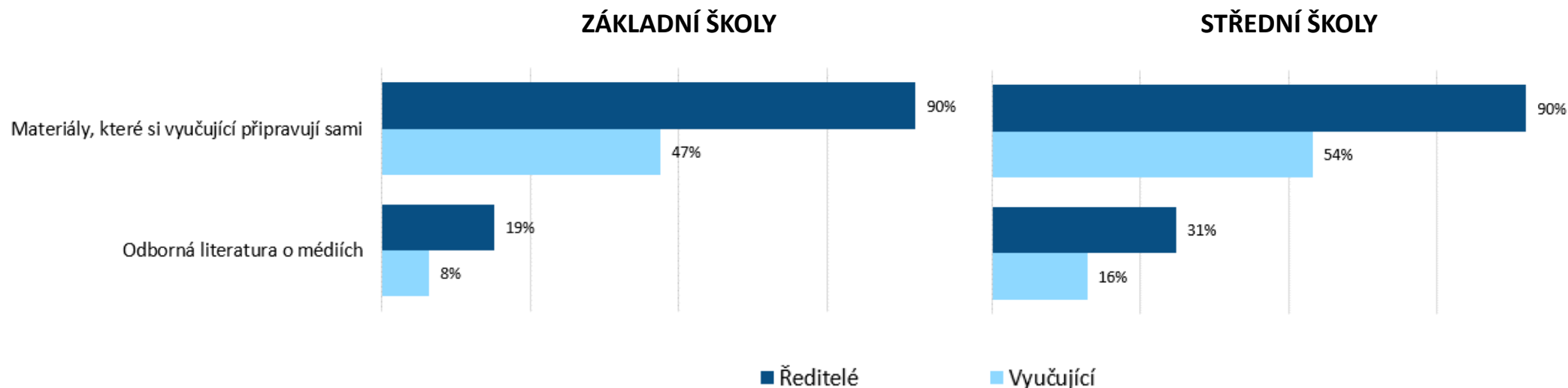

Materiály používané k výuce mediální výchovy

Srovnání výsledků mezi skupinami ředitelů/ek a vyučujících je u otázky týkající se materiálů využívaných k výuce mediální výchovy **limitováno rozdíly** ve struktuře odpovědí nabízených u této otázky v jednotlivých dotaznících. I přes zmíněné omezení je možné **alespoň indikativně** srovnat odpovědi týkající se dvou druhů materiálů, konkrétně těch, které si vyučující připravují sami, a odborné literatury o médiích. Ze srovnání uvedeného níže je patrné, že **ředitelé a ředitelky na základních i středních školách** mohou mít **do jisté míry neúplnou představu o tom, jaké materiály vyučující** při výuce mediální výchovy **reálně používají**. 90 % ředitelů a ředitelky základních i středních škol uvádí, že vyučující využívají materiály, které si sami připravují, nicméně tento typ materiálů využívá dle svého tvrzení pouze 47 % vyučujících ze základních a 54 % vyučujících ze středních škol. Podobná situace panuje i v případě odborné literatury o médiích – i v tomto případě uvádí využívání tohoto typu materiálu přibližně dvojnásobný podíl ředitelů a ředitelky než vyučujících.

ŘEDITELÉ: Jaké materiály pro mediální výchovu vyučující používají?

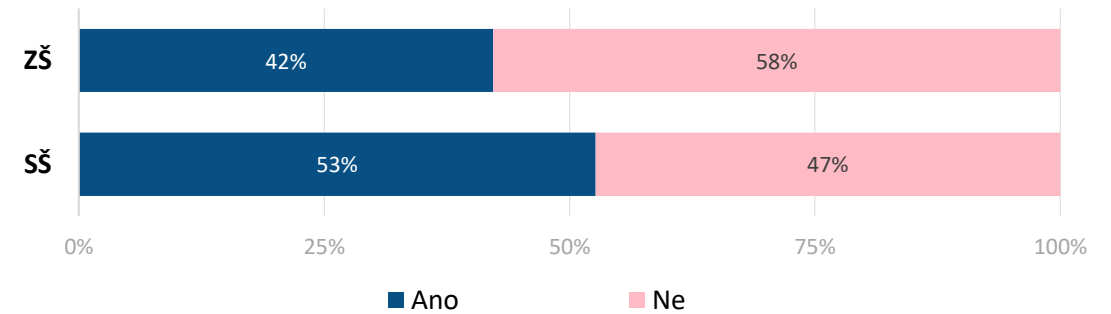
VYUČUJÍCÍ: Jaké materiály pro výuku mediální výchovy využíváte?

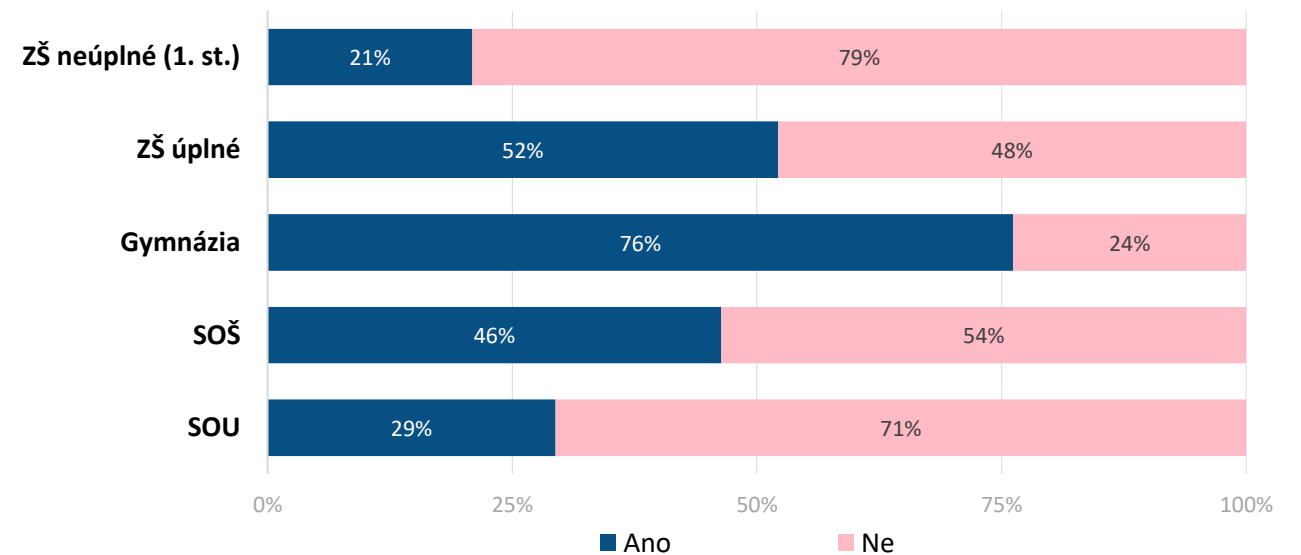
Znalost vzdělávacího programu JSNS

Největší povědomí o vzdělávacím programu Jeden svět na školách (**JSNS**) mají ředitelé a ředitelky **gymnází (76 %)**. Mezi **ostatními typy škol** se již znalost různí, nicméně **převažují spíše ty, které se s JSNS nesetkaly**. Nejmenší znalost tohoto programu pak vykazují ředitelé a ředitelky středních odborných učilišť a neúplných základních škol zřizujících pouze 1. stupeň.

Znáte vzdělávací program Jednoho světa na školách (JSNS)?

Znáte vzdělávací program Jednoho světa na školách (JSNS)?

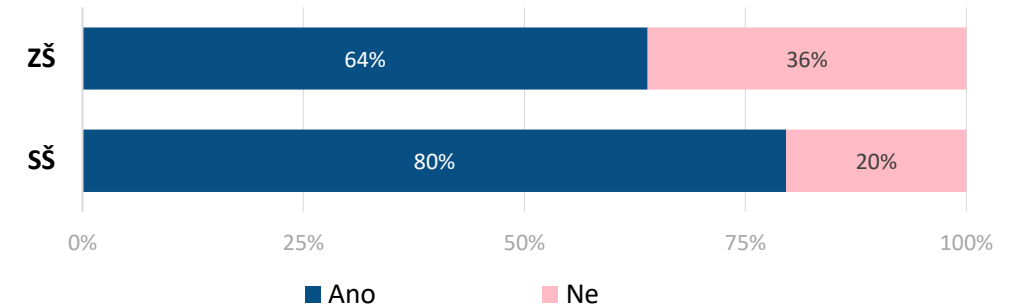

Znalost vzdělávacího programu JSNS

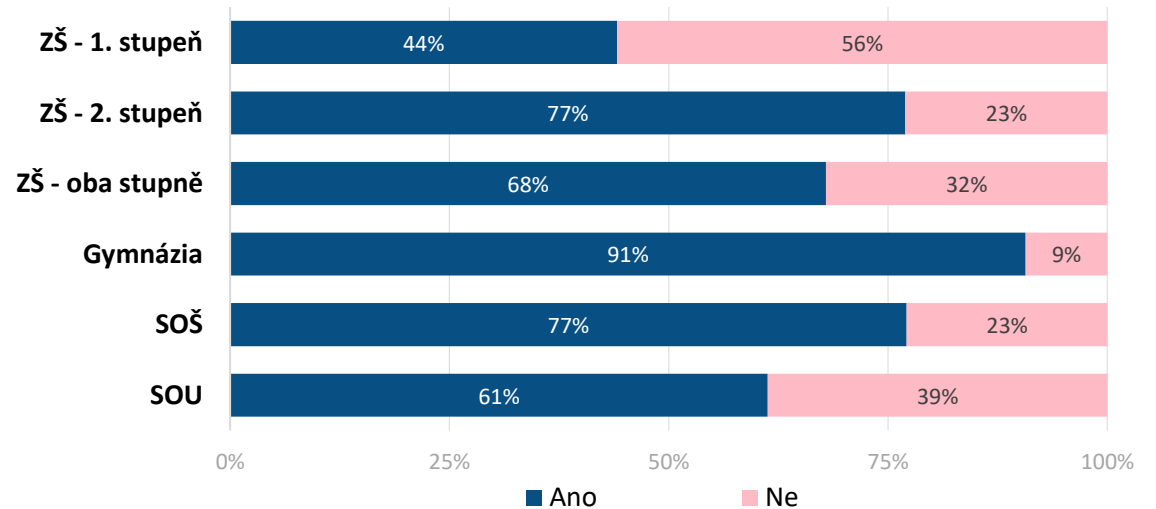
Povědomí o vzdělávacím programu Jeden svět na školách (JSNS) má nadpoloviční většina vyučujících ze základních (64 %) i středních škol (80 %).

Největší povědomí o vzdělávacím programu JSNS mají ve skupině středních škol vyučující z **gymnází (91 %)**, naopak nejmenší znalost vykazují mezi středními školami vyučující ze středních odborných učilišť (61 %). Ve skupině základních škol bylo identifikováno širší povědomí o programu JSNS mezi vyučujícími působícími na 2. stupni (77 %), zatímco **nejmenší znalost** panuje mezi **vyučujícími na 1. stupni (44 %)**.

Znáte Jeden svět na školách (JSNS.cz)?

Znáte Jeden svět na školách (JSNS.cz)?

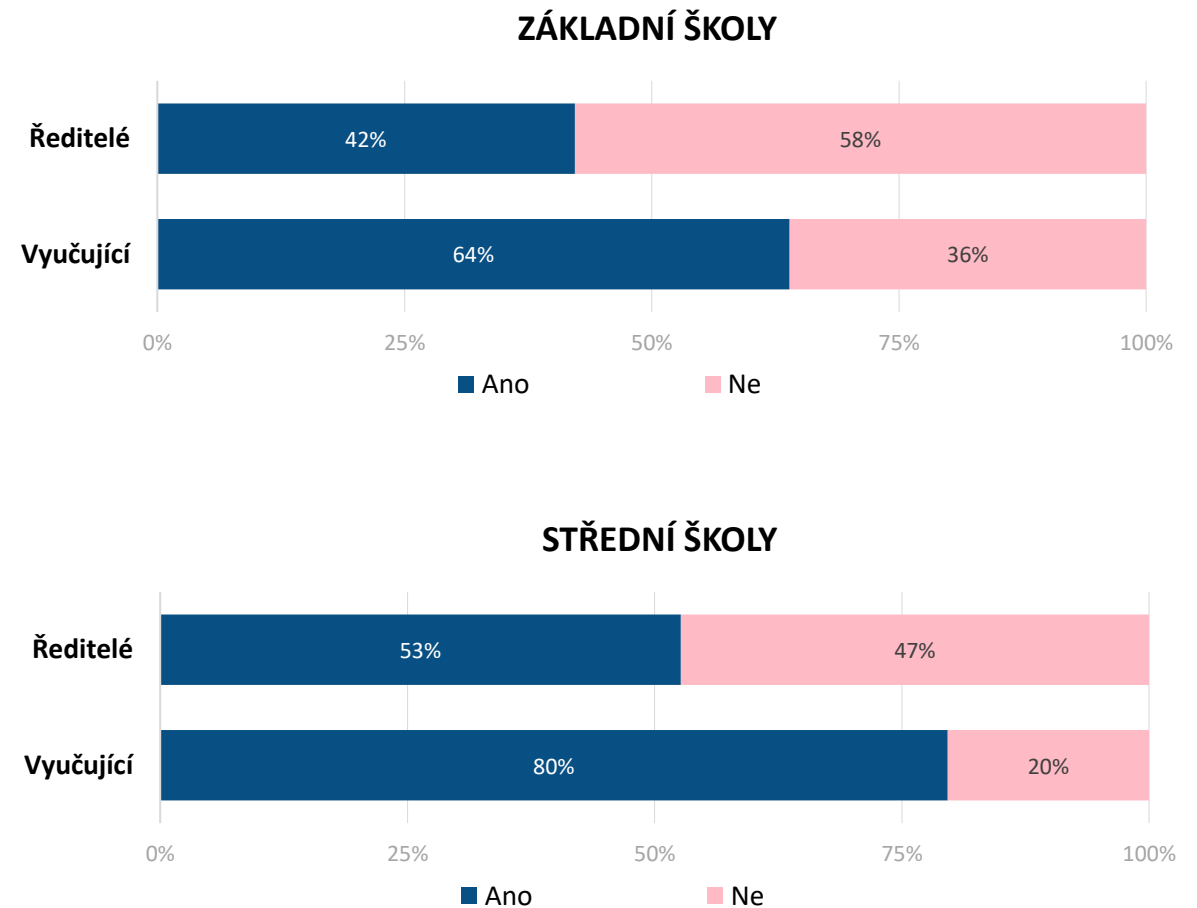
Znalost vzdělávacího programu JSNS

Výsledky šetření jasně ukazují, že **větší povědomí o** vzdělávacím programu **JSNS** mají **vyučující**. Ve skupině základních škol zná tento program 42 % ředitelů a ředitelky, mezi vyučujícími je tento podíl o 22 p.b. vyšší (64 %). Respondenti ze středních škol mají o JSNS obecně větší povědomí než respondenti ze základních škol, nicméně i zde jsou patrné rozdíly mezi řediteli/kami a vyučujícími. Ředitelé a ředitelky středních škol znají JSNS v 53 % případů, vyučující v 80 % případů.

Rozdíly mezi skupinami vyučujících a ředitelů/ek indikují, že **vedení škol nemusí mít vždy zcela přesnou představu o tom, jaké zdroje informací a materiálů vyučující v oblasti mediální výchovy využívají**. Zároveň je ale nutné pamatovat na skutečnost, že šetření mezi vyučujícími bylo zacíleno zejména na vyučující mediální výchovy (a tedy experty v dané oblasti), zatímco ve skupině ředitelů a ředitelky byli do šetření zapojeni všichni respondenti na této pozici bez ohledu na jejich aprobaci/specializaci.

ŘEDITELÉ: Znáte vzdělávací program Jednoho světa na školách (JSNS)?

VYUČUJÍCÍ: Znáte Jeden svět na školách (JSNS.cz)?

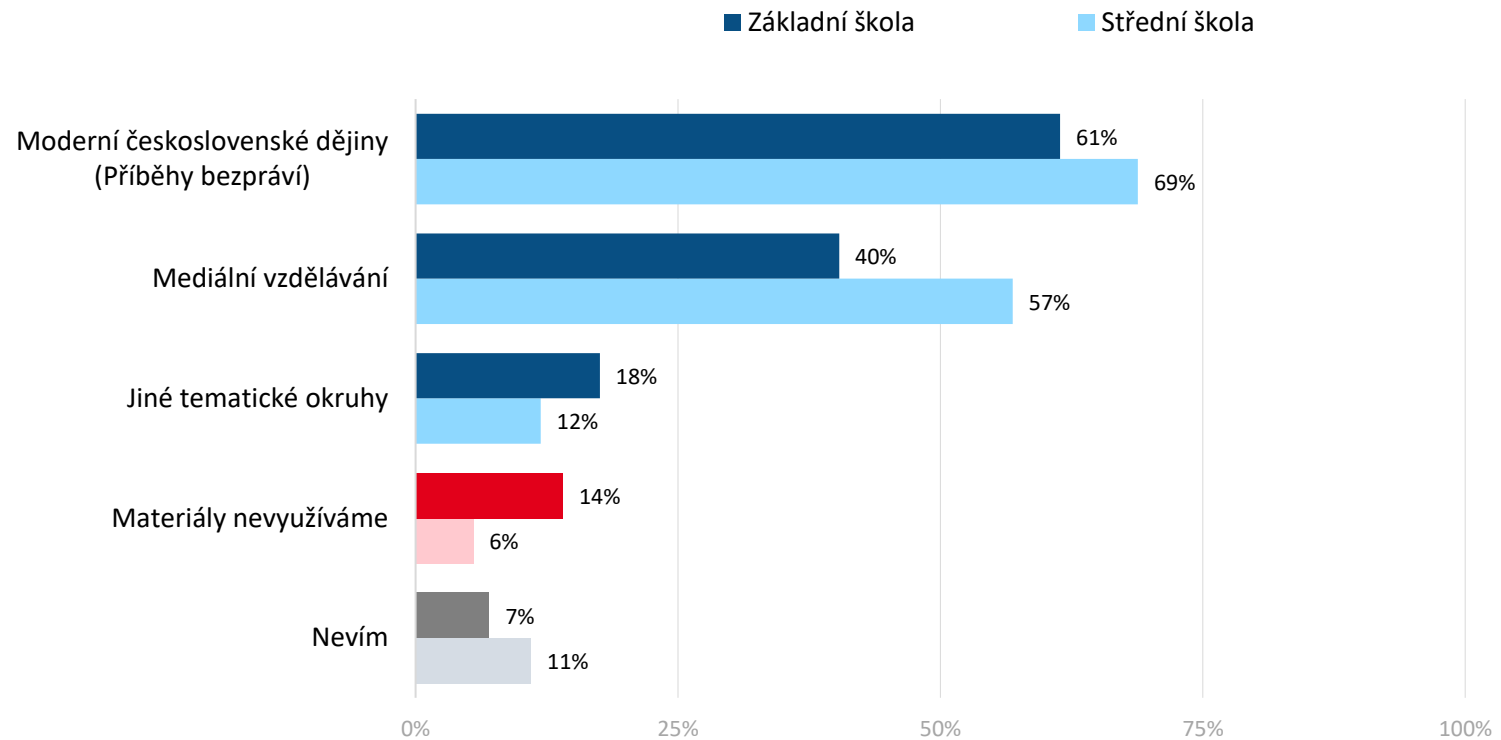

Tematické okruhy JSNS využívané školami

Základní i střední školy využívají z nabídky JSNS nejčastěji výstupy projektu **Moderní československé dějiny (Příběhy bezpráví)** (61 % ZŠ a 69 % SŠ, které znají JSNS) a materiály ze sekce **mediálního vzdělávání** (40 % ZŠ a 57 % SŠ). Pouze podle malé části respondentů nejsou na dané škole využívány žádné materiály JSNS (14 % ZŠ a 6 % SŠ) anebo si nejsou respondenti jejich využitím v rámci školy jistí (7 % ZŠ a 11 % SŠ).

Z jakých tematických okruhů využívá Vaše škola materiály nebo projekty Jednoho světa na školách (JSNS)?

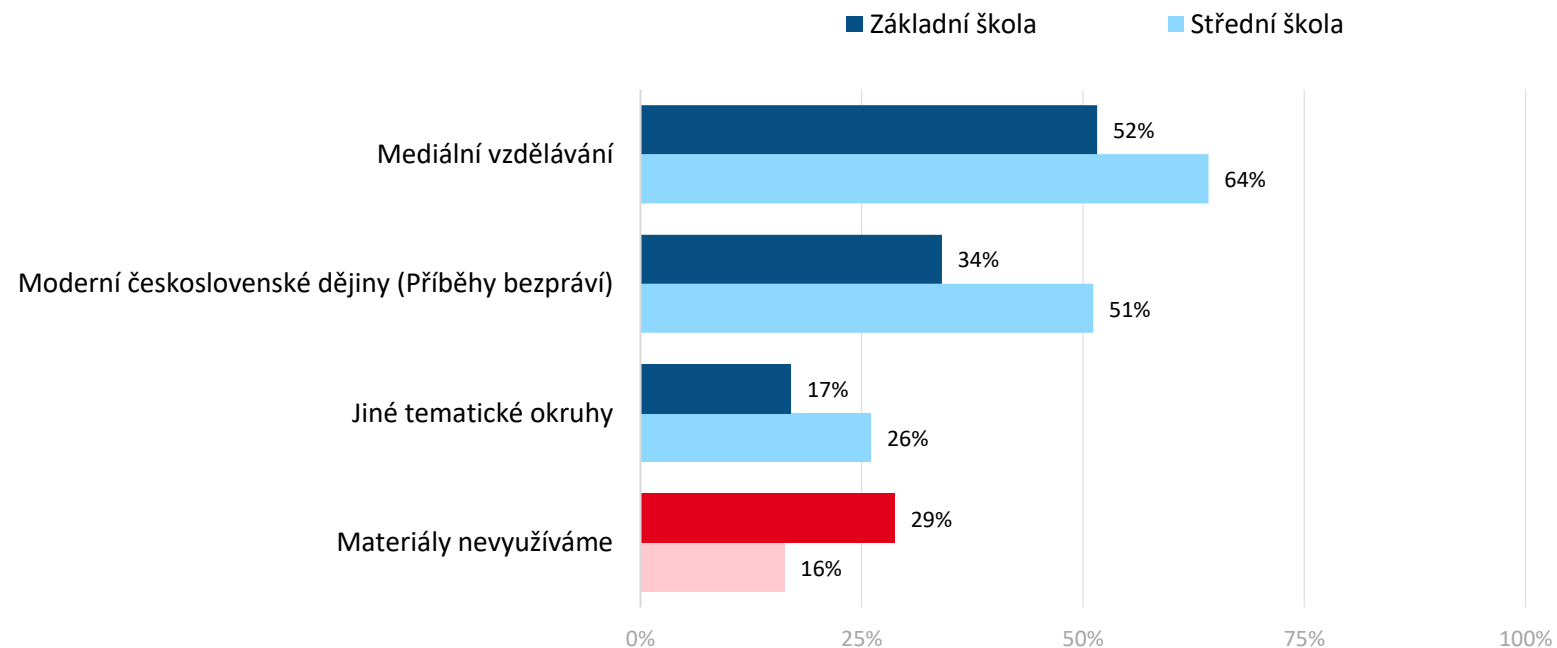

Tematické okruhy JSNS využívané vyučujícími I.

Vyučující mediální výchovy ze základních i středních škol **využívají z nabídky JSNS nejčastěji** materiály nebo projekty ze sekce **mediálního vzdělávání** (52 % ZŠ a 64 % SŠ, které znají JSNS). Více než polovina (51 %) vyučujících **středních škol** využívá i výstupy projektu **Moderní československé dějiny (Příběhy bezpráví)**.

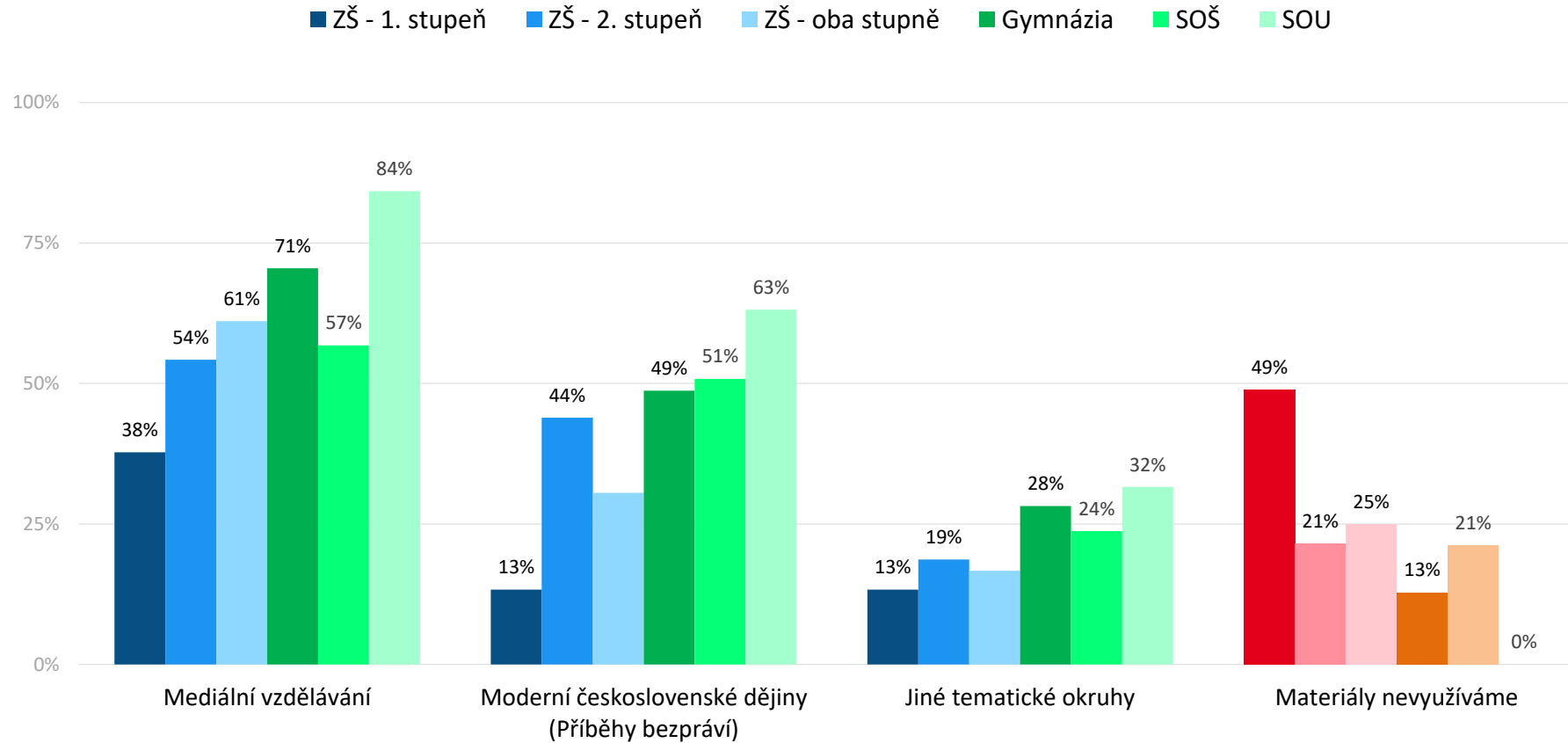
Téměř třetina (29 %) respondentů ze základních škol nevyužívá ve výuce žádné materiály z nabídky JSNS, ve skupině středních škol činí tento podíl 16 %. Výsledky v podrobnějším třídění ukazují, že **nejmenší četnost využívání materiálů a projektů JSNS** byla identifikována ve skupině **vyučujících na 1. stupni základních škol**.

Z jakých tematických okruhů používáte Vy osobně materiály nebo projekty Jednoho světa na školách (JSNS)?

Tematické okruhy JSNS využívané vyučujícími II.

Z jakých tematických okruhů používáte Vy osobně materiály nebo projekty Jednoho světa na školách (JSNS)?

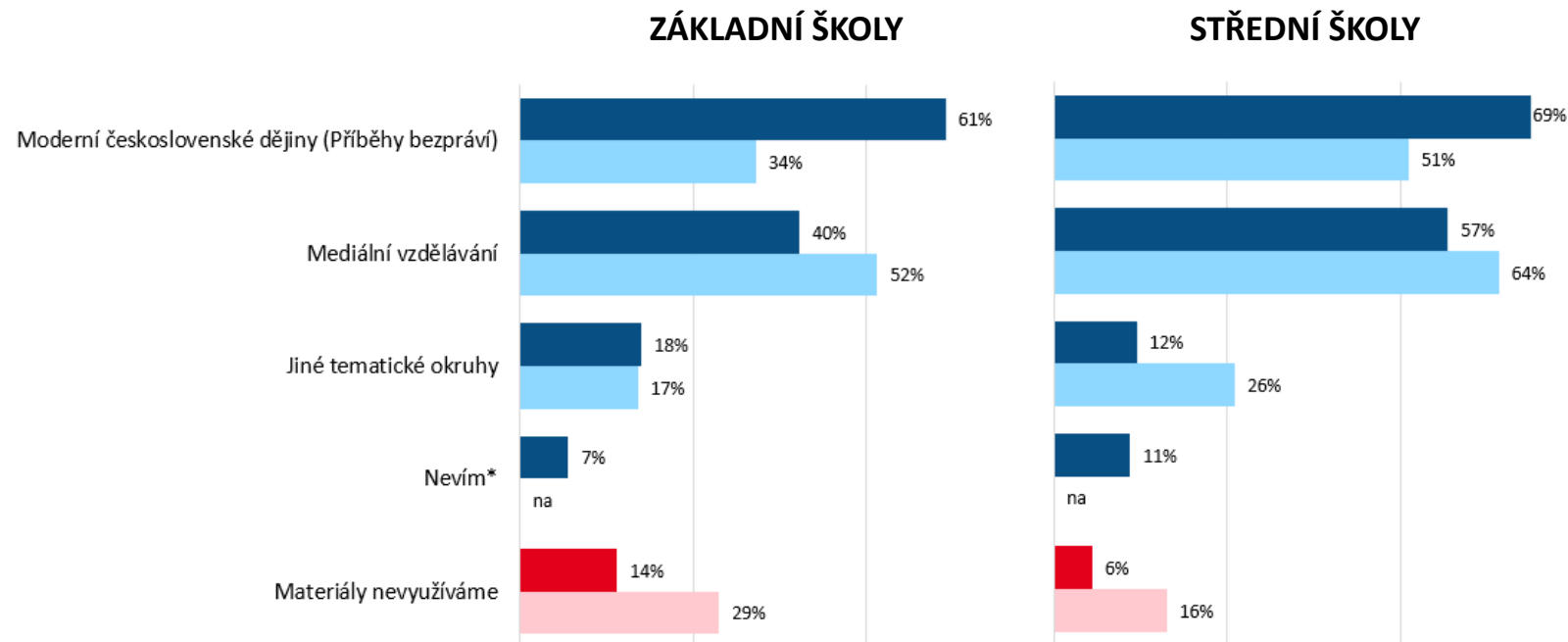
Tematické okruhy JSNS využívané školami

Výsledky obou šetření ukazují, že ředitelé/ky využívají materiály nebo projekty z jiných tematických okruhů JSNS než vyučující. Tento výsledek však není tak překvapivý. Šetření mezi vyučujícími bylo primárně zacíleno na vyučující mediální výchovy, a lze tedy předpokládat, že nejčastěji vyhledávaným tematickým okruhem bude právě mediální vzdělávání – to potvrzují i níže uvedené výsledky. Respondenti z řad ředitelů/ek se specializují na různé obory, a proto nemusí a priori vyhledávat tematický okruh v podobě mediálního vzdělávání – ve skutečnosti ředitelé/ky vykazují větší příklon k tematickému okruhu zaměřenému na moderní československé dějiny. Srovnání výsledků ze šetření mezi řediteli/kami a vyučujícími však indikuje, že ředitelé/ky se pravděpodobně v některých případech domnívají, že vyučující na jejich škole využívají materiály a projekty JSNS, nicméně vyučující je ve skutečnosti nepoužívají. I v tomto případě by však bylo nutné provést šetření mezi všemi vyučujícími na dané škole, neboť je zde nutné pamatovat na metodologické omezení uvedené v části týkající se znalosti JSNS (zjednodušeně řečeno může materiály využívat jiný vyučující než ten, který byl zapojen do šetření).

ŘEDITELÉ: Z jakých tematických okruhů využívá Vaše škola materiály nebo projekty Jednoho světa na školách (JSNS)?

VYUČUJÍCÍ: Z jakých tematických okruhů používáte Vy osobně materiály nebo projekty Jednoho světa na školách (JSNS)?

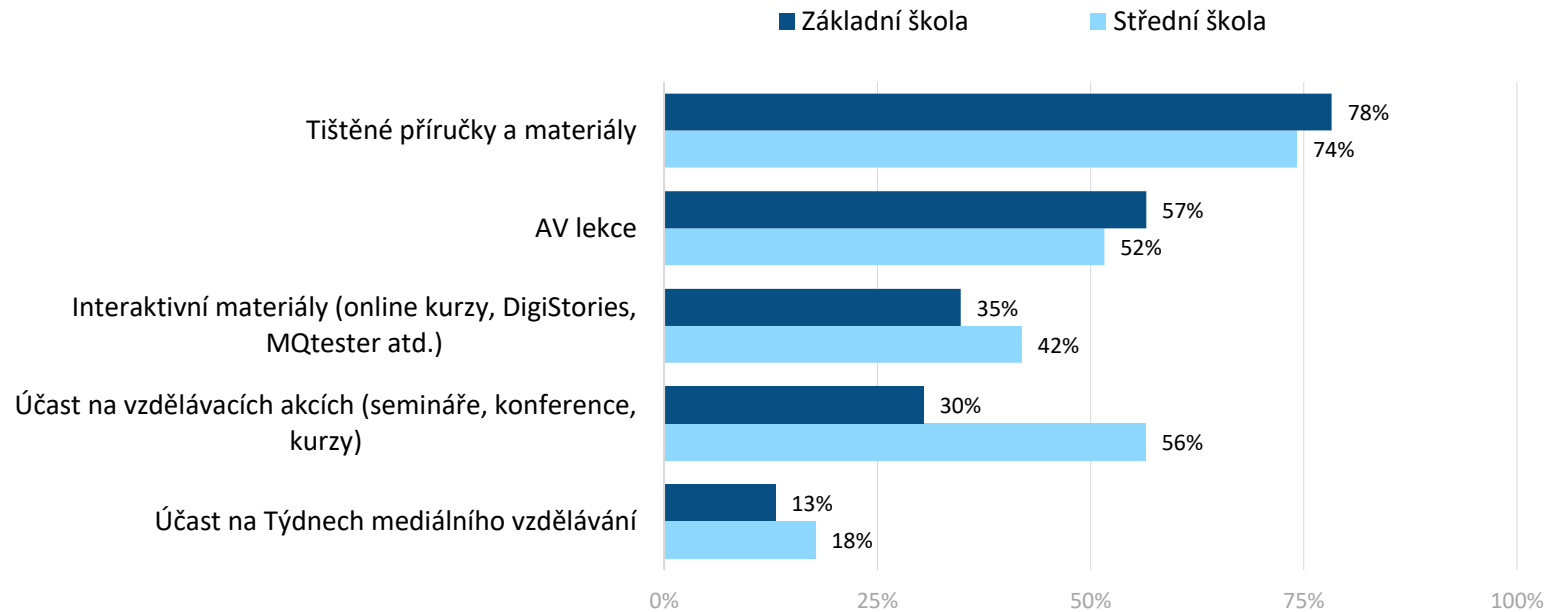
■ Ředitelé
■ Vyučující

Materiály JSNS používané k výuce mediální výchovy na školách

Podle ředitelů a ředitelek, na jejichž školách jsou používány materiály JSNS pro mediální vzdělávání, jsou **nejčastěji využívány tištěné příručky a materiály** (78 % ZŠ a 74 % SŠ) či **AV lekce** (57 % ZŠ a 52 % SŠ). Více než polovina SŠ (56 %) dále deklaruje, že se **účastní vzdělávacích akcí JSNS**, přičemž častěji jde o gymnázia a SOŠ. **Týdnů mediálního vzdělávání JSNS** se účastní 13 % základních a téměř jedna pětina středních škol (18 %) znajících tento program.

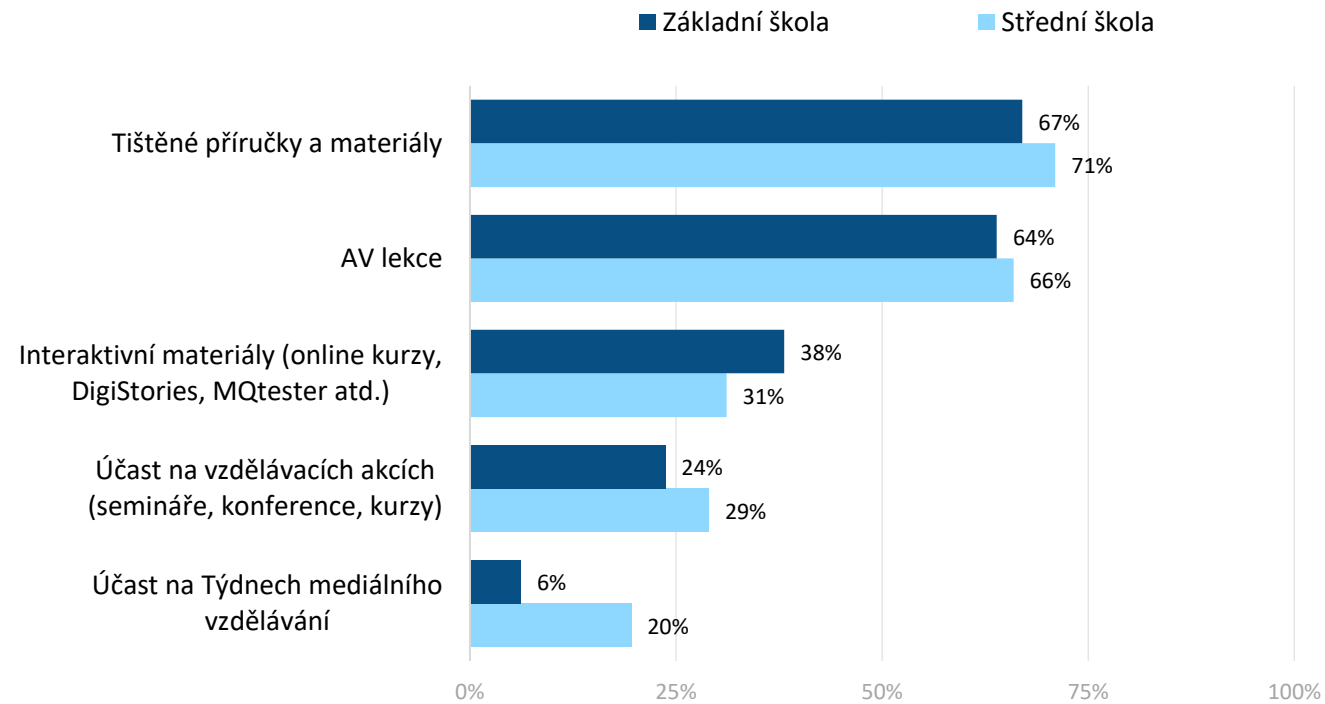
Jaké materiály nebo projekty JSNS k mediálnímu vzdělávání Vaše škola využívá?

Materiály JSNS používané vyučujícími k výuce mediální výchovy I.

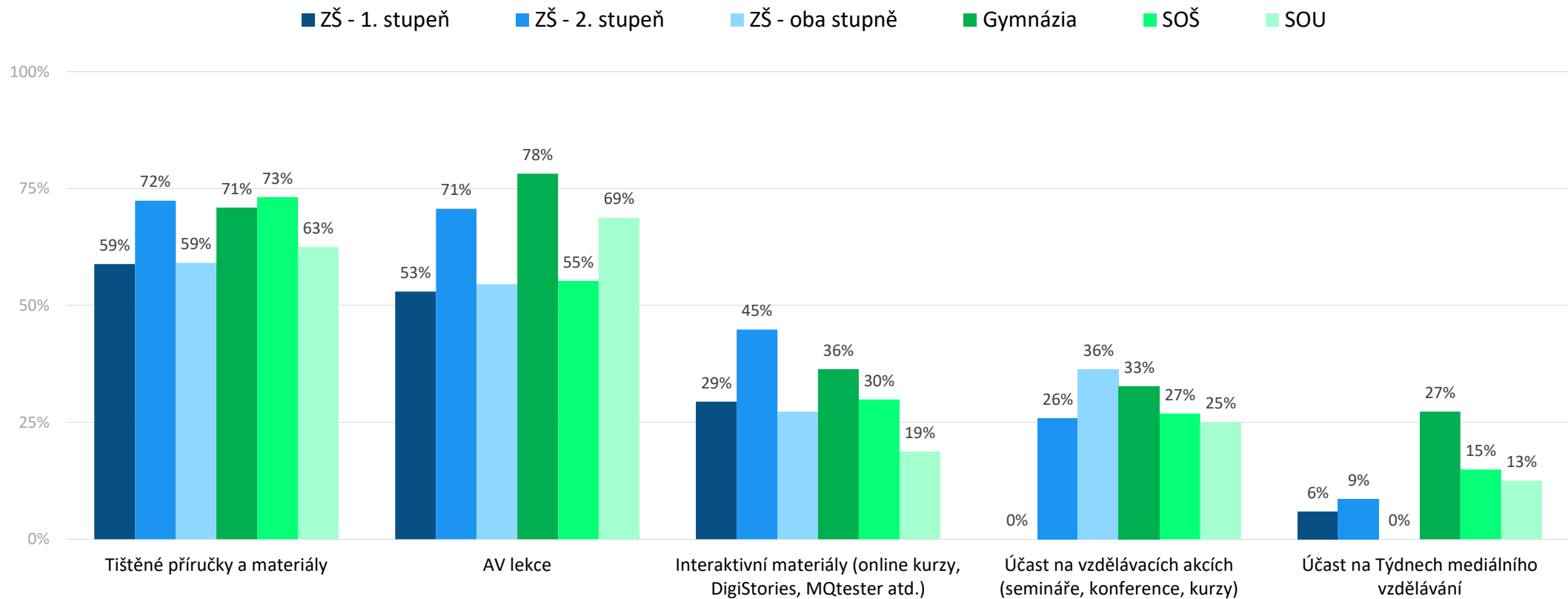
Vyučující mediální výchovy, kteří používají materiály JSNS pro mediální vzdělávání, **nejčastěji využívají tištěné příručky a materiály** (67 % ZŠ a 71 % SŠ) či **AV lekce** (64 % ZŠ a 66 % SŠ). Zhruba čtvrtina respondentů z řad vyučujících deklaruje, že se **účastní vzdělávacích akcí JSNS** (24 % ZŠ a 29 % SŠ). **Týdnů mediálního vzdělávání** se účastní nejčastěji respondenti z gymnázií (27 % vyučujících znajících program JSNS).

Jaké materiály nebo projekty JSNS k mediálnímu vzdělávání využíváte?

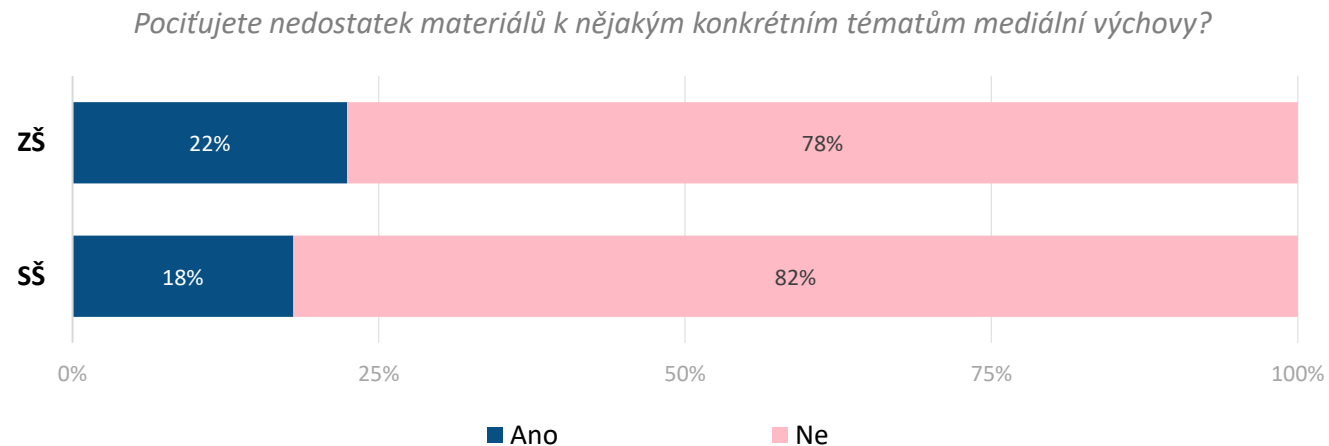
Materiály JSNS používané vyučujícími k výuce mediální výchovy II.

Jaké materiály nebo projekty JSNS k mediálnímu vzdělávání využíváte?

(Ne)dostatek materiálů týkajících se mediální výchovy

Pouze **pětina ředitelů a ředitelek základních (22 %) i středních škol (18 %) pocítuje** podle svého tvrzení **nedostatek materiálů** ke konkrétním tématům mediální výchovy. V rámci otevřené odpovědi k otázce, která témata jsou materiály k mediální výchově nedostatečně pokryta, uváděli respondenti často obecnou odpověď, a sice že jim schází materiály ke „všem tématům“. Mezi konkrétními náměty pak figurovala např. bezpečnost na internetu a na sociálních sítích, dezinformace, fake news, manipulace či reklamy. S ohledem na výše uvedené je patrné, že je i nadále **nutné činit kroky směrem k větší informovanosti škol** o široké škále materiálů, které jsou v současné době již dostupné.

7. Preferovaná forma podpory v oblasti mediální výchovy

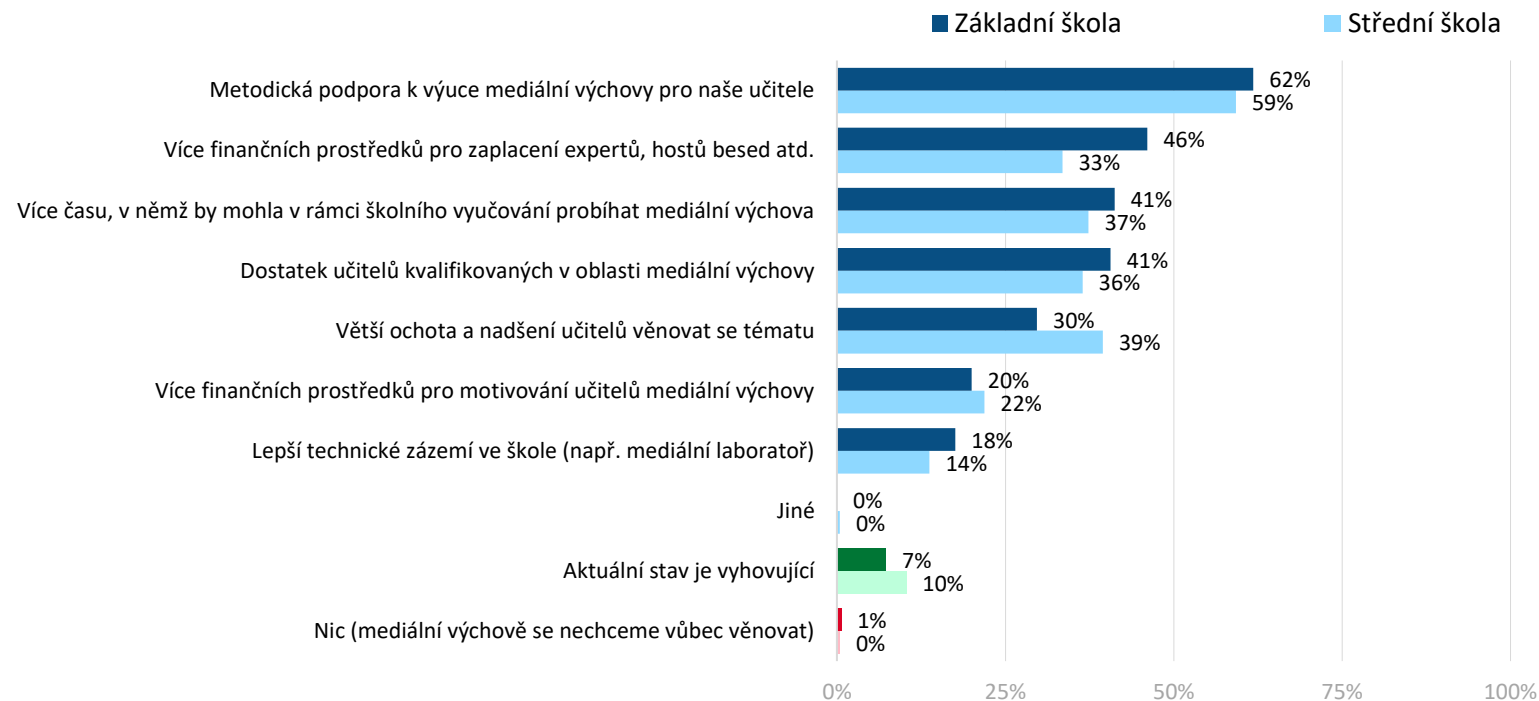
SHRNUTÍ: Preferovaná forma podpory v oblasti mediální výchovy

- Drtivá většina ředitelů/ek i vyučujících ze základních i středních škol identifikovala v rámci šetření faktory, které by podle jejich názoru mohly přispět k lepší realizaci mediální výchovy v jejich škole. Zcela **esenciální je** v tomto ohledu **metodická podpora**, kterou by v oblasti mediální výchovy uvítala většina ředitelů/ek i vyučujících. **Vyučující** mediální výchovy by dále uvítali **více času, který by bylo možné věnovat výuce mediální výchovy, větší objem finančních prostředků** pro zapojení **expertů či hostů na besedách** či **vyšší počet učitelů** kvalifikovaných v oblasti mediální výchovy. **Vyučující by častěji než ředitelé/ky** uvítali **lepší technické zázemí** ve své škole. Pouze **malá část respondentů** ze všech cílových skupin považuje **aktuální stav za vyhovující**.
- Nejvíce **ředitelů/ek** základních i středních škol by jako podporu uvítalo **metodickou příručku základů mediální výchovy**. Polovina **ředitelů/ek základních škol** pak preferovala **tištěné materiály**, zatímco **zástupci středních škol** by v obdobné míře uvítali **spíše audiovizuální materiály** ke konkrétním tématům. Nejvíce **vyučujících** působících na **základních školách** by uvítalo **metodickou příručku základů mediální výchovy, tištěné či audiovizuální materiály ke konkrétním tématům a akce pro žáky** uspořádané v jejich škole. Ve skupině **středních škol** preferují vyučující zejména podporu v podobě **audiovizuálních či tištěných materiálů** ke konkrétním tématům a **akce pro žáky** uspořádané v jejich škole. Čtvrtina vyučujících ze středních škol by uvítala **metodickou příručku pro pokročilé**.
- Přestože jsou rozdíly mezi preferencemi obou skupin relativně nízké, výsledky indikují jistou míru **informační asymetrie mezi vedením škol a vyučujícími**, tedy těmi, kteří se výuce mediální výchovy věnují ve své praxi. V tomto ohledu by bylo vhodné **podpořit spolupráci a zefektivnit předávání informací** mezi vedením škol a vyučujícími.
- O **školení k mediální výchově** mají **zájem dvě pětiny ředitelů** a ředitelek ze základních i středních škol, ve skupině **vyučujících** je tento **podíl nižší**. Část ředitelů/ek majících zájem o podporu formou školení by uvítalo školení k mediální výchově **pro všechny vyučující na dané škole**. **Vedení škol** obecně preferuje **školení distanční formou**, případně školení konané v **odpoledních hodinách**. **Vyučující ze základních škol** nejčastěji preferují **školení distanční formou**, případně jednorázové **dopolední školení**. Ve skupině **středních škol** by vyučující preferovali zejména jednorázové **dopolední školení ve všední den, školení v distanční podobě a pravidelný cyklus přednášek** či workshopů. Zhruba **každý 20. vyučující** by byl ochoten zúčastnit se vzdělávací akce i **o víkendu**.

Faktory, které by přispěly ke zlepšení kvality mediální výchovy ve školách

Drtivá většina ředitelů a ředitelk základních i středních škol identifikovala v rámci šetření faktory, které by podle jejich názoru mohly přispět k lepší realizaci mediální výchovy v jejich škole. **Vedení škol by nejvíce uvítalo větší metodickou podporu** k výuce mediální výchovy pro své vyučující (62 % ZŠ a 59 % SŠ). Více než dvě pětiny **základních škol** by uvítaly **více finančních prostředků na honoráře pro experty** či hosty besed. Vedení **středních škol** pak vidí v obdobné míře **prostor pro zlepšení na straně samotných učitelů** (ve smyslu většího nadšení a ochoty se danému tématu věnovat). Pouze **malá část respondentů** (7 % ZŠ a 10 % SŠ) považuje **aktuální stav za vyhovující**. Téměř žádná ze škol zároveň neuvedla, že by se mediální výchově vůbec nechtěla vůbec věnovat.

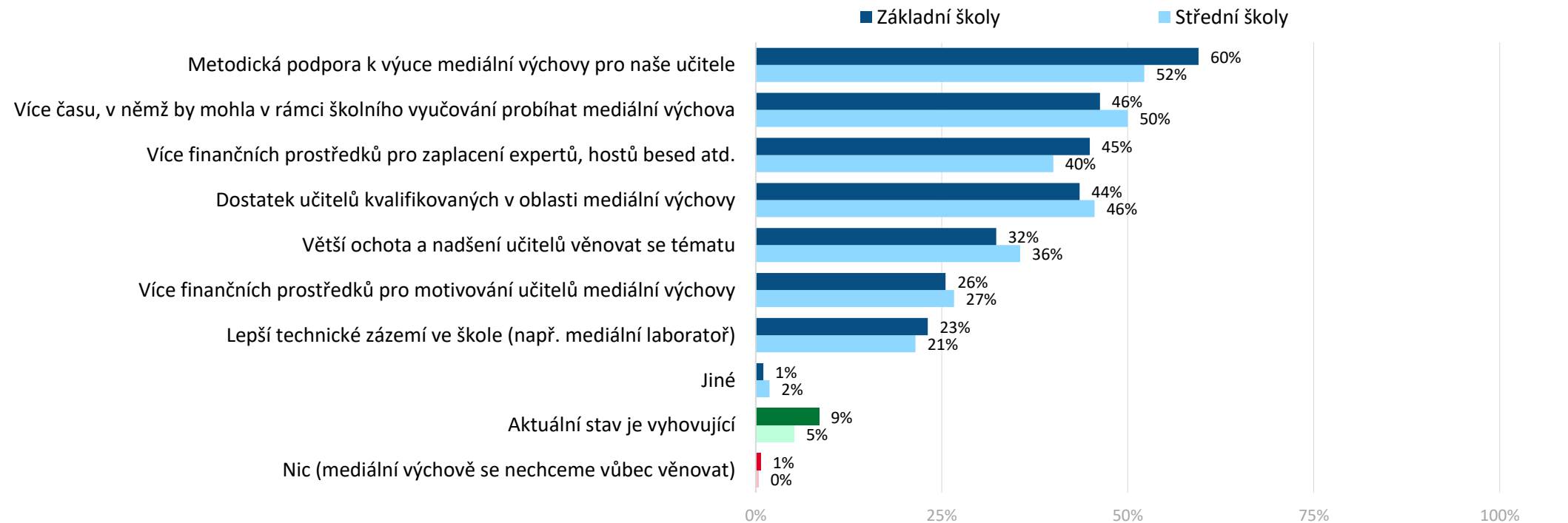
Co by podle Vás nejvíce napomohlo lepší realizaci mediální výchovy ve Vaší škole?

Faktory, které by přispěly ke zlepšení kvality mediální výchovy ve školách

Vyučující mediální výchovy identifikovali v rámci šetření faktory, které by podle jejich názoru mohly přispět k lepší realizaci mediální výchovy v jejich škole. **Vyučující základních i středních škol by nejvíce uvítali metodickou podporu** k výuce mediální výchovy (60 % ZŠ a 52 % SŠ) a **více času, který by bylo možné věnovat výuce mediální výchovy** v rámci školního vyučování (46 % ZŠ a 50 % SŠ). Téměř polovina vyučujících by uvítala **větší objem finančních prostředků** pro úhradu nákladů spojených se zapojením **expertů, hostů na besedách** apod. (45 % ZŠ a 40 % SŠ) či **vyšší počet učitelů** kvalifikovaných v oblasti mediální výchovy (44 % ZŠ a 46 % SŠ). Třetina vyučujících pak vnímá prostor z hlediska motivace samotných učitelů k větší ochotě a nadšení věnovat se tématu (32 % ZŠ a 36 % SŠ). **Pětina respondentů** by uvítala **lepší technické zázemí** ve své škole např. v podobě mediální laboratoře (23 % ZŠ a 21 % SŠ).

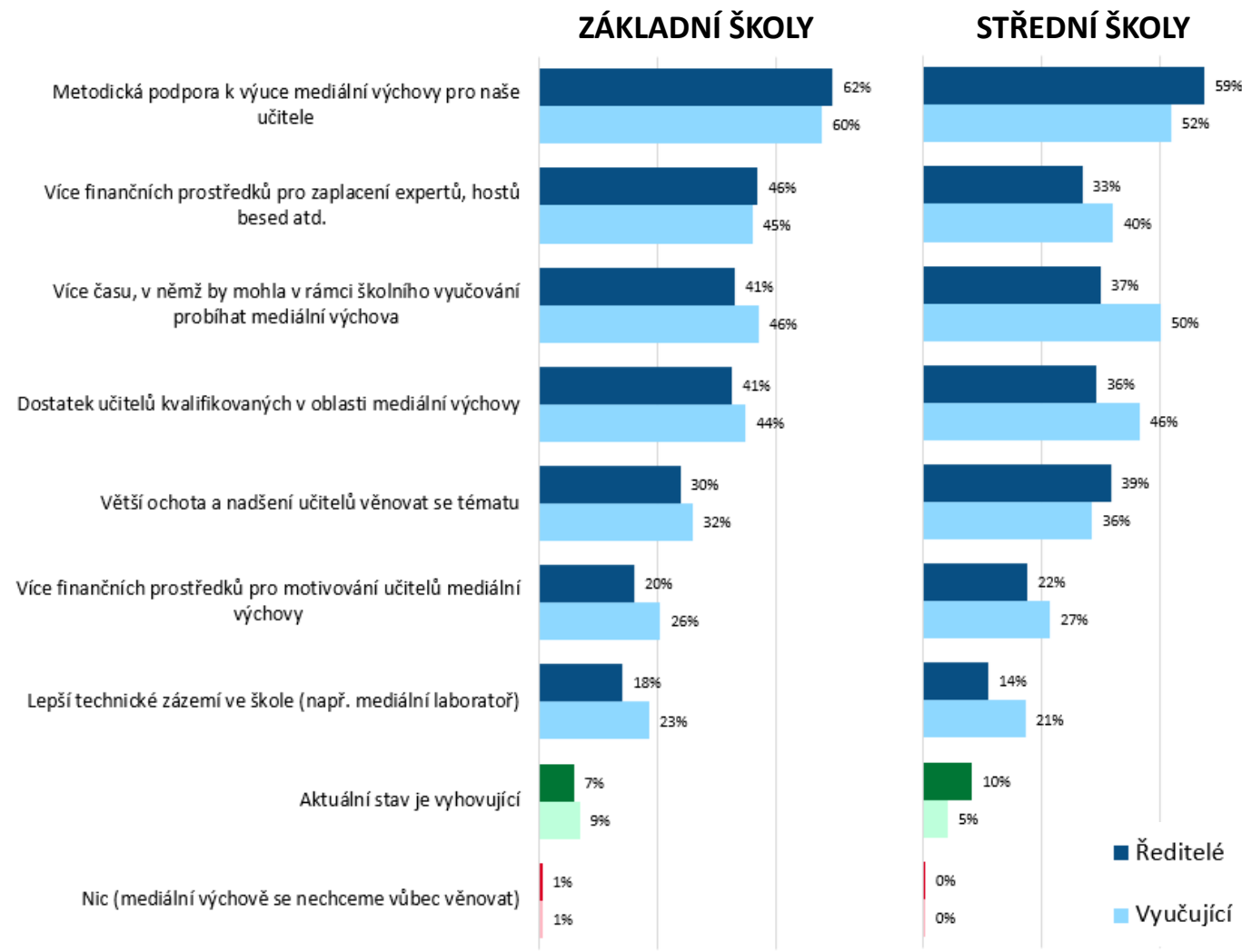
Co by podle Vás nejvíce napomohlo lepší realizaci mediální výchovy ve Vaší škole?

Faktory, které by přispěly ke zlepšení kvality mediální výchovy ve školách

Vedení škol i vyučující, kteří se věnují výuce mediální výchovy, identifikovali často velmi podobné faktory, které by mohly podle jejich názoru přispět ke zlepšení výuky mediální výchovy na jejich škole. **Všechny skupiny respondentů** tak vnímají jako zcela zásadní **metodickou podporu** k výuce mediální výchovy. Poptávku po metodické podpoře častěji vyjadřovali ředitelé/ky základních i středních škol, zatímco **vyučující častěji poptávali větší časový prostor** věnovaný mediální výchově v rámci školního vyučování anebo **dostatek vyučujících** kvalifikovaných v oblasti mediální výchovy. Vyučující by rovněž častěji než ředitelé uvítali **lepší technické zázemí** ve své škole (např. v podobě mediální laboratoře). Přestože jsou rozdíly mezi preferencemi obou skupin relativně nízké, výsledky indikují jistou míru **informační asymetrie mezi vedením škol a vyučujícími**, tedy těmi, kteří se výuce mediální výchovy věnují ve své praxi. V tomto ohledu by bylo vhodné **podpořit předávání informací** mezi vedením škol a vyučujícími.

Co by podle Vás nejvíce napomohlo lepší realizaci mediální výchovy ve Vaší škole?

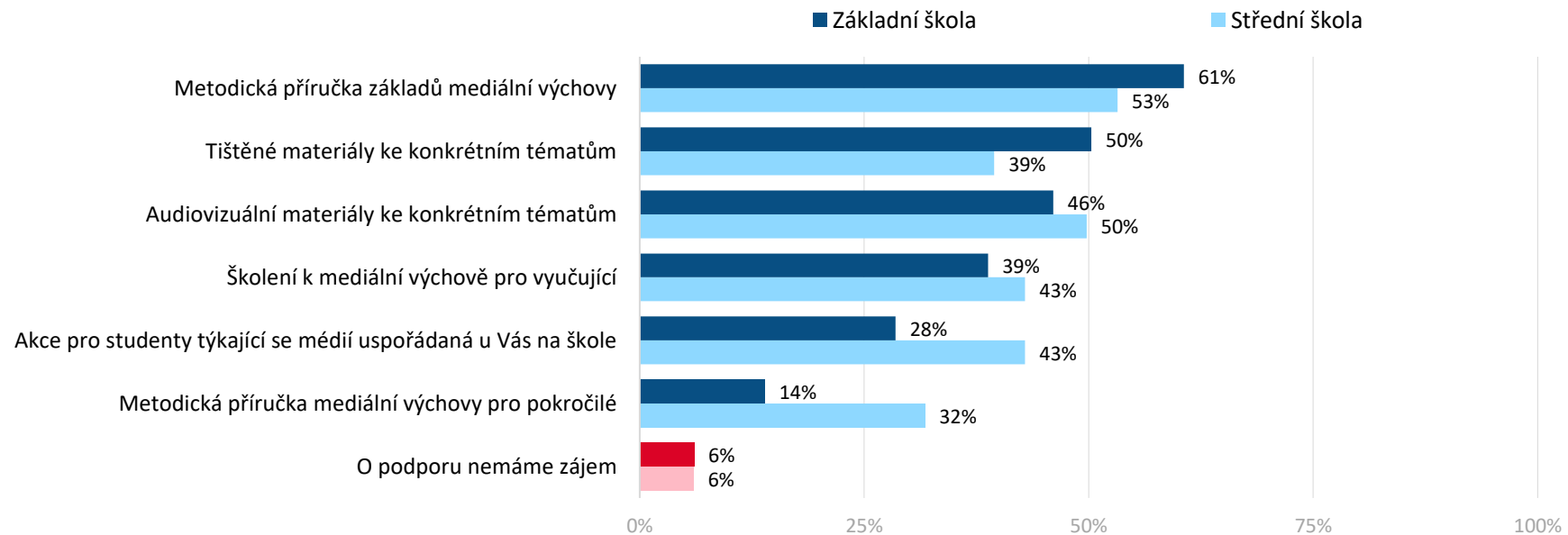

Zájem o podporu v mediální výchově

Zájem o konkrétní formy podpory v oblasti mediální výchovy se mezi základními a středními školami mírně liší. **Nejvíce ředitelů a ředitelek ZŠ (61 %) i SŠ (53 %) by jako podporu uvítalo metodickou příručku základů mediální výchovy. Polovina základních škol pak preferovala tištěné materiály ke konkrétním tématům, zatímco zástupci SŠ by v obdobné míře uvítali spíše audiovizuální materiály ke konkrétním tématům.** Pouze minimum škol uvedlo, že o žádnou z uvedených forem podpory v oblasti mediální výchovy nemá zájem.

Ředitelé a ředitelky, kteří by uvítali jako podporu tištěné materiály ke konkrétním tématům a rozhodli se dále tato témata specifikovat, uváděli především následující témata či tematické okruhy: zpravodajství, informace o novinářské práci, umělá inteligence, moderní dějiny, kritické myšlení, fake news, dezinformace a manipulace, bezpečné chování v online prostoru a kyberšikana.

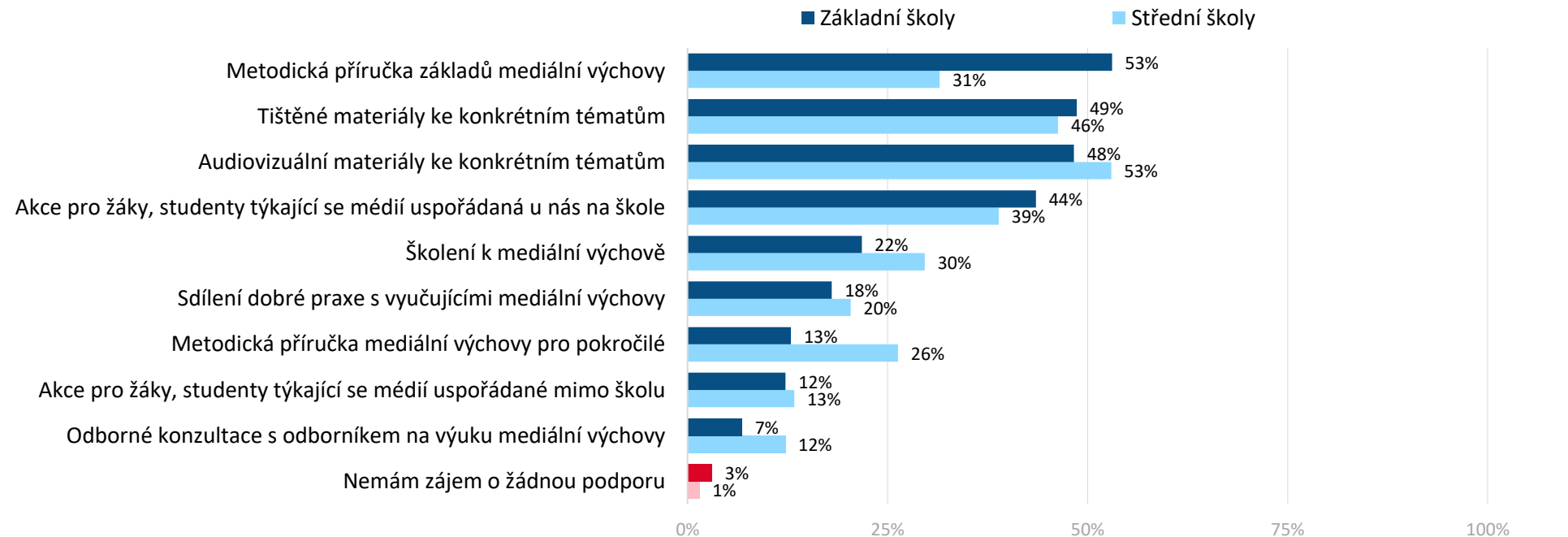
Má Vaše škola zájem o nějakou podporu v mediální výchově? Vyberte maximálně 3 možnosti, o které byste měli největší zájem.

Zájem o podporu v mediální výchově

Zájem o konkrétní formy podpory v oblasti mediální výchovy se mezi základními a středními školami mírně liší. Nejvíce vyučujících působících na **základních školách** uvítalo **metodickou příručku základů mediální výchovy** (53 %), **tištěné** (49 %) **či audiovizuální** (48 %) **materiály ke konkrétním tématům a akce pro žáky** uspořádané přímo v jejich škole (44 %). Ve skupině **středních škol** preferují vyučující zejména podporu v podobě **audiovizuálních** (53 %) **či tištěných** (46 %) **materiálů** ke konkrétním tématům a **akce pro žáky** uspořádané přímo v jejich škole (39 %). Vyučující ze středních škol (31 %) projeví ve srovnání se základními školami (53 %) nižší zájem o metodickou příručku základů mediální výchovy a naopak by ve větší míře uvítali **metodickou příručku pro pokročilé** (26 % SŠ vs. 13 % ZŠ). Pouze minimum vyučujících mediální výchovy uvedlo, že o žádnou z uvedených forem podpory v oblasti mediální výchovy nemá zájem.

O jakou podporu v mediální výchově byste měl/a zájem? *

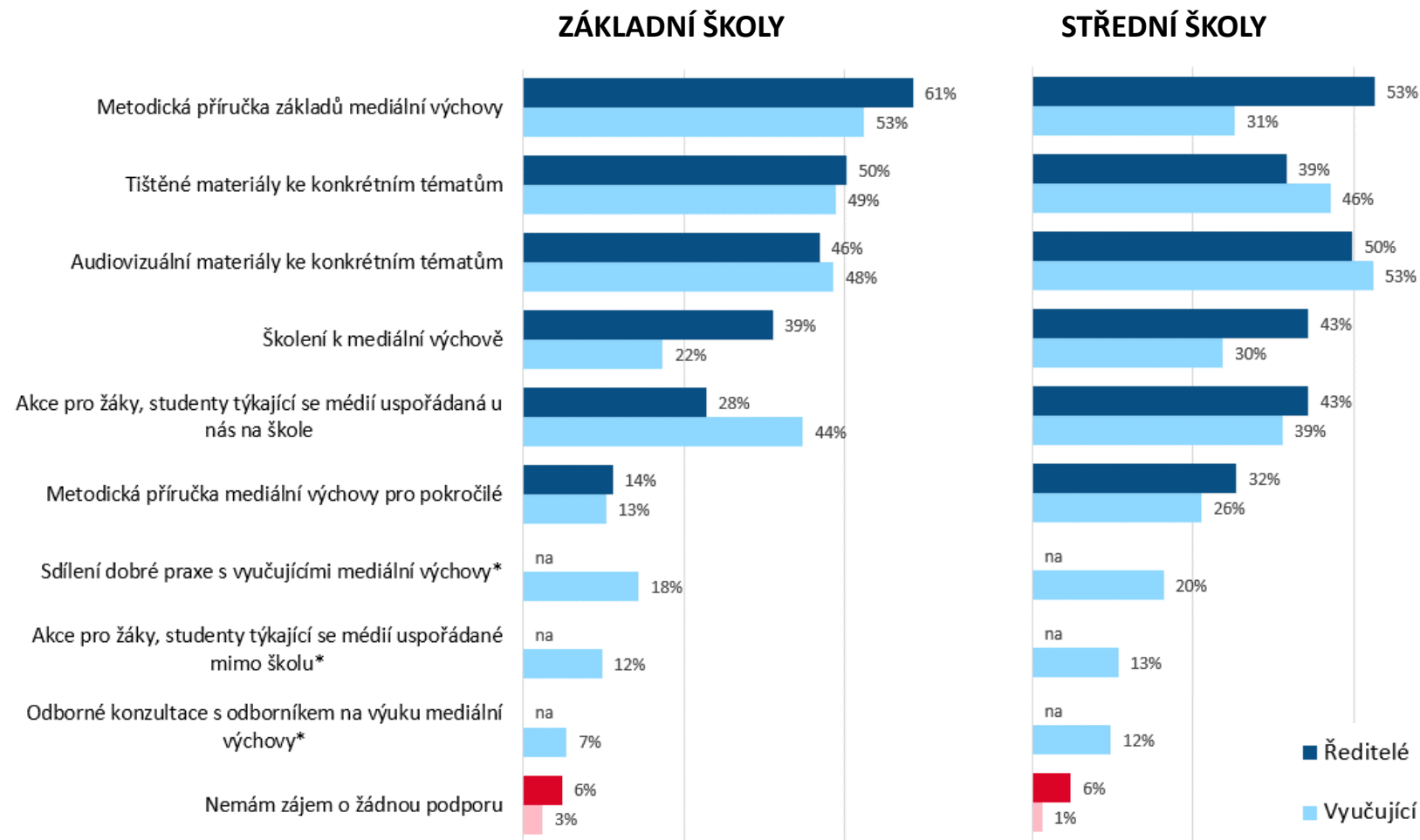

Zájem o podporu v mediální výchově

Jistou míru informační asymetrie mezi vedením škol a vyučujícími indikují i výsledky týkající se zájmu o konkrétní podporu v oblasti mediální výchovy. **Ředitelé a ředitelky** základních i středních škol vyjádřili nejčastěji **poptávku po metodické příručce základů mediální výchovy**, **vyučující** však o tento typ podpory jeví **zájem méně často**. Zcela zásadní rozdíl byl v tomto ohledu identifikován ve skupině středních škol, kde by příručku se základy mediální výchovy uvítalo 53 % ředitelů/ek a pouze 31 % vyučujících. Vyučující ze středních škol mají naopak větší zájem o tištěné a audiovizuální materiály ke konkrétním tématům. **Ředitelé/ky** dále **častěji** vyjadřovali **zájem o školení k mediální výchově** (39 % ZŠ a 43 % SŠ), zatímco vyučující tak velký zájem o školení neprojevovali (22 % ZŠ a 30 % SŠ). **Respondenti, kteří nemají zájem o žádnou podporu**, se **častěji** etablovali **ze skupiny ředitelů/ek** (6 % ZŠ i SŠ) než vyučujících (3 % ZŠ a 1 % SŠ).

ŘEDITELÉ: Má Vaše škola zájem o nějakou podporu v mediální výchově?

VYUČUJÍCÍ: O jakou podporu v mediální výchově byste měl/a zájem? Vyberte maximálně 3 možnosti, o které byste měl/a největší zájem.

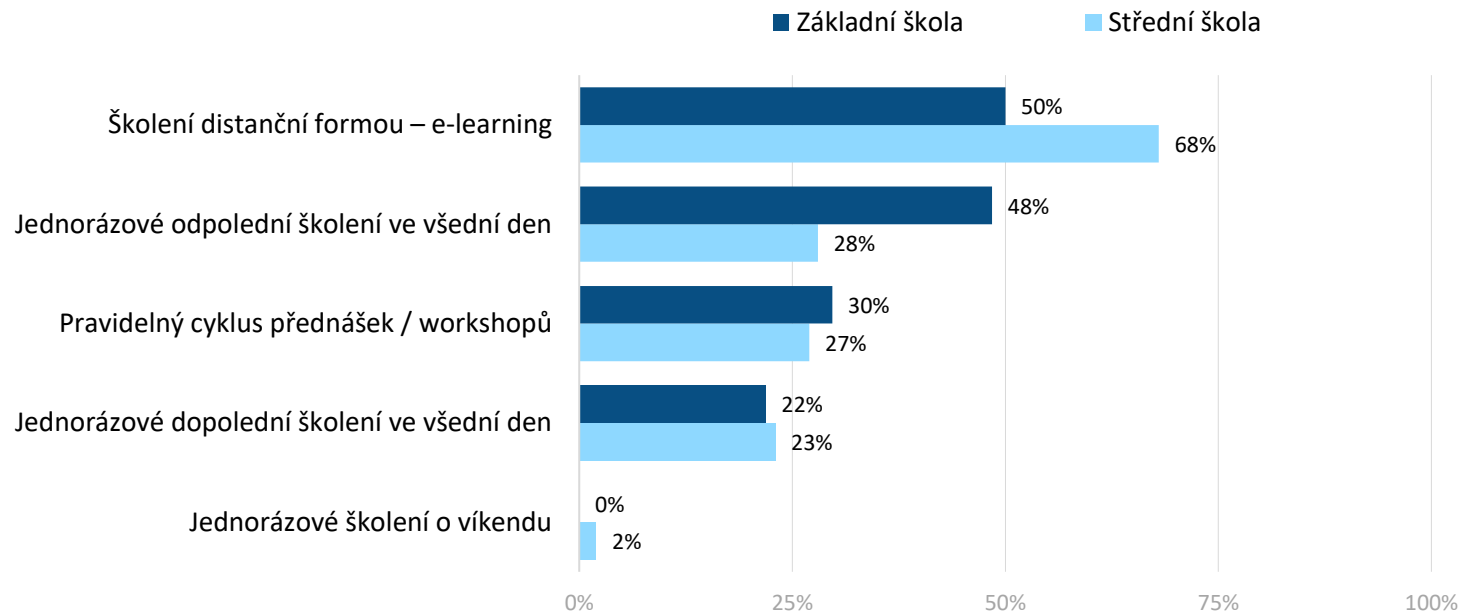

Zájem o školení v oblasti mediální výchovy – preferovaná forma a rozsah

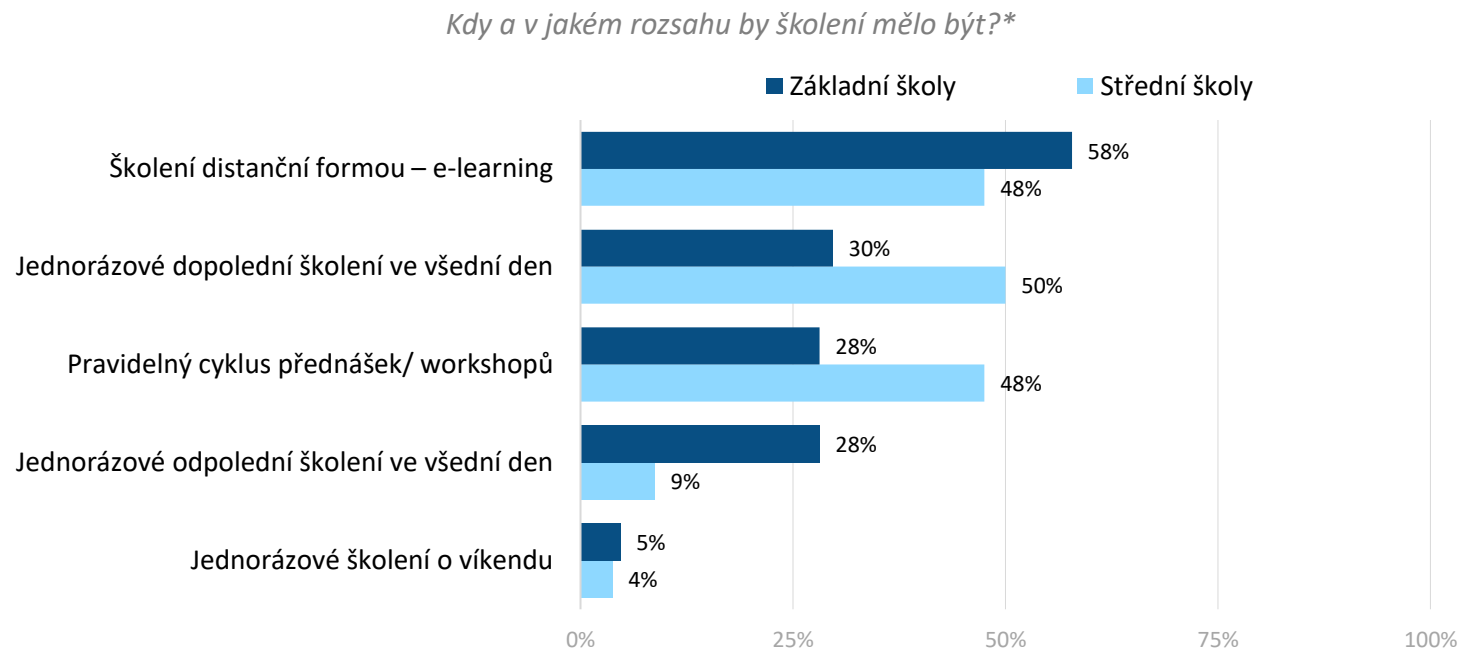
Co se týče ideální formy a rozsahu školení k mediální výchově, **ředitelé a ředitelky nejčastěji preferují školení distanční formou** (50 % ZŠ a 68 % SŠ). Téměř polovina ředitelů a ředitelk **základních škol** dále preferuje jednorázové **odpolední školení ve všední den**. Menší podporu (okolo 30%) mají mezi řediteli a ředitelkami pravidelné cykly vzdělávacích akcí. **Nejméně preferovanými** variantami jsou pak **dopolední školení** ve všední den, která zcela logicky potencionálně zasahují do výuky. Téměř žádný z respondentů by pro své vyučující nevybral jednorázové **školení pořádané o víkendu**.

Kdy a v jakém rozsahu by školení pro vyučující mělo/měla být?*

Zájem o školení v oblasti mediální výchovy – preferovaná forma a rozsah

Co se týče ideální formy a rozsahu školení k mediální výchově, **vyučující základních škol nejčastěji preferují školení distanční formou** (58 % ZŠ). Téměř třetina vyučujících **ze základních škol** dále preferuje jednorázové **dopolední** či **odpolední školení** ve všední den **či pravidelný cyklus přednášek** či workshopů. Ve skupině **středních škol** by vyučující preferovali zejména jednorázové **dopolední školení ve všední den** (50 %), **školení v distanční podobě** (48 %) a **pravidelný cyklus přednášek** či workshopů (48 %). Zhruba **každý 20. vyučující** by byl ochoten zúčastnit se vzdělávací akce i **o víkendu**.

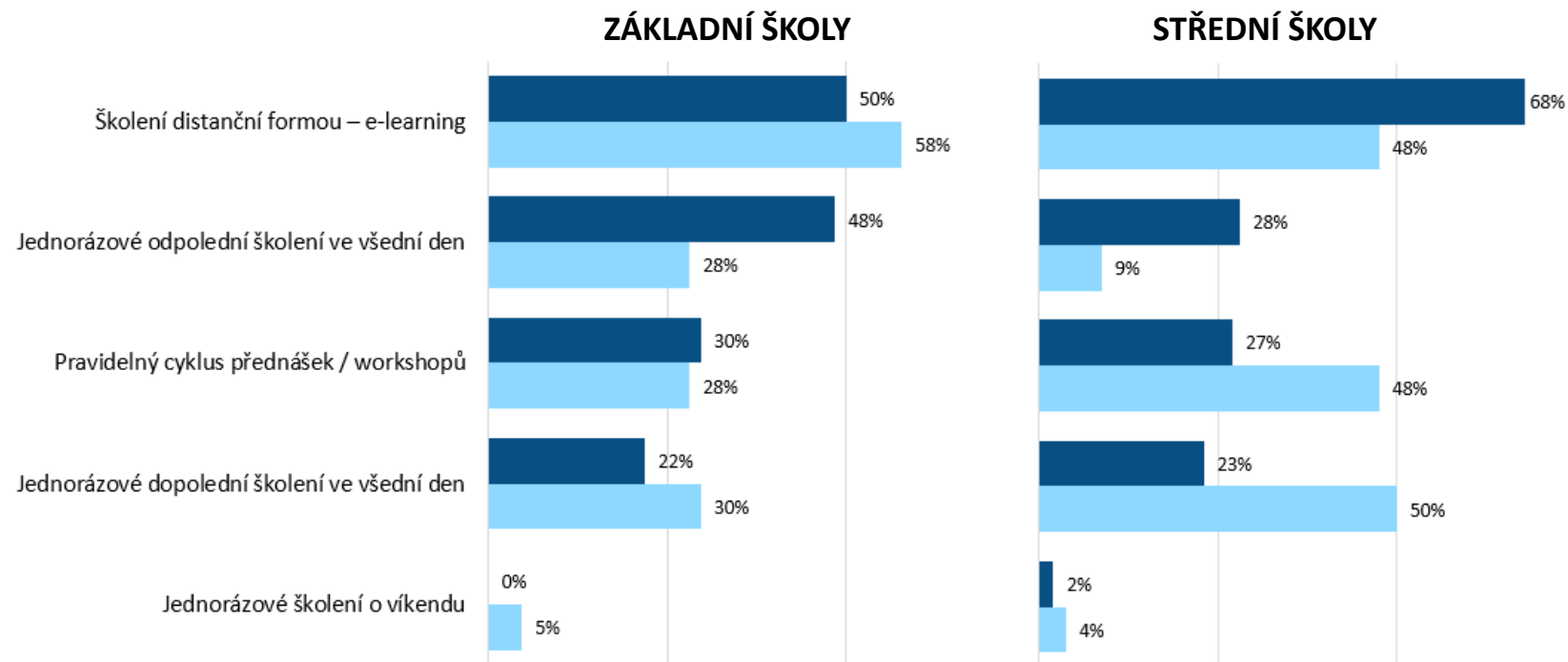
Zájem o školení v oblasti mediální výchovy – preferovaná forma a rozsah

Ředitelé a ředitelky základních a středních škol, kteří projeví zájem o školení v oblasti mediální výchovy, vykazují **odlišné preference z hlediska rozsahu i času konání daného školení ve srovnání s vyučujícími**. Ve skupině **základních škol** preferují ředitelé (50 %) i vyučující (58 %) nejčastěji **školení v distanční formě**. Jako druhou variantu v pořadí uváděli **ředitelé/ky** potom jednorázové školení konané **odpoledne** (48 %), tato varianta však patří mezi vyučujícími mezi jednu z nejméně preferovaných (28 %). **Vyučující** naopak mnohem častěji než vedení škol preferují školení **v dopoledních hodinách**. Ve skupině středních škol jsou výsledky velmi podobné z hlediska větší preference dopoledních školení ze strany vyučujících (50 %) než ředitelů (23 %) a menší preference školení v odpoledních hodinách (9 % vyučující vs. 28 % vedení škol). Vyučující ze středních škol vykazují nižší příklon ke školením konaným distanční formou (48 %) než vedení těchto škol (68 %). **Vyučující ze středních škol** mnohem častěji preferují **školení formou pravidelného cyklu přednášek** či workshopů (48 %).

ŘEDITELÉ: Kdy a v jakém rozsahu by školení pro vyučující mělo/měla být?

VYUČUJÍCÍ: Kdy a v jakém rozsahu by školení mělo být?

■ Ředitelé
■ Vyučující

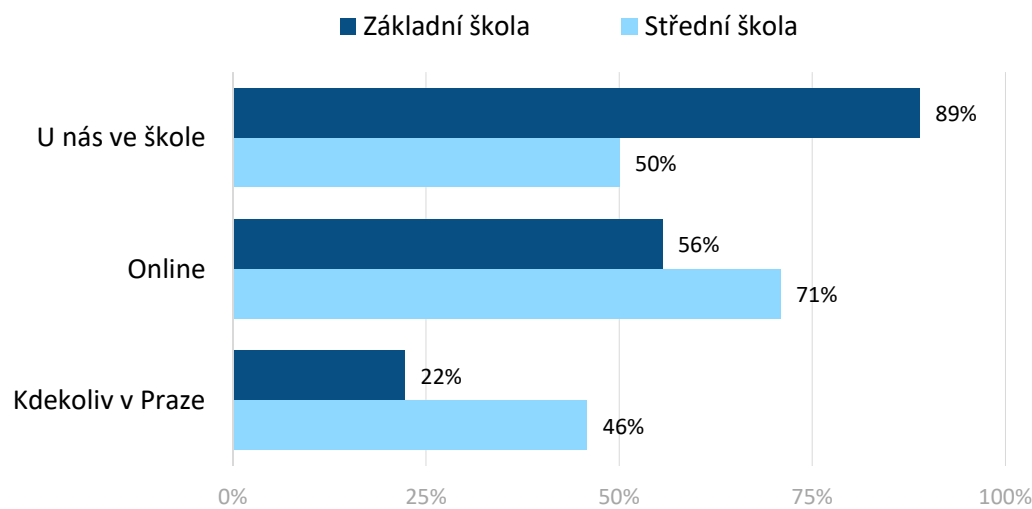
Pozn.: Respondenti mohli vybrat více odpovědí. Na otázku odpovídali všichni respondenti (N= 398).

Školení v oblasti mediální výchovy – preferované místo konání

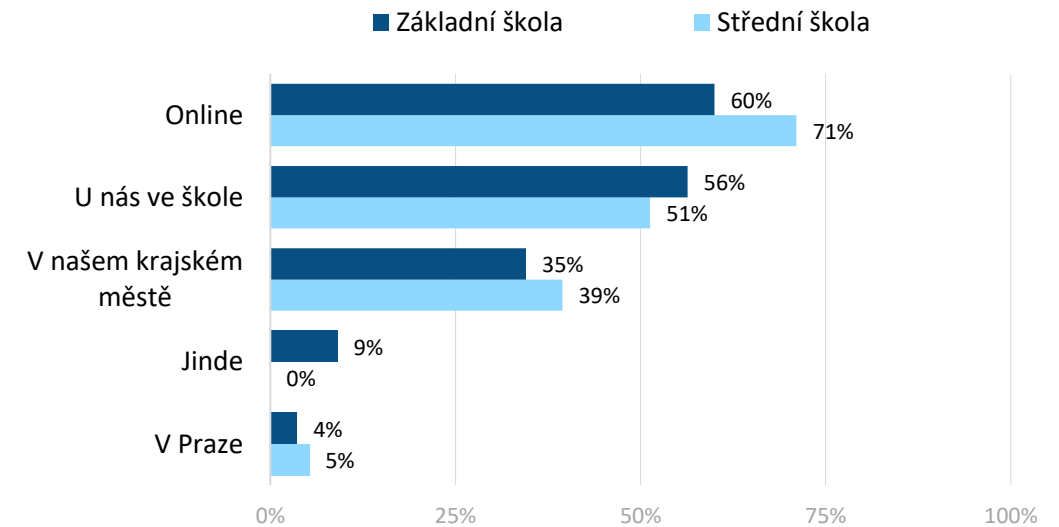
Drtivá většina **základních škol** se sídlím v hlavním městě Praze nebo Středočeském kraji by preferovala, aby se **školení k mediální výchově** konalo **přímo v jejich škole**. Základní školy působící mimo uvedené regiony naopak dávají přednost spíše **online formě** (60 %), ale stále více než polovina z nich (56 %) by takovéto školení rovněž uvítala přímo ve škole.

Střední školy* napříč Českou republikou **preferují online formu školení** (71 % SŠ sídlících jak v Praze nebo Středočeském kraji, tak v ostatních regionech). Přímo ve škole by školení uvítala polovina středních škol.

Kde by se školení mělo/měla konat?
Školy se sídlem v hl. m. Praze a Středočeském kraji

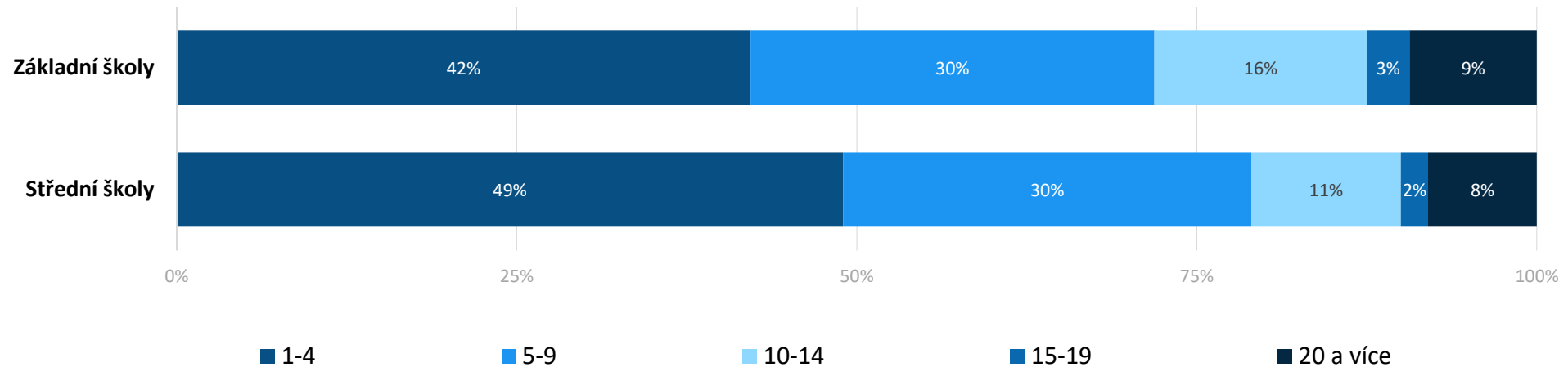
Kde by se školení mělo/měla konat?
Školy se sídlem mimo hl. m. Prahu a Středočeský kraj

Školení v oblasti mediální výchovy – preferovaný počet účastníků

Ředitelé a ředitelky, kteří projevili zájem o podporu ve formě školení k mediální výchově, mohli formou otevřené odpovědi specifikovat počet vyučujících ze své školy, pro něž by bylo toto školení přínosné. Potřeby škol se tak v tomto případě logicky různí. Za zmínku však stojí skutečnost, že **část ředitelů a ředitelek** uvedla, že by v případě jejich školy bylo **přínosné školení k mediální výchově pro všechny jejich vyučující**.

Pro kolik vyučujících z Vaší školy by bylo školení k mediální výchově přínosné?

8.

Kdo vyučuje mediální výchovu? Charakteristika vyučujících

SHRNUTÍ: Charakteristika vyučujících mediální výchovy I.

- **Většina ředitelů či ředitelek základních i středních škol** se domnívá, že je **na jejich škole alespoň jeden vyučující s dostatečnými kompetencemi pro výuku mediální výchovy**. Přibližně **čtvrtina základních škol a pětina středních škol** disponuje podle tvrzení jejich vedoucích pracovníků **pouze 1-2 vyučujícími** s kompetencemi v oblasti mediální výchovy, a mohou se tak ve zvýšené míře potýkat s **problémy souvisejícími s omezenými kapacitami vyučujících** pokrýt oblast mediální výchovy v celé škole **i se zajištěním kontinuity výuky mediální výchovy v případě odchodu těchto pracovníků**.
- Počet vyučujících, kteří se výuce mediální výchovy skutečně věnují, je ve školách obecně nižší než počet osob s dostatečnými kompetencemi pro výuku sledované oblasti. Ve školách se tak **tématům mediální výchovy reálně věnují nejčastěji 1-2 vyučující** (36 % ZŠ a 30 % SŠ). Přibližně **desetina ředitelů či ředitelek si není jistá** počtem vyučujících, kteří se výuce mediální výchovy na jejich škole věnují. **Větší počet vyučujících** věnujících se mediální výchově vykazují **gymnázia**. **Většina ředitelů a ředitelek základních i středních škol by chtěla**, aby se **mediální výchovou na jejich škole výhledově zabývalo více vyučujících**.
- Vyučující, kteří se ve své výuce věnují tématům mediální výchovy, mají **obecně velmi nízké povědomí o dalších vyučujících**, kteří se v jejich škole věnují stejné oblasti. Počet těchto vyučujících neumí odhadnout více než polovina respondentů ve skupině základních i středních škol. **Vyučující, kteří znají ve své škole další kolegy** a kolegyně věnující se tématům mediální výchovy, **s nimi v drtivé většině i spolupracují**.
- Mezi vyučujícími mediální výchovy **dominují ženy**. Nejvyšší zastoupení žen bylo v tomto ohledu identifikováno na 1. stupni základních škol (86 %), nejnižší ve skupině gymnázií (63 %). Respondenti **starší 50 let tvoří** přibližně **třetinu vyučujících mediální výchovy** a u většiny druhů/typů škol **početně převažují nad vyučujícími do 30 let věku**. Specifickou strukturu vyučujících je proto nutné zohlednit v zacílení podpory poskytované školám v oblasti mediální výchovy.
- **Délka pedagogické praxe není přímo úměrná době, po kterou se daný vyučující věnuje problematice mediální výchovy**. Tři čtvrtiny respondentů se výuce mediální výchovy věnují po **kratší dobu**, která tvoří v některých případech pouze malou část celé jejich pedagogické kariéry. O to více je nutné zaměřit pozornost na vnitřní i vnější motivaci vyučujících mediální výchovy, aby tuto oblast přijali za svou a zároveň se necítili v nové oblasti nejistí.

SHRNUTÍ: Charakteristika vyučujících mediální výchovy II.

- **Vyučující** věnující se tématům mediální výchovy **cítí potřebu zúčastnit se kurzu** zaměřeného na tuto oblast (72 % ZŠ a 75 % SŠ). V souvislosti s účastí na kurzech vyučující často zmiňují **problémy spojené s uvolněním z výuky a nízký počet podobných kurzů**. Nadpoloviční **většina respondentů** zároveň **nemá o kurzech dostatečné informace**. **Obavy ze složitosti kurzu** uvádí **22 % vyučujících ze základních škol** a **14 % ze středních škol**.
- **Klíčovou motivací pro zahájení výuky v oblasti mediální výchovy** byla pro více než polovinu vyučujících ze základních i středních škol **snaha rozvíjet mediální gramotnost žáků**. Pro více než dvě pětiny respondentů byly potom hlavním impulzem **dezinformace kolující ve veřejném prostoru**. Ve skupině vyučujících ze základních škol bylo jako třetí v pořadí zmiňováno **zahrnutí mediální výchovy do školních vzdělávacích programů**. Pro vyučující ze středních škol je naopak důležitější **vlastní zájem o mediální témata**. Pouze necelá **desetina respondentů** uvádí, že hlavním důvodem bylo **rozhodnutí vedení školy**.

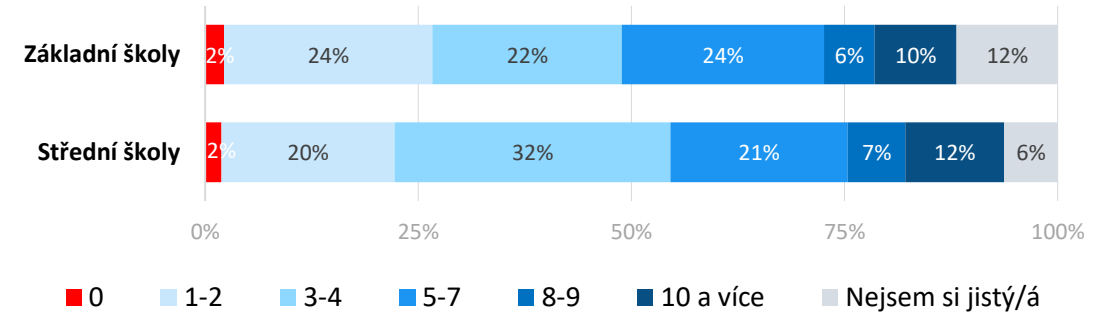

Počet vyučujících s kompetencemi pro výuku mediální výchovy

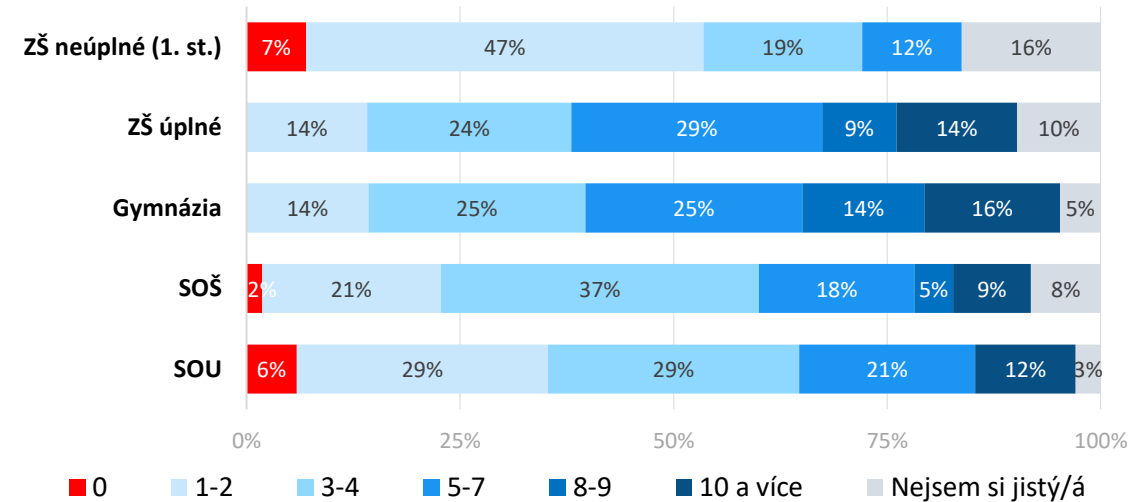
Většina ředitelů či ředitelky základních i středních škol se domnívá, že je **na jejich škole alespoň jeden vyučující s dostatečnými kompetencemi pro výuku mediální výchovy**. Struktura škol z hlediska počtu vyučujících s kompetencemi pro výuku mediální výchovy se liší, nicméně v tomto ohledu mohou hrát velkou roli i rozdíly mezi školami z hlediska jejich velikosti (tzn. školy s větším počtem pedagogických pracovníků budou s vyšší pravděpodobností disponovat i vyšším počtem vyučujících s kompetencemi v oblasti mediální výchovy). Přibližně **čtvrtina (24 %) základních škol a pětina (20 %) středních škol** disponuje podle tvrzení jejich vedoucích pracovníků **pouze 1-2 vyučujícími** s kompetencemi v oblasti mediální výchovy, a mohou se tak ve zvýšené míře potýkat s **problémy souvisejícími s omezenými kapacitami vyučujících** pokrýt oblast mediální výchovy v celé škole **i se zajištěním kontinuity výuky mediální výchovy v případě odchodu těchto pracovníků**.

Výsledky členěné podle stupňů vzdělání i v tomto případě potvrzují, že **gymnázia** věnují problematice mediální výchovy větší pozornost než ostatní sledované skupiny škol a disponují z hlediska personálního zabezpečení mediální výchovy **nejvyšším průměrným počtem potenciálních vyučujících** s potřebnými kompetencemi. Naopak ředitelé a ředitelky středních odborných učilišť ve srovnání s ostatními nejčastěji uvádějí, že žádného vyučujícího s dostatečnými kompetencemi na své škole nemají anebo disponují pouze 1-2 pracovníky kompetentními v oblasti mediální výchovy. Ve skupině základních škol byla identifikována **nížší připravenost** na výuku mediální výchovy z hlediska počtu potenciálních vyučujících u **neúplných škol zřizujících pouze 1. stupeň**.

Kolik vyučujících z Vaší školy má podle Vašeho názoru dostatečné kompetence pro to mediální výchovu nebo její části vyučovat? *

Kolik vyučujících z Vaší školy má podle Vašeho názoru dostatečné kompetence pro to mediální výchovu nebo její části vyučovat? *

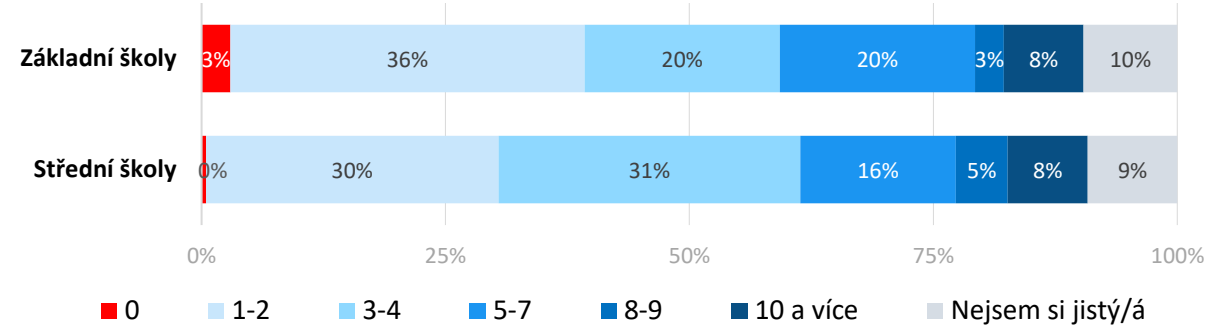
* Uveďte počet vyučujících bez ohledu na to, zda se mediální výchově ve výuce v současné době věnují nebo nevěnují.
Pozn.: Na otázku odpovídali respondenti, na jejichž škole je vyučována mediální výchova (N= 342).

Počet vyučujících, kteří se skutečně věnují výuce mediální výchovy

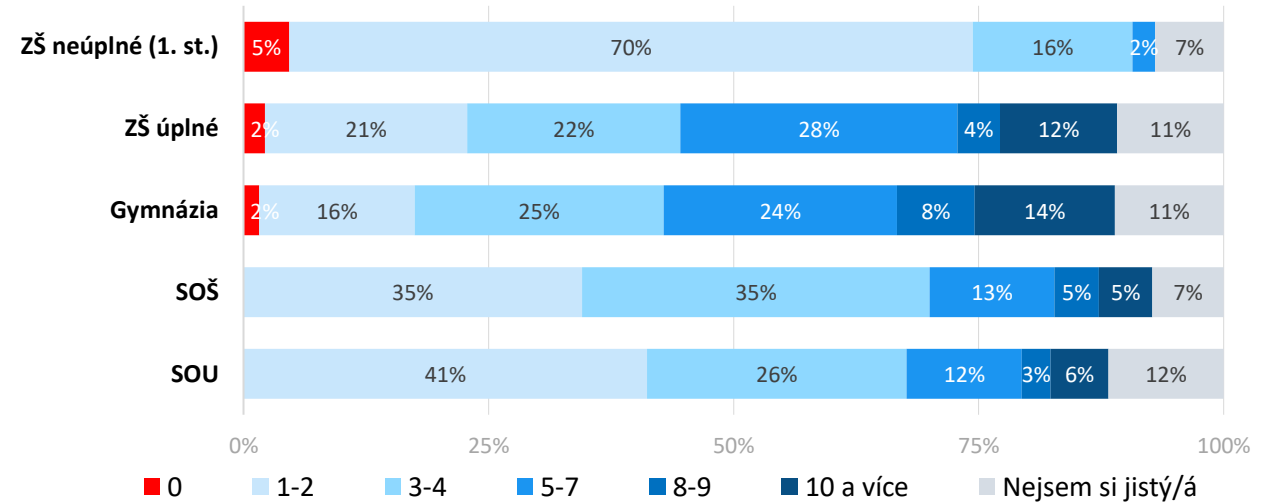
Počet vyučujících, kteří se výuce mediální výchovy skutečně věnují, je ve školách obecně nižší než počet osob s dostatečnými kompetencemi pro výuku sledované oblasti. Ve školách se tak **tématům mediální výchovy reálně věnují nejčastěji 1-2 vyučující** (36 % ZŠ a 30 % SŠ). V tomto ohledu je nezbytné upozornit na skutečnost, že přibližně **desetina** (10 % ZŠ a 9 % SŠ) **ředitelů** či ředitelek **si není jistá** počtem vyučujících, kteří se výuce mediální výchovy na jejich škole věnují. **3 % základních škol** zmínila, že se na jejich škole výuce témat mediální výchovy **nikdo nevěnuje**.

V rámci šetření byly identifikovány rozdíly mezi jednotlivými skupinami škol i z hlediska struktury podle počtu vyučujících, kteří se ve výuce některému z témat mediální výchovy reálně věnují. V případě **SOŠ a SOU** je patrné, že se zde výuce mediální výchovy **věnují často pouze 1-2 vyučující**, zatímco na **gymnáziích** se této oblasti věnuje **průměrně vyšší počet osob**. I v případě gymnázií však byla identifikována přibližně desetina škol (11 %), které nemají jasnou představu o počtu vyučujících skutečně se věnujících mediální výchově. Ve skupině základních škol byl identifikován **nižší počet vyučujících** věnujících se mediální výuce u **neúplných základních škol zřizujících pouze 1. stupeň**.

Kolik vyučujících celkem z Vaší školy se ve výuce některému z témat mediální výchovy skutečně věnuje?

Kolik vyučujících celkem z Vaší školy se ve výuce některému z témat mediální výchovy skutečně věnuje?

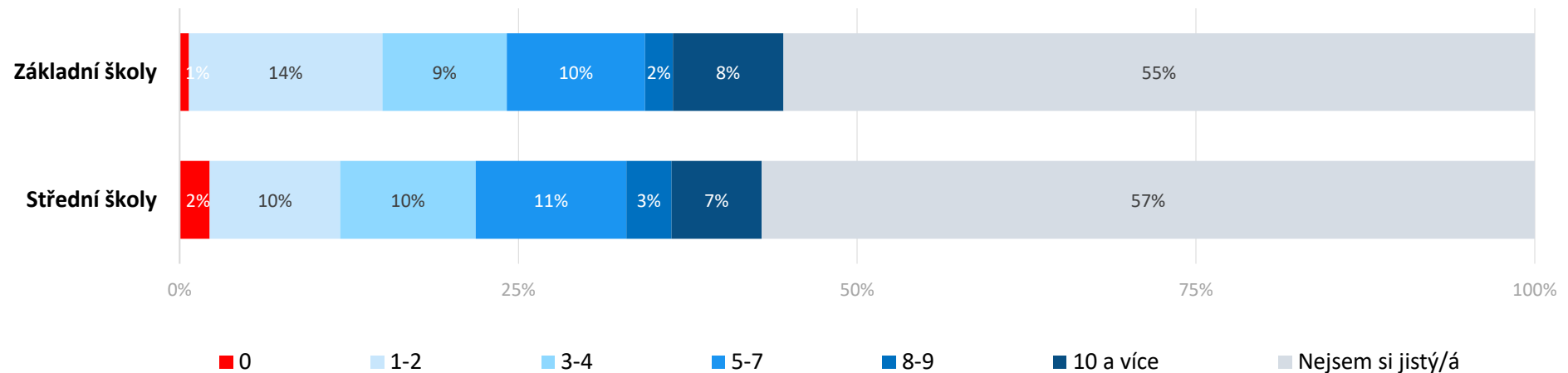

Pozn.: Na otázku odpovídali respondenti, na jejichž škole je vyučována mediální výchova (N= 342).

Povědomí o dalších vyučujících zahrnujících témata MV do výuky

Vyučující, kteří se ve své výuce věnují tématům mediální výchovy, mají **obecně velmi nízké povědomí o dalších vyučujících**, kteří v rámci dané školy rovněž zahrnují témata mediální výchovy do výuky. Ve skupině základních škol není schopno počet těchto vyučujících odhadnout 55 % respondentů, ve skupině středních škol potom 57 % z nich. Vyučující, kteří mají o výuce mediální výchovy ve své škole lepší povědomí, uvádí pouze v minimu případů nulový počet dalších vyučujících (1 % ZŠ, 2 % SŠ), a mají tak obecně potenciální možnost sdílet své zkušenosti v oblasti mediální výchovy s alespoň jedním kolegou či kolegyní.

Víte, kolik dalších vyučujících kromě Vás na Vaší škole zahrnuje do výuky nějaké téma mediální výchovy?

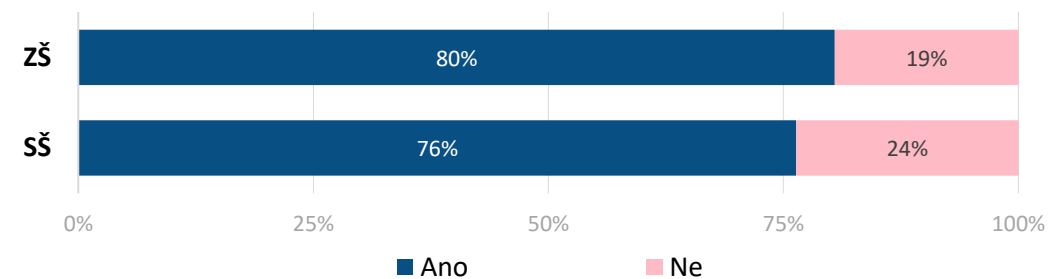

Spolupráce s dalšími vyučujícími v oblasti mediální výchovy

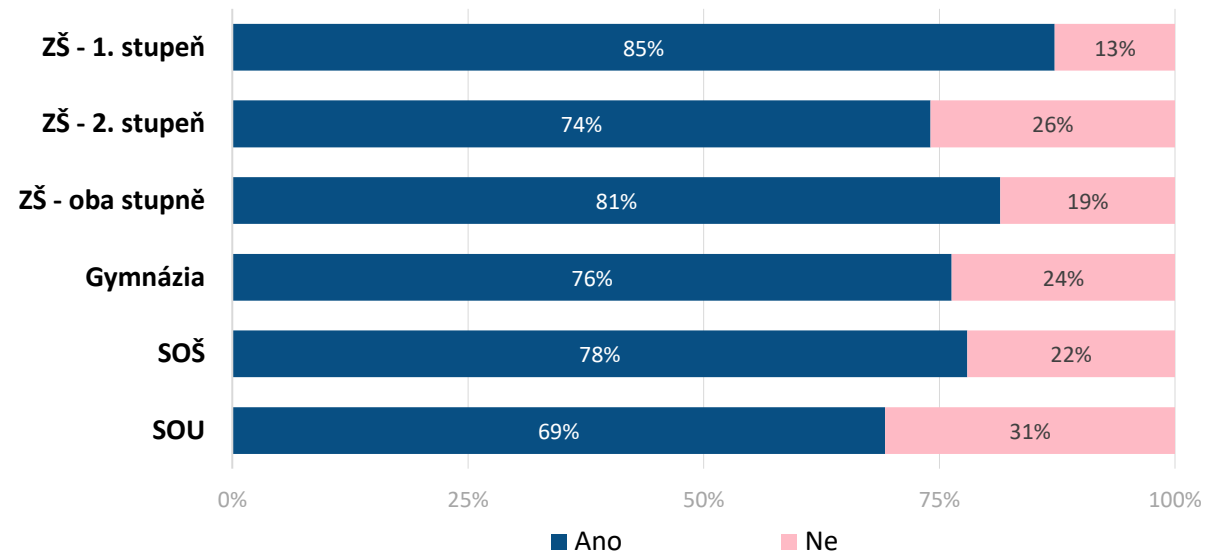
Vyučující, kteří znají ve své škole další kolegy a kolegyně věnující se tématům mediální výchovy, s nimi v drtivé většině i spolupracují. Možnosti spolupráce s vyučujícími zabývajícími se mediálními tématy využívá ve skupině základních škol 80 % respondentů, ve skupině středních škol 76 % respondentů.

Vyšší míra spolupráce byla identifikována na 1. stupních základních škol (85 %), což může být do velké míry ovlivněno specifickým způsobem organizace výuky v nižších ročnících základních škol. Naopak nejnižší míra spolupráce byla identifikována ve skupině středních odborných učilišť, u nichž hrají pravděpodobně roli dva faktory – jednak je v jejich případě mediální výchova pojímána nejméně striktně v kontextu rámcových vzdělávacích programů, jednak je nezbytné výsledky interpretovat s vyšší obezřetností s ohledem na nižší počet respondentů (viz výše).

Spolupracujete Vy osobně v oblasti mediální výchovy s těmito vyučujícími?

Spolupracujete Vy osobně v oblasti mediální výchovy s těmito vyučujícími?

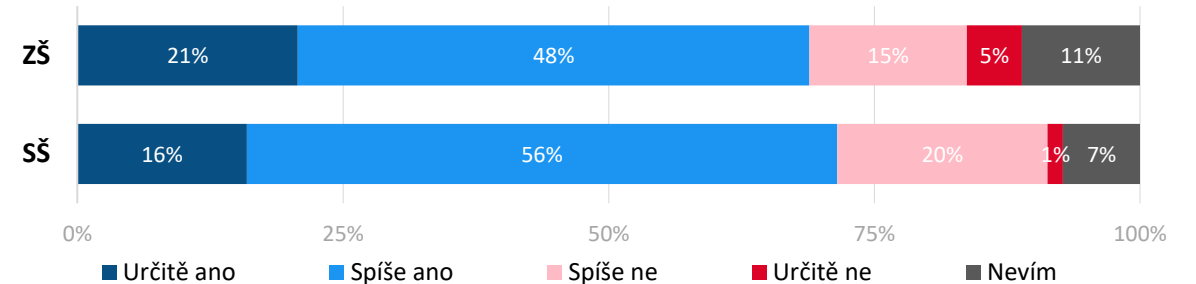

Zájem o navýšení počtu vyučujících mediální výchovy I.

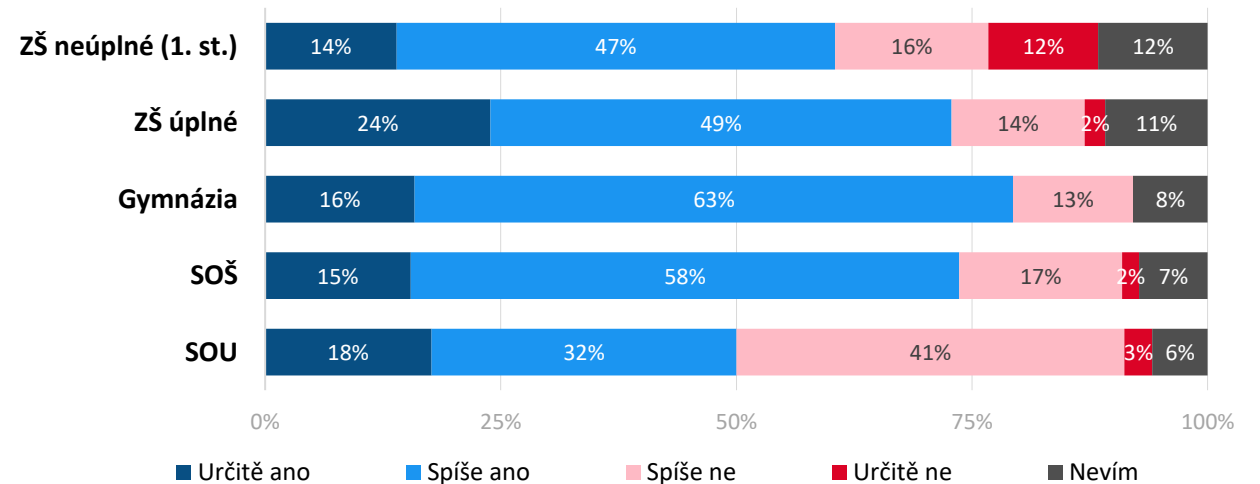
Většina ředitelů a ředitelk základních (69 %) i středních škol (72 %) by chtěla, aby se mediální výchovou na jejich škole výhledově zabývalo více vyučujících.

Mezi středními školami tuto potřebu nejčastěji deklarují respondenti z řad ředitelů a ředitelk gymnázií (79 %) či vedení SOŠ (73 %). V případě středních odborných učilišť by si přála navýšit počet vyučujících zabývajících se mediální výchovou pouze polovina respondentů. Ve skupině základních škol byl identifikován nižší zájem o navýšení počtu vyučujících mediální výchovy mezi neúplnými základními školami zřizujícími pouze 1. stupeň, přestože na těchto školách obecně působí nejnižší absolutní počet vyučujících s kompetencemi pro výuku mediální výchovy napříč vzdělávací soustavou.

Chtěl/a byste, aby se mediální výchovou na Vaší škole výhledově zabývalo více vyučujících?

Chtěl/a byste, aby se mediální výchovou na Vaší škole výhledově zabývalo více vyučujících?

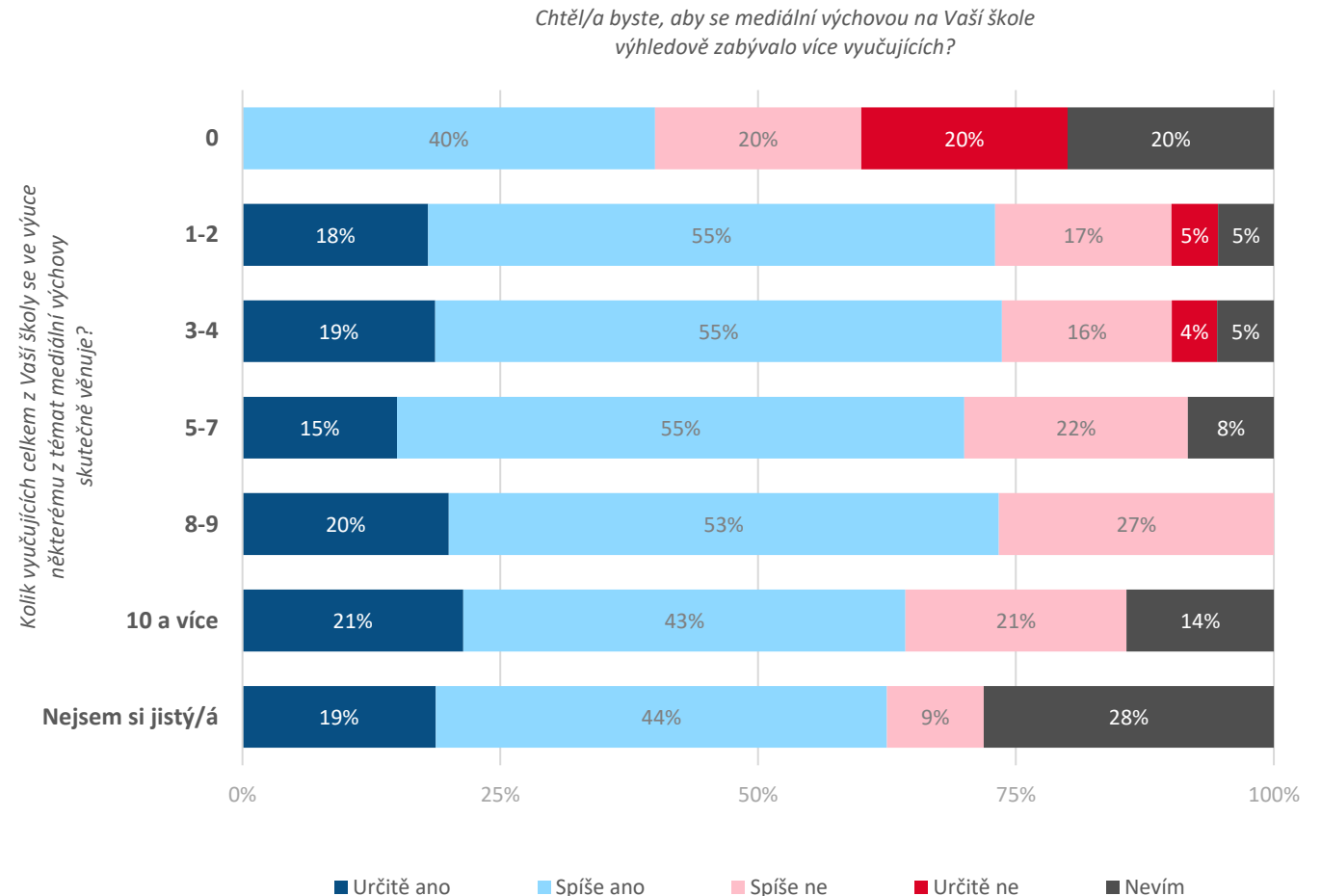

Pozn.: Na otázku odpovídali respondenti, na jejichž škole je vyučována mediální výchova (N= 342).

Zájem o navýšení počtu vyučujících mediální výchovy II.

Zájem ředitelů a ředitelek škol o navýšení počtu vyučujících mediální výchovy může do velké míry souviset i s aktuálním počtem vyučujících, kteří se výuce této oblasti na jednotlivých školách věnují. Ze srovnání obou aspektů vyplývá, že **školy s alespoň jedním vyučujícím mediální výchovy obecně projevují zájem o navýšení počtu vyučujících s kompetencemi pro výuku této oblasti.**

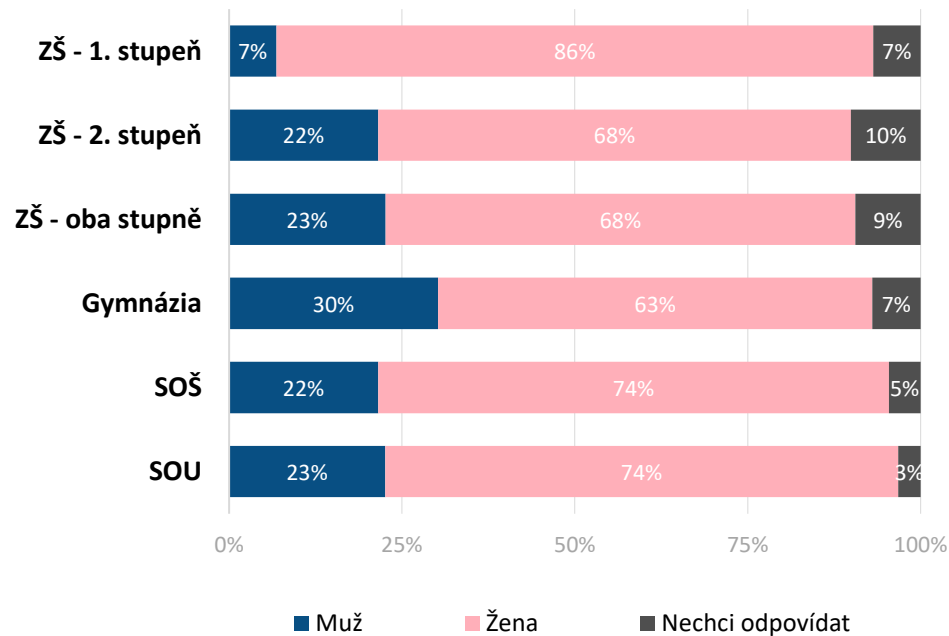
Specificky se potom projevují školy, v nichž se žádný vyučující mediální výchovou nezabývá anebo školy, jejichž vedení nedokáže odhadnout počet vyučujících zabývajících se mediální výchovou. U obou těchto skupin je patrný vysoký počet respondentů, kteří si nejsou jistí. **Školy, které v současné době nedisponují žádným vyučujícím se vztahem k mediální výchově, nejčastěji projevují nezájem o změnu této situace.**

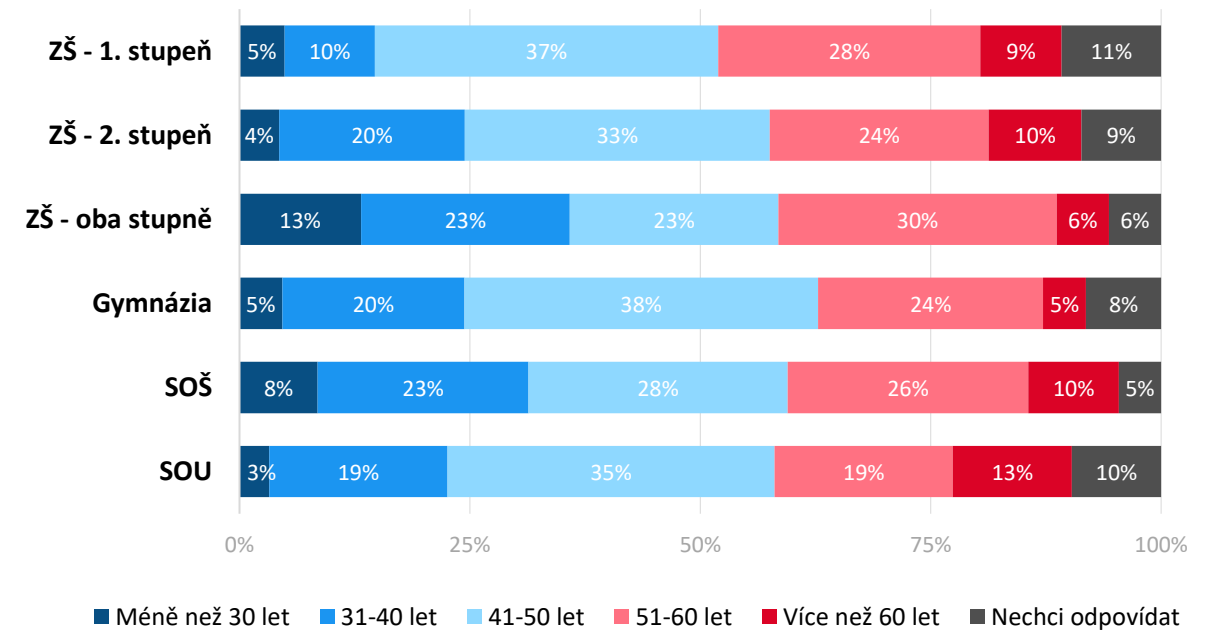
Struktura vyučujících mediální výchovy podle pohlaví a věku

Struktura vyučujících mediální výchovy, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, do velké míry odpovídá struktuře pedagogických pracovníků v České republice. Z hlediska pohlaví **dominují** mezi respondenty **ženy**. Nejvyšší zastoupení žen bylo v tomto ohledu identifikováno u vyučujících na 1. stupni základních škol (86 %), nejnižší ve skupině gymnázií (63 %). Podobná situace panuje i u struktury podle věku – respondenti **starší 50 let tvoří** přibližně **třetinu vyučujících mediální výchovy** a u většiny druhů/typů škol **početně převažují nad vyučujícími do 30 let věku**. Nejnižší zastoupení vyučujících do 30 let věku je patrné na 1. stupni základních škol. Struktura respondentů podle pohlaví i věku je v kontextu českého školství velmi specifická a je nezbytné na ni pamatovat nejen při interpretaci výsledků tohoto šetření, ale i ve snaze zacílit co nejlépe podporu poskytovanou školám v oblasti mediální výchovy.

Struktura vyučujících mediální výchovy podle pohlaví

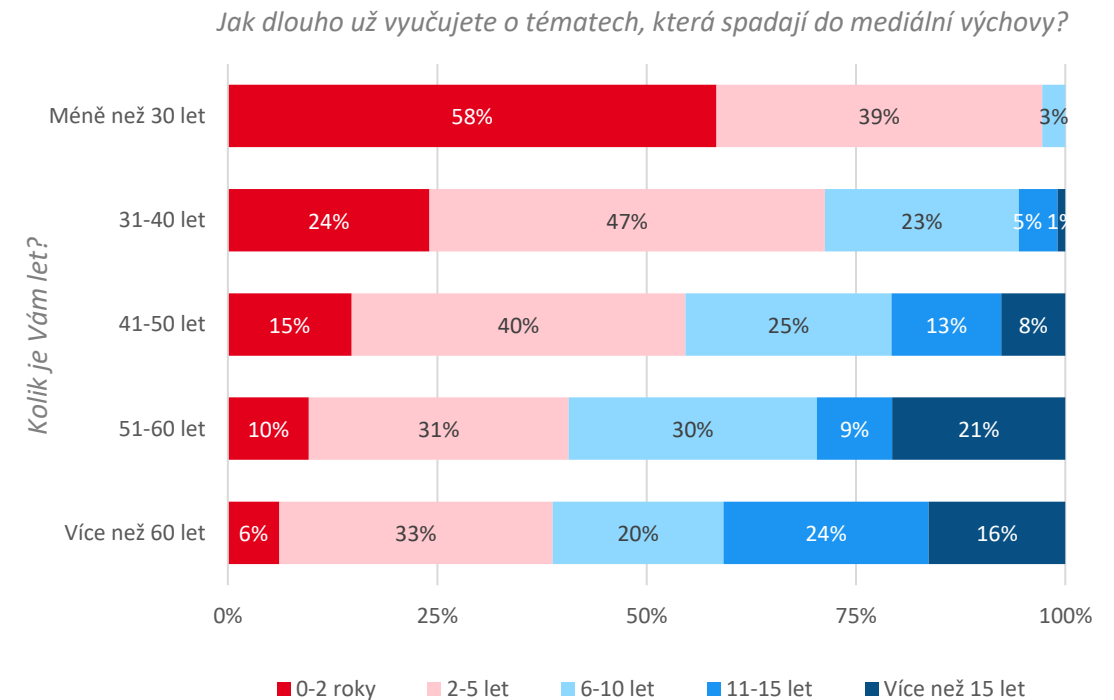
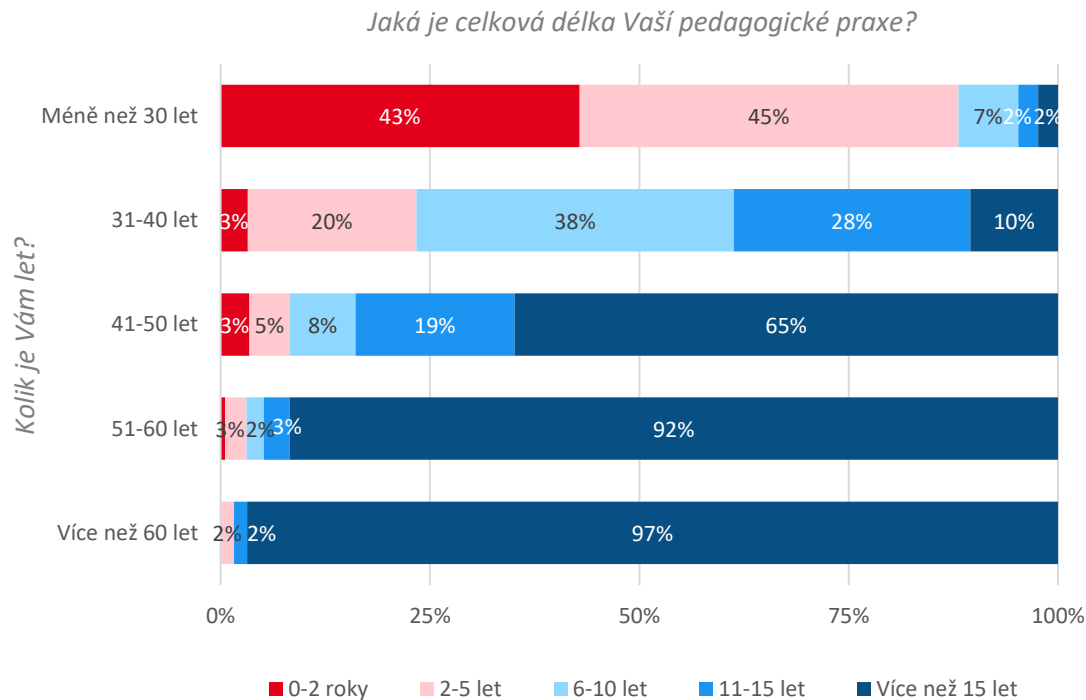

Struktura vyučujících mediální výchovy podle věku

Struktura vyučujících mediální výchovy podle délky pedagogické praxe

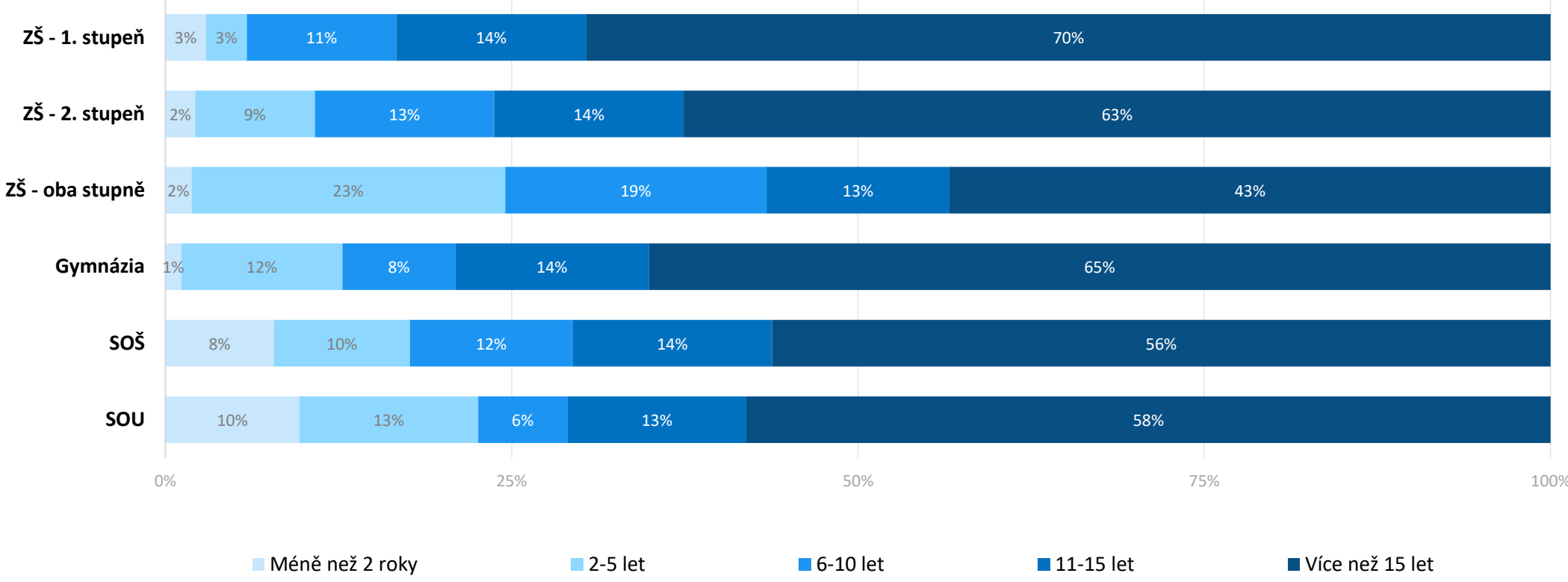
Mezi vyučujícími, kteří se ve své praxi věnují alespoň vybraným tématům mediální výchovy, existují velké rozdíly jak z hlediska délky jejich celkové pedagogické praxe, tak z hlediska doby, po kterou se problematice mediální výchovy věnují. Tématům mediální výchovy se na oslovených školách věnují většinou pedagogové, kteří disponují dlouhou pedagogickou praxí. **Délka pedagogické praxe však není přímo úměrná době, po kterou se daný vyučující věnuje problematice mediální výchovy.** Tento paradox je s nejvyšší pravděpodobností způsoben skutečností, že témata mediální výchovy byla českým vzdělávacím systémem zohledněna až v posledních letech a dosud se nestala nedílnou součástí pregraduálního ani dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zjednodušeně řečeno tak **nelze očekávat, že vyučující s delší pedagogickou praxí budou mít automaticky i delší zkušenosti s výukou mediální výchovy** ve srovnání se služebně mladšími kolegy.

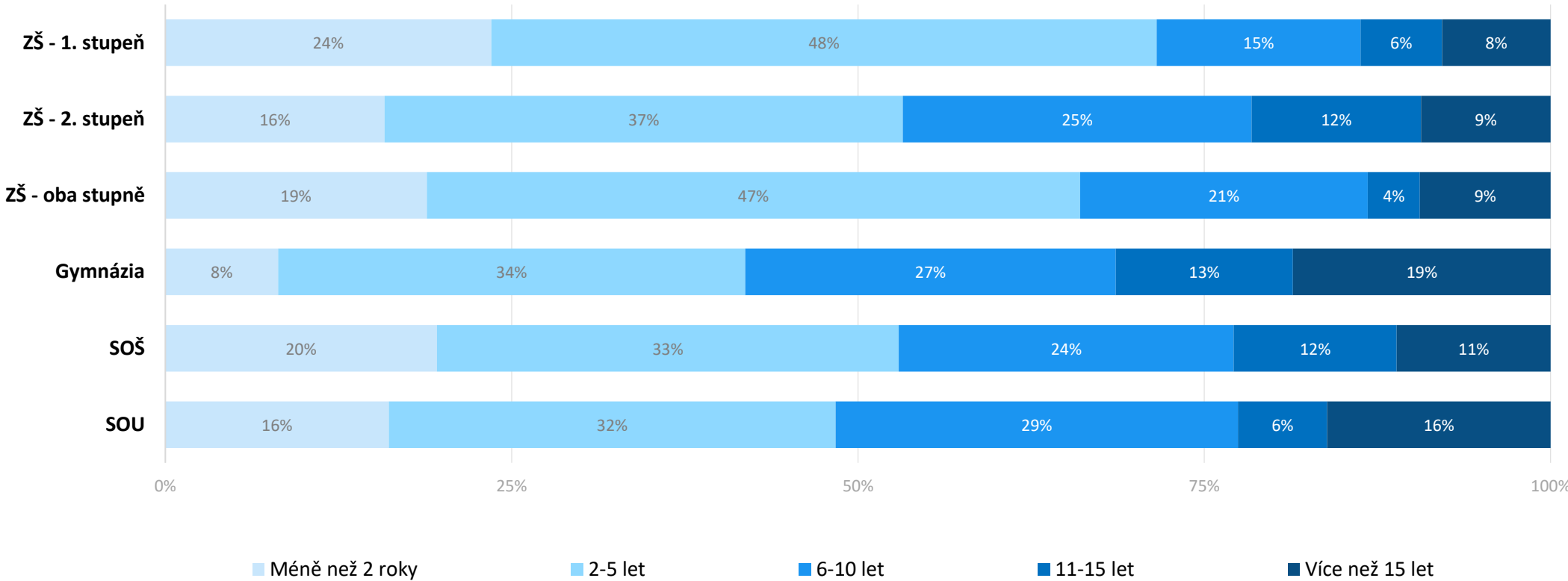
Délka celkové pedagogické praxe vyučujících mediální výchovy

Jaká je celková délka Vaší pedagogické praxe?

Doba, po kterou se vyučující věnují tématům mediální výchovy ve své výuce

Jak dlouho už vyučujete o tématech, která spadají do mediální výchovy?

Vztah mezi délkou pedagogické praxe a dobou věnovanou mediální výchově

Alternativní pohled na vztah mezi délkou pedagogické praxe a dobou, po kterou se vyučující věnují problematice mediální výchovy, ukazuje obrázek vpravo. Pouze v **26 % případů** se respondenti z řad vyučujících mediální výchovy této **oblasti věnují po celou dobu své praxe** (anebo její podstatnou část). Zbývající část respondentů (**74 %**) se této oblasti věnuje **po kratší dobu**, která tvoří v některých případech pouhý zlomek celé kariéry daného pedagoga. V tomto ohledu je proto nezbytné zaměřit pozornost na vnitřní i vnější motivaci vyučujících mediální výchovy tak, aby téma přijali za své a zároveň se necítili nejistí v oblasti, která je pro ně nová.

		Jaká je celková délka Vaší pedagogické praxe?					
		0-2 roky	2-5 let	6-10 let	11-15 let	15 a více let	Celkem
Jak dlouho už vyučujete o tématech, která spadají do mediální výchovy?	0-2 roky	4%	3%	2%	3%	5%	17%
	2-5 let	0%	7%	7%	6%	20%	38%
	6-10 let	0%	0%	3%	4%	16%	23%
	11-15 let	0%	0%	0%	1%	8%	10%
	15 a více let	0%	0%	0%	0%	11%	11%
	Celkem	4%	10%	12%	14%	60%	100%

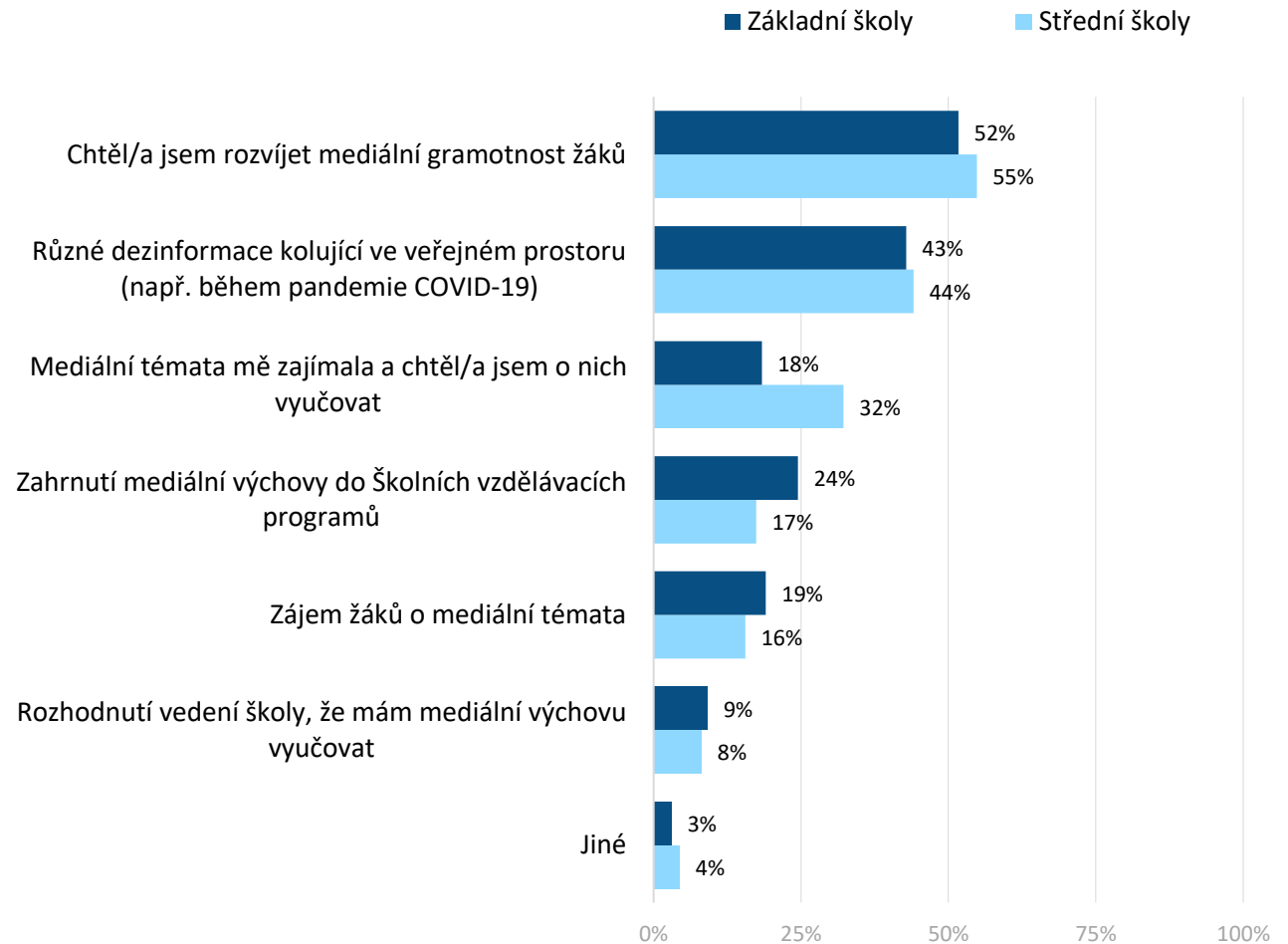
Hlavní impuls pro zahájení výuky mediální výchovy

Neméně důležitým tématem je i motivace respondentů a důvody, proč se začali ve své výuce tématům mediální výchovy věnovat. **Klíčovou motivací pro zahájení výuky v oblasti mediální výchovy** byla pro více než polovinu respondentů ze základních (52 %) i středních škol (55 %) **snaha rozvíjet mediální gramotnost žáků**. Pro více než dvě pětiny respondentů (43 % ZŠ, 44 % SŠ) byly potom hlavním impulzem **dezinformace kolující ve veřejném prostoru** např. v souvislosti s pandemií COVID-19.

Ve skupině vyučujících ze základních škol je kromě dvou výše uvedených impulzů zmiňováno jako třetí v pořadí **zahrnutí mediální výchovy do školních vzdělávacích programů**, tzn. povinnost mediální výchovu vyučovat (24 %). Pro vyučující ze středních škol je naopak důležitější **vlastní zájem o mediální témata** (32 %).

Pouze necelá **desetina respondentů** ze skupiny základních (9 %) i středních škol (8 %) uvádí, že hlavním důvodem bylo v jejich případě **rozhodnutí vedení školy**, že mediální výchovu mají vyučovat právě oni.

Co pro Vás bylo hlavním impulzem, že jste začal/a vyučovat témata mediální výchovy?

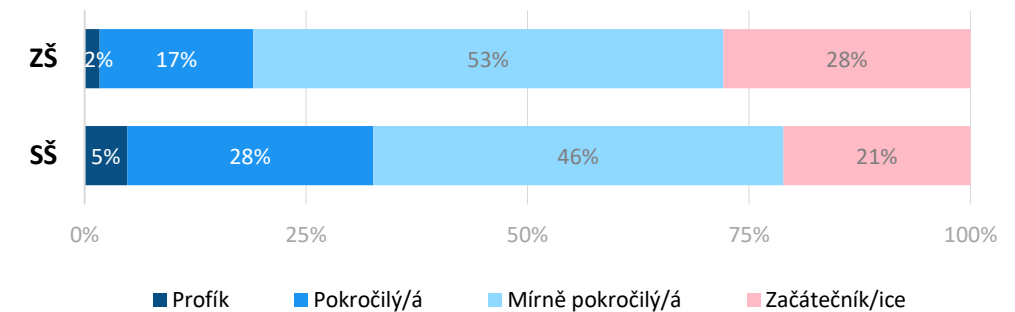

Sebehodnocení vyučujících z hlediska kompetencí k výuce mediální výchovy

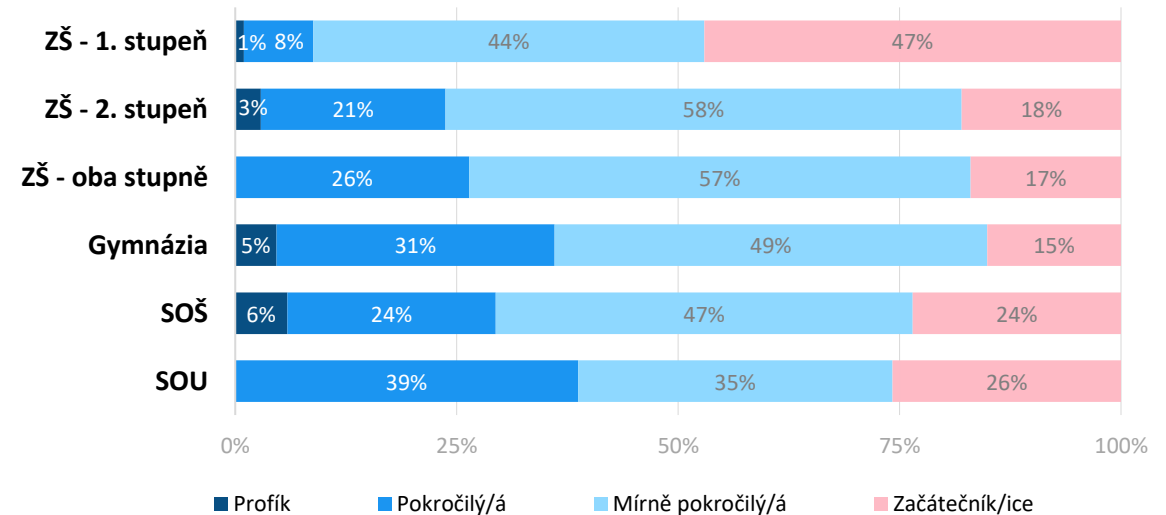
Pouze minimum vyučujících, kteří se věnují výuce mediální výchovy anebo zařazují mediální témata do výuky svých předmětů, hodnotí své kompetence **na úrovni profesionálů** v dané oblasti (2 % ZŠ a 5 % SŠ), za pokročilé v oblasti výuky mediální výchovy se potom považuje 17 % respondentů ze základních škol a 28 % respondentů ze středních škol. **Nejčastěji** hodnotí vyučující své kompetence pro výuku mediální výchovy jako **mírně pokročilé** (53 % ZŠ a 46 % SŠ).

Více než **pětina respondentů** věnujících se výuce mediální výchovy se považuje za **začátečníky** (28 % ZŠ a 21 % SŠ). Nejnižší úroveň sebehodnocení byla v tomto ohledu zaznamenána u vyučujících působících na 1. stupni základní školy, kteří se považují za začátečníky téměř v polovině případů (47 %).

Jak byste zhodnotila/a své kompetence pro výuku mediální výchovy?
Cítíte se v této oblasti jako:

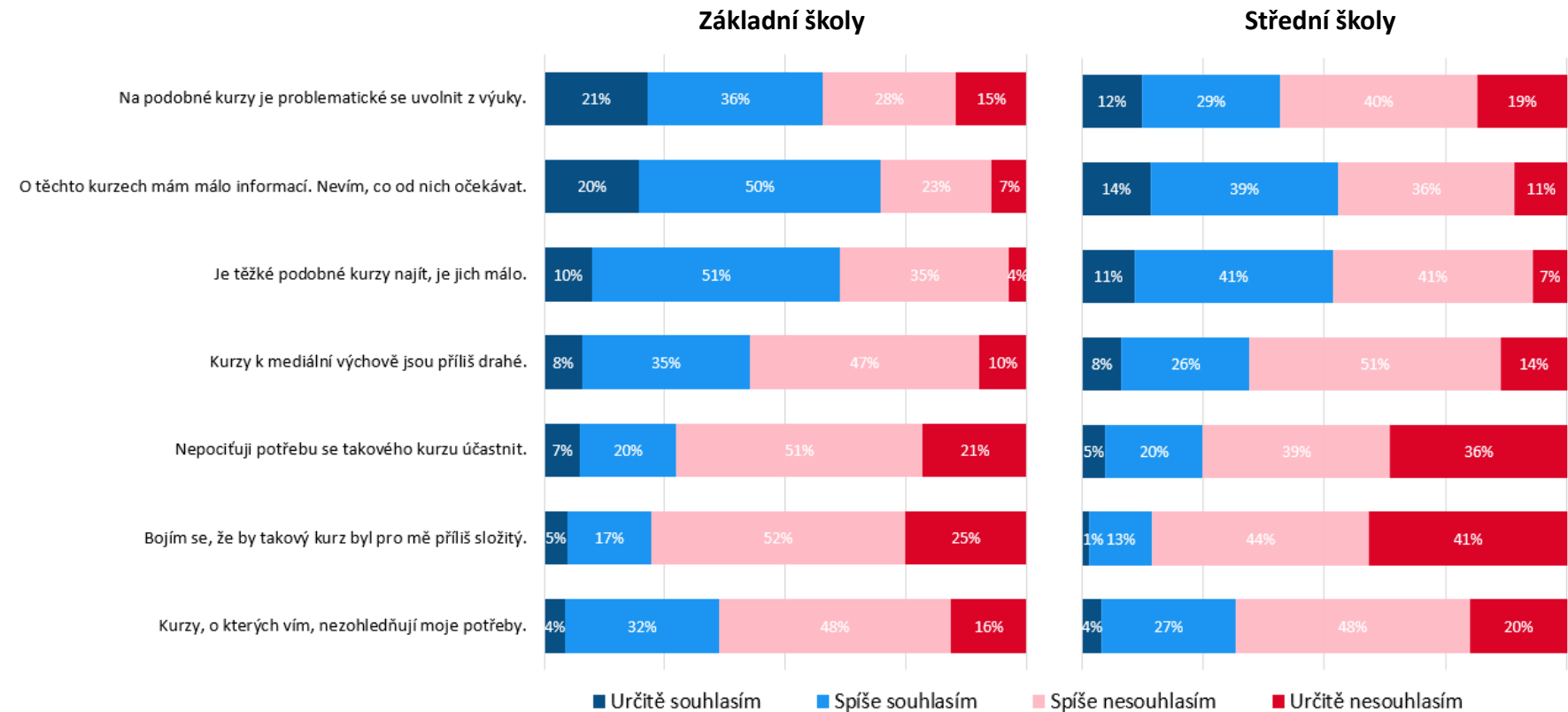
Jak byste zhodnotila/a své kompetence pro výuku mediální výchovy? Cítíte se v této oblasti jako:

Postoj vyučujících ke školením v oblasti mediální výchovy

Vyučující věnující se ve své výuce tématům mediální výchovy považují účast na vzdělávacích akcích zaměřených na tuto oblast za důležitou a **cítí potřebu se takového kurzu zúčastnit** (72 % ZŠ a 75 % SŠ). Ukazuje se tak, že nezájem vyučujících není často hlavním důvodem, proč se většina z nich dosud nezúčastnila žádné vzdělávací akce zaměřené na mediální výchovu. Důvody, proč se vyučující podobných kurzů neúčastní, jsou zejména **problémy spojené s uvolněním z výuky** (57 % ZŠ a 41 % SŠ) a **nízký počet podobných kurzů** (61 % ZŠ a 52 % SŠ). Nadpoloviční **většina respondentů ze základních i středních škol** zároveň uvádí, že **nemá o kurzech dostatečné informace** a neví, co od nich může očekávat (70 % ZŠ a 53 % SŠ). Pro úplnost uvedme, že **obavy ze složitosti kurzu** uvádí **22 % vyučujících ze základních škol** a **14 % ze středních škol**.

Jaký je Váš postoj k následujícím tvrzením o kurzech a školeních k mediální výchově?

9. Vztah k médiím

SHRNUTÍ: Vztah vedení škol a vyučujících k médiím

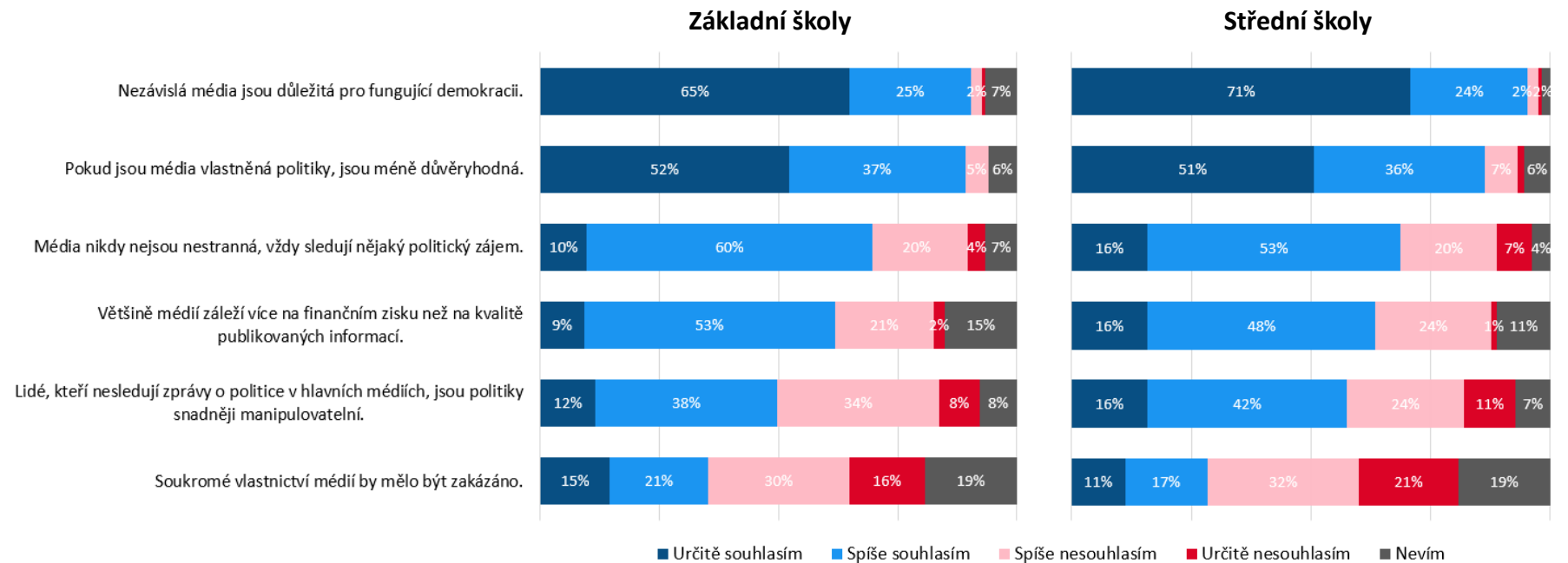
- **Postoje k médiím jsou u ředitelů a ředitelek základních i středních škol velmi podobné, obdobné postoje zastávají i vyučující** ze základních a středních škol.
- Drtivá většina ředitelů/ek a vyučujících ze základních i středních škol si myslí, že **nezávislá média jsou důležitá pro fungující demokracii**. Současně se obě skupiny respondentů domnívají, že média vlastněná politiky jsou méně důvěryhodná. Vedení škol i vyučující vyjadřují i jistou **ostražitost a nedůvěru vůči médiím** – mezi respondenty totiž převažuje názor, že média nejsou nikdy nestranná a současně jim většinou záleží více na zisku než kvalitě informací.
- Většina ředitelů/ek i vyučujících se obecně domnívá, že **sociální sítě** uzavírají jedince do separovaných názorových **bublin či táborů**. Shoda panuje i v názoru, že je většina Čechů snadno **zmanipulovatelná obsahem** na sociálních sítích.
- Většina ředitelů/ek i vyučujících ze základních i středních škol by zvolila **aktivní přístup při řešení problematiky nepravdivých zpráv** šířených na internetu. Podle nadpoloviční většiny ředitelů/ek i vyučujících by měly být v **online prostoru označovány nepravdivé zprávy**. Necelá třetina respondentů z řad vedení škol i vyučujících zastává názor, že by se nepravdivé zprávy měly odstraňovat.
- Pro většinu ředitelů/ek i vyučujících ze základních i středních škol jsou důležitá i klasická média (TV, rádio a tisk), **internet sám o sobě pro ně není dostačujícím zdrojem informací**.

Postoje ředitelů a ředitelek škol k médiím I.

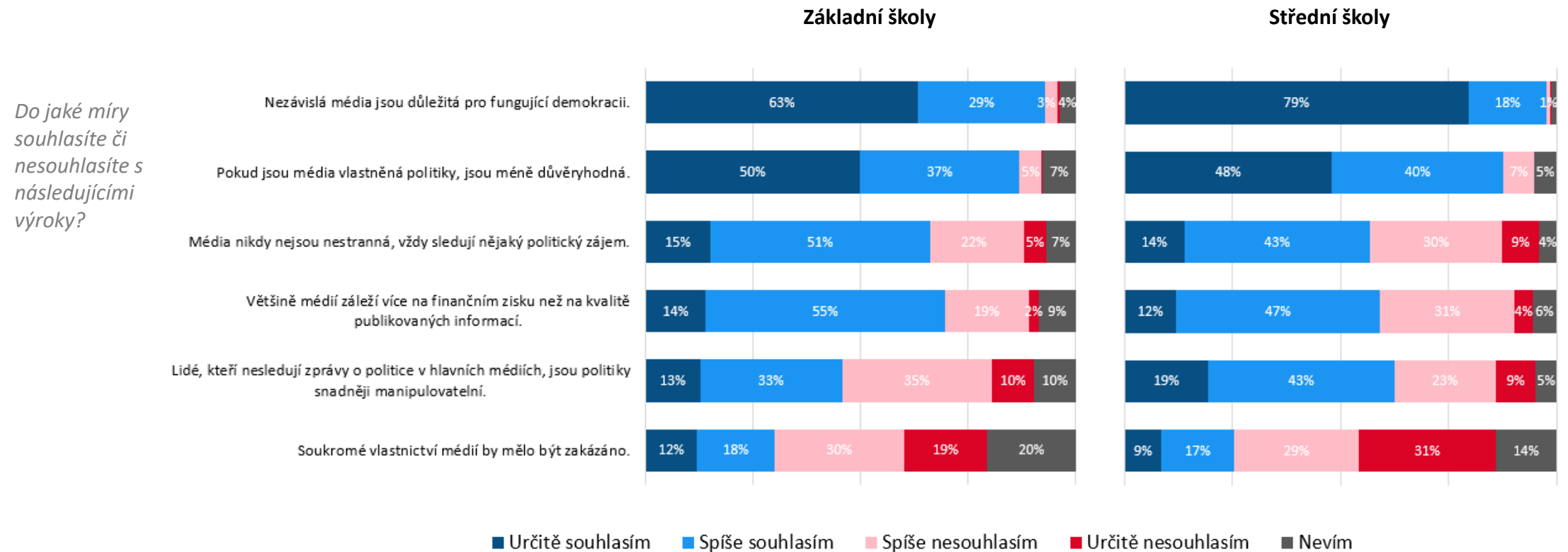
Postoje k médiím jsou u ředitelů a ředitelek základních i středních škol obecně velmi blízké. Většina ředitelů a ředitelek základních (90 %) i středních škol (95 %) si myslí, že nezávislá média jsou důležitá pro fungující demokracii. Současně má vedení škol za to, že pakliže jsou **média vlastněna politiky, snižuje to jejich důvěryhodnost.** Mezi vedením škol je patrná i jistá **ostražitost a nedůvěra vůči médiím** – mezi respondenty totiž převažuje názor, že média nejsou nikdy nestranná, vždy sledují určitý politický zájem a současně jim většinou záleží více na zisku než kvalitě informací. Větší názorová rozpolcenost ve skupině ředitelů a ředitelek je patrná u otázky týkající se snadnější manipulace s lidmi nesledujícími zprávy o politice v hlavních médiích či u otázky související se zákazem soukromého vlastnictví médií.

Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky?

Postoje vyučujících k médiím I.

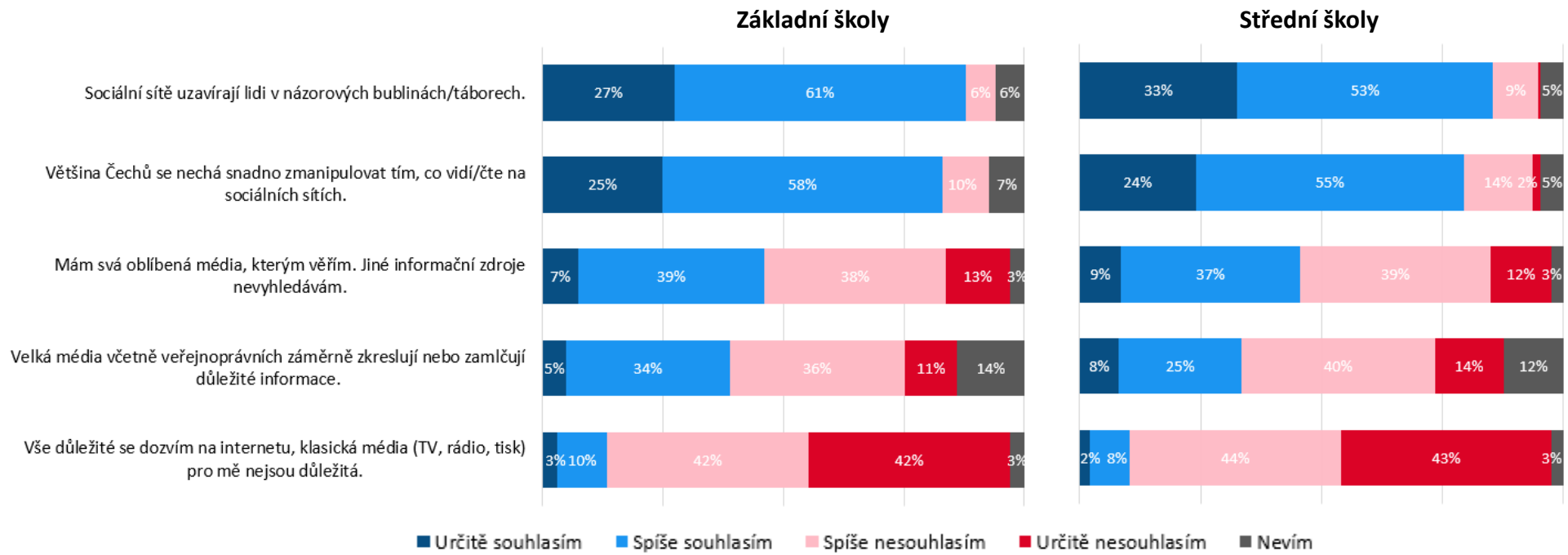
Vyučující mediální výchovy na základních a středních školách zaujímají k médiím **obdobné postoje**. Drtivá většina (92 % ZŠ a 97 % SŠ) má za to, že **nezávislá média** jsou **důležitá** pro fungující demokracii. Současně si tito vyučující myslí, že pakliže jsou média vlastněna politiky, snižuje to jejich důvěryhodnost. V rámci této skupiny můžeme pozorovat i jistý **odstup vůči médiím**. Mezi pedagogy totiž převažují ti, kteří předpokládají, že **média nikdy nejsou nestranná** a vždy sledují určitý politický zájem a současně jim více záleží na zisku než na kvalitě informací. Více než tři pětiny vyučujících ze středních škol zastává názor, že jedinci, kteří nesledují aktuální dění, jsou snáze manipulovatelní. Respondenti ze základních škol jsou v této otázce rozdělení. Co se týče potenciálního zákazu soukromého vlastnictví médií, jsou již vyučující ze základních i středních škol převážně proti nastíněnému kroku.

Postoje ředitelů a ředitelek škol k médiím II.

Vedení škol dále zastává obecně názor, že **sociální sítě uzavírají jedince do separovaných názorových bublin** či táborů (88 % ZŠ a 86 % SŠ). Shoda panuje také v názoru, že je **většina Čechů snadno zmanipulovatelná obsahem na sociálních sítích**. Pro většinu ředitelů a ředitelek jsou důležitá i klasická média (TV, rádio a tisk), **internet sám o sobě pro ně není dostačujícím zdrojem informací**. Větší názorová rozpolcenost ve skupině ředitelů a ředitelek panuje v tomto případě u otázek souvisejících s rozsahem vyhledávaných informačních zdrojů a zkruslováním a zamlčováním informací ze strany velkých médií.

Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky?

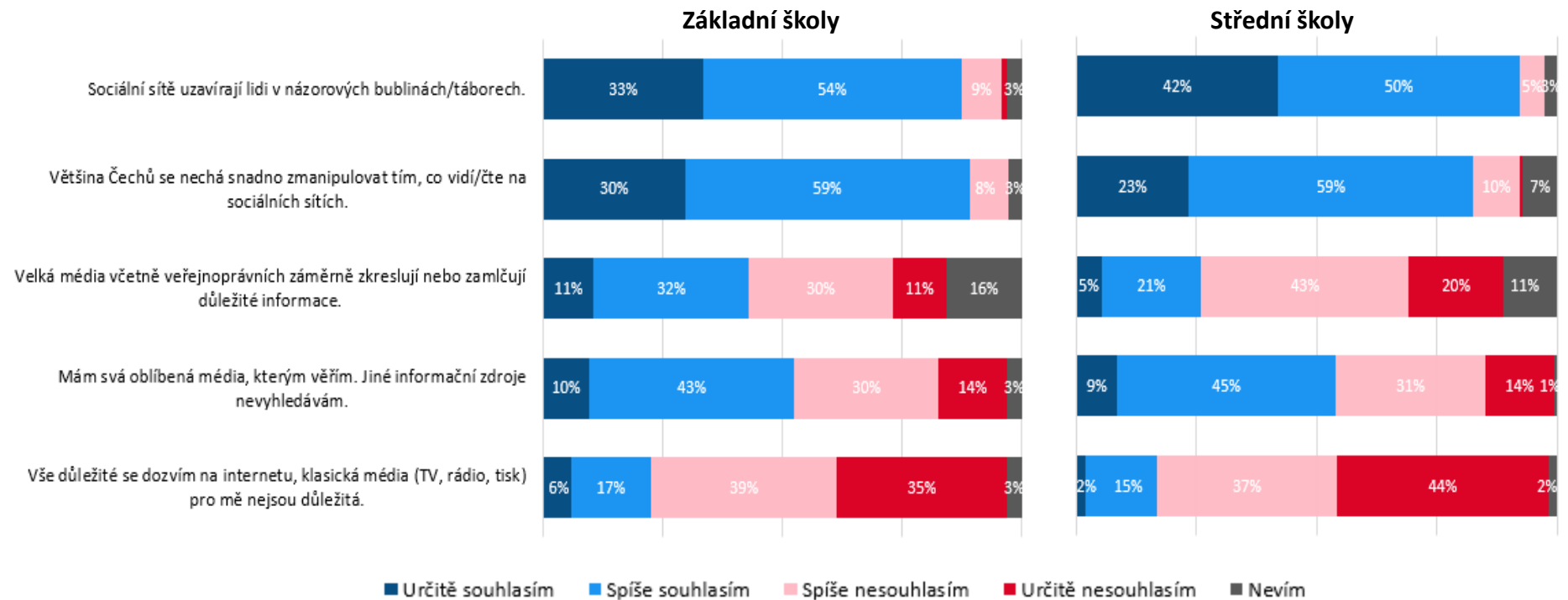

Pozn.: Na otázku odpovídali všichni respondenti (N= 398).

Postoje vyučujících k médiím II.

Většina vyučujících věnujících se mediální výchově se obecně domnívá, že **sociální sítě** uzavírají jedince do separovaných názorových **bublin či táborů** (87 % ZŠ a 92 % SŠ). Shoda panuje také v názoru, že je **většina Čechů snadno zmanipulovatelná obsahem** na sociálních sítích. Mezi vyučujícími mírně převažují ti, kteří potvrzují, že **kromě svých oblíbených médií nevyhledávají jiné zdroje**. Současně ale platí, že většina učitelů a učitelek považuje **klasická média** (TV, rádio a tisk) za **důležitá** a nestačí jim pouze internet. Větší názorová rozpolcenost je patrná v otázce zamlčování a zkreslování informací ze strany velkých médií. V případě základních škol s tímto výrokem souhlasí více než dvě pětiny vyučujících, na straně středních škol již pouhá čtvrtina.

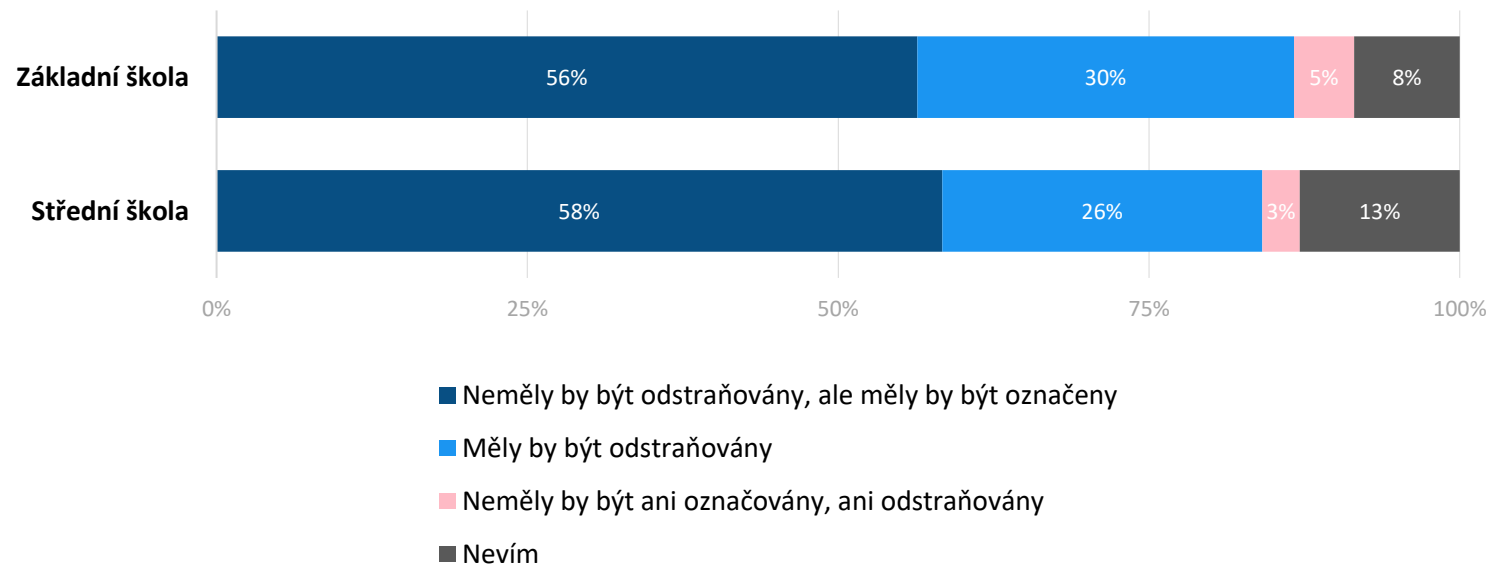
Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky?

Názor vedení škol na přístup k nepravdivým zprávám

Většina respondentů z vedení základních i středních škol by jako řešení problematiky nepravdivých zpráv šířených na internetu zvolila **aktivní přístup**. Nadpoloviční většina ředitelů a ředitelek zastává názor, že by měly být **nepravdivé zprávy v online prostoru označovány**. Téměř třetina (30%) základních a čtvrtina (26 %) středních škol se přiklání k variantě, podle níž by měly být takovéto zprávy odstraňovány. Pouze nepatrná část vedení škol se přiklání k pasivnímu přístupu (příspěvky nejsou označeny, ani odstraněny). Zhruba desetina respondentů (8 % ZŠ a 13 % SŠ) si volbou vhodného řešení není jistá.

Jak by se podle Vašeho názoru mělo přistupovat k nepravdivým zprávám (fake news, hoaxy, dezinformace), které se šíří v prostředí internetu?

Názor vyučujících na přístup k nepravdivým zprávám

Většina respondentů z řad vyučujících ze základních a středních škol by při řešení problematiky nepravdivých zpráv zvolila **aktivní přístup**. Nadpoloviční většina vyučujících věnujících se mediální výchově tak zastává názor, že by měly být **nepravdivé zprávy** v online prostoru **označovány**. Necelá třetina (30 %) vyučujících ze základních a čtvrtina (26 %) ze středních škol se přiklání k variantě, podle níž by měly být takovéto zprávy **odstraňovány**. Necelá desetina vyučujících by upřednostnila **pasivní přístup** (příspěvky nejsou označeny ani odstraněny). Obdobně velký podíl pedagogů si pak volbou vhodného řešení není jistý.

10.
Informační zdroje
používané vedením škol a vyučujícími

SHRNUTÍ: Informační zdroje používané vedením škol a vyučujícími

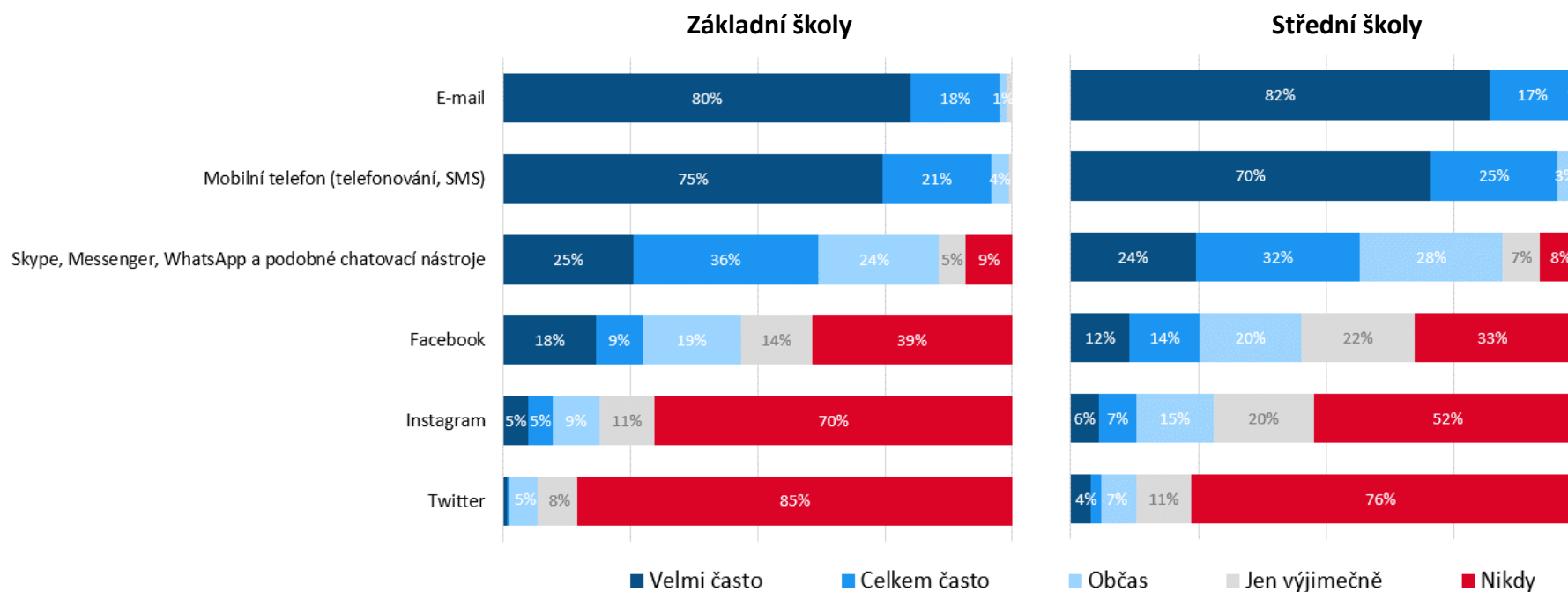
- Podobně jako postoje k médiím jsou **u ředitelů/ek a vyučujících ze základních i středních škol velmi blízké i typy využívaných médií** a důvěra v jednotlivé informační zdroje.
- Pro **běžnou denní elektronickou komunikaci** používají ředitelé/ky i vyučující ze základních i středních škol jednoznačně nejčastěji **e-mail a mobilní telefon**. Ke komunikaci často využívají i různé chatovací nástroje (Skype, Messenger, WhatsApp atp.), méně často Facebook. Větší příklon k novějším typům médií vykazují ve srovnání se základními školami ředitelé/ky i vyučující ze středních škol, nicméně ani zde se nejedná o zásadní podíly. Většina ředitelů/ek ani vyučujících tak k elektronické komunikaci **vůbec nepoužívá Instagram a Twitter**.
- **O společenských a politických tématech** se ředitelé/ky i vyučující obvykle **dozvídají z online zpravodajských serverů a portálů nebo z televize**. Necelá polovina získává tyto informace také z **rádia** či klasických **tištěných médií**. **Vyučující** na základních i středních školách využívají na rozdíl od svého vedení **častěji informace ze sociálních sítí**. Pouze malý podíl respondentů v obou skupinách čerpá informace od rodinných příslušníků, kamarádů či známých.
- Kvůli **zpravodajství a publicistice** sledují ředitelé/ky i vyučující především **hlavní online zpravodajské servery a portály** (iDNES, Novinky.cz či Aktuálně.cz). Obě skupiny respondentů patří většinou mezi pravidelné diváky **veřejnoprávní ČT**. Český rozhlas či tištěné zpravodajské deníky sledují spíše občas. Alternativní weby jako Parlamentní listy či Aeronet sleduje alespoň občas přibližně čtvrtina respondentů.
- **Oline zpravodajské servery a portály** jsou **hlavním zdrojem informací** pro více než polovinu ředitelů/ek i vyučujících na základních a středních školách. Necelá čtvrtina ředitelů/ek označila jako svůj klíčový zdroj informací **televizi**, ve skupině vyučujících činil tento podíl necelou pětinu.
- **Z hlediska důvěry v jednotlivá média** lze sledovat určitou **opatrnost ze strany vedení škol i vyučujících**. Obecně **největší důvěru** vyjadřují ředitelé/ky i vyučující v **Českou televizi**. Do skupiny médií, kterým mají respondenti tendenci důvěřovat, patří také Rozhlas, hlavní zpravodajské online servery a tištěné seriózní deníky. **Nejmenší důvěru** mají mezi respondenty obecně **zábavní a bulvární deníky** (např. Blesk, Aha!).

Média a prostředky denní elektronické komunikace používané vedením škol

Pro běžnou denní elektronickou komunikaci **vedení základních i středních škol** jednoznačně nejčastěji používá **e-mail a mobilní telefon**. Ke komunikaci rovněž často využívají různé chatovací nástroje (Skype, Messenger, WhatsApp atp.). **Méně často** je ze strany vedení škol využíván **Facebook**. Většina ředitelů a ředitelky k elektronické komunikaci **vůbec nepoužívá** sociální sítě **Instagram a Twitter**. V jednotkách případů pak jako další komunikační nástroje ředitelé a ředitelky uváděli MS Teams, Slack či školní informační systém.

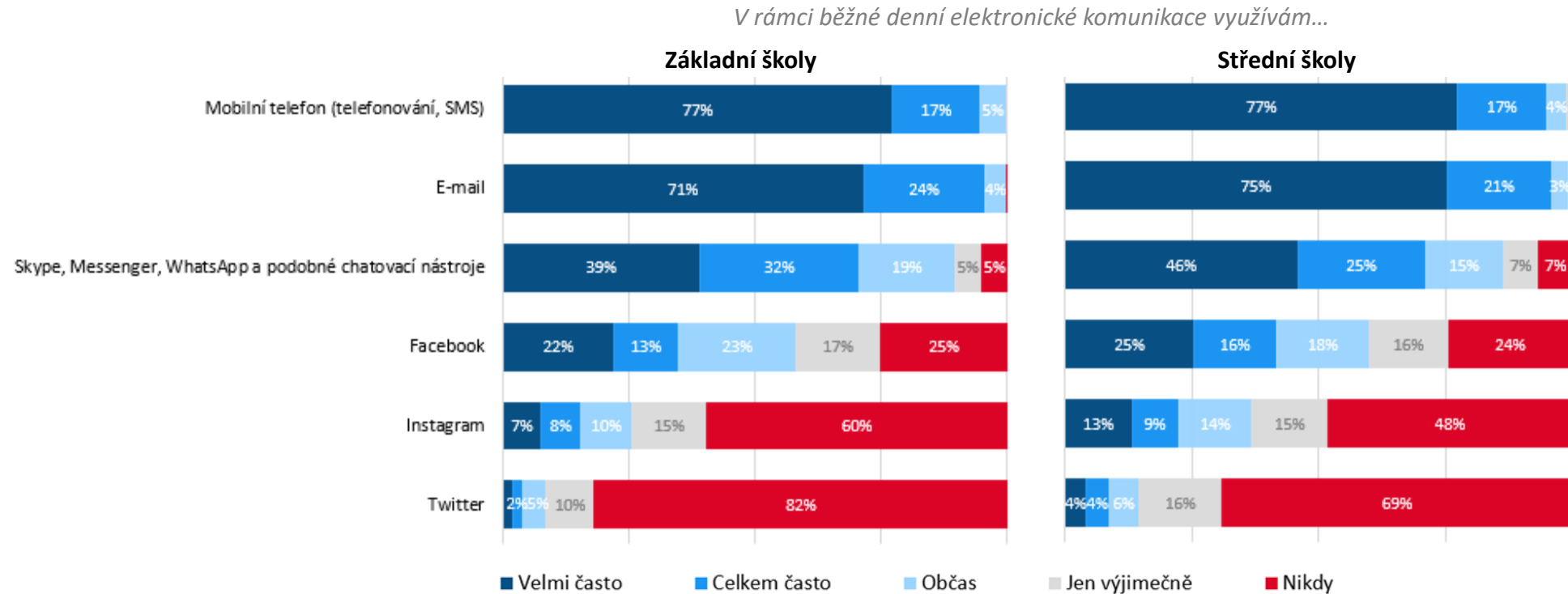
V rámci běžné denní elektronické komunikace využívám...

Pozn.: Na otázku odpovídali všichni respondenti (N= 398).

Média a prostředky denní elektronické komunikace používané vyučujícími

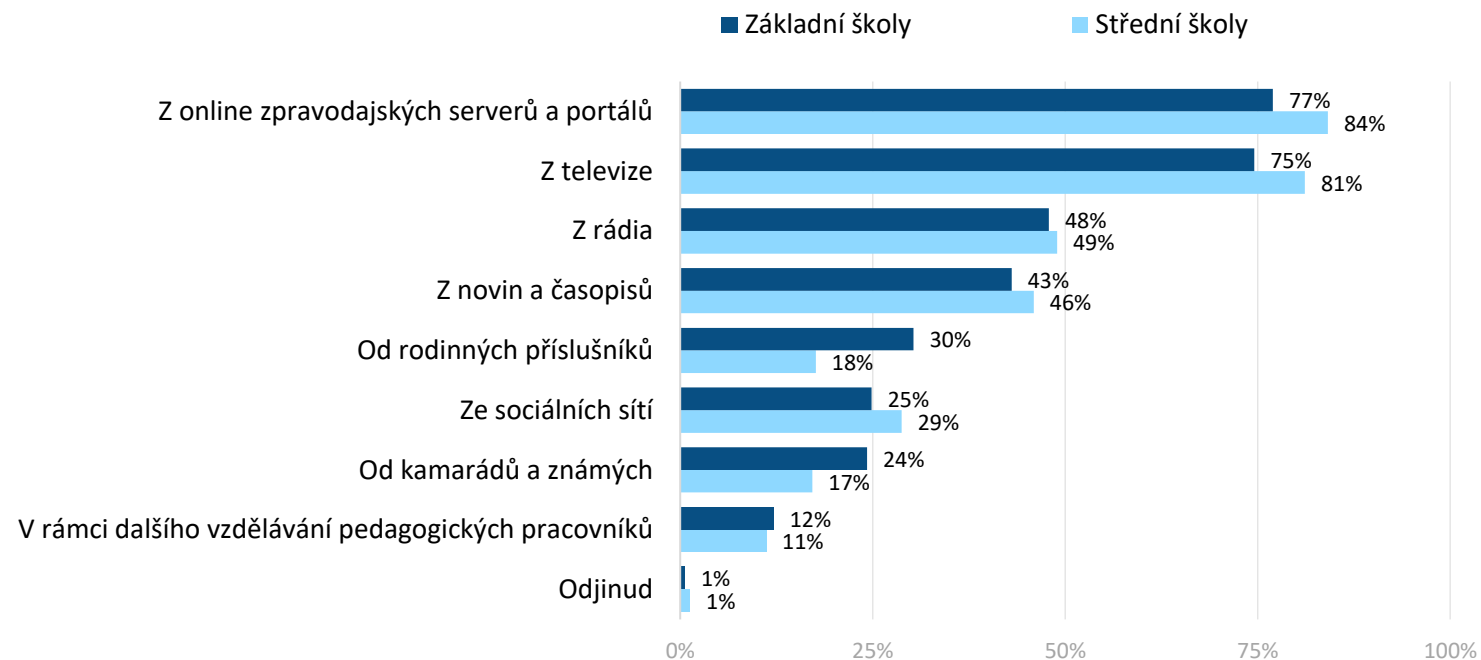
Pro běžnou denní elektronickou komunikaci používají vyučující zabývající se ve výuce mediální výchovou jednoznačně nejčastěji **e-mail a mobilní telefon**. Ke komunikaci rovněž často využívají různé chatovací nástroje (Skype, Messenger, WhatsApp atp.). Méně často používají vyučující Facebook – velmi často jej využívá zhruba čtvrtina respondentů. Většina vyučujících k elektronické komunikaci **vůbec nepoužívá** sociální sítě **Instagram a Twitter**. V této souvislosti připomeňme, že mezi vyučujícími obecně převažuje názor, že jednou z příčin, proč je mediální výchově na školách věnováno málo pozornosti, je skutečnost, že vyučující obecně nerozumí médiím, která používají žáci. V jednotkách případů jako další komunikační nástroje vyučující uváděli Telegram, MS Teams, Signal, Slack, Discord a LinkedIn.

Zdroje informací o aktuálních tématech

Vedení škol se o společenských a politických tématech obvykle dozvídá prostřednictvím online zpravodajských serverů a portálů nebo z televize. Necelá polovina respondentů získává podle svých tvrzení tyto informace také z **rádia**. Zhruba více než dvě pětiny respondentů získávají informace o společenském dění z klasických **tištěných médií**. V menší míře je pak obvyklé, že by nejčastějším zdrojem informací byli rodinní příslušníci, sociální sítě či kamarádi a známí. Přibližně desetina ředitelů a ředitelk základních i středních škol uvedla, že k jejich hlavním informačním zdrojům patří další vzdělávání pedagogických pracovníků.

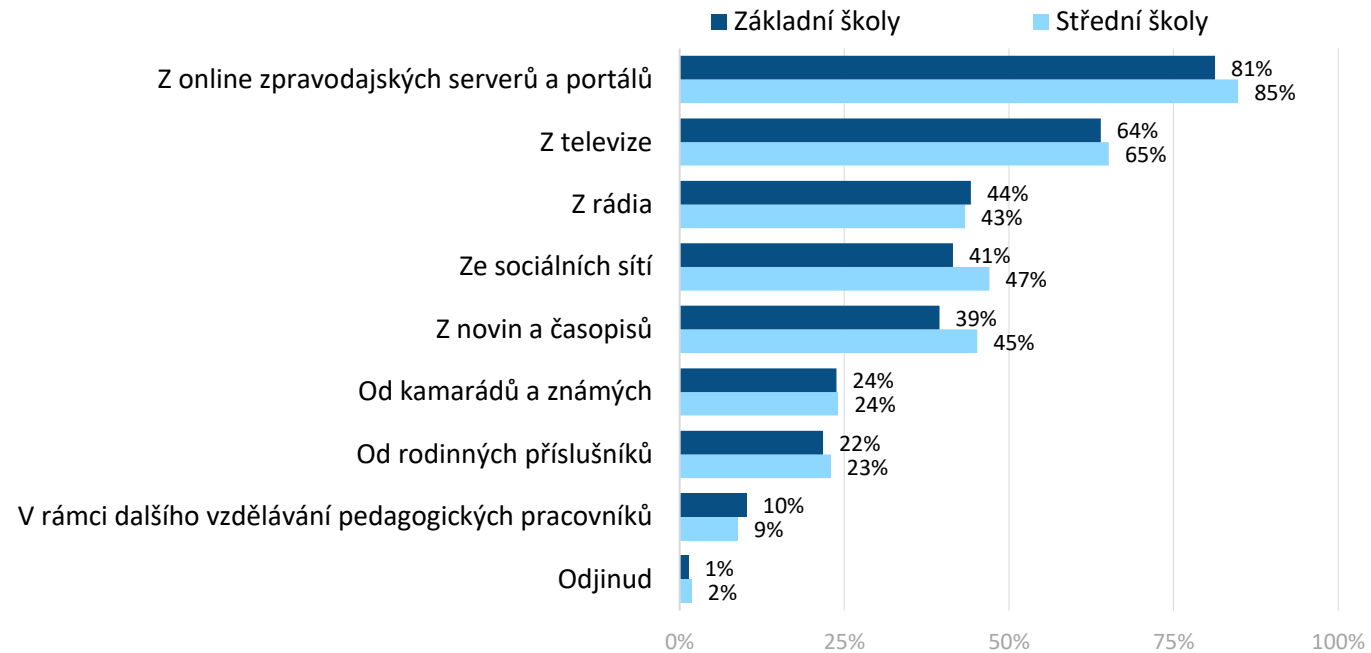
O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám...

Zdroje informací o aktuálních tématech

Učitelé a učitelky věnující se výuce mediální výchově se o zásadních společenských a politických tématech nejčastěji dozvídají z **online zpravodajských serverů a portálů**. Více než tři pětiny respondentů pak tento typ informací získává z **televize**, méně než polovina z **rádia**, ze **sociálních sítí** a **klasických tištěných médií**. Vliv tištěných médií, tedy novin a časopisů, v o něco větší míře uvádějí středoškolští vyučující. Méně obvyklé již je, že by k hlavním zdrojům vyučujících mediální výchovy patřily informace od přátel či rodinných příslušníků. Asi desetina vyučujících ze základních i středních škol uvedla, že k jejich hlavním informačním zdrojům patří další vzdělávání pedagogických pracovníků.

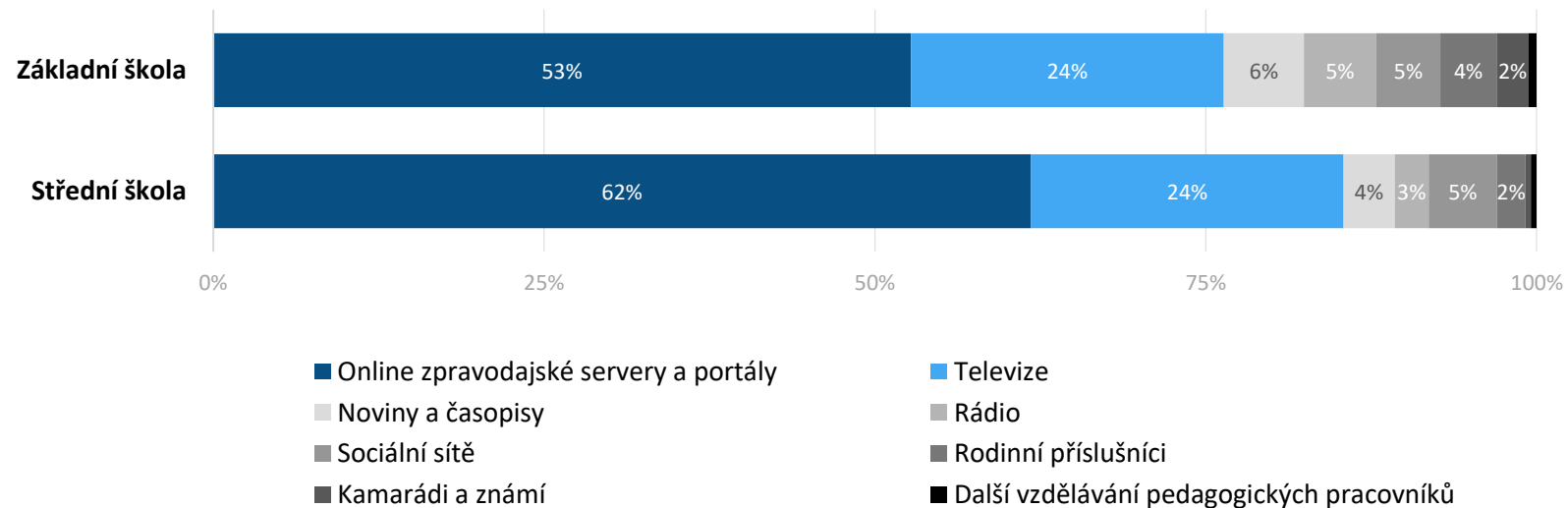
O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám...

Nejčastěji používaný zdroj informací o aktuálních tématech

V případě, kdy měli ředitelé a ředitelky základních i středních školy vybrat pouze jeden **hlavní informační kanál**, převážily nad všemi možnostmi jednoznačně **online zpravodajské servery a portály**. Online zpravodajské servery a portály jsou hlavním zdrojem informací pro více než polovinu ředitelů a ředitelky základních škol a pro více než tři pětiny v případě středních škol. Shodně pro čtvrtinu vedení škol je hlavním informačním zdrojem **televize**. Další z vybraných kanálů, jako jsou klasická tištěná média, rádio či sociální sítě, již za primární zdroj považují pouze malé podíly ředitelů a ředitelky.

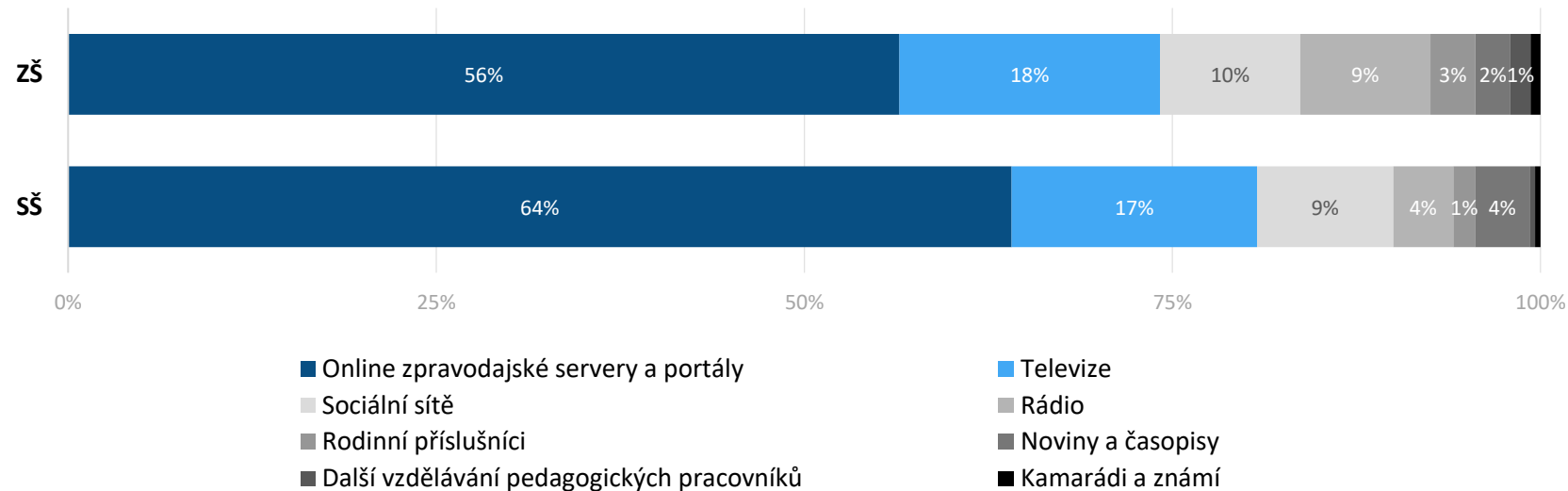
Který zdroj z předchozí otázky je Vaším nejčastějším zdrojem informací?

Nejčastěji používaný zdroj informací o aktuálních tématech

V případě, kdy měli vyučující věnující se mediální výchově zvolit pouze jeden hlavní informační kanál, nad všemi možnostmi jednoznačně převážily **online zpravodajské servery a portály**. Jsou hlavním zdrojem pro více než polovinu (56 %) vyučujících na základních školách a pro více než tři pětiny (64 %) středoškolských vyučujících. Obdobně necelá pětina respondentů označila jako svůj klíčový zdroj informací **televizi**. Zhruba desetina vyučujících uvedla, že jsou pro ně nejčastějším informačním zdrojem **sociální sítě**, 9 % vyučujících (pouze na ZŠ) takto označilo **rádio**. Další z vybraných kanálů, jako jsou rodinní příslušníci, klasická tištěná média, další vzdělávání a přátelé, již za primární zdroj považují pouze malé podíly vyučujících.

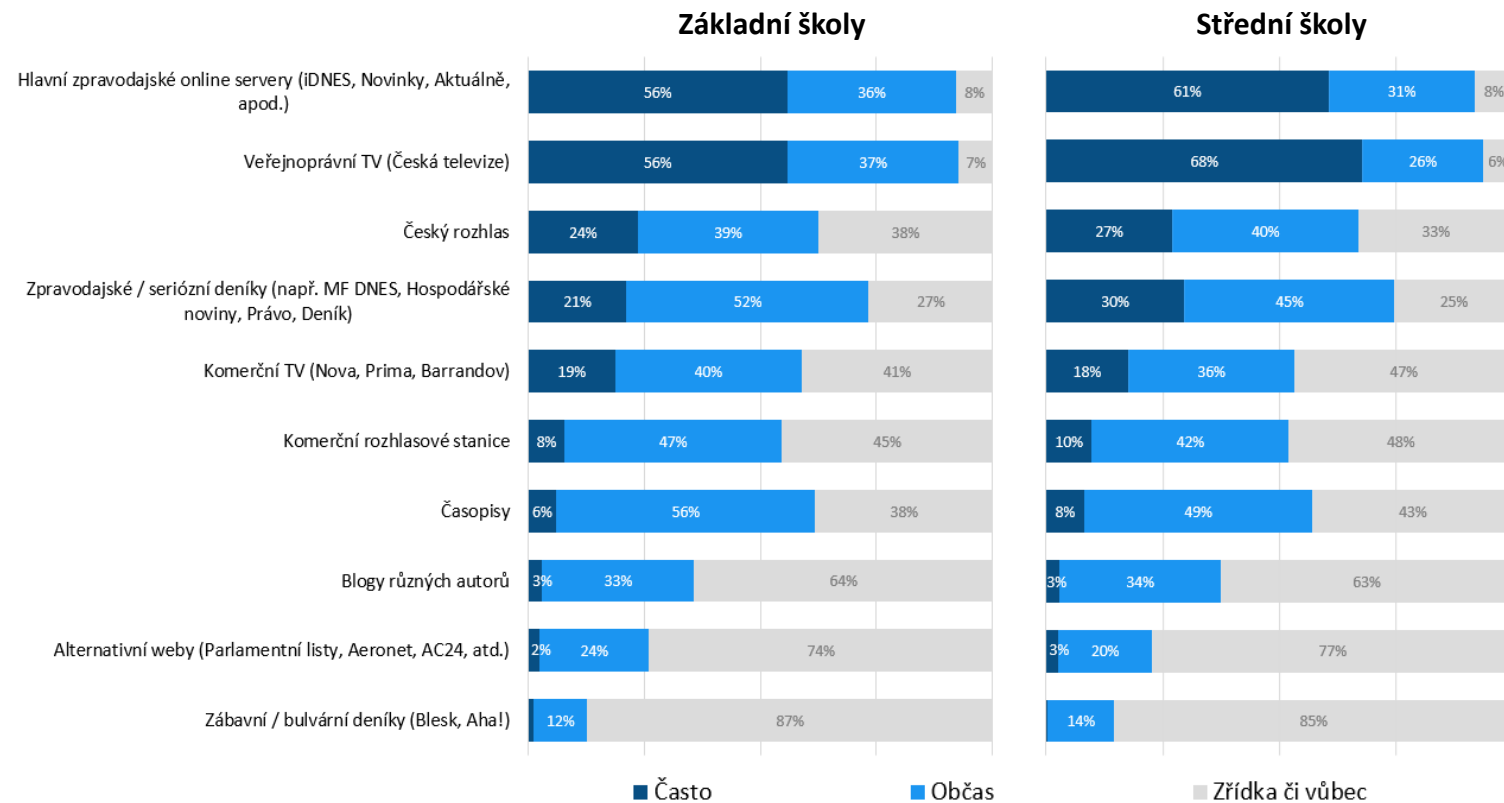
Který zdroj z předchozí otázky je Vaším nejčastějším zdrojem informací?

Četnost sledování zpravodajství a publicistiky

S předchozím výběrem častých informačních zdrojů koresponduje i výběr médií, které ředitelé a ředitelky základních i středních škol sledují nejčastěji. Většina respondentů z řad vedení škol tak kvůli zpravodajství a publicistice sleduje především **hlavní zpravodajské online servery** jako iDNES, Novinky.cz či Aktuálně.cz. Častými diváky **veřejnoprávní televize** jsou pak podle svých tvrzení zejména ředitelé/ky SŠ (68 %), v případě ZŠ je to 56 %. Český rozhlas či tištěné zpravodajské deníky sleduje vedení škol spíše občas. **Alternativní weby** jako Parlamentní listy či Aeronet **alespoň občas sleduje čtvrtina** respondentů. Zábavní či bulvární deníky čte pouze minimum respondentů, přestože třeba deník Blesk patří mezi nejčtenější v zemi.

Jak často sledujete zpravodajství a publicistiku z ČR či ze světa v následujících typech médií?

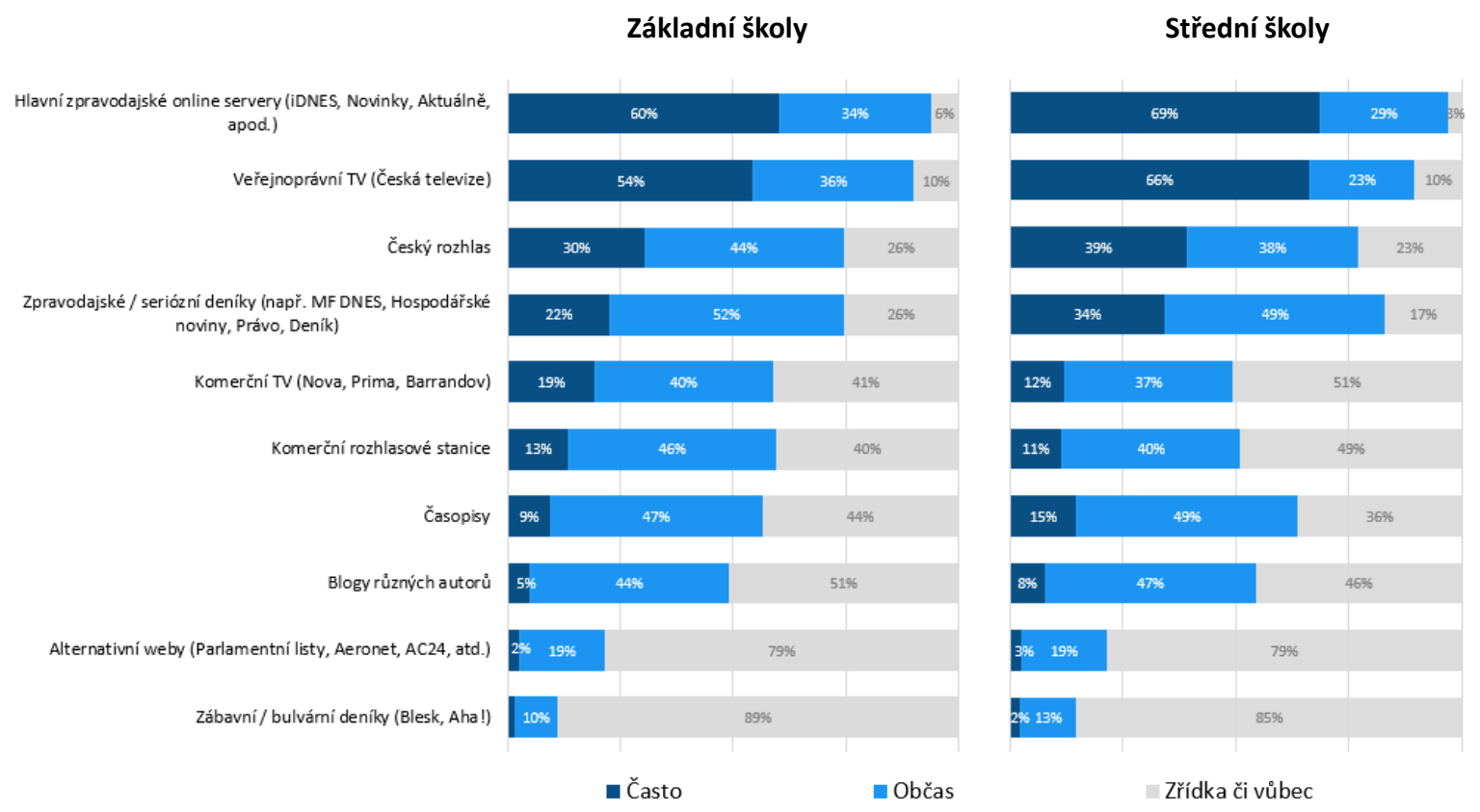

Pozn.: Na otázku odpovídali všichni respondenti (N= 398).

Četnost sledování zpravodajství a publicistiky

S výše zmíněným výběrem hlavního informačního zdroje vyučujících koresponduje také jejich výběr nejvíce sledovaných médií. Většina respondentů z řad vyučujících se mediální výchově tak kvůli zpravodajství a publicistice nejčastěji sleduje **hlavní online zpravodajské servery** jako **iDNES, Novinky.cz či Aktuálně.cz**. V rámci této skupiny rovněž převažují pravidelní diváci **České televize**, zejména mezi vyučujícími ze středních škol (66 %), mezi vyučujícími ze základních škol je jich 54 %. Dále se již návyky vyučujících základních a středních škol **mírně rozcházejí**. **Středoškolští učitelé** jsou dle svých tvrzení častějšími posluchači **Českého rozhlasu** a čtenáři **seriózních deníků**. Alternativní weby sleduje občas necelá pětina vyučujících zabývajících se mediální výchovou ze základních i středních škol. Většina těchto vyučujících podle svých tvrzení nesleduje obsah bulvárních médií.

Jak často sledujete zpravodajství a publicistiku z ČR či ze světa následujících typech médií?

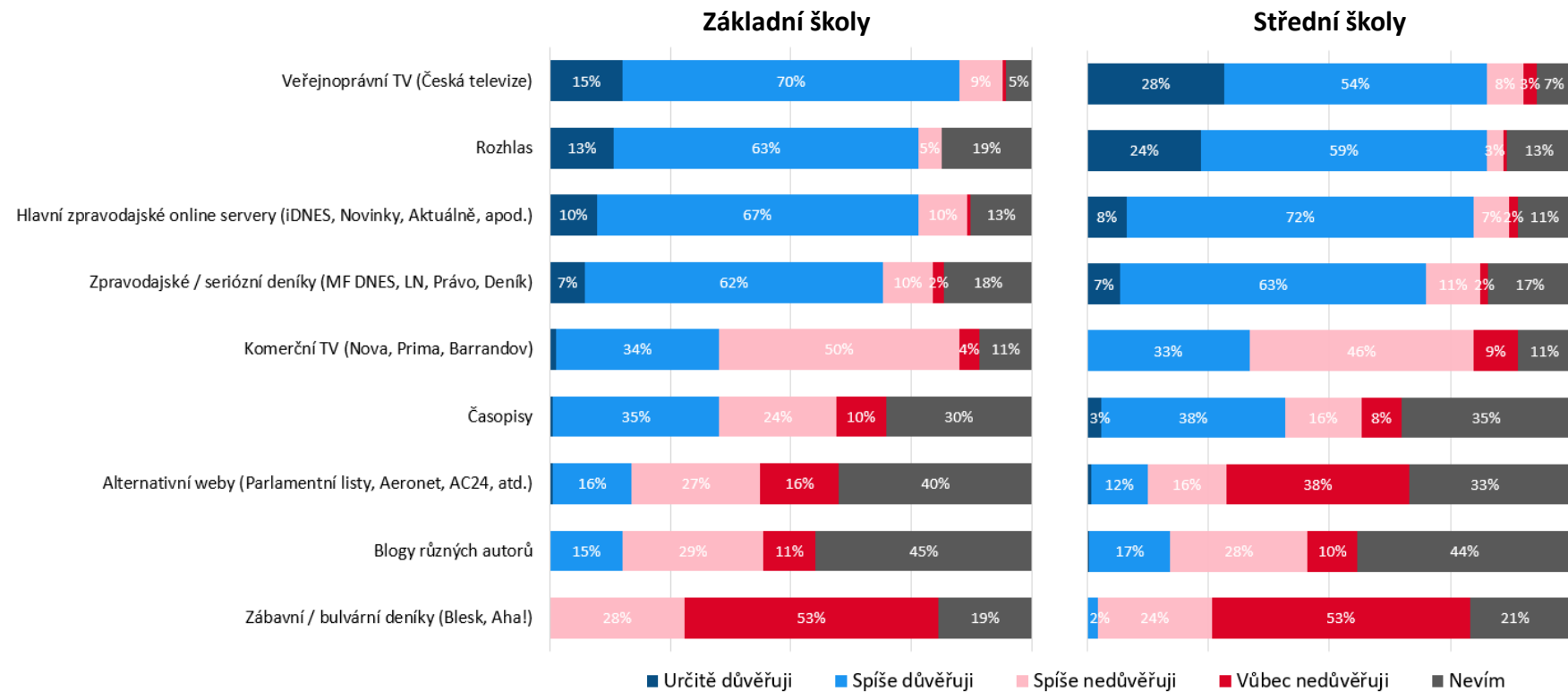

Důvěra vedení škol v daná média

Z hlediska důvěry v jednotlivá média lze částečně, obdobně jako u předchozích otázek týkajících se postojů vůči médiím, sledovat určitou **opatrnost ze strany vedení škol**. Pouze minimální počet ředitelů či ředitelky škol totiž výhradně důvěřuje některému z uvedených médií (tzn. zvolilo odpověď „určitě důvěřuji“). Obecně **největší důvěru** vkládají respondenti v **Českou televizi** (ZŠ 85 % a SŠ 82 %). Do skupiny médií, kterým mají zástupci vedení škol tendenci důvěřovat, patří také **rozhlas, hlavní zpravodajské online servery** (patří k nejčastějším informačním zdrojům) a **tištěné seriózní deníky**. Nejméně důvěryhodné jsou pak v očích ředitelů zábavní, bulvární deníky. Největší míru nejistoty ohledně toho, zda daným zdrojům důvěřovat či ne, pak vyjadřují v případě blogů, alternativních webů a časopisů.

Nakolik důvěřujete informacím ve zpravodajství a publicistice v následujících typech médií?

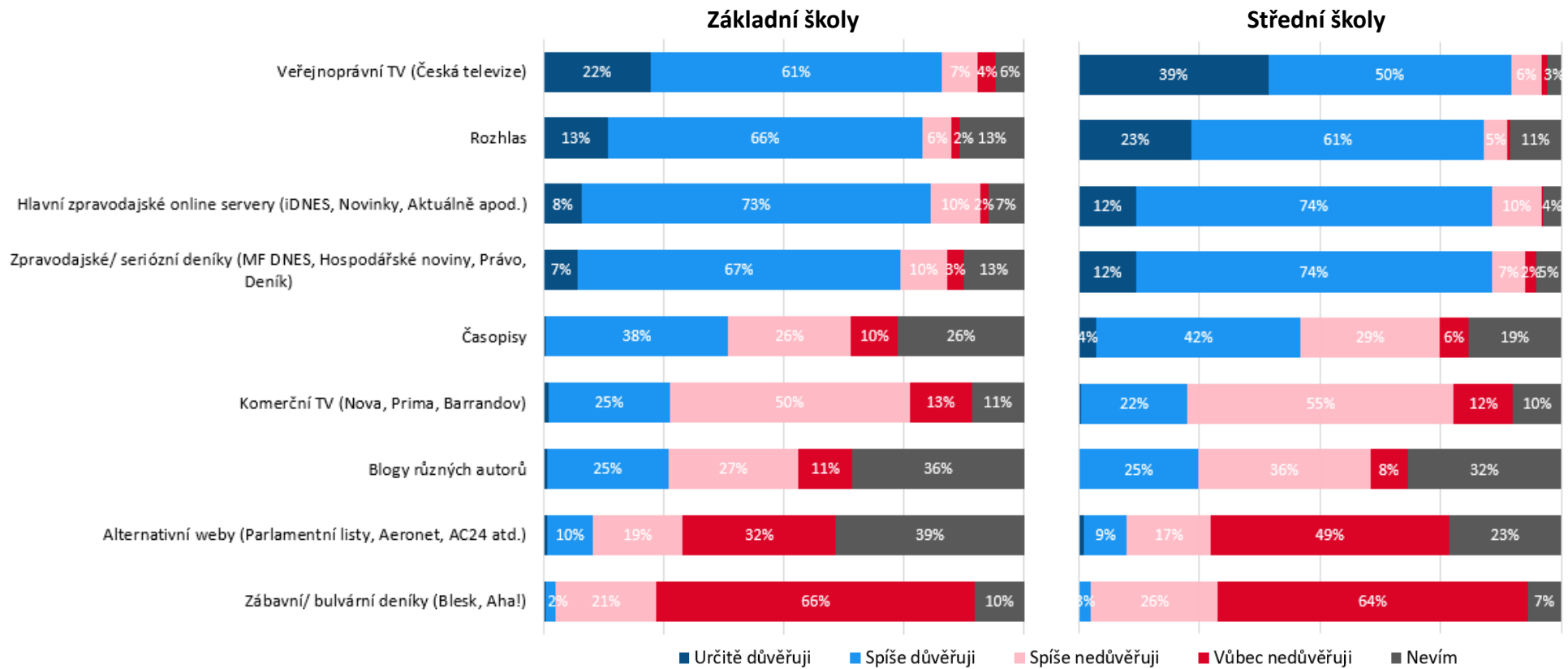

Pozn.: Na otázku odpovídali všichni respondenti (N= 398).

Důvěra vyučujících v daná média

Z hlediska důvěry v jednotlivá média lze částečně, obdobně jako u předchozích otázek týkajících se postojů vůči médiím, sledovat určitý odstup vyučujících zabývajících se mediální výchovou. **Plnou důvěru** (tzn. odpověď určitě důvěřuji) má mezi respondenty nejčastěji veřejnoprávní **Česká televize**, zejména mezi středoškolskými vyučujícími (39 %) a u pětiny vyučujících ze základních škol. Do skupiny médií, kterým mají vyučující tendenci **důvěřovat**, patří i **Rozhlas**, **hlavní zpravodajské online servery** (nejčastější zdroj vyučujících) a **seriózní deníky**. **Nejméně** důvěryhodný je pak podle vyučujících obsah **bulvárních deníků**. Největší míru nejistoty nad tím, zda důvěřovat obsahu daného média, vyjadřují vyučující ze základních škol u alternativních webů. Středoškolští vyučující jsou si nejistí spíše ohledně obsahu blogů různých autorů.

Nakolik důvěřujete informacím ve zpravodajství a publicistice v následujících typech médií?

Pozn.: V grafu je znázorněna struktura respondentů, kteří se osobně věnují výuce mediální výchovy anebo zařazují některá její dílčí témata do své výuky, třídnických hodin atp. (N= 564).

11. Srovnání s výsledky z let 2017-2018

Metodologická omezení související se srovnáním výsledků v čase

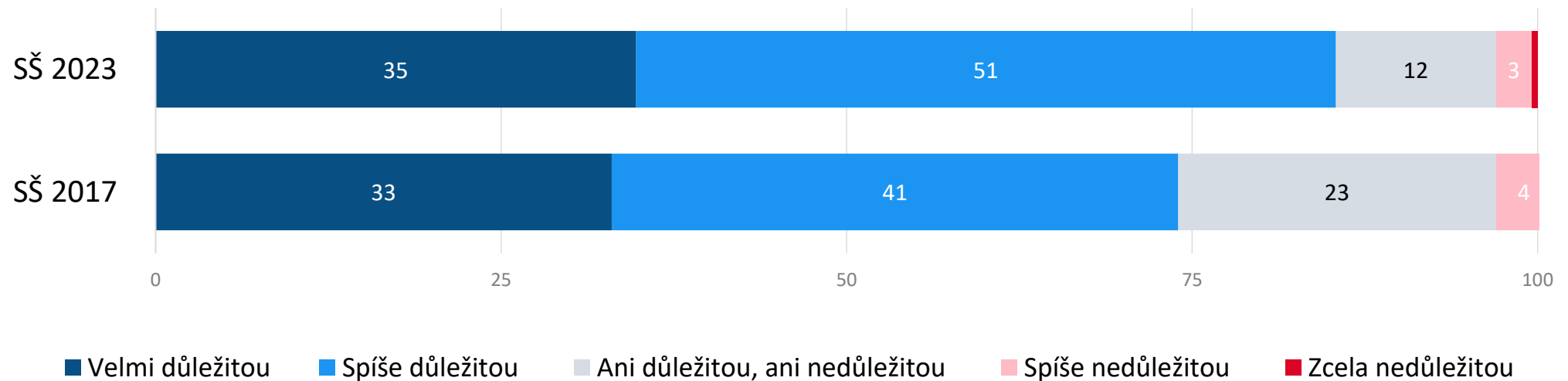
- Hlavním cílem této kapitoly je srovnání výsledků šetření provedeného ve skupině ředitelů základních a středních škol v roce 2023 s výsledky šetření z roku 2017 a výsledků šetření provedeného ve skupině vyučujících na základních a středních školách v roce 2023 s výsledky šetření z roku 2018. Přestože byla obě šetření zaměřena na stejnou oblast a sledovala podobné cíle, **nelze výsledky mezi lety 2023 a 2017, resp. 2018 plně srovnávat z důvodu odlišné metodologie výzkumu.**
- Rozdíly v metodologickém přístupu mezi šetřeními provedenými v letech 2023 a 2017, resp. 2018 lze shrnout následujícím způsobem:
  - 1. Odlišnosti v cílových populacích:** V roce 2023 byla šetření ve skupině ředitelů i vyučujících provedena ve skupině základních i středních škol, v letech 2017 a 2018 pouze ve skupině středních škol. Případné srovnání výsledků v čase je proto dále omezeno pouze na střední školy.
  - 2. Rozdílná metodologie výběru respondentů:** V roce 2023 bylo striktně dodržováno pravidlo „1 respondent – 1 dotazník“. Pokud daný subjekt zřizoval více druhů/typů škol, byl v rámci dotazníkového šetření osloven pouze jednou a vyplňoval dotazník pouze za jeden určený druh/typ školy. Výběr byl proveden iterativním způsobem tak, aby bylo dodrženo výše uvedené pravidlo a zároveň byly dodrženy kvótní předpisy. Žádná ze škol nebyla do zpracování výsledků zahrnuta vícekrát.
  - 3. Rozdílné škály:** V roce 2023 byly u vybraných otázek upraveny škály s cílem zvýšit uživatelskou přívětivost dotazníků a minimalizovat tak možná zkreslení výsledků nepravdivými/náhodnými odpověďmi respondentů. Příkladem může být otázka týkající se počtu hodin strávených výukou mediální výchovy během celé školní docházky, u níž byla v roce 2023 doplněna i varianta odpovědi „Nedokáži určit“. Tuto odpověď zvolilo v roce 2023 u jednotlivých druhů/typů škol 19-36 % ředitelů a 9-42 % vyučujících, což srovnání v čase z různých důvodů de facto znemožňuje.
  - 4. Odlišná struktura respondentů u šetření zaměřeného na vedení škol:** V roce 2023 tvořilo vedení škol 93 % respondentů (80 % ředitelů/ky, 13 % zástupci/kyně ředitele/ky), učitelé pouze 6 % respondentů. V roce 2017 tvořili ředitelé/ky pouze 37 % respondentů, zatímco učitelé tvořili 51 % respondentů. Z ostatních výzkumů vyplývá, že se postoje vedení škol v některých aspektech výrazně odlišují od názorů ostatních pracovníků, a proto výsledky v jednotlivých letech reflektují názory a postoje odlišných cílových populací.
- Na následujících snímcích je uvedeno srovnání u klíčových otázek, které byly zařazeny v obou vlnách šetření. Toto **srovnání je však pouze indikativní. Apelujeme na zvýšenou obezřetnost při interpretaci výsledků.**

Vnímání důležitosti mediální výchovy

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2017 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Pozn.: V roce 2017 byla použita odlišná škála (místo slovně popsanych středních hodnot byla použita pouze číselná škála).

Obecně považujete výuku mediální výchovy za: [%]

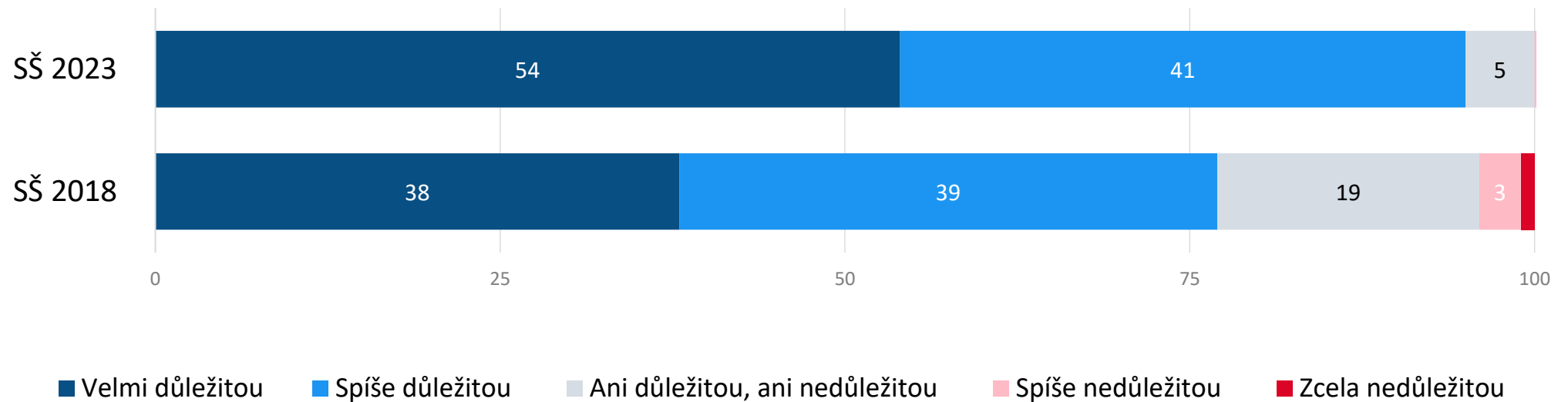

Vnímání důležitosti mediální výchovy

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2018 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Pozn.: V roce 2018 byla použita odlišná škála (místo slovně popsanych středních hodnot byla použita pouze číselná škála).

Obecně považujete výuku mediální výchovy za: [%]

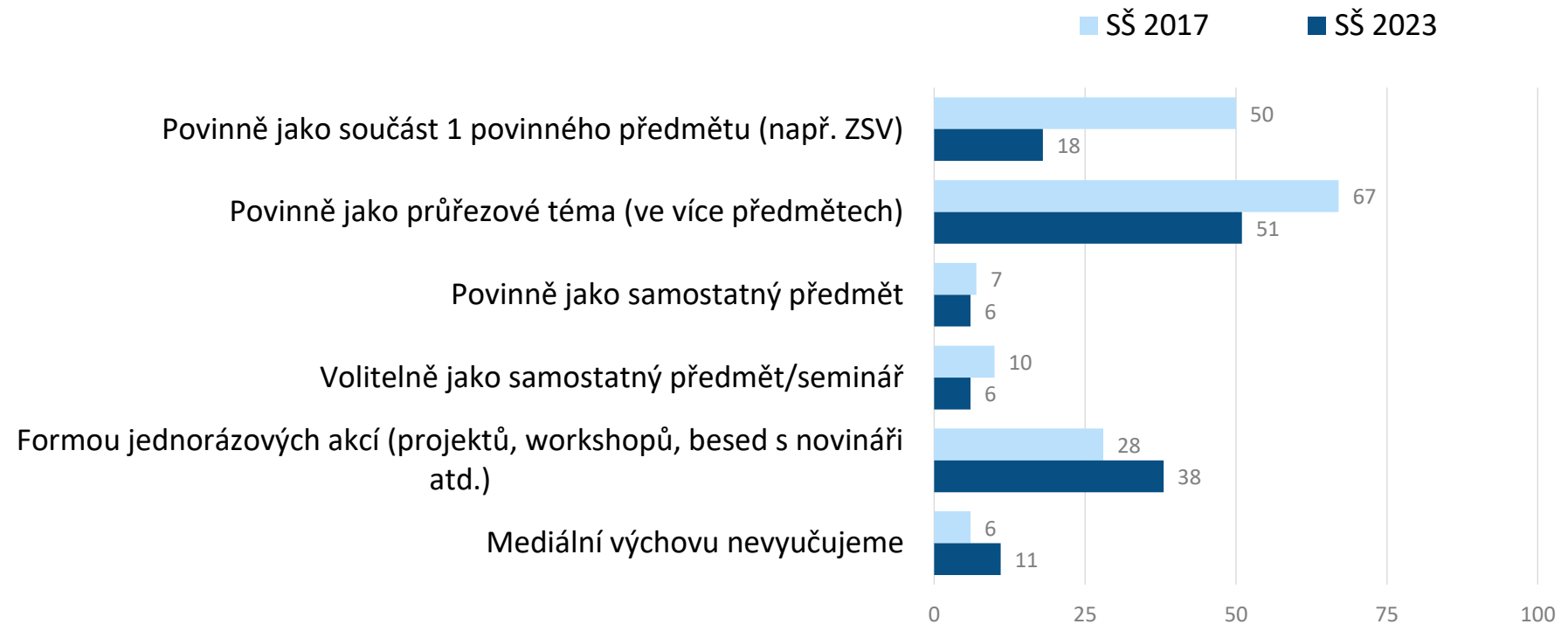

Způsob výuky mediální výchovy na školách

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2017 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Pozn.: V roce 2023 byly upraveny některé varianty odpovědí.

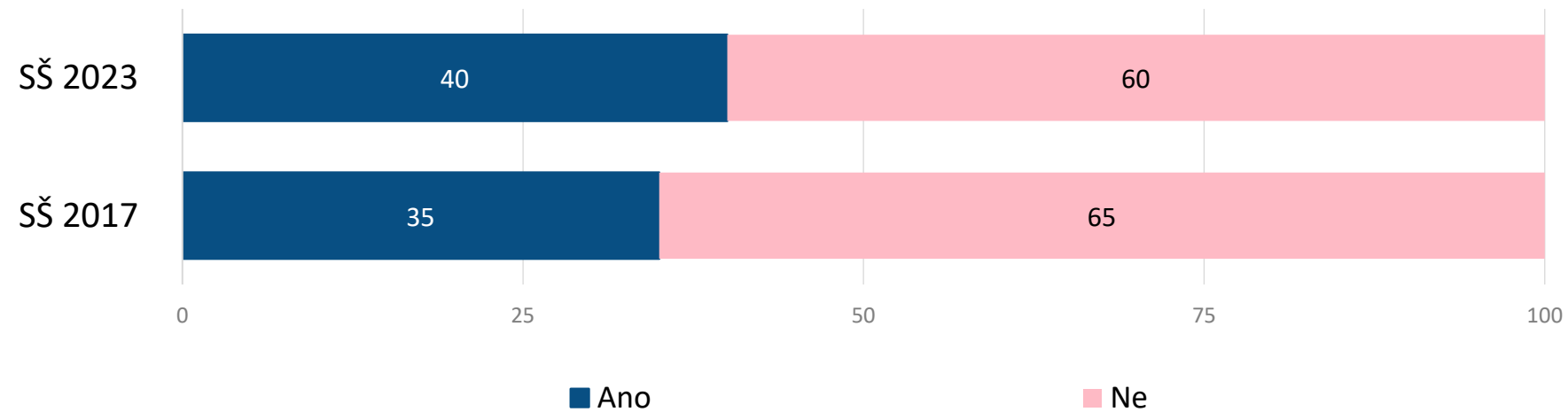
Jakým způsobem je mediální výchova ve Vaší škole vyučována? [%]

Účast na vzdělávacích akcích týkajících se mediální výchovy

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2017 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Zúčastnili se vyučující, kteří se na Vaší škole věnují mediální výchově, nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkalo tohoto tématu? [%]

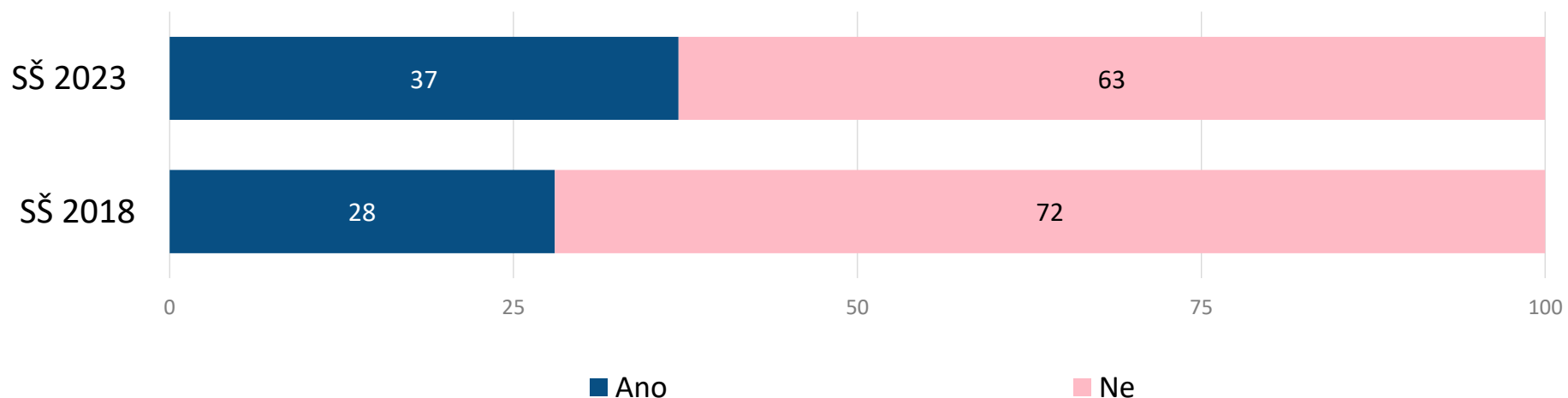

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2018 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

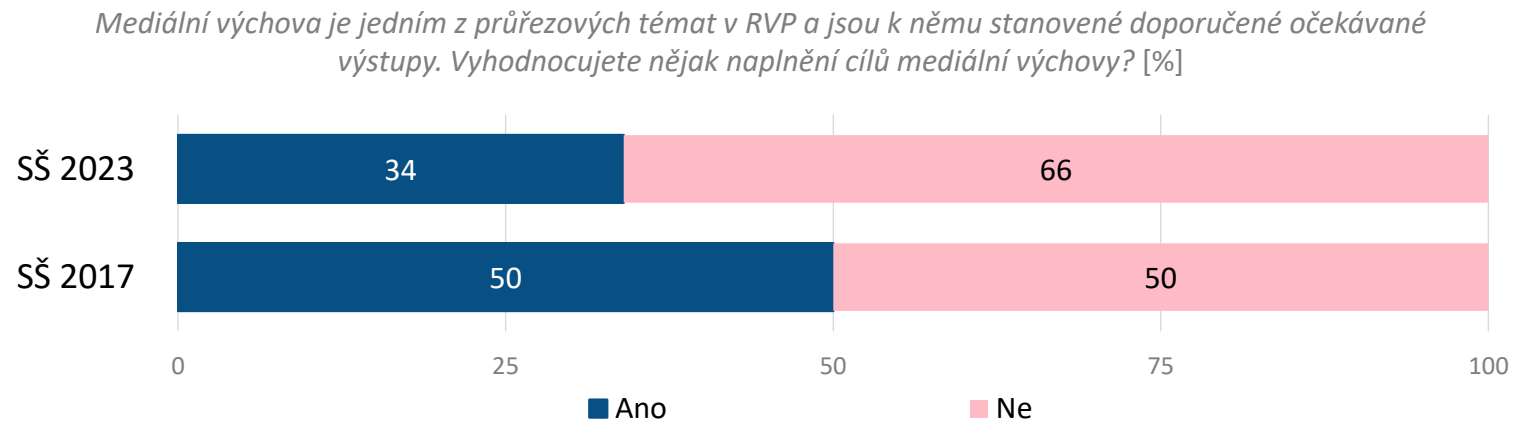
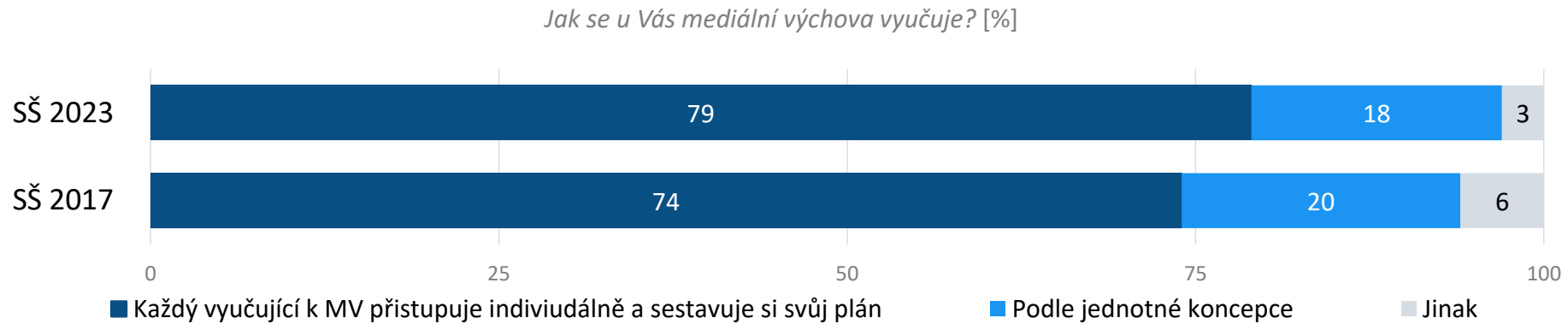
Pozn.: V roce 2023 byly použity varianty „Ano, více kurzů“ a „Ano, 1 kurzu“. Ve srovnání mezi lety 2018 a 2023 jsou tyto odpovědi sečteny a v grafu figurují pouze jako možnost „Ano“.

Zúčastnil/a jste se nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkaly médií nebo mediálního vzdělávání? [%]

Koncepce výuky a vyhodnocování cílů

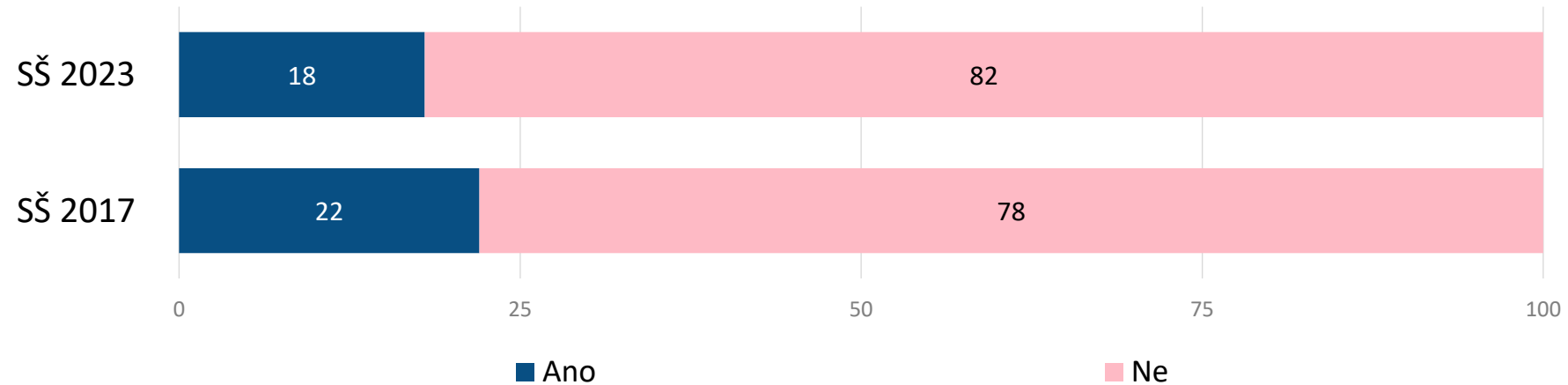
Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2017 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Pocit nedostatku materiálů týkajících se mediální výchovy

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2017 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Pocítujete nedostatek materiálů k nějakým konkrétním tématům mediální výchovy? [%]

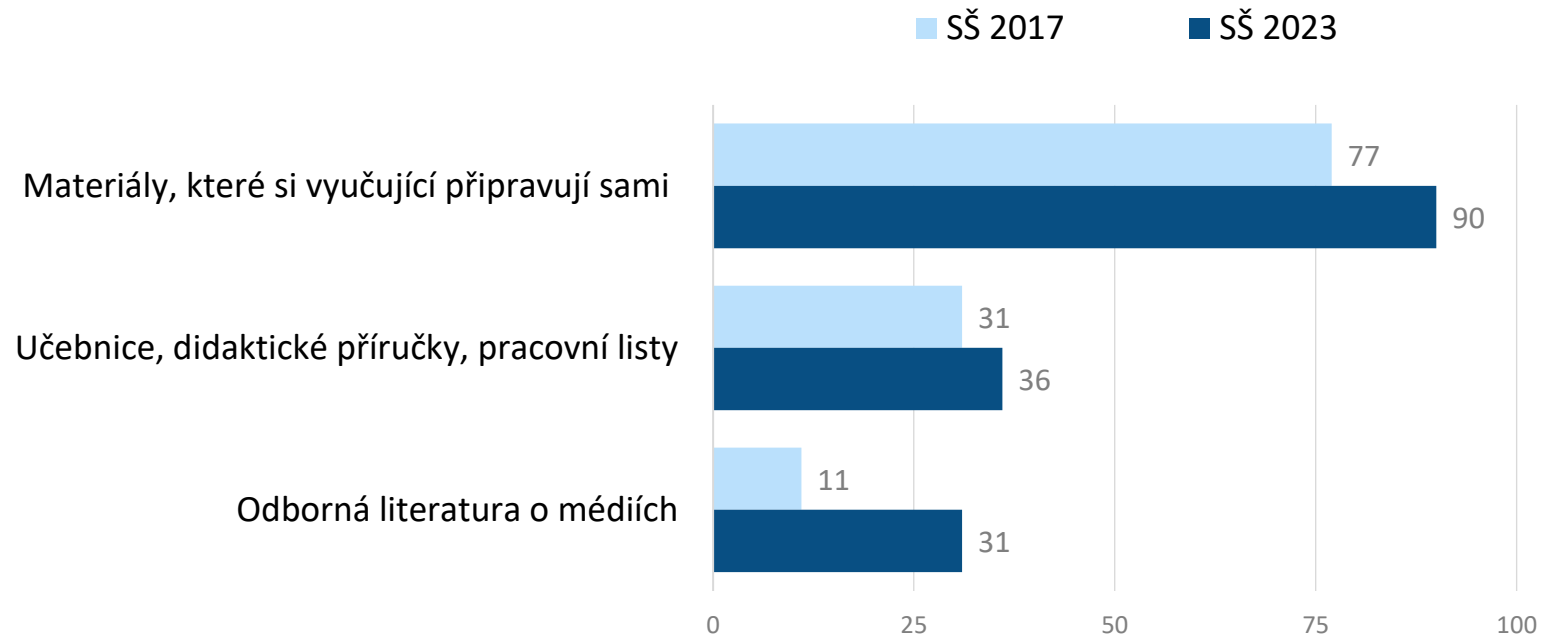

Materiály používané pro výuku mediální výchovy

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2017 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Pozn.: V roce 2023 byla doplněna možnost „Jiné“.

Jaké materiály pro mediální výchovu vyučující používají? [%]

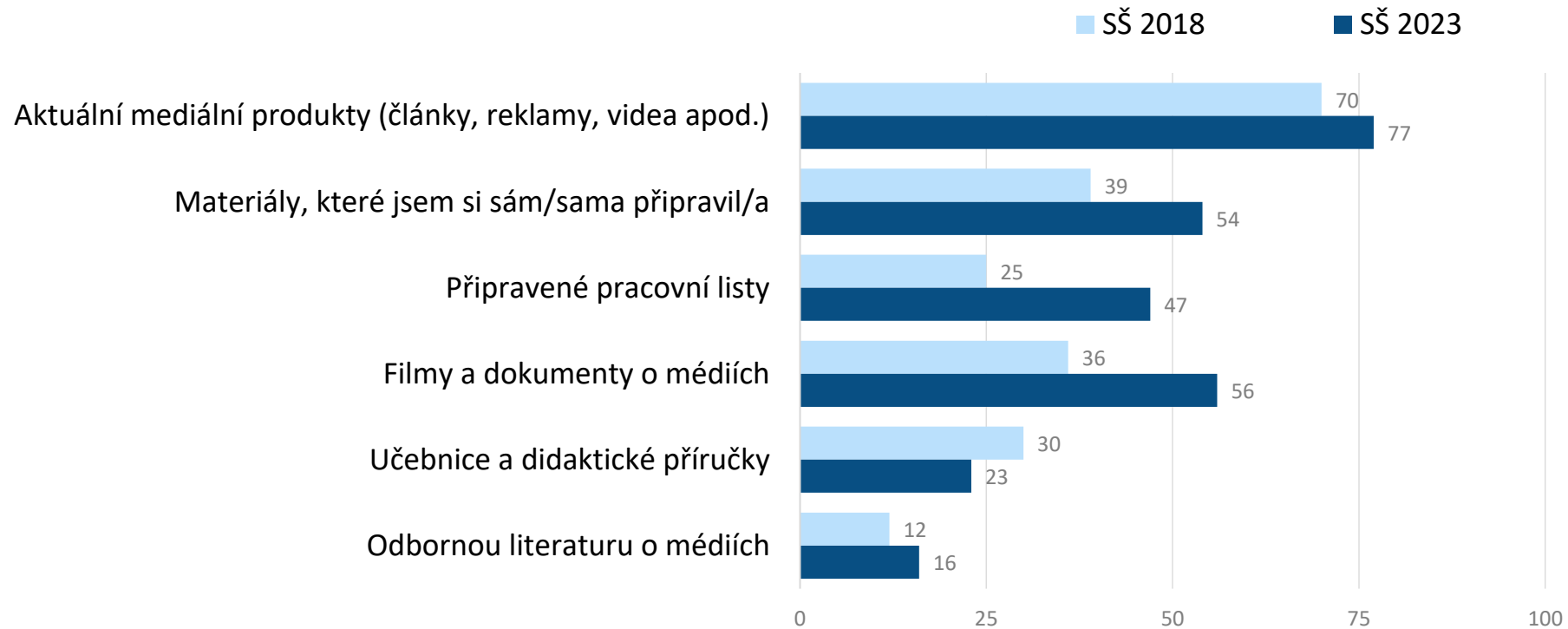

Materiály používané pro výuku mediální výchovy

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2018 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Pozn.: V roce 2023 byla doplněna možnost „Jiné“.

Jaké materiály pro výuku mediální výchovy využíváte? [%]

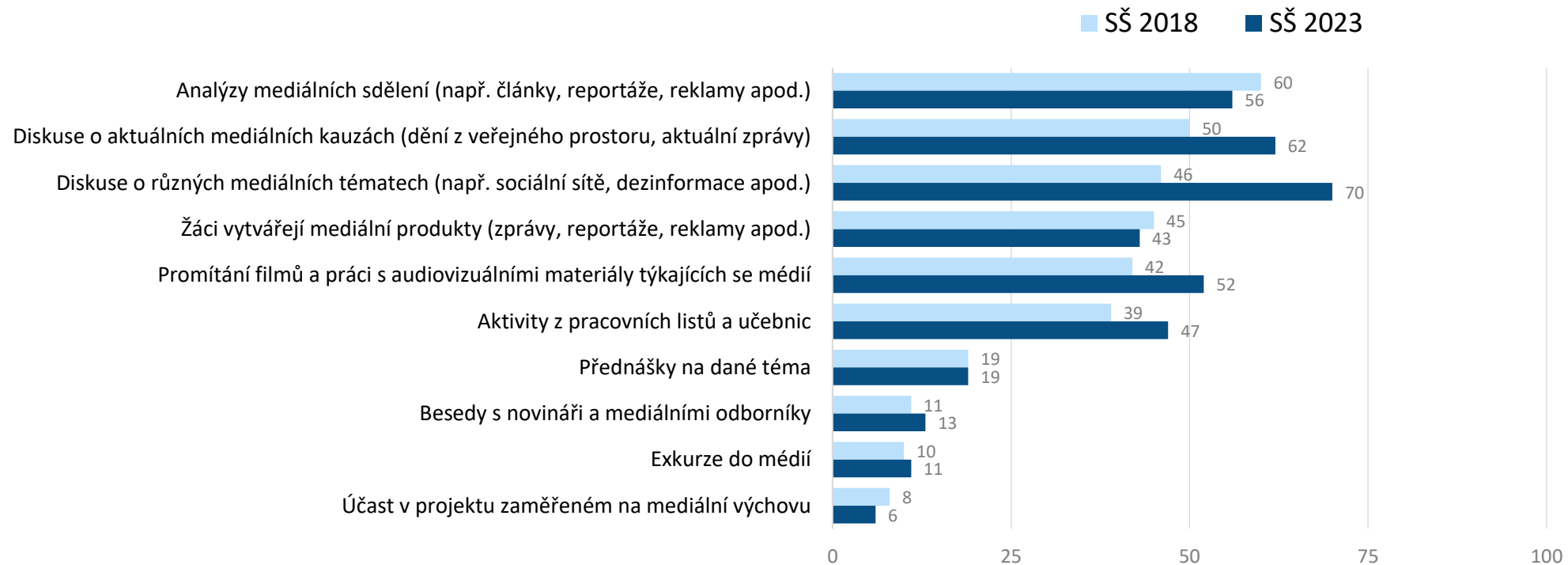

Nejčastější aktivity využívané v rámci výuky mediální výchovy

Při interpretaci dat uvedených na snímku **apelujeme na zvýšenou obezřetnost**. Srovnání mezi lety 2018 a 2023 doporučuje výzkumný tým vnímat **pouze jako ilustrativní** vzhledem k zásadním metodologickým rozdílům.

Pozn.: V roce 2023 byla doplněna možnost „Jiné“.

Jaké typy aktivit využíváte k výuce mediální výchovy nejčastěji? [%]

12. Dotazník ze šetření mezi ŘEDITELI

Mediální výchova na školách

Dotazník vyplňte pouze za vybraný druh/typ školy, který je uveden níže. Pokud je pod Vaším ředitelstvím zřízeno více škol a školských zařízení, nepamenejte prosím odpovědi týkající se výuky mediální výchovy na dané škole vztáhnout k příslušnému druhu/typu školy.

Dotazník vyplňte prosím za tuto školu:

Náhled k dispozici v online verzi dotazníku

Úvodem několik otázek, které jsou důležité pro filtrování otázek v dotazníku.

TYP. Za jaký druh školy dotazník vyplňujete?

- Gymnázium
- Střední odborná škola
- Střední odborné učiliště
- Základní škola

FILTR: Vyplňují pouze základní školy

ZS. Jak je organizována Vaše základní škola? Jedná se o základní školu úplnou či neúplnou (tzn. pouze s 1. nebo 2. stupněm)?

- Úplná ZŠ (plně organizovaná)
- Pouze 1. stupeň
- Pouze 2. stupeň

FILTR: Vyplňují pouze gymnázia.

GYM. Jaká je délka studia v oborech vzdělání nabízených Vaším gymnáziem? Naše gymnázium nabízí v současné době tyto obory:

- 4leté
- 6leté
- 8leté

KRAJ. Kraj, ve kterém sídlí Vaše škola:

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Zlínský kraj
- Moravskoslezský kraj

VELIKOST. Jaká je velikost obce/města, ve které/m Vaše škola sídlí?

- Do 5.000 obyvatel
- 5.001 – 20.000 obyvatel
- 20.001 – 50.000 obyvatel
- 50.001 – 100.000 obyvatel
- 100.001 a více obyvatel

A nyní několik otázek týkajících se přístupu Vaší školy k mediální výchově.

OT01. Co považujete za cíl/cíle mediální výchovy? Co by podle Vás měla mediální výchova žáky naučit? Označte všechny možnosti, které jsou podle Vás relevantní.

POZOR! Pořadí bude v online dotazníku rotovat.

- Získat poznatky o roli médií v moderní společnosti
- Získat poznatky o fungování médií
- Získat poznatky o historii médií
- Osvojení si etických a právních norem souvisejících s využíváním internetu a jeho obsahu (např. autorský zákon)
- Rozvoj kritického myšlení
- Schopnost analyzovat mediální sdělení, porozumět zprávě (po obsahové i významové stránce)
- Schopnost zasadit sdělení do kontextu a posoudit jeho věrohodnost a záměr
- Odolnost vůči manipulaci a propagandě
- Schopnost vyhledávat a třdit informace
- Schopnost volby média k naplnění různých potřeb
- Schopnost rozpoznat závislosti na internetu
- Schopnost bezpečného chování na internetu
- Rozvoj komunikačních a prezentačních dovedností
- Rozvoj technologických dovedností (práce s digitálními médii, softwarem apod.)
- Uvědomění si role médií ve vlastním životě
- Schopnost vytvářet vlastní kvalitní mediální obsah
- Lepší orientace ve společnosti
- Jiné – prosím uveďte:
- Nevím, nedokážu posoudit
- Žádné

OT02. Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

- Velmi důležitou
- Spíše důležitou
- Ani důležitou, ani nedůležitou
- Spíše nedůležitou
- Zcela nedůležitou

Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT03. Jaká témata z mediální výchovy považujete za nejdůležitější? Vyberte prosím maximálně 3 témata.

POZOR! Pořadí bude v online dotazníku rotovat. Je možné vybrat max. 3 odpovědi.

- Role médií a jejich vliv v moderní společnosti
- Historický vývoj v oblasti médií a komunikace, role médií v historii
- Kritické zhodnocení a analýza mediálního obsahu
- Bezpečnost na internetu
- Obrana proti mediální manipulaci a propagandě
- Závislost na internetu a jeho službách (nadměrné využívání počítače/mobilního telefonu, závislost na sociálních sítích, hraní počítačových her atd.)
- Etika a právní rámec využívání internetových zdrojů (např. autorský zákon)
- Novinářská práce (způsob vzniku mediálních sdělení, co ovlivňuje jejich podobu a vztah k realitě apod.)
- Reklama, její působení a regulace
- Žákova vlastní tvorba mediálního obsahu
- Způsob komunikace na internetu
- Jiné – prosím uveďte:
- Žádné

OT04. Jak by podle Vás měla být vyučována mediální výchova?

- Povinně jako součást 1 povinného předmětu (např. ZSV)
- Povinně jako průřezové téma (ve více předmětech)
- Povinně jako samostatný předmět
- Volitelně jako samostatný předmět/seminář
- Formou jednorázových akcí (projektů, workshopů, besed s novináři atd.)
- Neměla by být vyučována vůbec

Možnosti 1-5:

Upřesňující komentář (dobrovolný):

V případě volby poslední možnosti:

Proč by podle Vašeho názoru neměla být mediální výchova vyučována?

OT05. Kdo by podle Vás měl mít při výuce témat mediální výchovy hlavní úlohu? S mediálními tématy by žáky měli seznamovat zejména:

- Vyučující různých předmětů (např. českého jazyka, dějepisu, informačních technologií...)
- Vyučující, kteří se na výuku mediální výchovy specializují
- Třídní učitelé
- Lidé z praxe (mediální odborníci, novináři apod.)
- Nevím
- Nikdo

OT06. Z několika dosavadních výzkumů vyplývá, že je mediální výchově na školách věnováno poměrně málo pozornosti. Co je podle Vás příčinou tohoto stavu?

	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím
Školní vzdělávací programy – vyučující musí probrat mnoho látky a na průřezová témata, jako je mediální výchova, zbývá málo času.				
Výuka mediální výchovy vyžaduje řadu dovedností a znalostí, mnozí vyučující se v tomto tématu cítí nejistě.				
Mediální výchova není v českém školství vnímána jako důležité téma.				
K výuce mediální výchovy chybí kvalitní materiály.				
Výuka mediální výchovy je částí společnosti vnímána jako kontroverzní, proto se jí školní výuka vyhýbá.				
Vyučující často nerozumí médiím, která používají žáci.				
len ZŠ s 1. stupněm: Na 1. stupni ZŠ je na mediální výchovu ještě brzy, je vhodná pro starší děti.				

Napadá Vás další příčina? Chcete doplnit komentář? Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT07. Považujete za důležité, aby žáci ve Vaší škole získali znalosti a dovednosti v následujících tematických oblastech mediální výchovy?

	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne	Nevím
Média a jejich role ve společnosti (funkce médií, vztah k demokracii apod.)					
Mediální realita (jak mediální sdělení vznikají, co ovlivňuje jejich podobu, jaký mají vztah k realitě apod.)					
Vlastnictví a ekonomické fungování médií (veřejnoprávní × komerční média)					
Právní a etické rámce novinářské práce					
Fungování a charakteristiky tradičních médií (tisk, rozhlas, TV)					
Fungování a charakteristiky nových médií (internet, sociální sítě)					
Dezinformace a fake news					
Závislosti v online prostoru					
Bezpečnost na internetu (kyberšikana, sexting, online podvody, zneužití osobních údajů apod.)					
Reklama, její působení a regulace					
Manipulace a propaganda					
Role médií v moderních dějinách					
Tvorba mediálních obsahů žáky					
Rozvoj technologických dovedností žáků (práce s digitálními médií, programy apod.)					

Považujete za důležitou i jinou oblast? Chcete doplnit komentář? Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT08. Jakým způsobem je mediální výchova ve Vaší škole vyučována? Označte všechny relevantní možnosti.

- Povinně jako součást 1 povinného předmětu (např. ZSV)
- Povinně jako průřezové téma (ve více předmětech)
- Povinně jako samostatný předmět
- Volitelně jako samostatný předmět/seminář
- Formou jednorázových akcí (projektů, workshopů, besed s novináři atd.)
- Mediální výchovu nevyučujeme (PROGR: přechod na OT21)

Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT09. V jakých předmětech se ve Vaší škole mediální výchova vyučuje především? Vyberte prosím maximálně 3 možnosti.

FILTR: Vyplňují pouze 1-3 odpovědi.

- V občanské výchově / základech společenských věd
- V českém jazyce
- V cizích jazycích
- V dějepise (Všechny školy kromě neúplných ZŠ pouze s 1. stupněm)
- Ve vlastivědě (Všechny ZŠ s 1. stupněm)
- V informatice
- V estetické výchově (hudební, výtvarná apod.)
- V třídnických hodinách
- V samostatném předmětu mediální výchovy
- V jiných – prosím uveďte:

FILTR: Vyplňují pouze střední odborné školy a střední odborná učiliště.

OT10. V jakých ročnících Vaší školy se vyučuje mediální výchova?

	Vyučuje	Nevyučuje	Tento ročník na škole není
V 1. ročníku			
Ve 2. ročníku			
Ve 3. ročníku			
Ve 4. ročníku			

Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: Vyplňují pouze gymnázia.

OT10. V jakých ročnících Vašeho gymnázia se vyučuje mediální výchova?

	Vyučuje	Nevyučuje	Tento ročník na škole není
V primě			
V sekundě			
V tercii			
V kvartě			
V kvintě			
V sextě			
V septimě			
V oktávě			

Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: Vyplňují pouze základní školy.

OT10. V jakých ročnících Vaší základní školy se vyučuje mediální výchova?

	Vyučuje	Nevyučuje	Tento ročník na škole není
V 1. ročníku (ZŠ s 1. stupněm)			
Ve 2. ročníku (ZŠ s 1. stupněm)			
Ve 3. ročníku (ZŠ s 1. stupněm)			
Ve 4. ročníku (ZŠ s 1. stupněm)			
V 5. ročníku (ZŠ s 1. stupněm)			
V 6. ročníku (ZŠ s 2. stupněm)			
V 7. ročníku (ZŠ s 2. stupněm)			
V 8. ročníku (ZŠ s 2. stupněm)			
V 9. ročníku (ZŠ s 2. stupněm)			

Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT11. Kolik vyučujících z Vaší školy má podle Vašeho názoru dostatečné kompetence pro to mediální výchovu nebo její části vyučovat? Uveďte počet vyučujících bez ohledu na to, zda se mediální výchově ve výuce v současné době věnují nebo nevěnují.

- 0
- 1-2
- 3-4
- 5-7
- 8-9
- 10 a více
- Nejsem si jistý/á

OT12. Kolik vyučujících celkem z Vaší školy se ve výuce některému z témat mediální výchovy skutečně věnuje?

- 0
- 1-2
- 3-4
- 5-7
- 8-9
- 10 a více
- Nejsem si jistý/á

OT13. Chtěl/a byste, aby se mediální výchovou na Vaší škole výhledově zabývalo více vyučujících?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne
- Nevím

OT14. Zúčastnili se vyučující, kteří se na Vaší škole věnují mediální výchově, nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkalo tohoto tématu?

- Ano. Vypište prosím, kolik vyučujících kurz navštívilo a více informací o něm:
- Ne

FILTR: Znění OT15 pro střední odborné školy a střední odborná učiliště:

OT15. Kolik času za celou školní docházku se Vaši žáci v průměru zabývají tématy mediální výchovy?

FILTR: Znění OT15 pro základní školy s 1. stupněm:

OT15. Kolik času se Vaši žáci v průměru zabývají tématy mediální výchovy během školní docházky na 1. STUPNI?

FILTR: Znění OT15 pro základní školy s 2. stupněm:

OT15. Kolik času se Vaši žáci v průměru zabývají tématy mediální výchovy během školní docházky na 2. STUPNI?

FILTR: Znění OT15 pro gymnázia s 6 a 8letými obory:

OT15. Kolik času se Vaši žáci v průměru zabývají tématy mediální výchovy během školní docházky v ročnících odpovídajících 2. STUPNI ZÁKLADNÍ ŠKOLY (tzn. primě-kvartě)?

FILTR: Znění OT15 pro všechna gymnázia:

OT15. Kolik času se Vaši žáci v průměru zabývají tématy mediální výchovy během školní docházky v ročnících odpovídajících STŘEDNÍ ŠKOLE (tzn. kvintě-oktavě)?

- Méně než 1 vyučovací hodinu
- 1-4 vyučovací hodiny
- 5-10 vyučovacích hodin
- 11-20 vyučovacích hodin
- 21-30 vyučovacích hodin
- Více než 30 vyučovacích hodin
- Nedokáži určit

Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT16. Jak se u Vás mediální výchova vyučuje?

- Každý vyučující k mediální výchově přistupuje individuálně a sestavuje si svůj plán
- Podle jednotné koncepce
- Jinak - vypište prosím jak:

Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT17. Mediální výchova je jedním z průřezových témat v RVP a jsou k ní stanovené doporučené očekávané výstupy. Vyhodnocujete nějak naplnění cílů mediální výchovy?

- Ano. Rozepište prosím jak:
- Ne. Rozepište prosím proč:

OT18. Jaké materiály pro mediální výchovu vyučující používají? Vyberte prosím všechny relevantní možnosti.

- Materiály, které si připravují sami
- Učebnice, didaktické příručky, pracovní listy. Vypište jaké:
- Odbornou literaturu o médiích. Vypište jakou:...
- Jiné – uveďte prosím jaké:

Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT19. Využívá Vaše škola k mediálnímu vzdělávání nějaké materiály nebo projekty Jednoho světa na školách (JSNS)?

- Ano
- Ne
- Nevím

FILTR: Odpovídají jen ti, kteří v OT19 zvolili ANO.

OT20. Jaké materiály nebo projekty JSNS Vaše škola využívá? Vyberte všechny odpovídající možnosti.

- AV lekce
- Tištěné příručky a materiály
- Účast na vzdělávacích akcích (semináře, konference, kurzy)
- Interaktivní materiály (online kurzy, DigiStories, MQtester atd.)
- Účast na Týdnech mediálního vzdělávání

A nyní několik otázek týkajících se podpory v mediální výchově.

OT21. Pociťujete nedostatek materiálů k nějakým konkrétním tématům mediální výchovy?

- Ne
- Ano. Vypište prosím k jakým:

OT22. Má Vaše škola zájem o nějakou podporu v mediální výchově? Vyberte maximálně 3 možnosti, o které byste měli největší zájem:

POZOR! Pořadí bude v online dotazníku rotovat. Je možné vybrat max. 3 odpovědi.

- Metodická příručka základů mediální výchovy
- Metodická příručka mediální výchovy pro pokročilé
- Tištěné materiály ke konkrétním tématům
- Audiovizuální materiály ke konkrétním tématům
- Školení k mediální výchově pro vyučující
- Akce pro studenty týkající se médií uspořádaná u Vás na škole
- O podporu nemáme zájem

Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: Odpovídají pouze ti, kteří v OT22 zvolili tištěné nebo audiovizuální materiály.

OT23. Jakými tématy by se tištěné nebo audiovizuální materiály měly zabývat?

Vypište prosím:

FILTR: Odpovídají pouze ti, kteří v OT22 zvolili školení.

OT24. Pro kolik vyučujících z Vaší školy by bylo školení k mediální výchově přínosné? Uveďte prosím číselnou hodnotu.

Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: Odpovídají pouze ti, kteří v OT22 zvolili školení.

OT25. Kdy a v jakém rozsahu by školení pro vyučující mělo/měla být? Vyberte prosím maximálně dvě možnosti.

POZOR! Je možné zvolit 1-2 odpovědi.

- Jednorázové dopolední školení ve všední den
- Jednorázové odpolední školení ve všední den
- Jednorázové školení o víkendu
- Pravidelný cyklus přednášek / workshopů
- Školení distanční formou – e-learning

Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: Odpovídají pouze ti, kteří v OT22 zvolili školení.

OT26. Kde by se školení mělo/měla konat? Vyberte prosím všechny přijatelné možnosti.

Respondenti z hl. m. Prahy nebo Středočeského kraje:

- U nás ve škole
- Kdekoliv v Praze
- Mělo by být online
- Jinde - rozepte prosím:

Respondenti ze všech krajů kromě hl. m. Prahy a Středočeského kraje:

- U nás ve škole
- V našem krajském městě
- V Praze
- Mělo by být online
- Jinde - rozepte prosím:

OT27. Co by podle Vás nejvíce napomohlo lepší realizaci mediální výchovy ve Vaší škole? Vyberte prosím všechny relevantní možnosti.

- Více finančních prostředků pro motivování učitelů mediální výchovy
- Více finančních prostředků pro zaplacení expertů, hostů besed atd.
- Metodická podpora k výuce mediální výchovy pro naše učitele
- Více času, v němž by mohla v rámci školního vyučování probíhat mediální výchova
- Lepší technické zázemí ve škole (např. mediální laboratoř)

- Větší ochota a nadšení učitelů věnovat se tématu
- Dostatek učitelů kvalifikovaných v oblasti mediální výchovy
- Jiné – prosím uveďte:
- Aktuální stav je vyhovující
- Nic (mediální výchově se nechceme vůbec věnovat)

A nyní několik otázek týkajících se Vašich názorů na roli médií ve společnosti.

OT28. Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky?

	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím	Nevím
Média nikdy nejsou nestranná, vždy sledují nějaký politický zájem.					
Lidé, kteří nesledují zprávy o politice v hlavních médiích, jsou politiky snadněji manipulovatelní.					
Nezávislá média jsou důležitá pro fungující demokracii.					
Většinu médií záleží více na finančním zisku než na kvalitě publikovaných informací.					
Pokud jsou média vlastněná politiky, jsou méně důvěryhodná.					
Soukromé vlastnictví médií by mělo být zakázáno.					

OT29. Jak by se podle Vašeho názoru mělo přistupovat k nepravdivým zprávám (fake news, hoaxy, dezinformace), které se šíří v prostředí internetu? Označte variantu, která nejvíce odpovídá Vašemu názoru.

- Neměly by být odstraňovány, ale měly by být označeny
- Měly by být odstraňovány
- Neměly by být ani označovány, ani odstraňovány
- Nevím

OT30. Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky?

	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím	Nevím
Většina Čechů se nechá snadno zmanipulovat tím, co vidí/čte na sociálních sítích.					
Sociální sítě uzavírají lidi v názorových bublinách/táborech.					
Mám svá oblíbená média, kterým věřím. Jiné informační zdroje nevyhledávám.					
Velká média včetně veřejnoprávních záměrně zkreslují nebo zamlčují důležité informace.					
Vše důležité se dozvím na internetu, klasická média (TV, rádio, tisk) pro mě nejsou důležitá.					

A nyní několik otázek týkajících se informačních zdrojů.

OT31. V rámci běžné denní elektronické komunikace využívám... Označte v každém řádku jednu odpověď.

	<i>Velmi často</i>	<i>Celkem často</i>	<i>Občas</i>	<i>Jen výjimečně</i>	<i>Nikdy</i>
Mobilní telefon (telefonování, SMS)					
E-mail					
Facebook					
Instagram					
Twitter					
Skype, Messenger, WhatsApp a podobné chatovací nástroje					
Jiné – prosím uveďte:					

OT32. O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám... Označte všechny relevantní možnosti.

- Od rodinných příslušníků
- Od kamarádů a známých
- V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- Z online zpravodajských serverů a portálů
- Ze sociálních sítí
- Z televize
- Z novin a časopisů
- Z rádia
- Odjinud

OT33. Který zdroj z předchozí otázky je Vaším nejčastějším zdrojem informací?

Zobrazí se pouze možnosti, které byly vybrány v OT32.

- Rodinní příslušníci
- Kamarádi a známí
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Online zpravodajské servery a portály
- Sociální sítě
- Televize
- Noviny a časopisy
- Rádio
- Jiný

OT34. Jak často sledujete zpravodajství a publicistiku z ČR či ze světa v následujících typech médií?

	<i>Často</i>	<i>Občas</i>	<i>Zřídka či vůbec</i>
Komerční TV (Nova, Prima, Barrandov)			
Věřejnoprávní TV (Česká televize)			
Český rozhlas			
Komerční rozhlasové stanice			

Hlavní zpravodajské online servery (iDNES, Novinky, Aktuálně, apod.)			
Alternativní weby (Parlamentní listy, Aeronet, AC24, atd.)			
Blogy různých autorů			
Zpravodajské / seriózní deníky (např. MF DNES, Hospodářské noviny, Právo, Deník)			
Zábavní / bulvární deníky (Blesk, Aha!)			
Časopisy			

OT35. Nakolik důvěřujete informacím ve zpravodajství a publicistice v následujících typech médií?

	<i>Určitě důvěřuji</i>	<i>Spíše důvěřuji</i>	<i>Spíše nedůvěřuji</i>	<i>Vůbec nedůvěřuji</i>	<i>Nevím</i>
Komerční TV (Nova, Prima, Barrandov)					
Věřejnoprávní TV (Česká televize)					
Rozhlas					
Hlavní zpravodajské online servery (iDNES, Novinky, Aktuálně, apod.)					
Alternativní weby (Parlamentní listy, Aeronet, AC24, atd.)					
Blogy různých autorů					
Zpravodajské / seriózní deníky (MF DNES, LN, Právo, Deník)					
Zábavní / bulvární deníky (Blesk, Aha!)					
Časopisy					

A nyní poslední otázky sloužící ke statistickému zpracování.

Pracovní pozice osoby, která dotazník vyplňovala:

- Ředitel/ka
- Zástupce/zástupkyně ředitele/ky
- Vyučující
- Jiná – prosím uveďte:

Jste ve Vaší škole koordinátorem ŠVP?

- Ano
- Ne

Kolik je Vám let?

- Méně než 30 let
- 31-40 let
- 41-50 let
- 51-60 let
- Více než 60 let
- Nechci odpovídat

Jste:

- Muž
- Žena
- Nechci odpovídat

Dotazník byl zaměřen na výuku mediální výchovy ve Vaší škole. Máte v tomto ohledu další připomínky či náměty, kterým by měla být věnována pozornost?

13. Dotazník ze šetření mezi VYUČUJÍCÍMI

Mediální výchova na školách

Dotazník vyplňte pouze za vybraný druh/typ školy, který je uveden níže. Pokud je pod Vaším ředitelstvím zřízeno více škol a školských zařízení, nezapomeňte prosím odpovědi týkající se Vaší výuky mediální výchovy na dané škole vztáhnout k příslušnému druhu/typu školy.

Dotazník vyplňte prosím za tuto školu:

Náhled k dispozici v online verzi dotazníku

Úvodem několik otázek, které jsou důležité pro filtrování otázek v dotazníku.

MV. Věnujete se Vy osobně výuce mediální výchovy anebo zařazujete některá její dílčí témata do své výuky, třídnických hodin atp.?

1. Ano
2. Ne **PROGR: Vyplňuje do OT08 (včetně), pak OT99 (odměna)**

TYP. Za jaký druh školy dotazník vyplňujete?

PROGR: Pouze jedna možnost

- A. Gymnázium
- B. Střední odborná škola
- C. Střední odborné učiliště
- D. Základní škola

FILTR: Pouze TYP=D (základní škola).

ZS. Na jakém stupni základní školy vyučujete?

1. Na 1. stupni
2. Na 2. stupni
3. Na obou stupních

FILTR: Pouze TYP=A (gymnázium).

GYM. Jaká je délka studia v oborech vzdělání nabízených Vaším gymnáziem? Naše gymnázium nabízí v současné době tyto obory:

PROGR: Multiresponse

1. 4leté
2. 6leté
3. 8leté

FILTR: TYP=A,B,C (všichni respondenti), TYP=D a zároveň ZS=2,3 (základní škola s 2. stupněm).

OT01. Jaké předměty nebo semináře vyučujete? Vyberte prosím všechny odpovědi, které pro Vás platí.

PROGR: Multiresponse

1. Český jazyk
2. Dějepis

3. Mediální výchova (samostatný předmět / seminář)
4. Občanská výchova / základy společenských věd
5. Cizí jazyk
6. Zeměpis
7. Biologie
8. Tělesná výchova
9. Estetická výchova (hudební, výtvarná apod.)
10. Chemie
11. Fyzika
12. Matematika
13. Třídnické hodiny
14. Odborný/é předmět/y
15. Jiné – prosím vypište:

OT02. Jaká je celková délka Vaší pedagogické praxe?

1. Méně než 2 roky
2. 2 roky – 5 let
3. 6 let – 10 let
4. 11 let – 15 let
5. Více než 15 let

A nyní již několik otázek týkajících se Vašeho pohledu na roli mediální výchovy.

OT03. Co považujete za cíl/cíle mediální výchovy? Co by podle Vás měla mediální výchova žáky naučit? Označte všechny možnosti, které jsou podle Vás relevantní.

PROGR: Multiresponse, ROTOVAT

1. Získat poznatky o roli médií v moderní společnosti
2. Získat poznatky o fungování médií
3. Získat poznatky o historii médií
4. Osvojení si etických a právních norem souvisejících s využíváním internetu a jeho obsahu (např. autorský zákon)
5. Rozvoj kritického myšlení
6. Schopnost analyzovat mediální sdělení, porozumět zprávě (po obsahové i významové stránce)
7. Schopnost zasadit sdělení do kontextu a posoudit jeho věrohodnost a záměr
8. Odolnost vůči manipulaci a propagandě
9. Schopnost vyhledávat a třídit informace
10. Schopnost volby média k naplnění různých potřeb
11. Schopnost rozpoznat závislosti na internetu
12. Schopnost bezpečného chování na internetu
13. Rozvoj komunikačních a prezentačních dovedností
14. Rozvoj technologických dovedností (práce s digitálními médii, softwarem apod.)
15. Uvědomění si role médií ve vlastním životě
16. Schopnost vytvářet vlastní kvalitní mediální obsah
17. Lepší orientace ve společnosti
18. Jiné – prosím uveďte:
19. Nevím, nedokáži posoudit
20. Žádné

OT04. Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

1. Velmi důležitou
2. Spíše důležitou
3. Ani důležitou, ani nedůležitou
4. Spíše nedůležitou
5. Zcela nedůležitou

OT04_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT05. Jaká témata z mediální výchovy považujete za nejdůležitější? Vyberte prosím maximálně 3 témata.

PROGR: max. 3 odpovědi, ROTOVAT

1. Role médií a jejich vliv v moderní společnosti
2. Historický vývoj v oblasti médií a komunikace, role médií v historii
3. Kritické zhodnocení a analýza mediálního obsahu
4. Bezpečnost na internetu
5. Obrana proti mediální manipulaci a propagandě
6. Závislost na internetu a jeho službách (nadměrné využívání počítače/mobilního telefonu, závislost na sociálních sítích, hraní počítačových her atd.)
7. Etika a právní rámec využívání internetových zdrojů (např. autorský zákon)
8. Novinářská práce (způsob vzniku mediálních sdělení, co ovlivňuje jejich podobu a vztah k realitě apod.)
9. Reklama, její působení a regulace
10. Žákova vlastní tvorba mediálního obsahu
11. Způsob komunikace na internetu
12. Jiné – prosím uveďte:
13. Žádné

OT06. Jak by měla být podle Vás mediální výchova vyučována?

PROGR: Multiresponse (1 nebo více možností) s vylučovací poslední možností

1. Povinně jako součást 1 povinného předmětu (např. ZSV)
2. Povinně jako průřezové téma (ve více předmětech)
3. Povinně jako samostatný předmět
4. Volitelně jako samostatný předmět/seminář
5. Formou jednorázových akcí (projektů, workshopů, besed s novináři atd.)
6. Neměla by být vyučována vůbec

FILTR: OT06=1-5;

OT06_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: OT06=6;

OT06_O6. Proč by podle Vašeho názoru neměla být mediální výchova vyučována?

OT07. Kdo by podle Vás měl mít při výuce témat mediální výchovy hlavní úlohu?

S mediálními tématy by žáky měli seznamovat zejména:

PROGR: ROTOVAT

1. Vyučující různých předmětů (např. českého jazyka, dějepisu, informačních technologií...)
2. Vyučující, kteří se na výuku mediální výchovy specializují
3. Třídní učitelé

4. Lidé z praxe (mediální odborníci, novináři apod.)
5. Nevím
6. Nikdo

OT07_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT08. Z několika dosavadních výzkumů vyplývá, že je mediální výchově na školách věnováno poměrně málo pozornosti. Co je podle Vás příčinou tohoto stavu?

PROGR: ROTOVAT

1. Školní vzdělávací programy – vyučující musejí probrat mnoho látky a na průřezová témata, jako je mediální výchova, zbývá málo času.
2. Výuka mediální výchovy vyžaduje řadu dovedností a znalostí, mnozí vyučující se v tomto tématu cítí nejistě.
3. Mediální výchova není v českém školství vnímána jako důležité téma.
4. K výuce mediální výchovy chybí kvalitní materiály.
5. Výuka mediální výchovy je vnímána částí společnosti jako kontroverzní, proto se jí školní výuka vyhýbá.
6. Vyučující často nerozumějí médiím, která používají žáci.
7. Na 1. stupních ZŠ je na mediální výchovu ještě brzy, je vhodná pro starší děti. (PROGR: jen pro ZŠ úplné a ZŠ s 1. stupněm (ZS=1,3))

1. Určitě souhlasím
2. Spíše souhlasím
3. Spíše nesouhlasím
4. Určitě nesouhlasím

OT08_O. Napadá Vás další příčina? Chcete doplnit komentář? Zde můžete uvést Váš upřesňující komentář (dobrovolný):

A nyní již několik otázek týkajících se výuky mediální výchovy.

FILTR: Dále vyplňují pouze MV=1 (MV=2 jde rovnou na OT99).

FILTR: TYP=A,B,C (všechny G, SOŠ, SOU), TYP=D a zároveň ZS=2,3 (základní škola s 2. stupněm).

OT09. V jakých předmětech nebo seminářích rozebíráte Vy osobně témata mediální výchovy?

PROGR: Budou mít na výběr předměty, které uvedli v OT01.

FILTR: TYP=D a zároveň ZS=1 (vyučující pouze na 1. stupni ZŠ);

OT09b. V jakých předmětech nebo seminářích rozebíráte Vy osobně témata mediální výchovy?

1. Český jazyk
2. Vlastivěda
3. Prvouka
4. Mediální výchova (samostatný předmět / seminář)
5. Cizí jazyk
6. Přírodopis
7. Tělesná výchova

8. Estetická výchova (hudební, výtvarná apod.)
9. Matematika
10. Třídnicové hodiny
11. Jiné – prosím vyplňte:

OT10. Co pro Vás bylo hlavním impulzem, že jste začal/a vyučovat témata mediální výchovy? Vyberte prosím maximálně dvě možnosti.

PROGR: max 2 možnosti, **ROTOVAT**

1. Zahnutí mediální výchovy do Školních vzdělávacích programů
2. Zájem žáků o mediální témata
3. Rozhodnutí vedení školy, že mám mediální výchovu vyučovat
4. Chtěl/a jsem rozvíjet mediální gramotnost žáků
5. Mediální témata mě zajímala a chtěl/a jsem o nich vyučovat
6. Různé dezinformace kolující ve veřejném prostoru (např. během pandemie COVID-19).
7. Jiné – prosím vyplňte:

OT11. Jak dlouho už vyučujete o tématech, která spadají do mediální výchovy?

1. Méně než 2 roky
2. 2-5 let
3. 6-10 let
4. 11-15 let
5. Více než 15 let

FILTR: TYP=A

OT12. Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Započítejte výuku ve všech svých předmětech, ve kterých učíte, pro každý ročník zvlášť.

	Ročník	Celkem školních hodin	V tomto ročníku nevyučuji	Nevím, nedokáži určit
1.	Prima (PROGR: GYM=3)			
2.	Sekunda (PROGR: GYM=3)			
3.	Tercie (PROGR: GYM=2,3)			
4.	Kvarta (PROGR: GYM=2,3)			
5.	Kvinta (PROGR: GYM=1,2,3)			
6.	Sexta (PROGR: GYM=1,2,3)			
7.	Septima (PROGR: GYM=1,2,3)			
8.	Oktáva (PROGR: GYM=1,2,3)			

OT12_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: TYP=B,C

OT12a. Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Započítejte výuku ve všech svých předmětech, ve kterých učíte, pro každý ročník zvlášť.

		Celkem školních hodin	V tomto ročníku nevyučuji	Nevím, nedokáži určit
1.	1. ročník			
2.	2. ročník			
3.	3. ročník			
4.	4. ročník			

OT12a_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: TYP=D a zároveň ZS=1

OT12b. Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Započítejte výuku ve všech svých předmětech, ve kterých učíte, pro každý ročník zvlášť.

		Celkem školních hodin	V tomto ročníku nevyučuji	Nevím, nedokáži určit
1.	1. ročník			
2.	2. ročník			
3.	3. ročník			
4.	4. ročník			
5.	5. ročník			

OT12b_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: TYP=D a zároveň ZS=2

OT12c. Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Započítejte výuku ve všech svých předmětech, ve kterých učíte, pro každý ročník zvlášť.

		Celkem školních hodin	V tomto ročníku nevyučuji	Nevím, nedokáži určit
1.	6. ročník			
2.	7. ročník			
3.	8. ročník			
4.	9. ročník			

OT12c_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: TYP=D a zároveň ZS=3

OT12d. Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Započítejte výuku ve všech svých předmětech, ve kterých učíte, pro každý ročník zvlášť.

		Celkem školních hodin	V tomto ročníku nevyučuji	Nevím, nedokáži určit
1.	1. ročník			
2.	2. ročník			
3.	3. ročník			
4.	4. ročník			
5.	5. ročník			
6.	6. ročník			
7.	7. ročník			
8.	8. ročník			
9.	9. ročník			

OT12d_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT13. Věnujete se v mediální výchově aktuálním společenským tématům a kauzám?

1. Ano. Uveďte prosím alespoň 3 témata, kterým jste se se žáky v poslední době věnovali:
2. Ne

OT14. Jak často se při výuce mediální výchovy věnujete následujícím tématům?**PROGR: Multiresponse, ROTOVA1**

1. Média a jejich role ve společnosti (funkce médií, vztah k demokracii apod.)
2. Mediální realita (jak mediální sdělení vznikají, co ovlivňuje jejich podobu, jaký mají vztah k realitě apod.)
3. Vlastnictví a ekonomické fungování médií (veřejnoprávní × komerční média)
4. Právní a etické rámce novinářské práce
5. Fungování a charakteristiky tradičních médií (tisk, rozhlas, TV)
6. Fungování a charakteristiky nových médií (internet, sociální sítě)
7. Dezinformace a fake news
8. Závislost v online prostoru
9. Bezpečnost na internetu (kyberšikana, sexting, online podvody, zneužití osobních údajů apod.)
10. Reklama, její působení a regulace
11. Manipulace a propaganda
12. Role médií v moderních dějinách
13. Tvorba mediálních obsahů žáky
14. Rozvoj technologických dovedností žáků (práce s digitálními médií, programy apod.)

1. Pokaždé nebo téměř pokaždé
2. Méně často
3. Nikdy

OT14_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT15. Jak se ve Vaší škole mediální výchova vyučuje?

1. Každý vyučující k mediální výchově přistupuje individuálně a sestavuje si svůj plán
2. Podle jednotné koncepce
3. Jinak - vypište jak:

OT16. Víte, kolik dalších vyučujících kromě Vás na Vaší škole zahrnuje do výuky nějaké téma mediální výchovy?

Pokud do výuky nezahrnuje téma mediální výchovy žádný další vyučující, zvolte odpověď „Ano“ a uveďte hodnotu „0“.

1. Ano, asi .... vyučujících
2. Nevím

FILTR: OT16=1 a zároveň OT16_1>0**OT17. Spolupracujete Vy osobně v oblasti mediální výchovy s těmito vyučujícími?**

1. Ano
2. Ne

OT17_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT18. Jak byste popsala postoj vedení školy k mediální výchově?

1. Nadšený – vnímá ji jako velmi důležitou
2. Spíše pozitivní

3. Neutrální
4. Spíše negativní
5. Velmi negativní
6. Ambivalentní, nejednotný
7. Nevím

OT18_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT19. Jaký je z Vašich zkušeností vztah většiny rodičů, zákonných zástupců Vašich žáků k mediální výchově?

1. Nadšený – vnímají ji jako velmi důležitou
2. Spíše pozitivní
3. Neutrální
4. Spíše negativní
5. Velmi negativní
6. Ambivalentní, nejednotný
7. Nevím

OT19_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

A nyní několik otázek zaměřených na materiály a aktivity používané v mediální výchově.**OT20. Jaké materiály pro výuku mediální výchovy využíváte?****PROGR: Multiresponse**

1. Učebnice a didaktické příručky. Upřesněte prosím jaké:
2. Připravené pracovní listy. Upřesněte prosím jaké:
3. Odbornou literaturu o médiích. Upřesněte prosím jaké:
4. Filmy a dokumenty o médiích. Upřesněte prosím jaké:
5. Aktuální mediální produkty (články, reklamy, videa apod.)
6. Používám k výuce materiály, které jsem si sám/sama připravil/a. Upřesněte prosím jaké:
7. Jiné – upřesněte prosím jaké:

OT21. Jaké typy aktivit využíváte k výuce mediální výchovy nejčastěji? Vyberte maximálně 5 možností.**PROGR: Max 5 možností, ROTOVA1-10**

1. Aktivity z pracovních listů a učebnic
2. Přednášky na dané téma
3. Exkurze do médií
4. Promítání filmů a práci s audiovizuálními materiály týkajícími se médií
5. Besedy s novináři a mediálními odborníky
6. Analýzy mediálních sdělení (např. články, reportáže, reklamy apod.)
7. Diskuse o aktuálních mediálních kauzách (dění z veřejného prostoru, aktuální zprávy)
8. Žáci vytvářejí mediální produkty (zprávy, reportáže, reklamy apod.)
9. Diskuse o různých mediálních tématech (např. sociální sítě, dezinformace apod.)
10. Účast v projektu zaměřeného na mediální výchovu – vypište o jaký projekt nebo projekty se jednalo, resp. jedná
11. Jiné – prosím vypište:

OT22. Znáte Jeden svět na školách (JSNS.cz)?

1. Ano
2. Ne

FILTR: Pouze OT22=1 (ano)

OT23. Z jakých tematických okruhů používáte Vy osobně materiály nebo projekty Jednoho světa na školách (JSNS)?

1. Mediální vzdělávání
2. Moderní československé dějiny (Příběhy bezpráví)
3. Jiné tematické okruhy
4. Materiály nevyužívám

FILTR: Pouze OT23=1 (mediální vzdělávání)

OT24. Jaké materiály nebo projekty JSNS k mediálnímu vzdělávání využíváte? Vyberte všechny odpovídající možnosti.

1. AV lekce
2. Tiskové příručky a materiály
3. Účast na vzdělávacích akcích (semináře, konference, kurzy)
4. Interaktivní materiály (online kurzy, DigiStories, MQtester atd.)
5. Účast na Týdnech mediálního vzdělávání

A nyní již několik otázek týkajících se podpory v mediální výchově.

OT25. Jak byste zhodnotila/a své kompetence pro výuku mediální výchovy? Cítíte se v této oblasti jako:

1. Profik
2. Pokročilý/á
3. Mírně pokročilý/á
4. Začátečník/ice

OT26. Zúčastnil/a jste se nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkaly médií nebo mediálního vzdělávání?

1. Ano, 1 kurzu. Vypište prosím více informací o kurzu:
2. Ano, více kurzů. Vypište prosím více informací o kurzech:
3. Ne

OT26_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: OT26 = 1, 2 (ANO)

OT27. V jakém rozsahu byl/y absolvovaný/é kurz/y nebo školení? Pokud jste byl/a na více kurzech, sečtěte čas strávený na těchto kurzech dohromady.

1. 0-4 hodiny
2. 5-10 hodin
3. 11-15 hodin
4. 16-30 hodin
5. Více než 30 hodin

OT27_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT28. O jakou podporu v mediální výchově byste měl/a zájem? Vyberte maximálně 3 možnosti, o které byste měl/a největší zájem:

PROGR: max 3 možnosti

1. Metodická příručka základů mediální výchovy
2. Metodická příručka mediální výchovy pro pokročilé
3. Odborné konzultace s odborníkem na výuku mediální výchovy
4. Tiskové materiály ke konkrétním tématům
5. Audiovizuální materiály ke konkrétním tématům
6. Školení k mediální výchově
7. Akce pro žáky, studenty týkající se médií uspořádaná u nás na škole
8. Akce pro žáky, studenty týkající se médií uspořádané mimo školu
9. Sdílení dobré praxe s vyučujícími mediální výchovy
10. Nemám zájem o žádnou podporu

OT28_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

FILTR: Pokud v OT28=4, 5

OT29. Jakými tématy by se tiskové nebo audiovizuální materiály měly zabývat?

Vypište:

FILTR: Pokud v OT28=6

OT30. Kdy a v jakém rozsahu by školení mělo být? Vyberte prosím maximálně 2 možnosti.

PROGR: max 2 možnosti

1. Jednorázové dopolední školení ve všední den
2. Jednorázové odpolední školení ve všední den
3. Jednorázové školení o víkendu
4. Pravidelný cyklus přednášek / workshopů
5. Školení distanční formou – e-learning

OT30_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT31. Jaký je Váš postoj k následujícím tvrzením o kurzech a školeních k mediální výchově?

PROGR: ROTOVAT

1. Nepocítuji potřebu se takového kurzu účastnit.
2. Na podobné kurzy je problematické se uvolnit z výuky.
3. Je těžké podobné kurzy najít, je jich málo.
4. O těchto kurzech mám málo informací. Nevím, co od nich očekávat.
5. Kurzy k mediální výchově jsou příliš drahé.
6. Kurzy, o kterých vím, nezohledňují moje potřeby.
7. Bojím se, že by takový kurz byl pro mě příliš složitý.

1. Určitě souhlasím
2. Spíše souhlasím
3. Spíše nesouhlasím
4. Určitě nesouhlasím

OT31_O. Upřesňující komentář (dobrovolný):

OT32. Co by podle Vás nejvíce napomohlo lepší realizaci mediální výchovy ve Vaší škole?

Vyberte prosím všechny relevantní možnosti.

PROGR: Multiresponse, ROTOVAT 1-7

1. Více finančních prostředků pro motivování učitelů mediální výchovy
2. Více finančních prostředků pro zaplacení expertů, hostů besed atd.
3. Metodická podpora k výuce mediální výchovy pro naše učitele
4. Více času, v němž by mohla v rámci školního vyučování probíhat mediální výchova
5. Lepší technické zázemí ve škole (např. mediální laboratoř)
6. Větší ochota a nadšení učitelů věnovat se tématu
7. Dostatek učitelů kvalifikovaných v oblasti mediální výchovy
8. Jiné – prosím uveďte:
9. Aktuální stav je vyhovující
10. Nic (mediální výchově se nechceme vůbec věnovat)

A nyní několik otázek týkajících se role médií ve společnosti.

OT33. Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky?

1. Média nikdy nejsou nestranná, vždy sledují nějaký politický zájem.
  2. Lidé, kteří nesledují zprávy o politice v hlavních médiích, jsou politiky snadněji manipulovatelní.
  3. Nezávislá média jsou důležitá pro fungující demokracii.
  4. Většinu médií záleží více na finančním zisku než na kvalitě publikovaných informací.
  5. Pokud jsou média vlastněná politiky, jsou méně důvěryhodná.
  6. Soukromé vlastnictví médií by mělo být zakázáno.
1. Určitě souhlasím
  2. Spíše souhlasím
  3. Spíše nesouhlasím
  4. Určitě nesouhlasím
  5. Nevím

OT34. Jak by se podle Vašeho názoru mělo přistupovat k nepravdivým zprávám (fake news, hoaxy, dezinformace), které se šíří v prostředí internetu? Označte variantu, která nejvíce odpovídá Vašemu názoru.

1. Neměly by být odstraňovány, ale měly by být označeny
2. Měly by být odstraňovány
3. Neměly by být ani označovány, ani odstraňovány
4. Nevím

OT35. Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky?

1. Většina Čechů se nechá snadno zmanipulovat tím, co vidí/čte na sociálních sítích.
  2. Sociální sítě uzavírají lidi v názorových bublinách/táborech.
  3. Mám svá oblíbená média, kterým věřím. Jiné informační zdroje nevyhledávám.
  4. Velká média včetně veřejnoprávních záměrně zkreslují nebo zamlčují důležité informace.
  5. Vše důležité se dozvím na internetu, klasická média (TV, rádio, tisk) pro mě nejsou důležitá.
1. Určitě souhlasím
  2. Spíše souhlasím
  3. Spíše nesouhlasím
  4. Určitě nesouhlasím
  5. Nevím

A nyní několik otázek týkajících se informačních zdrojů.

OT36. V rámci běžné denní elektronické komunikace využívám...

Označte v každém řádku jednu odpověď.

1. Mobilní telefon (telefonování, SMS)
  2. E-mail
  3. Facebook
  4. Instagram
  5. Twitter
  6. Skype, Messenger, WhatsApp a podobné chatovací nástroje
  7. Jiné – prosím uveďte:
1. Velmi často
  2. Celkem často
  3. Občas
  4. Jen výjimečně
  5. Nikdy

OT37. O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám...

Označte všechny relevantní možnosti.

PROGR: Multiresponse, ROTOVAT 1-8

1. Od rodinných příslušníků
2. Od kamarádů a známých
3. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
4. Z online zpravodajských serverů a portálů
5. Ze sociálních sítí
6. Z televize
7. Z novin a časopisů
8. Z rádia
9. Odjinud

OT38. Který zdroj z předchozí otázky je Vaším nejčastějším zdrojem informací?

PROGR: Zobrazit jen ty, které zaškrtnul v OT37

1. Rodinní příslušníci
2. Kamarádi a známí
3. Další vzdělávání pedagogických pracovníků
4. Online zpravodajské servery a portály
5. Sociální sítě
6. Televize
7. Noviny a časopisy
8. Rádio
9. Jiný

OT39. Jak často sledujete zpravodajství a publicistiku z ČR či ze světa v následujících typech médií?

PROGR: ROTOVAT

1. Komerční TV (Nova, Prima, Barrandov)
2. Veřejnoprávní TV (Česká televize)
3. Český rozhlas
4. Komerční rozhlasové stanice
5. Hlavní zpravodajské online servery (iDNES, Novinky, Aktuálně.cz, apod.)
6. Alternativní weby (Parlamentní listy, Aeronet, AC24, atd.)
7. Blogy různých autorů
8. Zpravodajské / seriózní deníky (MF DNES, Hospodářské noviny, Právo, Deník)
9. Zábavní / bulvární deníky (Blesk, Aha!)
10. Časopisy

1. Často
2. Občas
3. Zřídka či vůbec

OT40. Nakolik důvěřujete informacím ve zpravodajství a publicistice v následujících typech médií?

PROGR: ROTOVAT

1. Komerční TV (Nova, Prima, Barrandov)
2. Veřejnoprávní TV (Česká televize)
3. Rozhlas
4. Hlavní zpravodajské online servery (iDNES, Novinky, Aktuálně, apod.)
5. Alternativní weby (Parlamentní listy, Aeronet, AC24, atd.)
6. Blogy různých autorů
7. Zpravodajské / seriózní deníky (MF DNES, Hospodářské noviny, Právo, Deník)
8. Zábavní / bulvární deníky (Blesk, Aha!)
9. Časopisy

1. Určitě důvěřuji
2. Spíše důvěřuji
3. Spíše nedůvěřuji
4. Vůbec nedůvěřuji
5. Nevím

A závěrem poslední otázky sloužící ke statistickému zpracování.

KRAJ. Kraj, ve kterém sídlí Vaše škola:

1. Hlavní město Praha
2. Středočeský kraj
3. Jihočeský kraj
4. Plzeňský kraj
5. Karlovarský kraj
6. Ústecký kraj
7. Liberecký kraj
8. Královéhradecký kraj
9. Pardubický kraj
10. Kraj Vysočina
11. Jihomoravský kraj
12. Olomoucký kraj
13. Zlínský kraj
14. Moravskoslezský kraj

FILTR: Pouze pro KRAJ≠1 (všichni kromě hl. m. Prahy)

VELIKOST. Jaká je velikost obce/města, ve které/m Vaše škola sídlí?

1. Do 5.000 obyvatel
2. 5.001 – 20.000 obyvatel
3. 20.001 – 50.000 obyvatel
4. 50.001 – 100.000 obyvatel
5. 100.001 a více obyvatel

SEX. Jste

1. Muž
2. Žena
3. Nechci odpovídat

AGE. Kolik je Vám let?

1. Méně než 30 let
2. 31-40 let
3. 41-50 let
4. 51-60 let
5. Více než 60 let
6. Nechci odpovídat

OT41. Dotazník byl zaměřen na výuku mediální výchovy ve Vaší škole. Máte v tomto ohledu další připomínky či náměty, kterým by měla být věnována pozornost?